

Nr 183.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till fiskeristadga m. m.; given Stockholms slott den 27 mars 1954.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed,

dels inhämta riksdagens yttrande över härvid fogat förslag till fiskeristadga,

dels föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående ändrad lydelse av 37 och 38 §§ lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske,

lag om ändrad lydelse av 13 kap. 14 § vattenlagen, samt lag angående ändrad lydelse av 26 § 1 mom. och 31 § 1 mom. lagen den 3 juni 1938 (nr 274) om rätt till jakt.

GUSTAF ADOLF.

Hj. R. Nilson.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås en ny fiskeristadga, avsedd att träda i stället för den nu gällande vilken utfärdats den 17 oktober 1900. Vidare framlägges förslag till vissa mindre ändringar i fiskerättslagen, vattenlagen och jaktlagen.

Förslaget till fiskeristadga bygger på samma grunder som den gällande stadgan men avviker i vissa delar från denna. Avvikelserna är i huvudsak följande. Vissa bestämmelser i stadgan skall enligt förslaget gälla även vid fiske från svenskt fartyg å internationellt vatten. Liksom nu förutsättes, att föreskrifter om fiskets vård och bedrivande i stor utsträckning skall givas i lokala stadgor. Hittills har emellertid lokala föreskrifter, som avser allmänt vatten, endast fått givas av Kungl. Maj:t. Det föreslås nu, att länsstyrelserna skall äga rätt att utfärda bestämmelser även för fiske å allmänt vatten. Föreskrifterna om länsstyrelsernas handläggning av ärenden rörande lokala fiskebestämmelser har förenklats. Sålunda har bl. a. de formella bestämmelserna om omröstningsförfarande utgått. Framställning till länssty-

relse om särskilda fiskebestämmelser får enligt förslaget göras av envar, medan framställningsrätt nu blott tillkommer vissa fiskargrupper och myndigheter samt hushållningssällskapen. Över utfärdade lokala föreskrifter skall enligt förslaget register föras hos länsstyrelserna. I dessa register skall senast ett år efter det fiskeristadgan trätt i kraft ha införts även de ännu gällande föreskrifter, som utfärdats före stadgans ikraftträdande.

Gällande fiskeristadga innehåller inga bestämmelser om kontroll över utplantering av fisk. Nu föreslås, att sådan åtgärd ej skall få vidtagas utan tillstånd. Tillstånd kan i flertalet fall lämnas av hushållningssällskapens fiskeritjänstemän. När det gäller nyinplantering av annan fisk än lax och laxöring erfordras emellertid tillstånd av fiskeristyrelsen eller fiskeriintendent.

Förbud föreslås mot fiske med harka, ljuster samt skaffförsedd huggkrok. Liksom nu förutsättes, att vissa lokala undantag från ljusterförbudet skall kunna meddelas. Länsstyrelserna äger föreskriva förbud mot användning av även andra redskap. Bland förbjudna fiskemetoder upptages även skjutning med eldhandvapen.

De generella minimimått, som nu gäller för kräfta, hummer, havskräfta och ostron har i förslaget upptagits oförändrade. Sådana minimimått föreslås även för lax (50 cm) och för laxöring, som fångas i saltsjön (35 cm). Särskilt i fråga om laxöring förutsättes att jämkningar i fråga om måttet skall göras för vissa delar av landet. I fråga om gädda och gös överföres de nu enligt särskild kungörelse gällande bestämmelserna om minimimått vid försäljning m. m. till fiskeristadgan. Några för hela landet gällande minimimått vid fångst av dessa fiskslag föreslås däremot icke.

Fredningstiderna för hummer, ostron och kräftor bibehålles i stort sett oförändrade.

I likhet med vad nu gäller har i förslaget till fiskeristadga ej upptagits några bestämmelser om minsta maskstorlek i redskap, men däremot föreskrifter om hur lokala bestämmelser härom skall tillämpas. Härvid föreslås, att man vid mätning av maskor skall övergå till den s. k. mätsticksmetoden, vilken bl. a. tillämpas enligt en den 5 april 1946 i London träffad överenskommelse rörande skydd för fiskbeståndet i Nordsjön och Nordatlanten.

Förbud mot införsel av undermålig eller fredad fisk finnes ej i gällande fiskeristadga, men väl i några särskilda författningar. Det föreslås nu att i fiskeristadgan upptages förbud mot införsel och ilandföring av fredad eller undermålig fisk, varvid vissa av de särskilda författningarna upphäves.

Bestämmelser om förbud mot att inom riket försälja, köpa eller forsla fredad eller undermålig fisk finnes nu i 14 § gällande stadga. Förslaget innebär, att försäljningsförbudet bibehålles, men att forslingsförbudet borttages och att köpförbudet inskränkes till köp, som sker i återförsäljningssyfte.

Enligt gällande stadga kan för brott mot bestämmelser i stadgan eller föreskrifter, som lämnats med stöd av den, icke följa strängare straff än

dagsböter. I regel är straffet blott böter 5—200 kronor. Vid olaga hummerfiske kan normerade böter utdömas. Nu föreslås, att straffbestämmelserna skärpes. För olaga trålfiske utsättes ett straff av dagsböter, ej under tjugu, eller fängelse i högst sex månader. För andra brott, vilka kan rubriceras som olaga fiske, stadgas i normala fall dagsböter, men för grova brott samma straff som för olaga trålfiske. För övriga förseelser mot fiskeristadgan eller mot lokala föreskrifter föreslås straffet bli dagsböter.

Förverkandebestämmelserna har jämkats så att största möjliga överensstämmelse vinnes med motsvarande föreskrifter i fiskerättslagen, i vilken några ändringar i denna del förslås. De viktigaste nyheterna är att fångst, som åtkommit vid olaga fiske, eller värdet därav alltid skall tillfalla kronan även om brottet samtidigt innebär olovligt fiske. Vidare har införts möjlighet att i vissa fall utsätta beslagtagna fisk i vattnet. Om i ett parti fisk påträffas undermålig eller fredad fisk kan jämväl den övriga fisken i partiet förklaras förverkad, såvida icke innehavaren av partiet på egen bekostnad verkställer fränsortering. Vidare har införts vissa föreskrifter som begränsar rätten att, innan dom å förverkande föreligger, försälja beslagtagna fisk, samt bestämmelser avsedda att förhindra att undermålig eller fredad fisk, som tagits i beslag, efter försäljning skall komma ut i allmänna marknaden.

Fiskeristadgan föreslås skola träda i kraft den 1 januari 1955.

De föreslagna ändringarna i fiskerättslagen innebär i huvudsak en samordning av förverkandebestämmelserna i denna lag och i den föreslagna nya fiskeristadgan. Utöver vad tidigare nämnts härom har i båda dessa författningar upptagits bestämmelser, som ger befälhavare på fisketillsynsfartyg samt befattningshavare vid tullverkets kustbevakning vissa befogenheter i fråga om fisktillsynen. Ändringarna i jaktlagen avser i sak endast, att personalen vid tullverkets kust- och gränsbevakning får vissa uppgifter i fråga om jaktkontrollen.

I förslaget till fiskeristadga har intagits bestämmelser om straff och annan påföljd för den som överträder fiskeförbud, vilket meddelats i anledning av företag enligt vattenlagen eller motsvarande äldre lag. Den föreslagna ändringen i vattenlagen innebär blott en hänvisning till dessa bestämmelser.

Det föreslås att lagändringarna skall träda i kraft samma dag som fiskeristadgan.

F ö r s l a g
till
Fiskeristadga.

Härigenom förordnas som följer.

Inledande bestämmelser.

1 §.

Vad i denna stadga sägs om fisk skall, därest annat ej särskilt angives eller framgår av sammanhanget, i tillämpliga delar gälla även om hummer, kräfta, havskräfta, räka, krabba, nejonöga, bläckfisk, ostron, pärlmussla och blåmussla.

2 §.

För de områden, som avses med kungörelsen den 13 januari 1928 (nr 6) angående tillämpning av den genom deklaration den 10 maj 1927 mellan Sverige och Finland fastställda stadga för fiskets bedrivande inom Torne älvs fiskeområde, kungörelsen den 2 juni 1933 (nr 282) med vissa bestämmelser rörande fiskeriförhållandena i de till Sverige och Danmark gränsande farvattnen och 1 § kungörelsen den 18 mars 1949 (nr 97) med vissa bestämmelser rörande lax- och laxöringsfisket i Idefjorden och Svinesund m. m., skola föreskrifterna i denna stadga icke gälla, i den mån de strida mot innehållet i nämnda kungörelser.

Allmänna bestämmelser om fiskets vård och bedrivande inom rikets vattenområden.

Om förhållandet mellan fiskande inbördes.

3 §.

Ämna flera därtill berättigade fiska i samma vatten och kunna de ej göra detta på en gång, skola de utöva fisket efter den ordning i vilken de kommit till stället. Så länge en fiskande begagnar av honom utsatt fiskredskap, må annan icke hindra honom i hans fiske.

Ej må någon onödigt uppehålla fiskeplats eller efter avslutat fiske i vattnet kvarlämna redskap eller del därav eller förankringsanordning eller annat föremål som kan hindra efterföljande fiskande.

Vad i första och andra styckena stadgas skall icke gälla, där annorledes föreskrives i eller med stöd av annan författning eller i den ordning som i 14—20 §§ sägs.

4 §.

Varje fiskande skall söka undvika att hans fiskredskap kommer så nära fiskredskap, som annan fiskande tidigare utsatt eller börjat utsätta, att fara uppkommer för att redskapen hopsnärjas.

5 §.

Kan fiskredskap som hopsnärjts med annan tillhörigt fiskredskap ej frigöras eller upptagas utan att redskapen samtidigt upptagas eller skada tillfogas något av dem, skola de fiskande gemensamt skilja och upptaga redskapen.

Envar av de fiskande äger, där de övriga ej äro tillstädes och icke utan olägenhet kunna tillkallas, själv åtskilja redskapen. Kan fiskande ej skilja redskapen genom att lösa eller kapa eget redskap, må han vidtaga de åtgärder med annans redskap som äro nödvändiga för redskapens åtskiljande. Han är härvid skyldig så förfara att ägaren av det andra redskapet tillskyndas minsta möjliga förfång. Vad han nödgats lösa eller kapa å annans redskap skall han utan onödigt dröjsmål åter sammanknyta. Har redskapet upptagits och på stället kunnat åtskiljas från övriga redskap, skall det jämte däri varande fångst omedelbart åter utsättas om detta finnes vara till ägarens fördel. I annat fall skall den som upptagit redskapet skyndsamt föranstalta om att detsamma jämte fångst må komma ägaren tillhanda.

Om fiskevård.

6 §.

Fiske med harka eller ljuster eller med huggkrok, som är försedd med skaft, är förbjudet. Vad nu sagts utgör dock icke hinder mot fiske med ålsax eller mot begagnande av huggkrok för att bärga fisk som fångats med annat redskap.

7 §.

Trålfiske är förbjudet.

Med trålfiske förstås i denna stadga sådant fiske med not- eller vadredskap, vid vilket redskapet bogseras av en eller flera båtar och icke är fästat annorstädes än vid båten eller båtarna.

Utan hinder av det här stadgade förbudet må dock vid fiske i sötvatten på det i andra stycket angivna sättet nyttjas kilnot, pulsnot, kolknott, spiralnot och liknande redskap.

8 §.

Ej må någon utan tillstånd av fiskeristyrelsen idka fiske med sprängämne, dövände eller giftigt ämne eller elektrisk ström eller medelst skjutning med eldhandvapen.

9 §.

Fiske är förbjudet efter hummer från och med klockan 17 den 14 juli till klockan 6 den första söckendagen efter den 14 september, efter ostron från och med den 1 maj till och med den 31 augusti samt efter kräftor från och med den 1 januari till klockan 17 den 7 augusti och från och med den 1 november till och med den 31 december.

Under fredningstid må redskap, som användes till fångst av det slags skaldjur som fredningen avser, icke stå ute i vattnet. Vad sålunda stadgats gäller under fredningstid för hummer dock ej tina, vari såväl hummer som krabba kan fångas, om med tinan vidtagits sådan åtgärd eller tinan så utsatts att det kan antagas att den avsetts skola nyttjas endast för fångst av krabba.

10 §.

Ej må någon fånga fisk eller skaldjur av nedannämnda slag, som icke håller följande minimimått:

lax	50 centimeter	
laxöring	35	»
kräfta	9	»
hummer	21	»
havskräfta	15	»
ostron	6	»

Minimimåttet för laxöring skall dock endast gälla vid fiske i saltsjön.

Måttet skall avse för fisk avståndet från nospetsen till stjärtfenans yttersta spets samt för kräfta, hummer och havskräfta det raka måttet från spetsen av pannhornet till fasta kanten av mellersta stjärtfenan. Ostron skall hålla det angivna måttet i minsta diameter eller bredd.

11 §.

Har någon vid fiske efter tillåtet fiskslag utan avsikt råkat fånga fisk som han enligt 9 eller 10 § icke ägt fånga, skall han, om fisken genast utsläppes i vattnet, icke anses hava överträtt fångstförbudet.

12 §.

Fiskeristyrelsen äger, där så finnes påkallat av fiskevårdshänsyn eller för erhållande av fisk till fiskodling eller för vetenskapligt ändamål, medgiva undantag från de i 9 och 10 §§ upptagna förbudena. Styrelsen äger vidare, om ur fiskevårdssynpunkt för visst fall särskilda skäl därtill föreligga, medgiva undantag från det i 6 § stadgade förbudet mot att använda ljuster.

13 §.

Sådan utplantering av fisk i sötvatten, som ej sker till åttlydnad av dom i vattenmål, må icke äga rum utan tillstånd av fiskeristyrelsen eller vederbörande fiskeriintendent, dock att hos hushållningssällskap anställd fiskerassistens äger meddela tillstånd till utplantering inom hushållningssällskapets område av lax och laxöring ävensom fiskslag, som redan finnes i det vatten vari utplantering skall ske. Med utplantering likställes att i vattendrag utsläppa överbliven betesfisk, som icke fångats i vattendraget.

I fråga om utplantering av kräftor gäller, i stället för föreskrifterna i första stycket, vad därom är särskilt stadgat.

Om lokala bestämmelser.

14 §.

Där så erfordras äger länsstyrelse för länet eller del därav meddela särskilda bestämmelser om fiskets vård och bedrivande, dock ej bestämmelse om undantag från förbud som anges i 6—10 och 13 §§.

Över utfärdade bestämmelser skall länsstyrelse föra register enligt formulär, som Konungen på förslag av fiskeristyrelsen fastställer.

15 §.

Innan länsstyrelse meddelar bestämmelser skall länsstyrelsen från vederbörande fiskeriintendent inhämta förslag angående det område, för vilket med hänsyn till likartade natur- och fiskeriförhållanden bestämmelserna böra gälla, samt om bestämmelsernas innehåll. Sedan förslag avgivits skall, därest nedan ej annat anges, sammanträde hållas för behandling av ärendet.

16 §.

Har någon hos länsstyrelsen gjort framställning om meddelande av bestämmelser, må framställningen, såvida den ej uppenbarligen saknar fog, icke avslås utan att fiskeriintendenten hörts däröver. Har framställningen gjorts av annan än fiskeristyrelsen, fiskeriintendent eller hushållningssällskap, må avslagsbeslut meddelas utan att sammanträde, som avses i 15 §, hållits.

17 §.

Till sammanträde som i 15 § sägs skola kallas de fiskevattensdelägare och andra innehavare av enskild fiskerätt, vilkas rätt beröres av det förslag som skall behandlas, ävensom yrkesfiskare och övriga av fisket i det avsedda området intresserade personer.

Kallelse till sammanträde skall ske genom meddelande som minst fjorton dagar förut kungöres i kyrkan för den eller de församlingar, inom vilka det föreslagna området är beläget, samt i en eller flera tidningar med spridning inom orten. Förslaget skall före sammanträdet genom länsstyrelsens försorg hållas tillgängligt inom de särskilda församlingarna å platser som angivas i meddelandet.

Särskild underrättelse om sammanträdet skall jämte förslaget minst fjorton dagar förut sändas till sammanslutning av yrkesfiskare samt, i den utsträckning länsstyrelsen finner lämpligt, till sammanslutningar av övriga i första stycket nämnda personer.

Om sammanträdet skall därjämte underrättelse i god tid dessförinnan sändas till fiskeristyrelsen samt vederbörande fiskeriintendent och hushållningssällskap.

Finnes saken angå kronans, allmän inrättnings eller lapparnas rätt i fiskevatten, skall länsstyrelsen, där det ej tillkommer länsstyrelsen att utse ombud att bevaka sådan rätt, underrätta vederbörlig företrädare så tidigt att ombud kan komma tillstädes vid sammanträdet.

18 §.

Vid sammanträde som i 15 § sägs äga de närvarande överlägga och yttra sig beträffande det väckta förslaget och därmed sammanhängande frågor. Protokoll skall föras.

Efter sammanträdet skall länsstyrelsen, innan beslut i ärendet meddelas, höra fiskeriintendenten.

19 §.

Finner länsstyrelse att bestämmelse som avses i 14 § bör meddelas och är frågan synnerligen brådskande eller av ringa betydelse, äger länsstyrelsen efter fiskeriintendentens hörande besluta i ämnet utan att i övrigt iakttaga vad i 15, 17 och 18 §§ föreskrives.

20 §.

I fråga om ändring eller upphävande av gällande bestämmelser skola föreskrifterna i 15—19 §§ äga motsvarande tillämpning.

21 §.

Har bestämmelse om fredningstid meddelats, må redskap som användes till fångst av det slags fisk som fredningen avser ej under den tiden stå ute i fiskevatten, med mindre det visas att redskapet därvid varit tillslutet eller på sådant sätt öppnat att fisk av det fredade slaget ej kunnat fångas däri. Avser sådan bestämmelse hummer eller kräftor, skola i stället föreskrifterna i 9 § andra stycket äga motsvarande tillämpning.

Innefattar bestämmelse förbud mot att fånga fisk eller skaldjur under

visst minimimått, skall måttet beräknas enligt de i 10 § tredje stycket angivna grunderna.

Beträffande bestämmelser om fredningstid eller minimimått skola föreskrifterna i 11 § och 12 § första punkten äga motsvarande tillämpning.

22 §.

Har bestämmelse givits om minsta maskstorlek i redskap som kan sträckas, skall den anses vara iakttagen om en flat, två millimeter tjock mätsticka med en bredd motsvarande den föreskrivna maskstorleken lätt kan föras genom maskan, då den är sträckt diagonalt i redskapets längdriktning och redskapet är vått. I fråga om redskap tillverkat av elastiskt material må länsstyrelse föreskriva annat sätt för mätningen.

Beträffande redskap tillverkat av metalltråd skall bestämmelse om maskstorlek avse det kortaste avståndet mellan de två närmast varandra belägna motstående sidorna i maskan.

Bestämmelse om maskstorlek skall ej anses överträdd därigenom att en eller annan maska understiger det bestämda måttet.

Om fiske å internationellt vatten.

23 §.

Bestämmelserna i 3, 4 och 8 §§, fångstförbudet i 10 § i tillämpliga delar samt stadgandena i 11 § och 12 § första punkten skola gälla även vid fiske från svenskt fartyg å internationellt vatten.

Vad i 5 § stadgas skall jämväl tillämpas å sådant vatten beträffande redskap, som utsatts från svenska fartyg.

Om förbud mot införsel och försäljning m. m.

24 §.

Ej må någon till riket införa eller i riket ilandföra hummer under tiden från och med den 15 juli till och med den 15 september, ostron under tiden från och med den 1 maj till och med den 31 augusti eller kräftor under tiden från och med den 1 januari till och med den 7 augusti och från och med den 1 november till och med den 31 december.

Fisk eller skaldjur av i 10 § angivet slag som icke håller däri stadgat minimimått må ej införas till riket eller i riket ilandföras; dock att i fråga om laxöring förbudet ej gäller om det visas att fisken fångats i sötvatten. Gädda och gös, som ej håller ett minsta mått, bestämt på sätt i 10 § tredje stycket sägs, av 40 centimeter för gädda och 38 centimeter för gös, må ej införas till riket.

Beträffande undantag från införselförbudet då fråga är om transitering gäller vad därom särskilt är stadgat. I övrigt må undantag från förbuden medgivas av fiskeristyrelsen.

25 §.

Inkommer till riket fisk eller skaldjur, som enligt 24 § icke får införas, må varan, därest den i behörig ordning anmänts till tullklarering, åter utföras.

Sker ej utförsel inom fyra dagar efter det varan enligt vad i tullstadgan sägs skall anses hava mottagits av tullanstalt, skall varan överlämnas till vederbörande polis- eller åklagarmyndighet eller till närmaste polisman.

Beträffande varan skall därefter tillämpas vad enligt 37 och 39 §§ gäller i fråga om förverkad fisk, som tillhör fredat fiskslag eller ej håller stadgat minimimått.

26 §.

Ej må någon inom riket saluhålla, utbjuda, sälja eller i återförsäljnings-syfte köpa fisk eller skaldjur av i 10 § angivet slag som icke håller däri stadgat minimimått. I fråga om laxöring gäller förbudet dock endast fisk som fångats i saltsjön. Åtgärder som nyss sagts må under tid då införsel och ilandföring av hummer, ostron eller kräftor enligt 24 § första stycket är förbjuden ej heller vidtagas med dylikt skaldjur som håller stadgat minimimått.

Vad i första stycket sägs skall icke gälla, såframt det visas att fisken eller skaldjuret lovligen till riket införts eller lovligen i riket ilandförts eller fångats efter tillstånd som i 12 § första punkten sägs eller, där fråga icke är om kräftor, eljest lovligen fångats inom riket.

27 §.

Åtgärd som avses i 26 § första stycket må ej vidtagas med gädda eller gös som icke håller de i 24 § andra stycket angivna minimimåtten, där det ej visas att fisken lovligen införts till riket.

Fiskeristyrelsen må medgiva undantag från det i första stycket stadgade förbudet, där så finnes påkallat för tillvaratagande av fisk som fångats av fiskevårdshänsyn eller för erhållande av fisk till fiskodling eller för vetenskapligt ändamål.

28 §.

Innefattar bestämmelse som i 14 § sägs förbud mot fångande av fisk å viss tid eller under visst minimimått, skall förbudet även gälla såsom förbud att inom det område som bestämmelsen avser med det slags fisk vidtaga de i 26 § angivna åtgärderna.

Ej heller må någon inom riket utanför område, där förbud som nämnts i första stycket gäller, vidtaga angivna åtgärder med fisk, som han vet vara olovligen fångad inom sådant område.

29 §.

Vad i 26—28 §§ stadgas skall ej gälla åtgärd med fisk som tagits i beslag eller förklarats förverkad.

Ansvarsbestämmelser m. m.

30 §.

Bedriver någon fiske i strid mot stadgandet i 7 §, dömes för olaga trålfiske till dagsböter, ej under tjugu, eller fängelse i högst sex månader.

Den som fiskar på sätt, som enligt 8 § eller 23 § första stycket är förbjudet,

eller i strid mot föreskrifterna i 9 § första stycket, 10 § eller 23 § första stycket eller mot bestämmelse som länsstyrelse meddelat fiskar å otillåten tid eller fångar fisk som ej håller stadgat minimimått,

eller bryter mot förbud, som i anledning av företag enligt vattenlagen eller motsvarande äldre lag givits mot fiske inom visst område,

dömes för olaga fiske till dagsböter.

Är brott som avses i andra stycket med hänsyn till att fisket avsåg särskilt värdefull fisk eller idkades vanemässigt eller i större omfattning att anse som grovt, vare straffet dagsböter, ej under tjugu, eller fängelse i högst sex månader.

31 §.

Bryter någon mot den jämlikt 3 § eller 23 § första stycket gällande ordningen för fiske som utövas av flera i samma vatten,

eller bedriver någon fiske i uppenbar strid mot vad i 4 § eller 23 § första stycket stadgats för undvikande av hopsnärjning av fiskredskap,

eller idkar någon fiske med i 6 § förbjudet redskap,

eller vidtager någon förberedelse till förbjudet fiske genom att med uppsåt att bedriva eller främja sådant fiske vid färd å fiskevatten medföra harka eller ljuster eller ämne, som angives i 8 §, eller anordning, avsedd för fiske medelst elektrisk ström, eller genom att med sådant uppsåt i vattnet utlägga ämne eller anordning som nyss sagts,

eller åsidosätter någon föreskrifterna i 9 § andra stycket, 13 §, 21 § första stycket, 24 § eller 26—28 §§,

eller bryter någon mot annan av länsstyrelse meddelad bestämmelse än sådan som nämnts i 30 § andra stycket,

straffes med dagsböter.

Lika med olovlig införsel som i 24 § sägs anses försök därtill.

32 §.

Finnes någon hava fiskat med otillåtet redskap eller på förbjudet sätt eller å otillåten tid eller haft redskap utestående i strid mot vad i 9 § andra stycket eller 21 § första stycket stadgas eller fångat fisk, som ej håller stadgat minimimått, eller i strid mot fiskeförbud som meddelats i anledning av företag enligt vattenlagen eller motsvarande äldre lag, skall det olagligen fångade eller, där det undergått förskämning eller ej är i behåll, dess värde förklaras förverkat.

Påträffas i ett parti fisk sådan fisk som enligt första stycket skall vara förverkad på den grund att den fångats å otillåten tid eller icke håller stadgat minimimått, skall, därest ej innehavaren av partiet genast på egen bekostnad låter trovärdig person fränsortera den övriga fisken, jämväl denna fisk förklaras förverkad, om det icke finnes uppenbart obilligt.

Förklaras fisk förverkad, är även låda eller annan förpackning, vari den förvaras, förverkad.

Fiskredskap som använts vid fiske, som i första stycket avses, eller vid straffbar förberedelse till sådant fiske, eller som varit olagligen utestående, skall förklaras helt eller delvis förverkat, såvitt ägaren eller någon som var i hans ställe uppsåtligen förövat gärningen eller medverkat därtill och det ej är uppenbart obilligt; finnes redskapet ej i behåll skall i stället dess värde förklaras förverkat. Vad nu sagts gäller dock icke eldhandvapen.

De i denna paragraf meddelade bestämmelserna gälla ej mot den som i god tro förvärvat fisken eller redskapet eller särskild rätt därtill.

33 §.

Finnes någon hava till riket olovligen infört eller sökt införa fisk i strid mot vad i 24 § föreskrives eller hava vidtagit åtgärd som är förbjuden enligt 26—28 §§, skall vad i 32 § första, andra, tredje och femte styckena stadgas äga motsvarande tillämpning, varvid den fisk som varit föremål för olovlig befattning skall anses såsom olagligen fångad.

34 §.

Ertappas någon å bar gärning, då han överträder förbud som i 32 § första stycket avses eller vidtager i 31 § första stycket straffbelagd förberedelse till fiske, eller anträffas i fiskevatten redskap, som är otillåtet eller utestående i uppenbar strid mot vad i 9 § andra stycket eller 21 § första stycket stadgas, må fisketillsynsman, som förordnats av länsstyrelse eller fiskeristyrelsen, befälhavare å statens fartyg, vilket blivit utsänt för att övervaka ordningen å fiskeplats, samt befattningshavare vid tullverkets kustbevakning beslagtagna egendom, som enligt 32 § kan förklaras förverkad, ävensom båt eller annat, som kan antagas äga betydelse för utredningen om förseelsen. Enahanda befogenhet tillkommer, där fisket kränker enskild fiskerätt, vederbörande rättsägare eller hans folk.

Tulltjänsteman eller lotstjänsteman, vilken påträffar fisk som någon olovligt infört eller sökt införa till riket, har att verkställa beslag å fisken.

35 §.

I beslag tagen fisk som uppenbarligen bör förklaras förverkad enligt denna stadga och som är levnadsduglig skall, därest så utan särskilda kostnader eller besvär kan ske, omedelbart efter beslaget åter utsättas i det vattnen vari den fångats.

Vid utsättandet skall, där omständigheterna så medgiva, trovärdigt vittne närvara.

36 §.

Den som verkställt beslag jämlikt 34 § skall anmäla beslaget till vederbörande polis- eller åklagarmyndighet eller till närmaste polisman. Om fisk beslagtogs, skall sådan anmälan göras även om fisken utsatts enligt 35 §.

Mottagaren av anmälan som avses i första stycket har att, med iakttagande av vad i denna stadga eller i allmänhet finnes om beslag föreskrivet, förfara som om han själv gjort beslaget.

37 §.

Förverkad fisk som icke utsatts skall, om annat ej följer av vad nedan stadgas, mot skäligen betalning försäljas.

Tillhör fisken fredat fiskslag eller håller den ej stadgat minimimått, må den försäljas endast till innehavare av fiskmjölsfabrik eller eljest till den som kan antagas komma att ej avyttra fisken. Försäljning till annan får dock ske om fisken undergått sådan märkning eller därmed vidtagits annan åtgärd, som tydligt utvisar att fisken varit beslagtagn. Kan försäljning icke ske i enlighet med vad nu sagts, skall fisken förstöras.

Har beslag lagts på fisk som är underkastad förskämning, må den genast försäljas eller, i fall som ovan avses, förstöras utan hinder av att dom å förverkande ej föreligger. Uppskattas fiskens värde till etthundra kronor eller mera och har ej försäljning påkallats av ägaren, skall dock tillstånd till åtgärden sökas hos den domstol som har att upptaga frågan om fiskens förverkande. Domstolen må utan ägarens hörande meddela beslut om fiskens avyttring.

Köpeskillning som influtit vid avyttring enligt föregående stycke skall intill dess frågan om förverkande blivit slutligt avgjord mot ränta insättas i bank.

38 §.

Vad i 35 och 37 §§ är stadgat skall iakttagas jämväl i fall då grund för beslag eller förverkande tillika föreligger enligt lagen om rätt till fiske.

39 §.

Förverkad fisk samt förverkat redskap eller värdet därav tillfalla kronan.

40 §.

Brott för vilket straff finnes utsatt i denna stadga åtalas av allmän åklagare. Delägare i visst fiskevatten skall, i fråga om rätt att beivra dylikt brott som där skett, städse anses som målsägande.

Om besvär m. m.

41 §.

Beslut som länsstyrelse meddelar med stöd av denna stadga skall kungöras i kyrkan för den eller de församlingar, där fiskevattnet är beläget, samt tillika anslås i länsstyrelsens lokal och på statsverkets bekostnad tillkännagivas i länskungörelserna ävensom i en eller flera tidningar inom orten.

Är någon missnöjd med beslutet, må klagan föras hos Konungen genom besvär vilka skola hava inkommit till jordbruksdepartementet inom två månader efter det kungörandet i kyrka ägde rum.

Vederbörande fiskeriintendent är på grund av sin befattning behörig att föra klagan över beslut som avses i första stycket.

Länsstyrelsen må, när skäl därtill äro, förordna att beslutet skall lända till efterrättelse utan hinder av förd talan.

Länsstyrelsen skall ofördröjligen översända den i ämnet utfärdade kungörelsen till jordbruksdepartementet, domänstyrelsen och fiskeristyrelsen samt till vederbörande fiskeriintendent och hushållningssällskap.

Övergångsbestämmelser

Denna stadga träder i kraft den 1 januari 1955.

Genom stadgan upphävas

fiskeristadgan den 17 oktober 1900 (nr 78); dock att föreskriften i 7 § jämte därtill hörande ansvars- och åtalsbestämmelser i 22 och 27 §§ skola fortfarande att gälla,

kungörelsen den 25 januari 1901 (nr 3) angående uppskov tills vidare med tillämpning inom Blekinge län av vad i 5 § av fiskeristadgan den 17 oktober 1900 stadgas rörande förbud mot användande i visst fall av ljuster för fångst av ål, i den mån nämnda kungörelse icke upphävts genom kungörelsen den 29 oktober 1948 (nr 675) angående förbud att i Valjeviken (Saxaviken) och viss del av Sölvesborgsviken i Blekinge och Kristianstads län använda ljuster för fångande av ål m. m.;

kungörelsen den 21 oktober 1904 (nr 50 s. 1) angående undantag tills vidare för viss del av Göteborgs och Bohus län från vad i 5 § av fiskeristadgan den 17 oktober 1900 stadgas rörande förbud mot användande i visst fall av ljuster för fångst av ål,

kungörelsen den 10 oktober 1913 (nr 238) angående undantag tills vidare för viss del av Kristianstads län från vad i 5 § av fiskeristadgan den 17 oktober 1900 stadgas rörande förbud mot användande i visst fall av ljuster för fångst av ål, i den mån kungörelsen icke upphävts genom förenämnda kungörelse den 29 oktober 1948 (nr 675),

kungörelsen den 9 mars 1917 (nr 72) angående undantag tills vidare för viss del av Hallands län från vad i 5 § av fiskeristadgan den 17 oktober 1900 stadgas rörande förbud mot användande i visst fall av ljuster för fångst av ål,

kungörelsen den 25 augusti 1914 (nr 173) om fredningstid för hummer inom Norrvikens fögderi av Göteborgs och Bohus län,

kungörelsen den 30 juni 1932 (nr 351) med vissa bestämmelser rörande införsel till riket av kräftor,

kungörelsen den 30 juni 1933 (nr 454) angående förbud att under viss tid av året till riket införa hummer,

kungörelsen den 6 maj 1938 (nr 155) angående gädd- och gösbeståndens skyddande; samt

kungörelsen den 30 december 1947 (nr 962) med vissa bestämmelser till skydd för beståndet av havskräfta.

Förekommer i lag eller författning hänvisning till författningsrum, som ersatts genom bestämmelse i denna stadga, skall den bestämmelsen i stället tillämpas. Härvid skall så anses som om bestämmelserna i 30 § fiskeristadgan den 17 oktober 1900 ersatts genom bestämmelserna i 34—38 §§ i den nya stadgan samt genom vad i 32 och 33 §§ samma stadga föreskrives beträffande förverkande av annan fisk än sådan, som olagligen fångats eller varit föremål för annan olovlig befattning.

Med avseende å ikraftträdandet av den nya stadgan skall vidare iakttagas:

1. För visst område gällande bestämmelser, som meddelats jämlikt 22 § fiskeristadgan den 29 juni 1852 (nr 30) eller genom beslut som avses i 9 och 13 §§ fiskeristadgan den 17 oktober 1900, skola, i den mån bestämmelserna ej strida mot den nya stadgans allmänna föreskrifter och ej upphävas, fortfarande tjäna till efterlevnad intill den 1 januari 1960. Beträffande sådana bestämmelser skola föreskrifterna i 21 och 28—40 §§ i den nya stadgan i tillämpliga delar gälla i stället för motsvarande föreskrifter i äldre stadga.

2. Om gällande föreskrifter som meddelats före den 1 januari 1955 skall anteckning hava verkställts i det i 14 § andra stycket nya stadgan omnämnda registret före den 1 januari 1956.

3. Har fråga om meddelande av särskilda bestämmelser om fiskets vård och lämpliga bedrivande väckts före den 1 januari 1955 men har länsstyrelsen ej meddelat beslut i frågan före nämnda dag, skola vid ärendets fortsatta behandling föreskrifterna i den nya stadgan tillämpas.

4. Vid tillämpning av stadgandet under 3. skall iakttagas att, därest kallelse till och underrättelser om sammanträde, avsett att hållas efter den 1 januari 1955, före nämnda dag utfärdats i enlighet med bestämmelserna i 9 § fiskeristadgan den 17 oktober 1900, sammanträdet skall anses vara behörigen utlyst.

5. Vad ovan under 3. och 4. föreskrives skall äga motsvarande tillämpning beträffande fråga om ändring i eller upphävande av sådana bestämmelser som under 1. avses.

6. Bestämmelsen i 8 § fiskeristadgan den 17 oktober 1900 angående fiskgaller framför turbin jämte därtill hörande ansvars- och åtalsbestämmelser i 21 och 27 §§ nämnda stadga skola fortfara att gälla beträffande turbinanläggning, som tillkommit eller vartill tillstånd meddelats före den 1 januari 1955; dock att beslut som avses i 8 § andra stycket om annan anordning än fiskgaller meddelas av vattendomstol jämlikt 2 kap. 8 § vattenlagen.

F ö r s l a g

till

L a g

angående ändrad lydelse av 37 och 38 §§ lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske.

Härigenom förordnas, att 37 och 38 §§ lagen den 1 december 1950 om rätt till fiske skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

37 §.

Ertappas någon å bar gärning, då han bedriver olovligt fiske, eller anträffas redskap för sådant fiske utsatt i vattnet, må av länsstyrelsen eller fiskeristyrelsen *förordnad* fisketillsynsman, *samt*, där fisket kränker enskild fiskerätt, *jämväl* vederbörande rättsägare eller hans folk beslagtaga fångsten och redskapet ävensom båt eller annat, som kan antagas äga betydelse för utredning om brottet.

Har egendom tagits i beslag enligt första stycket, skall anmälan därom göras till närmaste polisman, *som* har att förfara som om han själv gjort beslaget; dock må fångst, som tagits i beslag av innehavaren av enskild fiskerätt eller hans folk, utan anmälan behållas av fiskerättshavaren.

Ertappas någon å bar gärning, då han bedriver olovligt fiske, eller anträffas redskap för sådant fiske utsatt i vattnet, må fisketillsynsman *som förordnats* av länsstyrelsen eller fiskeristyrelsen, *befälhavare å statens fartyg, vilket blivit utsänt för att övervaka ordningen å fiskeplats, samt befattningshavare vid tullverkets kustbevakning* beslagtaga fångsten och redskapet ävensom båt eller annat, som kan antagas äga betydelse för utredning om brottet. *Enahanda befogenhet tillkommer*, där fisket kränker enskild fiskerätt, vederbörande rättsägare eller hans folk.

Har egendom tagits i beslag enligt första stycket, skall anmälan därom göras till *vederbörande polis- eller åklagarmyndighet* eller till närmaste polisman. *Den som erhållit sådan anmälan* har att förfara som om han själv gjort beslaget.

Fångst, som tagits i beslag av innehavaren av enskild fiskerätt eller hans folk, må dock, *därest för beslaget ej tillika föreligger annan grund än i denna lag är stadgad*, utan anmälan behållas av fiskerättshavaren.

38 §.

Böter och viten som ådömas enligt denna lag, så ock förverkat redskap eller dess värde, tillfalla kronan.

(Gällande lydelse.)

Förverkad fångst eller dess värde tillfaller, om fisket utan intrång i enskild fiskerätt skett i allmänt vatten eller i fiskådra, kronan och eljest den som har den enskilda fiskerätten.

Vite må — — — till frihetsstraff.

(Föreslagen lydelse.)

Förverkad fångst eller dess värde tillfaller, om fisket utan intrång i enskild fiskerätt skett i allmänt vatten eller i fiskådra *eller om fångsten tillika är förverkad på annan grund än i denna lag är stadgad*, kronan och eljest den som har den enskilda fiskerätten.

Förverkat redskap eller dess värde *tillfaller* kronan.

Vite må — — — till frihetsstraff.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1955.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 13 kap. 14 § vattenlagen.

Härigenom förordnas, att 13 kap. 14 § vattenlagen den 28 juni 1918 (nr 523)¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse.)

Borttager eller — — — sex månader.

(Föreslagen lydelse.)

13 KAP.

14 §.

Borttager eller — — — sex månader.

Om straff och annan påföljd för den som överträder fiskeförbud, vilket meddelats i anledning av företag enligt denna lag eller motsvarande äldre lag, stadgas i särskild ordning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1955.

¹ Senaste lydelse av 13 kap. 14 § se SFS 1939:146.

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse av 26 § 1 mom. och 31 § 1 mom. lagen
den 3 juni 1938 (nr 274) om rätt till jakt.

Härigenom förordnas, att 26 § 1 mom. och 31 § 1 mom. lagen den 3 juni 1938 om rätt till jakt¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

26 §.

1 mom. Den som — — — — —
Till bevis om att den jagande fullgjort vad honom enligt första stycket åligger skall han vid jakten medföra ett för honom gällande jaktkort; och vare han pliktig att vid anfordran uppvisa kortet för polisman eller med polismans befogenhet utrustad ordningsvakt för jaktbevakning, befattningshavare vid domänverket, lappfogde eller tillsynsman vid lappväsendet, stiftsjägmästare eller dennes biträden ävensom för den som äger, innehar eller vårdar marken eller den eljest där äger jakträtt; skolande den befattningshavare vid domänverket, lappväsendet och stiftsnämnd sålunda tillkommande befogenheten att påfordra uppvisande av jaktkort hava avseende allenast å mark som står under hans förvaltning eller uppsikt.

erlägga jaktvårdsavgift.
Till bevis om att den jagande fullgjort vad honom enligt första stycket åligger skall han vid jakten medföra ett för honom gällande jaktkort; och vare han pliktig att vid anfordran uppvisa kortet för polisman eller med polismans befogenhet utrustad ordningsvakt för jaktbevakning, befattningshavare vid domänverket eller vid tullverkets kust- eller gränsbevakning, lappfogde eller tillsynsman vid lappväsendet, stiftsjägmästare eller dennes biträden ävensom för den som äger, innehar eller vårdar marken eller den eljest där äger jakträtt; skolande den befattningshavare vid domänverket, lappväsendet och stiftsnämnd sålunda tillkommande befogenheten att påfordra uppvisande av jaktkort hava avseende allenast å mark som står under hans förvaltning eller uppsikt.

31 §.

1 mom. Anträffas å — — — — —
Å område där jakträtt tillkommer kronan liksom å de till lapparnas utslutande begagnande anvisade områdena tillkomme enahanda rätt polisman och med polismans befogenhet utrustad ordningsvakt för jaktbevakning ävensom personal vid domänverket samt lappfogde och lapp-tillsynsman.

för sig.
Å område där jakträtt tillkommer kronan liksom å de till lapparnas utslutande begagnande anvisade områdena tillkomme enahanda rätt polisman och med polismans befogenhet utrustad ordningsvakt för jaktbevakning ävensom personal vid domänverket och vid tullverkets kust- eller gränsbevakning samt lappfogde och tillsynsman vid lappväsendet.

Har den — — — — — i 36 §.

Vad i — — — — — än kronan.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1955.

¹ Senaste lydelse av 26 § 1 mom. se SFS 1951:290.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 mars 1954.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler statsrådet Hjalmar Nilson fråga om antagande av *ny fiskeristadga m. m.* samt anför därvid följande.

Inledning.

Den första för hela riket gällande författning, som upptog allmänna bestämmelser rörande hushållning med fiskevatten, var Kungl. Maj:ts stadga och ordning den 14 november 1766 för rikets havs-, skär-, ström- och insjöfiske. Denna stadga ersattes delvis av fiskeristadgan den 29 juni 1852. Båda de nu nämnda stadgorna innehöll jämväl bestämmelser av allmän lags natur. Sedan de i 1852 års stadga förekommande bestämmelserna av sistnämnda slag upphävts genom lagen den 27 juni 1896 om rätt till fiske, ersattes bestämmelserna om hushållning med fiskevatten samt de delar av 1766 års stadga som fortfarande gällde av fiskeristadgan den 17 oktober 1900 (nr 78), som alltjämt är gällande. Under årens lopp har i stadgan vidtagits åtskilliga ändringar, som dock icke rubbat densammans grunder. Fiskeristadgan, som vid ikraftträdandet innehöll det övervägande flertalet av då gällande i central administrativ ordning tillkomna bestämmelser till skydd för fiskbeståndet, har numera kompletterats genom ett flertal olika av Kungl. Maj:t utfärdade författningar med bestämmelser i sådant syfte. Fiskeristadgans giltighetsområde sträcker sig ej utanför svenskt territorialvatten.

Fråga om revision av fiskeristadgan blev särskilt aktuell i samband med tillkomsten av den nya lagen den 1 december 1950 om rätt till fiske. Nämnda lag har påkallat översyn särskilt av stadgans föreskrifter om tillvägagångssättet vid antagande av lokala bestämmelser och om ansvar, förverkande och beslag. Även andra omständigheter har emellertid föranlett behov av över-

syn. Redan den livliga utveckling i olika hänseenden, som efter stadgans tillkomst ägt rum inom den viktiga näringsgren som fisket utgör, motiverar en omprövning, huruvida stadgans bestämmelser är lämpliga för moderna förhållanden. En särskild fråga som uppkommit är, om icke vissa i lokala bestämmelser allmänt förekommande förbud bör överföras till stadgan. Den starkt ökade betydelse fisket å öppna havet nu har i jämförelse med förhållandena vid stadgans tillkomst måste föranleda överväganden, i vad mån bestämmelserna i stadgan bör utsträckas att gälla även å internationellt vatten. Vidare har revision av straff-, förverkande-, beslags- och åtalsbestämmelserna påkallats av ny allmän straff- och processlagstiftning. Slutligen har framkommit ett önskemål av mera författningsteknisk art, nämligen att för vinnande av större överskådlighet över de på fiskevårdens område gällande bestämmelserna i fiskeristadgan inarbeta de vid sidan av denna utfärdade författningarna på detta område i den utsträckning så lämpligen kan ske.

Den 26 maj 1950 uppdrog Kungl. Maj:t åt fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök att med beaktande av vad som anförts i propositionen nr 60 till 1950 års riksdag med förslag till lag om rätt till fiske, m. m. företaga en översyn av dels fiskeristadgan den 17 oktober 1900, dels de i fiskerättskommitténs betänkande med förslag till fiskelag (SOU 1947: 47) upptagna bestämmelserna angående fiskevårdsområden samt om upplåtelse av fiskerätt. Efter erhållet bemyndigande tillkallade dåvarande statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet den 6 juli 1951 sakkunniga att biträda styrelsen vid översynen. Styrelsen, som funnit lämpligt att slutföra uppdraget angående översynen av fiskeristadgan utan avbidan å det slutliga fullgörandet av utredningsuppdraget i övrigt, har den 17 november 1952 överlämnat *betänkande med förslag till ny fiskeristadga* samt i anledning därav föranlett förslag till lag om *ändring i vissa delar av lagen om rätt till fiske* (SOU 1953: 2).

Över betänkandet har efter remiss yttranden avgivits av domänstyrelsen, kammarkollegiet, lotsstyrelsen, generaltullstyrelsen, statens jordbruksnämnd, samtliga länsstyrelser — efter hörande av hushållningssällskapen — hushållningssällskapens förbund, fiskeriintendenterna, fiskerinämden för Vänern, Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförening, Svenska fiskeritjänstemannaförbundet, Föreningen statens fiskeritjänstemän, Sveriges fiskares riksförbund, Svenska västkustfiskarnas centralförbund, Svenska sydkustfiskarnas centralförbund, Skånes fiskareförbund, Svenska ostkustfiskarens centralförbund, Svenska insjöfiskarens centralförbund, Malmöhus läns havsfiskeförening u. p. a., Svenska fiskevårdsförbundet, Vätterns fiskareförbund, Sveriges sportfiskares riksförbund, Fiskefrämjandet, Sveriges lantbruksförbund, Riksförbundet Landsbygdens folk och Svenska naturskyddsföreningen. Därjämte har Sveriges amatörfiskares riksförbund avgivit yttrande i ärendet. Vissa remissinstanser har bifogat yttranden från hörda myndigheter och organisationer.

Vidare har till jordbruksdepartementet insänts dels från länsstyrelsen i Malmöhus län en den 24 juni 1953 dagtecknad skrivelse från ingenjören Bernt Stamvik angående frågan om förbud mot ljustring av ål, dels från länsstyrelsen i Hallands län en av 30 fiskare gjord framställning rörande samma fråga, dels från länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län en av 38 fiskare undertecknad skrivelse den 8 oktober 1953 angående fråga om minimimått på laxöring.

Svenska fiskhandelsförbundet har i en den 19 maj 1953 inkommen skrivelse gjort *framställning rörande den tid, under vilken försäljningsförbud för kräftor bör gälla*. — Sedan fiskeristyrelsen yttrat sig häröver, har Kungl. Maj:t den 17 juli 1953 förklarat, att den i skrivelsen berörda frågan skulle övervägas i samband med den slutliga behandlingen av förslaget till ny fiskeristadga.

I propositionen nr 23 till innevarande års riksdag angående ändring i vattenlagen har uttalats (s. 70), att frågan om straff och annan påföljd för överträdelse av sådant fiskeförbud, som utfärdats i samband med uppförande av dammbyggnad o. d., lämpligen borde upptagas i samband med förslaget till fiskeristadga. Propositionen har — med viss jämkning som ej har betydelse i detta sammanhang — bifallits av riksdagen (tredje lagutskottets utlåtande nr 2).

I ett den 22 april 1948 avgivet betänkande har *kust- och gränsbevakningsutredningen* framlagt förslag angående arbetsuppgifterna för tullverkets kust- och gränsbevakning. Såvitt avser frågor som faller under finans- och civildepartementen har ärendet slutligt avgjorts. I betänkandet berörs emellertid även *tillsynen över fiske och jakt*. Det föreslås att befattningshavare vid tullverkets kust- och gränsbevakning skall få vissa författningsmässiga befogenheter att utöva sådan tillsyn. Över betänkandet har efter remiss ett flertal myndigheter och organisationer avgivit yttranden. Även dessa frågor synes lämpligen böra behandlas i samband med förslaget till ny fiskeristadga.

Fiskeristyrelsens förslag bygger på samma grunder som gällande fiskeristadga. I remissyttrandena har allmänt vitsordats behovet av en ny fiskeristadga. Däremot har i fråga om förslagets utformning delade meningar rått på skilda punkter och yrkanden om ändring i vissa delar framförts. Med anledning härav har — med beaktande av vad i ovannämnda framställningar, yttranden och betänkande anförts — översyn av förslaget skett inom departementet, varefter utarbetats ulkast till fiskeristadga och förslag till ändringar i lagen om rätt till fiske, i vattenlagen och i lagen om rätt till jakt.

Jag anhåller nu att få anmäla dessa frågor.

Huvuddragen av fiskeristyrelsens förslag.

Gällande fiskeristadga innehåller till en början vissa bestämmelser om fiskets bedrivande och vård. De utgöres av 1 och 2 §§, vilka avser förhållandet mellan flera fiskande inbördes, 3—5 §§, som innehåller förbud mot vissa fångstsätt och fångstredskap, 6 §, som upptager bestämmelser om fredningstider för och minimimått å vissa skaldjur, 7 §, som avser att bereda skydd för fiskredskap mot översegling, samt 8 §, som föreskriver viss skyddsanordning till förhindrande av att fisk inkommer i turbiner. I 14 § gives bestämmelser om vissa saluförbud m. m. 15 § stadgar förbud mot att hålla vissa redskap utestående under fredningstid. 14 och 15 §§ kompletterar delvis bestämmelserna i 6 §.

Stadgan förutsätter, att föreskrifter om fiskets vård och bedrivande i betydande utsträckning måste utfärdas lokalt, detta på grund av de skiftande natur- och fiskeriförhållandena i riket. Frågan hur sådana lokala bestämmelser skall komma till stånd behandlas utförligt i 9—13 §§. Bestämmelser om tillämpningen av lokala föreskrifter har givits i 14—17 §§. Återstående del av stadgan, 18—31 §§, innehåller i huvudsak föreskrifter om ansvar och förverkandepåföljd vid överträdelser samt om åtal och beslag.

Fiskeristyrelsens förslag bygger i sina grunder på den gällande stadgan. Den del av förslaget, som innehåller allmänna bestämmelser om fiskets vård och bedrivande, har visserligen i förslaget fått ett fylligare innehåll än de nu gällande föreskrifterna i detta ämne. Fiskeristyrelsen förutsätter likväl, att den författningsmässiga regleringen av de spörsmål, som angår fiskets vård och bedrivande, alltjämt i huvudsak måste ske genom lokala föreskrifter. Ordningen för tillkomsten av dylika bestämmelser har i förslaget i princip bibehållits oförändrad. De nuvarande föreskrifterna om påföljd för överträdelse av stadgan eller med stöd därav meddelade bestämmelser samt om beslag m. m. har i förslaget väsentligt omarbetats och utvidgats.

Fiskeristyrelsens förslag till *fiskeristadga* har uppdelats i olika huvudavdelningar. Efter en avdelning med inledande bestämmelser (1—3 §§) följer en avdelning, som upptager för hela riket gällande bestämmelser om fiskets vård och bedrivande och omfattar dels en underavdelning med bestämmelser som reglerar förhållandet mellan de fiskande inbördes (4—6 §§), dels en underavdelning med bestämmelser om fiskevård (7—13 §§). Nästa avdelning (14—22 §§) reglerar frågan, hur lokala bestämmelser skall tillkomma, och innehåller dessutom några föreskrifter rörande tillämpningen av sådana bestämmelser. Därpå följer en avdelning (23 §), som föreskriver, i vad mån de föregående bestämmelserna skall tillämpas å internationellt vatten. Den följande avdelningen (24—28 §§) innehåller förbud mot vissa åtgärder, bl. a. försäljning och införsel, med undermålig fisk och mot dylika åtgärder med fisk under fredningstid. Slutligen kommer en avdelning (29—40 §§) med bestämmelser om ansvar, förverkande, beslag och åtal och en avdelning (41 §) med regler om besvär m. m. Vid uppgörandet av denna indelning har styrelsen beaktat önskvärdheten av

att eventuella kommande administrativa bestämmelser om fiskevårdsområden och fiskevårdsavgifter skall kunna upptagas i stadgan utan att den sönderbrytes.

I departementsutkastet har förslaget *huvudavdelningar bibehållits*.

De olika avsnitten i förslaget har i allmänhet föga samband med varandra. Det synes därför icke vara behöfligt att redan nu giva någon mera ingående redogörelse för detta. Det torde vara lämpligare att jag i samband med motiveringen av de olika stadgandena i departementsutkastet redovisar fiskeristyrelsens förslag i motsvarande delar. Fiskeristyrelsens förslag torde som *Bihang* få fogas till detta protokoll.

Emellertid torde jag nu böra nämna några *spörsmål av mera allmän art*.

Som jag tidigare nämnt föreslår fiskeristyrelsen, att stadgan i viss utsträckning skall gälla jämväl vid fiske på *internationellt vatten*. Till motivering härav anför *styrelsen*:

Med hänsyn till att åtminstone å rikets västkust och sydkust det viktigaste fisket numera bedrivs å öppna havet har behovet av vissa bestämmelser om fiskets vård och bedrivande uppkommit även vid fiske utanför territorialgränsen. Något principiellt hinder att meddela sådana bestämmelser för fiske å internationellt vatten synes icke föreligga, därest den självklara begränsningen iakttages, att reglerna endast skall gälla i fråga om fiske från svenskt fartyg. Det må nämnas, att en dylik ordning icke innebär någon principiell nyhet, i det att flera av de vid sidan av fiskeristadgan i fiskevårdande syfte tillkomna författningarna gällor även å vissa vatten utanför territorialgränsen vid fiske från svensk fiskebåt. Styrelsen har därför beträffande envar av de materiella bestämmelser, som styrelsen anser böra upptagas i stadgan, övervägt, huruvida bestämmelsen av lämplighets-skäl hör utsträckas till internationellt vatten, och för de fall då så funnits vara fallet upptagit föreskrift härom. Förslaget har emellertid utformats så att stadgan i princip skall vara tillämplig endast innanför territorialgränsen och därför har i en särskild paragraf angivits vilka bestämmelser som skall gälla även därutanför. Det torde icke föreligga något praktiskt behov av att från den föreslagna utsträckningen i vissa fall av stadgans giltighetsområde undantaga vatten, där svenska fiskare regelmässigt icke brukar bedriva fiske.

Som jag inledningsvis nämnt finnes vid sidan av fiskeristadgan nu ett flertal författningar med bestämmelser om fiskets vård och bedrivande. Fiskeristyrelsen föreslår, att dessa, då så är lämpligt, inarbetas i stadgan. Sedan styrelsen avgav sitt betänkande har vissa däri redovisade författningar upphävts, medan andra tillkommit. Redogörelse för de nu gällande författningarna kommer att lämnas i samband med motiveringen för de skilda stadgandena i departementsförslaget. Därvid kommer även att upptagas frågan om författningarna bör inarbetas i stadgan, bibehållas fristående eller upphävas.

Fiskeristyrelsen har föreslagit, att bestämmelser motsvarande dem som nu finnes i 7 och 8 §§ fiskeristadgan icke skall upptagas i den nya stadgan. Styrelsen anför härom.

Förstnämnda paragraf, som åsyftar att bereda skydd för fiskredskap mot översegling av fartyg, saknar närmare samband med stadgans bestämmelser i övrigt. Frågan om genomförandet av förbättrade bestämmelser i sådant syfte är föremål för särskild utredning inom fiskeristyrelsen. Den nu nämnda paragrafen synes böra upptagas bland dylika bestämmelser i en särskild författning. 8 § i fiskeristadgan, som innehåller en bestämmelse till förhindrande av att fisk inkommer i turbiner, torde närmast höra samman med de bestämmelser som är meddelade till fiskets skydd i 2 kap. vattenlagen. Inom justitiedepartementet tillkallade sakkunniga har den 28 februari 1950 framlagt förslag till lag om ändring i vissa delar av vattenlagen, bl. a. nämnda kapitel. Förslaget, som syftar till beredande av ökat skydd för fisket vid vattenkraft- och vattenregleringsföretag samt vid flottning, kan förväntas föranleda proposition i ämnet till 1953 års riksdag. I samband med utarbetandet av denna proposition lär det icke kunna undgås, att jämväl frågan om inarbetande i vattenlagen av stadgandet i 8 § fiskeristadgan upptages till behandling. Det kan nämnas, att denna fråga berörts under remissbehandlingen av sakkunnigförslaget. På grund av vad nu anförts torde 7 och 8 §§ samt de straff- och åtalsbestämmelser, som ansluter sig till nämnda paragrafer, böra tills vidare alltjämt gälla. Föreskrift härom har upptagits bland övergångsbestämmelserna i det framlagda förslaget.

I propositionen nr 23 till 1954 års riksdag beröres de här angivna spörsmålen. Jag torde få återkomma till dessa i samband med behandlingen av övergångsbestämmelserna till departementsutkastet.

Fiskeristyrelsens förslag till ändringar i lagen om rätt till fiske avser främst bestämmelser om beslag och förverkande. Dessa ändringar motiveras av önskemålet, att såvitt möjligt enhetliga bestämmelser i dessa avseenden finnes i stadgan och lagen. Vidare föreslås några redaktionella ändringar, föranledda av ny lagstiftning.

Förutom ny fiskeristadga och nyssnämnda ändringar i fiskerättslagen föreslår jag en mindre ändring i vattenlagen. Denna innebär blott en hänvisning till att bestämmelser om straff och annan påföljd för den som överträder fiskeförbud, vilket meddelats i anledning av företag enligt vattenlagen eller motsvarande äldre lag, meddelas i särskild ordning.

Slutligen framlägger jag förslag till lag angående ändring i lagen om rätt till jakt. Ändringen innebär att befattningshavare vid tullverkets kust- och gränsbevakning föreslås få vissa befogenheter även i fråga om jakttillsynen.

Den huvudförfattning, som nu framlägges, är en *fiskeristadga*. Innehållet i denna är av den art, att den *torde kunna utfärdas av Kungl. Maj:t med stöd av § 89 regeringsformen*. Emellertid innehåller den föreslagna stadgan bestämmelser av allmän räckvidd, bl. a. sådana som har betydelse för förhållandet mellan fiskande inbördes. Av remissbehandlingen framgår, att intresset för stadgans utformning är mycket stort och att olika åsikter i många delar framförts. Vidare måste vid bedömandet av de föreslagna ändringarna i fiskerättslagen och vattenlagen hänsyn tagas till vad som

föreslås i utkastet till fiskeristadga. Med hänsyn till det anförda bör enligt min mening riksdagens yttrande inhämtas i ärendet. Stadgan innehåller emellertid en hel del bestämmelser av den art att de smidigt bör kunna anpassas efter nya rön och erfarenheter, särskilt på fiskevårdens område. Jag anser mig därför böra betona, att sådana ändringar i stadgan, som ej är av mera genomgripande art, framdeles bör få vidtagas utan att riksdagens yttrande inhämtas. I detta sammanhang må framhållas, att riksdagen icke medverkat vid tillkomsten av den gällande fiskeristadgan och vid de ändringar däri som vidtagits.

I det följande kommer jag att redogöra för och motivera bestämmelserna i departementsförslaget till stadga. Jag vill betona, att jag icke kommer att ingå på alla detaljfrågor, som berörts av remissinstanserna.

Jag kommer vidare att redogöra för och motivera de lagändringar som föreslås.

Departementsförslagen till fiskeristadga samt till ändringar i fiskerättslagen, vattenlagen och jakträttslagen torde som *Bilaga* få fogas till detta protokoll.

Förslaget till fiskeristadga.

Allmänna synpunkter.

Remissinstanserna.

Några remissinstanser — *domänstyrelsen, kammarkollegiet, länsstyrelsen i Uppsala län, Svenska fiskevårdsförbundet, Fiskefrämjandet* och *Sveriges sportfiskares riksförbund* — gör gällande, att förslaget i flera avseenden för mycket tillvaratager yrkesfiskets intresse på bekostnad av andra fiskarekategoriers. Uttalanden i samma riktning göres av *Amatörfiskarnas riksförbund*.

Fiskefrämjandet anför härutinnan, att fisket under senare år undergått en tydlig förskjutning från ensidigt förvärvsfiske till ett mera differentierat bruk, och fortsätter:

I Jämtlands och Härjedalens fjälltrakter liksom flerstädes i Bohuslän är fisket ett gott stöd för en viktig turistnäring. I Värmlands skogar hjälper fisket till att hålla kvar arbetarna i bygden och hindra en olycksdiger uttunning av den där bosatta befolkningen. Överallt, men särskilt kring tätorterna, har fritidsfisket skänkt fiskevattnen ett ökat ekonomiskt värde. Fiskebestämmelserna är därför numera av direkt intresse inte bara för Sveriges 16—17 000 yrkesfiskare utan också för de 70—80 000 binärings- och husbehovsfiskarna samt för de bortåt 500 000 fritidsfiskarna. Det borde då vara självfallet att i fiskefrågor skälig hänsyn skall tagas till alla dessa fiskarkategoriers berättigade intressen. Detta framhålles också med kraft i förarbetena till den nya lagstiftningen om rätt till fiske (prop. 1950 nr 60 s. 23—25, 49) och samma tankegångar ligger bakom bestämmelserna i

kungörelsen den 8 juni 1951 (nr 394) ang. förvaltningen av kronans fisken (3 § första och andra styckena) jämte därtill anslutande tillämpningsföreskrifter. Så mycket mera anmärkningsvärt är det då att förslagsställaren beträffande fiskeristadgan så ensidigt har velat skjuta fram en särskild intressegrupp, nämligen de rena yrkesfiskarna, fastän dessa alltmör driver sin näring utanför territorialgränsen och i flera län endast har ett fåtal företrädare (se exempelvis 16—17 §§).

Fiskefrämjandet anser det med hänsyn till det anförda i hög grad påkallat att stadgans ändamål anges i en inledande paragraf, exempelvis sålunda att fisket med beaktande av fiskevårdens krav skall bedrivas med skälig hänsyn till yrkesfiskarnas, binäringsfiskarnas, husbehovsfiskarnas, fritidsfiskarnas och fiskerättsägarnas befogade intressen. Föreningen uttalar, att detta är önskvärt redan med hänsyn till att förslaget verkningar till stor del kommer att bero av hur länsstyrelserna och dem underställda tjänstemän tillämpar de vidsträckta befogenheter stadgan ger.

Även *Svenska fiskevårdsförbundet*, *Sveriges sportfiskares riksförbund* och *Amatörfiskarnas riksförbund* anser det påkallat att stadgan innehåller ett principuttalande i nämnda riktning. Amatörfiskarnas riksförbund framhåller, att ett sådant principuttalande rörande stadgans syfte vore av särskild betydelse då det gäller de allmänna vattnen. Av uttalandet borde klart framgå, att allas lika rätt till fiske icke finge rubbas genom lokala bestämmelser i den mån det ej vore uppenbart erforderligt med hänsyn till fiskevården. Förbundet anför vidare.

Såsom exempel på rubbning av den lika rätten till fiske i allmänt vatten vill vi anförda ett av yrkesfiskarna i Vättern framfört förslag om förbud mot fiske under tiden lördag middag till måndag morgon, ävensom det förbud emot pimpelfiske under semestermånaderna juli—augusti, som de båda senaste åren varit gällande inom stora delar av Hjälmarens allmänna vattenområde. Ett förslag föreligger vidare från Hjälmarens fiskarförbund att ett område av 50 meter i alla riktningar från utsatta storryssjor skall fridlysas från andra fiskande, varigenom de bästa fiskeplatserna kring gryndorna i det allmänna vattnet bleve helt förbehållna en mindre grupp av fiskande.

Hushållningssällskapens förbund anser förslaget utmärkas av en tendens till att hos fiskeristyrelsen och fiskeriintendenterna centralisera avgörandet även av rent lokala och mindre omfattande åtgärder. Det vore att befara att en sådan centralisering skulle verka hämmande på det lokala intresset för fiskevård och för vidtagande av fiskevårdande åtgärder. Ej heller torde det vara möjligt för fiskeristyrelsen och intendenterna att skaffa sig den kännedom om de lokala förhållandena, som erfordrades för att den ifrågasatta omläggningen skulle kunna genomföras utan avsevärda olägenheter och kostnader.

Länsstyrelsen i Örebro län gör den reflexionen att fiskeristyrelsens inställning till länsstyrelsernas medverkan vid behandling av fiskevårdsfrågor icke — såvitt av stadgeförslaget kunde bedömas — syntes vara så alldeles positiv. För länsstyrelsernas framtida sysslande med fiskefrågor borde gälla, att

dessas vid fiskeärendenas behandling tillerkändes en ställning, som vore förenlig med länsstyrelsernas allmänna ställning i förvaltningen och i länet.

Svenska fiskevårdsförbundet och Fiskefrämjandet framkastar frågan om förstärkning av fiskeristyrelsen med t. ex. en förtroendemän för småbrukarebefolkningen. Styrelsen borde bli ett organ icke endast för »fiskerinäringen» utan för hela det svenska fisket.

Föredraganden.

Fiskeristadgan bör givetvis utformas med hänsyn till de allmänna grunder på vilka den nya fiskerättslagen vilar. Utformningen bör därför ske med beaktande av alla olika fiskargrupperns intressen. Genom nya fiskerättslagen har beretts vidgade möjligheter till husbehovs- och fritidsfiske. Några remissinstanser har hävdad, att i stadgan borde införas en allmän bestämmelse om att fisket skall bedrivas med skälig hänsyn till alla olika fiskargrupperns intressen och att detta särskilt borde beaktas då lokala bestämmelser utfärdas. Ett sådant stadgande torde emellertid vara onödigt. Det ligger i sakens natur, att stadgan och bestämmelser som utfärdas med stöd av stadgan skall stå i överensstämmelse med de principer på vilka den nya fiskerättslagen grundas. I fråga om själva stadgans utformning kommer jag att vid behandlingen av vissa bestämmelser föreslå några ändringar, som syftar till att ytterligare framhålla dessa principer. På grund av det starkt ökade intresse för fiske som visat sig under senare år torde fiskevården böra tillmätas stor betydelse. I förhållande till gällande stadga innebär fiskeristyrelsens förslag väsentligt förbättrade bestämmelser i detta hänseende. Mot dessa bestämmelser torde i stort sett intet vara att erinra. Mindre ändringar kommer jag dock att föreslå. Vidare pågår inom fiskeristyrelsen utredning rörande bildande av fiskevårdsområden för att ytterligare främja en effektiv vård av fisket.

Huvudsyftet med en fiskeristadga bör vara att bevara och förbättra fiskbeståndet samt att giva lämpliga regler för fiskets bedrivande. Efter vissa av mig föreslagna ändringar torde förslaget komma att väl tjäna detta syfte. De av några remissinstanser gjorda invändningarna om att förslaget innebär onödig centralisering bör på ett par punkter föranleda jämkningar i förslaget. Jag återkommer härtill i samband med behandlingen av de berörda stadgandena.

Den av fiskevårdsförbundet och Fiskefrämjandet väckta frågan om viss omorganisation av fiskeristyrelsen torde ej böra upptagas i detta sammanhang.

I det följande kommer redogörelsen för förslaget till fiskeristadga att anknyta till bestämmelserna i departementsförslaget. Då emellertid remissyttrandena avser fiskeristyrelsens förslag kommer — i de fall då paragrafnumreringen ej överensstämmer — att inom parentes angivas motsvarande stadganden i detta.

Inledande bestämmelser.

(1 och 2 §§ departementsförslaget, 1—3 §§ fiskeristyrelsens förslag.)

1 §.

Fiskeristyrelsen.

Fiskeristyrelsen föreslår, att i stadgan under 1 § intages en bestämmelse om att vad i stadgan sägs om fisk i tillämpliga delar skall gälla även om andra vattendjur, efter vilka fiske bedrives. Som motiv härför anför styrelsen.

I 1950 års lag om rätt till fiske saknas — liksom i 1896 års lag i ämnet — stadgande om vilka djur som kan vara föremål för fiske. En dylik föreskrift finnes däremot i 25 § fiskeristadgan, som innehåller en bestämmelse att vad i stadgan sägs om fisk i tillämpliga delar också skall gälla om hummer, ostron, kräftor, räkor, krabbor och pärlmusslor. Fiskerättskommittén har i sitt betänkande (SOU 1947: 47 s. 258) anført, att enligt gängse rättsuppfattning »fiske» kunde avse även vissa andra djur än fiskar. Efter en erinran om 25 § fiskeristadgan, heter det vidare i betänkandet, att även andra skaldjur än de i paragrafen nämnda, såsom blåmusslor, helt visst kunde vara föremål för fiske. Fiskerättskommittén ansåg emellertid, att fiskerättslagens tillämpningsområde ej borde definitivt begränsas till fiskar och skaldjur utan att det borde lämnas öppet för rättspraxis att under lagens bestämmelser inbegripa fångandet också av andra lägre vattendjur, för den händelse dessas tillgodogörande skulle få den ekonomiska betydelse att en dylik tillämpning befundes påkallad. — I den proposition, nr 60, genom vilken förslaget till ny fiskerättslag framlades för 1950 års riksdag, berördes icke det här ifrågavarande spørsmålet.

Fiskeristyrelsen anser, att — även om bestämmelserna i det här framlagda förslaget till fiskeristadga tills vidare icke gärna kan få praktisk betydelse i fråga om fångst av andra djur än fisk och de i 25 § gällande stadga omnämnda skaldjuren — de synpunkter fiskerättskommittén anlagt bör vinna beaktande även vid tillämpning av fiskeristadgan. Särskilt av systematiska skäl torde det vara lämpligt att begreppen fisk och fiske tolkas på samma sätt i de båda författningarna. Bestämmelsen i 25 § fiskeristadgan bör därför utgå. Av författningstekniska skäl torde det emellertid vara nödvändigt att angiva innebörden av begreppet fisk. Huru detta bör ske kan vara tveksamt. Styrelsen föreslår en bestämmelse, vari föreskrives att vad i stadgan sägs om fisk i tillämpliga delar skall gälla även andra vattendjur efter vilka fiske bedrives. En föreskrift med detta allmänna innehåll torde med hänsyn till avsaknaden i fiskerättslagen av definition å begreppet fisk vara den lämpligaste.

Remissinstanserna.

Länsstyrelsen i Örebro län anser att uttrycket »andra vattendjur efter vilket fiske bedrives» är mindre lyckligt valt. Förslaget anknyter härvid, anför länsstyrelsen, till ett allmänt språkbruk, enligt vilket »fiske» kunde bedrivas å andra vattendjur än fisk. Länsstyrelsen finner — oavsett logiken

— detta språkbruk vara alltför obestämt för att lämpligen kunna läggas till grund för en legal definition.

Generaltullstyrelsen påpekar, att i överensstämmelse med föreskriften i 1 § omnämnes exempelvis i 27, 28 och 30—40 §§ endast fisk, ehuru bestämmelserna tydligen även gällde skaldjur. Begreppet fisk i vidsträckt bemärkelse hade emellertid ej kommit till användning i förslaget på alla ställen där så kunnat ske. Sålunda omnämndes i exempelvis 24—26 §§ fisk och skaldjur jämsides med varandra. Då det icke vore uteslutet, att härigenom viss tvekan kunde uppstå bl. a. i fråga om tillämpningen av ansvarsbestämmelserna, torde en enhetlig användning av fiskbegreppet böra genomföras.

Föredraganden.

Som fiskeristyrelsen anfört har i fiskerättslagen icke intagits någon definition på fisk. Av förarbetena framgår emellertid att detta begrepp har en vidsträckt betydelse. I fiskerättslagen har ej givits några särskilda bestämmelser för vissa slag av fisk eller andra vattendjur. Så är däremot fallet i förslaget till fiskeristadga. Ur författningsteknisk synpunkt torde det därför vara nödvändigt att i stadgan framhålla, att, då annat ej angives eller framgår av sammanhanget, ordet fisk har en vidsträckt betydelse och omfattar jämväl t. ex. de skaldjur för vilka särskilda föreskrifter gives. Det av fiskeristyrelsen föreslagna stadgandet torde emellertid ur språklig synpunkt ej vara lämpligt. Vidare synes det vara av värde att i stadgan direkt utsäges vilka djur, som faller under dess bestämmelser. Ett alternativ till fiskeristyrelsens förslag är därför att införa ett stadgande av innebörd att vad i stadgan sägs om fisk även skall gälla vissa andra vattendjur, i första hand de som uppräknas i 25 § första punkten i nuvarande stadga. Vissa tillägg bör emellertid göras. Med hänsyn till att särskilt minimimått föreslås för havskräftor bör dessa särskilt nämnas i uppräknningen. I anledning av det uttalande av fiskerättskommittén, som fiskeristyrelsen återgivit, synes vidare blåmusslor böra medtagas. Lokalt torde fiske efter nejonöga bedrivas i icke ringa omfattning. I detta sammanhang må anmärkas, att i en kungörelse (1928: 6) angående fisket inom Torne älvs vattenområde intagits en bestämmelse om fiske av nejonögon. Vidare har fisket efter bläckfisk på senare år fått viss betydelse. Även dessa djur torde därför böra nämnas i uppräknningen. Om 25 § gällande stadga utbygges på sätt nu angivits, torde bestämmelsen komma att omfatta samtliga vattendjur, i fråga om vilka det för närvarande kan ha praktisk betydelse att fiskeristadgan blir tillämplig. Skulle senare behov visa sig att medtaga även andra djurarter, torde i enlighet med vad jag inledningsvis anfört stadgan kunna ändras utan riksdagens hörande. Även om det här framlagda alternativet torde innebära, att fiskeristadgans tillämpningsområde formellt blir något mera begränsat än fiskerättslagens, förordar jag dock att det genomföres. I enlighet härmed har 1 § i departementsförslaget utformats.

2 §.

Efter särskilda konventioner med våra nordiska grannländer har utfärdats kungörelser, vari regler givits om fiskets bedrivande m. m. inom vissa områden. Bestämmelserna i kungörelserna strider delvis mot den av fiskeristyrelsen föreslagna stadgan. De kungörelser som här avses är följande:

1. *Kungörelsen den 13 januari 1928 (nr 6) angående tillämpning av den genom deklaration den 10 maj 1927 mellan Sverige och Finland fastställda stadga för fiskets bedrivande inom Torne älvs fiskeområde.* I denna kungörelse lämnas bestämmelser om bland annat fredningstid för lax och laxöring, minimimått på dessa fiskar, maskstorlek i vissa fiskredskap samt förbud mot vissa fångstmetoder.

2. *Kungörelsen den 2 juni 1933 (nr 282) med vissa bestämmelser rörande fiskeriförhållandena i de till Sverige och Danmark gränsande farvattnen.* Denna kungörelse avser Kattegatt, Öresund och södra delen av Östersjön. Den innehåller — förutom bestämmelser om rätt för de båda ländernas fiskare att i viss utsträckning idka fiske även inom det andra landets vattenområden — bl. a. vissa bestämmelser om vilka redskap som därvid får användas, om sättet för utmärkning av redskapen samt om ersättningskyldighet då annans redskap skadats.

3. *Kungörelsen den 18 mars 1949 (nr 97) med vissa bestämmelser rörande lax- och laxöringsfisket i Idefjorden och Svinesund m. m.* I kungörelsen lämnas bestämmelser om fredningstid för lax och laxöring samt om minimimått på dessa fiskarter. Vidare lämnas vissa föreskrifter om maskstorlek och vilka redskap som vid fisket får användas.

Fiskeristyrelsen.

Fiskeristyrelsen anser, att dessa kungörelser uppenbarligen bör kvarstå som särskilda författningar. Föreskrifterna i kungörelserna avser emellertid delvis ämnen, som regleras av de allmänna bestämmelserna i förslaget till fiskeristadga, och avviker därifrån i flera hänseenden. Därför bör i fiskeristadgan upptagas en föreskrift om att bestämmelserna i kungörelserna skall ha företräde i den mån de strider mot fiskeristadgan.

Remissinstanserna.

Av remissinstanserna har *Sveriges fiskares riksförbund* uttalat, att de under 2) och 3) upptagna kungörelserna borde fogas vid fiskeristadgan såsom bilagor.

Föredraganden.

I övergångsbestämmelse till gällande fiskeristadga påpekas, att i fråga om fiske inom Torneå älvs fiskeområde skall lända till efterrättelse vad därom finnes särskilt stadgat. Det torde visserligen utan särskild bestäm-

melse vara klart att författningar som bygger på konventioner skall gälla även om de strider mot fiskeristadgan. Jag har emellertid intet att erinra mot att särskilt påpekande härom göres beträffande de tre av fiskeristyrelsen angivna författningarna. Övriga nu gällande, på konvention grundade författningar torde icke innehålla bestämmelser som strider mot den nu föreslagna stadgan. Det synes icke finnas något skäl för att på sätt Sveriges fiskares riksförbund föreslagit foga någon av kungörelserna som bilaga till fiskeristadgan.

3 § i fiskeristyrelsens förslag.

Under 3 § föreslår fiskeristyrelsen bestämmelser av innebörd att flertalet av stadgans föreskrifter icke skall äga tillämpning på vissa fiskevatten. Fiskeristyrelsens förslag överensstämmer nära med nu gällande föreskrifter i 31 § fiskeristadgan. I första stycket av denna föreskrives, att stadgan ej äger tillämpning på fiskevatten, som uteslutande tillhör en ägare och ej har gemenskap med annat vatten eller ock är därmed förenat endast genom sådant tillflöde eller avlopp, att fisk eller fiskyngel däri vanligen icke framgår. Enligt andra stycket äger länsstyrelse efter fiskeriintendentens hörande beträffande fiskevatten, däri fisket är gemensamhetsfiske och som ej har gemenskap med annat vatten eller ock är därmed förenat endast genom tillflöde eller avlopp av sådan beskaffenhet som angivits i första stycket, pröva i vad mån fiske där må utövas oberoende av vad i fiskeristadgan föreskrives.

Fiskeristyrelsen.

Den i 31 § första stycket gällande stadga uttryckta grundsatsen, att ägare till fiskevatten må hushålla med vattnet såsom han finner för gott, om annans rätt ej beröres därav, synes styrelsen böra bibehållas. Samma princip kan sägas ha kommit till uttryck i den nya fiskerättslagens bestämmelser om åtgärder mot vanskötsel av fiske, i det att sådana åtgärder icke kan tillgripas annat än om vanskötseln strider mot allmänt intresse (30 § i lagen).

Villkoret att tillflödet eller avloppet skall vara sådant, att fisk eller fiskyngel »vanligen» icke framgår däri, har enligt vad erfarenheten visat stundom av fiskevattensägarna tolkats i en gentemot fiskevårdsintresset mindre förmånlig riktning. Det torde därför vara påkallat att skärpa kravet på tillflödets eller avloppets beskaffenhet. Detta synes kunna vinnas genom en föreskrift, att vattendraget skall vara sådant att fisk eller fiskyngel endast undantagsvis framgår däri. Det är däremot icke möjligt att uppställa den förutsättningen, att fisk eller fiskyngel icke kan framgå i vattendraget, enär det endast ytterligt sällan om ens aldrig torde finnas avlopp eller tillflöde så beskaffat att t. ex. späda ålungar ej kan taga sig fram där.

Remissinstanserna.

Statens jordbruksnämnd anför, att nämnden med hänsyn till att vanskötsel av fiske på enskilt vatten kunde strida mot allmänt intresse, hyst viss tvekan, huruvida de vatten som avses i första stycket borde alltjämt undantagas från stadgans giltighetsområde. Emellertid behöfde några olägenheter härav knappast vara att befara med hänsyn till de korrektiv mot vanskötsel av fiske, som nya fiskerättslagen innehåller i 30—32 §§.

Domänstyrelsen gör gällande, att sådana fiskevatten som avses i första stycket torde vara mycket sällsynta och att bestämmelsen därför syntes vara av mindre praktiskt värde.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län anför beträffande första stycket: Mot syftet med bestämmelsen synes icke vara något att erinra. Det torde dock i många fall vara svårt att vid den praktiska tillämpningen kunna konstatera, huruvida ur allmän synpunkt något intresse förefinnes för fiskevattnet. Avgränsningen mot annans intresse måste, som förslaget utformats, ytterst bestämmas åtalsvägen. Klart torde vara, att bevisfrågan ofta kommer att bli mycket besvärlig. Det kunde enligt länsstyrelsens mening ifrågasättas, om inte genom något administrativt förfarande borde prövas huruvida ett fiskevatten vore av den beskaffenhet som anges i 3 § första stycket av fiskeristyrelsens förslag.

Länsstyrelsen i Jämtlands län och fiskerintendenten i nedre norra distriktet gör erinringar mot den i första stycket uppställda förutsättningen att vattnet skulle uteslutande tillhöra en ägare. Länsstyrelsen anför, att om två eller flera personer gemensamt var ägare till sådant fiskevatten som avsågs i paragrafen och dessa var ense om sådana åtgärder som omförmåles i 4—22 §§, det icke syntes finnas sakliga skäl för att andra regler skulle gälla för dylika delägare än för en ensam ägare till ett fiskevatten.

Domänstyrelsen hemställer, att första stycket måtte kompletteras med en bestämmelse att 4—22 §§ i förslaget ej heller skall äga tillämpning på vatten under domänstyrelsens förvaltning där kronan äger ensamrätt till fiske. Till motivering härför anför styrelsen.

Inom landet finns ett stort antal sjöar, där kronan har ensamrätt till fiske och där den fiskeorganisatoriska och fiskevårdande verksamheten utövas av domänstyrelsen dels genom särskilda fiskevårdstjänstemän, dels genom revirförvaltningarna, vilka senare numera i många fall äger en värdefull lokal-kännedom beträffande dessa fiskevatten och även i stor utsträckning ombesörjer lokalt betonade försök på fiskevårdens områden. Denna verksamhet på fiskets område regleras av de bestämmelser, som den 8 juni 1951 utfärdats av Kungl. Maj:t i kungörelsen om förvaltningen av kronans fisken, vilken bl. a. föreskriver samråd med fiskerimyndigheterna i förekommande fall. Det förtjänar omnämnas, att domänstyrelsens verksamhet på detta område särskilt i landets nordliga delar numera närmast inriktar sig på att

trygga ortsbefolkningens husbehovsfiske, att förse revirens fasta skogsarbetarstam med goda fiskevatten och att — vid sidan härav — bereda tätorternas befolkning möjlighet till rekreation genom fiske under semester och annan fritid.

Även jägmästaren i Södra Arvidsjauras distrikt, mot vars yttrande över jägmästaren i Skellefteå distrikt sagt sig icke ha något att erinra, anser att från tillämpningen av 4—22 §§ borde undantagas vatten som helt tillhör kronan.

Svenska fiskevårdsförbundet uttalar, att de friare fiskemöjligheter, som 3 § ger, borde kunna beredas beträffande vatten, som disponeras även av andra rättsinnehavare än t. ex. en privatperson, ett aktiebolag eller ett gemensamhetsfiske. Härom anför förbundet.

Också fiskevårdsföreningar och andra sammanslutningar borde kunna få förtroendet att pröva nya system för rationellt fiske, även om detta skulle medföra att fiske skulle få ske på andra tider och med andra redskap än vad som gäller fiskevatten i allmänhet. En sådan ökad »frihet under ansvar» skulle säkerligen vara ägnad att stimulera intresset för fiske och fiskevård över huvud. Risken för missbruk är minimal, och den ökade friheten kunde kombineras med skyldighet att vidtaga fiskevårdande åtgärder.

Liknande synpunkter anföres av *Fiskefrämjandet*.

Vissa remissinstanser framställer erinringar mot att stadgandena i 4—22 §§ utan undantag skall sakna tillämpning i fråga om de vatten som första stycket avser. Svenska fiskevårdsförbundet ifrågasätter sålunda om icke åtminstone 4—12 §§ i större eller mindre utsträckning bör gälla också sådana vatten. *Fiskeriintendenten i nedre norra distriktet* påpekar, att förslaget innebär att ljustring skall vara tillåten i vissa fiskevatten. *Statens jordbruksnämnd* anser det angeläget att 7 §, vilken motiverats ur djurskyddssynpunkt, kommer att gälla även för dessa vatten. *Jägmästaren i Hallens revir* uttalar samma uppfattning och ifrågasätter därjämte om icke förbudet att fiska med sprängämne, dövande eller giftigt ämne eller elektrisk ström bör gälla överallt. *Överjägmästaren i mellersta Norrlands distrikt* ansluter sig till dessa uttalanden. *Fiskeriintendenten i nedre norra distriktet* uttalar, att man måste ställa sig tveksam till att 10 och 11 §§ inbegripes under 3 §, vilket har till följd att kräftor, även undermåliga, får fångas under hela året i sjöar av ifrågavarande beskaffenhet. Härom anför fiskeriintendenten.

I trakten av Härnösand finns en sjö, som äges av en person och som genom ett kort avlopp är förenad med havet. I denna sjö fångas c:a 100 tjug kräftor om året, en för ångermanländska förhållanden betydande kvantitet. Man kan ifrågasätta om det är riktigt, att detta kräftvatten kommer i en sådan särställning endast av den orsaken, att det har en ägare. Även den som arrenderar detta vatten lär väl få samma favör. Det kan ifrågasättas, om ägaren till eller arrendatorn av ett dylikt vatten skall ha rätt att icke blott fiska *undermåliga* kräftor under hela året utan även rätt att med stöd av 26 § sälja dem. Undermåliga kräftor får dock endast säljas under

förbjuden fisketid. Samma anmärkningsvärda förhållanden kan inträffa även ifråga om gädda och gös. Man synes därför böra överväga om icke 10, 11 och 12 §§ borde gälla överallt utan undantag.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län och fiskerinämden hos länets hus-hållningssällskap intar samma ståndpunkt som nämnde fiskeriintendent beträffande undantaget för 10 och 11 §§. Även *jägmästaren i Hallens revir* gör uttalanden som går i samma riktning. *Fiskerintendenten* anför vidare, att därest 13 § skall få avsedd effekt den säkerligen bör gälla alla vatten utan undantag. Utplantering av exempelvis aborre och sik skulle eljest kunna utan tillstånd ske i en »avloppslös tjärn», som det brukade heta. Under vårflödet hade kanske tjärnen ett avlopp av tillräcklig storlek för att under denna tid den inplanterade fisken skulle kunna spridas till nedanför lig-gande vatten, där värdefulla fiskbestånd därigenom skulle kunna spolieras. Även *länsstyrelsen i Jämtlands län* anser tillståndsgivning böra fordras jämväl i de i 3 § avsedda vattnen, därest utplanteringen kunde skada fis- ket i annat vatten. Länsstyrelsen erinrar om att den omständigheten att fisk eller fiskyngel av icke önskvärd art endast vid ett enda tillfälle kommer ut genom ett sådant avlopp som avses i 3 §, kan vara tillräckligt för att fisket i annat vatten skall bli förstört.

Jägmästaren i södra Arvidsjaurs revir har med instämmande av *överjäg- mästaren i Skellefteå distrikt* yrkat, att länsstyrelsen i de fall som angives i andra stycket borde för kronans vatten höra även veder- börande förvaltningsmyndighet.

Föredraganden.

Såsom länsstyrelsen i Gävleborgs län anfört torde det vara mycket svårt att avgöra när det föreslagna första stycket är tillämpligt. För omsorgs- fulla ägare av här avsedda vatten skulle det säkerligen icke medföra några olägenheter om stadgans bestämmelser tillämpades även på dem. Ifrågavarande föreskrifter torde ha tillkommit för att undvika förbud som ur allmän synpunkt kunde te sig meningslösa. En genomgång av de under 4—22 §§ i stadgeförslaget upptagna bestämmelserna visar emellertid att det knappast finnes något skäl för att i den nya stadgan upptaga en be- stämmelse av samma innebörd som den nu i 31 § fiskeristadgan intagna. De i fiskeristyrelsens förslag meddelade bestämmelserna i 4—6 §§ om för- hållandet mellan fiskande inbördes torde för de vatten som här avses inte ha någon betydelse för annat fall än då en del av fisket är utarrenderat. Någon olägenhet av att bestämmelserna därvid är tillämpliga synes icke kunna uppstå. De i 7 § föreslagna förbuden mot användande av vissa fisk- redskap är ur djurskyddssynpunkt motiverade även i dessa vatten. 8 § saknar i sådana vatten praktisk betydelse. Någon rimlig anledning att an- vända de i 9 § upptagna fiskemetoderna i de vatten som här avses torde knappast finnas. Något befogat intresses av att få fånga kräftor på frednings- tid eller att fånga undermåliga kräftor eller fiskar kan fiskevattensägarna

knappast ha. En sådan rätt skulle vidare medföra olägenheter ur kontrollsynpunkt. Efter de jämkningar av 13 §, som jag kommer att föreslå, torde det icke vara påkallat att göra undantag beträffande fiskevattensägare som här avses. I fråga om bestämmelser som meddelas av länsstyrelse har länsstyrelsen alltid möjlighet att från tillämpningsområdet göra undantag för vissa vatten, antingen redan vid bestämmelsernas meddelande eller senare. I sistnämnda fall kan den enkla ordning varom stadgas i 19 § i regel tillämpas. Vad angår konstgjorda dammar (badanläggningar m. m.) utan sådan förbindelse med fiskevatten att fisk däri kan framgå är det uppenbart att fiskeristadgans bestämmelser icke är tillämpliga.

Med hänsyn till det anförda torde det icke vara befogat med sådana undantagsbestämmelser som av fiskeristyrelsen föreslagits i 3 §. Motsvarighet till denna paragraf har därför ej intagits i departementsförslaget.

Allmänna regler för fiskets vård och bedrivande.

Om förhållandet mellan fiskande inbördes.

(3—5 §§ departementsförslaget, 4—6 §§ fiskeristyrelsens förslag).

Fiskeristyrelsen.

Fiskeristyrelsen anför allmänt om denna underavdelning följande.

1 § i gällande fiskeristadga innehåller en allmän regel för det fall att flera fiskeberättigade skall fiska i samma vatten men ej kan på en gång fiska. I dylikt fall skall den som kommer först ha företräde. 2 § i stadgan föreskriver, huru förfaras skall om fiskredskap hopsnärjts med varandra, och giver den fiskande rätt att i en sådan situation vidtaga vissa åtgärder med annans redskap. Dessa paragrafer har i huvudsak oförändrade upptagits såsom 4 § respektive 6 § i förslaget. Fiskeristadgan saknar bestämmelse, avsedd att förebygga att vid fiske, som kan idkas av flera i samma vatten, redskapen hopsnärjts och sålunda den situation uppkommer som förutsättes för tillämpning av nuvarande 2 §.

Hopsnärjning av fiskredskap är en företeelse, som tyvärr förekommer i icke obetydlig utsträckning. Särskilt har fiske med drivande redskap och trål ofta ägt rum på så sätt, att dessa redskap kommit att hopsnärjas med andra redskap. Att olägenheter av nu berörd art uppkommer beror i betydande grad på det bristfälliga sätt varpå fiskredskap stundom utmärkes. Frågan om nya utmärkningsbestämmelser är för närvarande, såsom inledningsvis anförts, föremål för särskild utredning inom fiskeristyrelsen. Även om en förbättrad utmärkning av redskap åstadkommes, torde dock enbart därigenom de nyss angivna missförhållandena icke elimineras. Det kan nämligen icke bestridas, att hopsnärjning i många fall beror på ren vårdslöshet. Otvivelaktigt föreligger därför behov av ett stadgande om skyldighet för fiskande att iakttaga tillbörlig försiktighet för undvikande av hopsnärjning med annans redskap.

Den danska lagen om fiske i saltvatten innehåller i 3 § vissa bestämmelser i ämnet, som i huvudsak innebär följande. Straff och ersättningsskyldighet drabbar i vissa fall den som utsätter sina redskap bland eller låter dem driva in i annans vederbörligen utmärkta redskap. När vadfiskare befinner sig i närheten av faststående redskap, skall de vidtaga nödiga åtgärder för att undgå att skada dessa. Vid hopsnärjning åvilas ersättningsskyldighet i princip vadfiskaren. Varje fiskare skall vid utsättande av redskap söka undvika, att hans redskap kommer annans redskap så nära att redskapen icke kan hållas isär. Den som sist har börjat utsättning av redskap skall vika för den som har börjat först.

Fiskeristyrelsen finner det lämpligt, att det här berörda spörsmålet regleras i överensstämmelse med den princip som kommit till uttryck i den danska lagen, nämligen att den som först har börjat utsätta sitt redskap har rätt att obehindrat fortsätta därmed och sedan driva sitt fiske samt att andra fiskande därför icke skall utsätta eller draga sina redskap så nära den förstnämndes, att risk för hopsnärjning uppkommer. En sådan regel vilar på samma grundsats som den nuvarande bestämmelsen i 1 § fiskeristadgan. Några mer detaljerade bestämmelser synes icke böra upptagas i stadgan. Den här förordade regeln bör naturligtvis gälla såväl i förhållandet mellan fiskare, som driver fiske med redskap av samma slag, som i förhållandet mellan fiskare, som fiskar med olika slags redskap. Likaväl som en trålfiskare eller snurrevadsfiskare sålunda skall undvika att komma för nära annan sådan fiskare, som tidigare börjat utsätta trålen eller snurrevaden, likaväl skall han undvika att komma i vägen för drivgarnsfiskare som tidigare börjat utsätta sina garn. Givet är, att det stundom kan vara emellan de fiskande stridigt, vem som först börjat utsätta sitt redskap, men någon författningsmässig reglering hur konflikten i ett dylikt fall skall lösas torde icke kunna ske. Det får väl antagas, att i de flesta sådana fall envar av de fiskande anser med sitt eget bästa mest förenligt att iakttaga tillbörlig försiktighet. Den här föreslagna bestämmelsen har upptagits i en ny paragraf, betecknad 5 §.

Föredraganden.

Remissinstansernas yttranden över vad fiskeristyrelsen allmänt anfört om denna underavdelning liksom min ståndpunkt till spörsmålen torde jag få redovisa under de berörda paragraferna.

3 § (4 §).

Fiskeristyrelsen.

Fiskeristyrelsens förslag överensstämmer i huvudsak med gällande bestämmelse i 1 § fiskeristadgan. Styrelsen har ansett lämpligt att i förtydligande syfte tillägga en bestämmelse om att, så länge den fiskande begagnar av honom utsatt redskap, annan fiskande icke må hindra honom i hans fiske. Fiskeristyrelsen anför vidare.

Liksom för närvarande bör i paragrafen göras en hänvisning till i allmän lag givna bestämmelser, som kan föranleda undantag från den allmänna regeln i 4 §. De bestämmelser som här avses är i huvudsak 22 och 24 §§ fiskerättslagen samt lagen om gemensamhetsfiske. Uppenbart är, att utöver vad sålunda anförts behov mångenstädes föreligger av bestämmelser som innebär en närmare utveckling av eller en avvikelse från regeln i 4 §. Detta behov har icke blivit mindre efter genomförandet av den nya fiskerättslagen. Bl. a. må här framhållas, att efter frigivandet av fiske med fast redskap å enskilt vatten utmed hela västkusten, det kan bli erforderligt att beträffande sådant fiske ingripa med reglerande föreskrifter rörande fiskeplatsernas fördelning m. m. Att i själva fiskeristadgan giva närmare bestämmelser av nu ifrågakvarande slag torde emellertid med hänsyn till olikartade lokala förhållanden, olika slag av fiskredskap m. m. icke vara möjligt. Det måste därför överlämnas åt länsstyrelserna att såsom hittills meddela dylika bestämmelser i den ordning fiskeristadgan föreskriver. Stundom torde emellertid tvekan ha försports, huruvida länsstyrelserna äger befogenhet att jämlikt nuvarande 9 § meddela bestämmelser som avviker från 1 §. För att i fortsättningen dylik tvekan skall undanröjas bör 4 § förse med ett tillägg av innehåll, att paragrafen icke skall gälla, där annorledes blivit stadgat i bestämmelse som avses i 14 §.

Remissinstanserna.

Kalmar läns norra hushållningssällskaps förvaltningsutskott uttalar, att enligt den föreslagna lydelsen en fiskande i så gott som obegränsad tid skulle kunna utnyttja en givande fiskeplats till förfång för andra. Alla fiskare borde ha lika rätt till fiske i fria vatten och en närmare definition av begreppet »begagnar utsatt fiskredskap» torde vara påkallad.

Gävleborgs läns hushållningssällskaps fiskerinämnd anför med instämmande av länsstyrelsen i länet rörande samma spörsmål:

Med tanke på att fiskare i en del fall på fiskeplatserna utlägger eller kvarlämnar förankringsanordningar för fiskredskap i syfte att tillförsäkra sig eller behålla av dem tidigare utnyttjade platser föreslår nämnden, att andra stycket erhåller följande lydelse: »Ej må en i ordningen föregående medelst kvarlämnande av förankringsanordningar e. dyl. på fångstplats onödigt uppehålla de efterföljande. Ej heller må fiskande tillförsäkra sig fiskeplats genom att med vakare, bojar e. dyl. markera ledig sådan såsom upptagen.»

Kammarkollegiet påpekar att föreskrifter som domstol meddelat jämlikt 24 § första stycket fiskerättslagen huru samfällt fiske må nyttjas givetvis skall gälla före bestämmelserna i 4 § men att detta icke framgår fullt tydligt av författningstexten.

Flera remissinstanser önskar att det föreslagna andra stycket får en lättare och tydligare utformning.

Föredraganden.

I enlighet med vad som nu gäller bör fiskeristadgan innehålla vissa allmänna bestämmelser, som reglerar förhållandet mellan fiskande inbördes. Fiskeristyrelsens förslag i denna del kan jag i stort sett biträda. Vad an-

går den föreslagna 4 § är det givet att en generell bestämmelse om turordning mellan fiskande måste få en mycket allmän avfattning. Modifikationerna av reglerna — t. ex. föreskrift om den längsta tid en fiskeplats får uppehållas — bör, såsom fiskeristyrelsen uttalat, i mån av behov givas av länsstyrelsen i den ordning stadgan föreskriver. Därvid bör givetvis iakttagas, att lokala bestämmelser ej gives ett sådant innehåll att de står i strid mot den princip som uttalats i stadgan. Vad Gävleborgs läns hushållningssällskaps fiskerinämnd anfört synes böra beaktas i så måtto, att paragrafen bör kompletteras med förbud att i fiskevattnet efter avslutat fiske kvarlämna redskap, del av redskap, förankringsanordning eller annat föremål som kan hindra en efterföljande fiskare. Såsom kammarkollegiet påpekat bör tredje stycket förtydligas.

I enlighet med det anförda har 3 § i departementsförslaget avfattats.

4 § (5 §).

Denna paragraf saknar motsvarighet i gällande stadga.

Fiskeristyrelsen.

I den allmänna motiveringen till detta avsnitt har styrelsen anfört skälen för införandet av stadgandet i 5 §. Ifråga om ansvarspåföljd anför styrelsen, att straff för överträdelse av 5 § utsatts i 31 §. Enär frågan, om den fiskande gjort sig skyldig till vårdslöshet i nu berörda hänseende, stundom kunde vara föremål för delade meningar och då det var den uppenbara vårdslösheten, som 5 § avsåg att stävja, föreslår styrelsen, att såsom förutsättning för straffbarhet uppställdes villkoret att den fiskande skall ha handlat i uppenbar strid mot stadgandet.

Remissinstanserna.

Värmlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott, i vars yttrande *länsstyrelsen i länet* i stort sett instämt, ifrågasätter, om icke stadgandet bör kompletteras med ett förbud att fiska inom ett avstånd av förslagsvis minst 25 m från tydligt markerat fiskredskap. Ett dylikt förbud skulle hindra dels fiske med krok i omedelbar närhet av ryssja, dels utsättande i anslutning till armarna på en ryssja av redskap, som kunde avleda fisken från den utsatta ryssjan. Det torde nämligen förekomma att platser, där storryssjor var utsatta, blev mycket använda metställen och att metdonen fastnade i ryssjan och skadade denna. Vidare kunde vårdslöst kastade draggar vålla stora skador. Dessa upptäcktes i regel först då ryssjan i sin helhet upptogs. För ryssjans ägare uppstod förluster såväl genom skadegörelsen som genom minskad eller utebliven fångst.

På liknande skäl — varvid särskilt pimpelfiske i närheten av ryssjor påtalas — föreslår *fiskerinämnden för Väneren* en skyddszon om förslagsvis 100 m omkring utsatt, tydligt synligt fiskredskap.

Kopparbergs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott uttalar, att i fiskeristadgan bör införas bestämmelser om skyldighet att hålla utestående redskap märkta med ägarens namn och hemvist. Yrkesfiskare hade sedan urminnes tider i eget intresse tillämpat märkning och i några fall hade genom lokala bestämmelser märkning tillämpats med avsevärda fördelar för de fiskande och fiskeritillsynen.

Föredraganden.

Jag har intet att erinra mot fiskeristyrelsens förslag. Frågan om skyddszoner för vissa redskap torde icke böra lösas genom bestämmelser i en riksstadga. Zonens storlek måste bli beroende av redskapens art och de lokala förhållandena. Bestämmelser kan meddelas enligt 14 § i förslaget, stundom jämlikt 22 § fiskerättslagen. Det torde icke vara påkallat att utsatta redskap överlag märkes med ägarens namn eller initialer och hemvist. Emellertid lär på vissa platser kunna finnas behov av märkning ur övervakningssynpunkt. Bestämmelser härom torde då få givas i lokala stadgor. Att i en för hela riket gällande författning genom allmänna regler angiva de fall, då märkningsskyldighet skall föreligga, synes nämligen vara ogörligt.

5 § (6 §).

Fiskeristyrelsen.

Den nuvarande 2 § förutsätter för sin tillämpning, att redskap, som hopsnärjts med annat redskap, ej kan frigöras eller upptagas utan att alla redskapen samtidigt upptages eller skada tillfogas dem. Paragrafen giver till en början den allmänna regeln, att de fiskande gemensamt skall skilja eller upptaga redskapen. Från denna regel göres emellertid undantag för det fall, att de fiskande icke är på en gång närvarande. I detta fall äger den som kommer först att, om möjligt efter tillkallande av två ojäviga män, med varsamhet åtskilja redskapen. Om detta ej kan ske genom att han löser eller kapar sitt eget redskap, har han rätt att vidtaga sådan åtgärd med annans redskap samt att, om så är nödvändigt, upptaga det. Slutligen stadgas, att om någon sålunda måst lösa eller kapa annans redskap, han är skyldig att åter sammanknyta det, samt att, om annans redskap upptagits, redskapet jämte fångst skyndsamt skall tillställas ägaren.

Det medgivna undantaget från huvudregeln, att de fiskande gemensamt skall skilja och upptaga redskapen, synes styrelsen böra i ett hänseende göras något mer inskränkt än för närvarande. Såsom förutsättning för tillämpning av undantagsregeln synes böra uppställas icke blott att de fiskande ej är på en gång tillstädes utan även att den frånvarande ej utan olägenhet kan tillkallas. I praktiken torde visserligen detta endast sällan vara för handen, men när så verkligen är fallet synes alla skäl tala för att ägaren beredes tillfälle närvara. Däremot bör en utvidgning av undantags-

regeln ske i så mån, att den däri angivna befogenheten icke bör tillkomma endast »den som först kommer». Denna inskränkning synes obehörlig och ägnad att någon enstaka gång onödigt inskränka regelns tillämpningsområde. Anvisningen till den fiskande att om så kan ske tillkalla två ojäviga män har i praktiken visat sig så gott som aldrig kunna följas och torde därför böra utgå.

Vad angår de åtgärder, som den fiskande bör få vidtaga med annans redskap, om han ej kan åtskilja redskapen genom att lösa eller kapa eget redskap, kan här anmärkas, att den nya danska lagen om fiske i saltvatten i § 3 fjärde stycket för nu ifrågavarande fall innehåller ett kategoriskt förbud mot att kapa annans redskap. Styrelsen har övervägt, om ett motsvarande förbud bör intagas i fiskeristadgan, men har kommit till det resultatet att så icke bör ske. Även om det nuvarande medgivandet för den fiskande att kapa annans redskap stundom kan innebära en frestelse att vidtaga sådan åtgärd, då det ej är oundgängligen nödvändigt, kan nämligen fall förekomma, då redskapen absolut icke kan åtskiljas endast genom lösende eller kapande av eget redskap.

Fiskeristadgans 2 § torde böra så tolkas, att upptagande får ske endast såsom en sista åtgärd. Denna ståndpunkt kan icke under alla förhållanden anses tillfredsställande. I vissa fall kan nämligen ägarens intresse bättre främjas genom att hans redskap upptages och sedan åtskiljes från det andra redskapet — varvid kanske kapande ej behöver ske — än att det kapas medan det ligger i vattnet. Styrelsen föreslår därför sådan jämkning av stadgandet, att den fiskande, om kapande eller lösende av eget redskap icke är tillfyllest och förty annans redskap måste lösas, kapas eller upptagas, skall vara skyldig att i första hand välja den av nämnda åtgärder som kan antagas vara till minst förfång för ägaren av det andra redskapet.

Stadgandet lämnar för närvarande, åtminstone om det tolkas efter ordalagen, ingen möjlighet för den som upptagit annans redskap att åter utsätta det. Otivelaktigt kan emellertid stundom ett återutsättande av redskapet icke endast vara till gagn för ägaren utan även förorsaka det minsta besväret för den som upptagit det. Om de upptagna redskapen kan åtskiljas utan att föras från platsen, bör det främmande redskapet rimligen åter utsättas, därest detta kan antagas lända ägaren till fördel. Sistnämnda förutläggning kan ej anses vara förhanden, om redskapet icke utsatts på den plats, där upptagandet äger rum, utan drivit dit, och ej heller om det är ovisst huru det härutinnan förhåller sig. I de fall, då upptagna redskap icke kan åtskiljas utan att föras från platsen, synes det vara för mycket begärt att den som upptagit redskapet efter åtskiljandet skall återvända till platsen och utsätta det. För dessa fall föreslår styrelsen förty bibehållandet av regeln, att redskapet med fångst skyndsamt skall tillställas ägaren.

6 § i förslaget har utformats i enlighet med vad nu anförts. Därjämte har vidtagits vissa jämkningar av formell art.

Fiskeristyrelsen har icke förbisett, att bestämmelserna i 2 § fiskeristadgan, som nu föreslås skola överflyttas till 6 §, delvis äger privaträttslig ka-

raktär, något som i viss mån kommit till synes däri att straff för överträdelse av bestämmelserna icke finnes upptaget i fiskeristadgan. Måhända ning, torde knappast betänkligheter behöva resas mot att bestämmelser härutinnan borde meddelas i den för tillkomsten av allmän civillag gällande ordningen. Då emellertid stadgandet har ett mycket nära samband med 4 och 5 §§ i förslaget och tidigare ansetts kunna meddelas i administrativ ordning, torde knappast betänkligheter behöva resas mot att bestämmelser även nu utfärdas i samma ordning. Det må framhållas, att bestämmelserna icke har närmare släktskap med något stadgande i fiskerättslagen och svårigen kan tänkas inarbetade i någon annan författning av allmän lags natur. Och att utfärda en särskild lag i detta ämne lärer väl näppeligen kunna komma i fråga.

Remissinstanserna.

Sveriges fiskares riksförbund, Svenska västkustfiskarnas centralförbund och *Svenska sydkustfiskarnas centralförbund* förmenar, att det bör utsägas att åtal för uppsåtlig skadegörelse på annans redskap bör anställas av allmän åklagare. Även *Svenska ostkustfiskarens centralförbund* hävdar, att överträdelse av stadgandena i denna paragraf bör straffbeläggas och falla under allmänt åtal.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län understryker, att skyldigheten att omedelbart åter utsätta annans redskap icke bör göras obligatorisk. Härom anför länsstyrelsen.

Rådande svåra väderleksförhållanden, bristande resurser i fråga om materiel eller manskap för redskapens utsättande eller otillräcklig kännedom om redskapens rätta anbringande kan stundom omöjliggöra bestämmelsernas efterlevnad. Därest upptaget redskap icke åter genast kan utsättas bör det åligga den som uppdragit redskapet att skyndsamt föranstalta om att redskap och däri varande fångst tillställes ägaren, därest denne är känd men i annat fall överlämnas till närmaste polismyndighet. Enligt länsstyrelsens förmenande bör denna paragraf vidare kompletteras med en bestämmelse om skyldighet för den som vidtagit åtgärd med annans redskap, att genast underrätta känd ägare om åtgärden för att denne skall bliva i tillfälle att göra gällande eventuella ersättningsanspråk för skador, som vållats å redskapen i samband med lösgörandet.

Föredraganden.

I den av fiskeristyrelsen föreslagna 6 § fastslås, att en fiskande, om han för att skilja redskap åt måste ingripa i annans fiskredskap, är skyldig att förfara så, att ägaren av det andra redskapet tillskyndas minsta möjliga förfång. Mot bakgrunden av denna grundprincip får övriga stadganden i paragrafen ses. Huruvida ett utsättande är till ägarens fördel får givetvis bedömas med hänsyn till alla föreliggande omständigheter — bland annat väderleksförhållandena och kännedom om redskapens rätta anbringande.

Fiskeristyrelsens förslag har efter blott några redaktionella jämkningar upptagits i 5 § av departementsförslaget.

I uttrycket »föranstalta om» att redskap jämte fångst »må komma ägaren tillhanda» får anses ligga en skyldighet att, om ägaren ej är känd, underrätta polismyndighet, fiskareorganisation eller annan som kan tänkas kunna ge upplysning om ägaren. Lagarna den 22 april 1938 om hittegods och den 2 april 1918 med vissa bestämmelser om sjöfynd torde i sådant fall icke vara tillämpliga.

En bestämmelse om obligatorisk skyldighet att underrätta känd ägare om här avsedd åtgärd torde ha ringa praktisk betydelse. I många fall skulle underrättelseskyldigheten framstå såsom helt onödig, t. ex. då en långrev kapats och omedelbart sammanknutits.

Har någon genom uppenbar vårdslöshet förorsakat att redskap hopsnärjts, straffas han enligt 4 och 31 §§ i departementsförslaget. Att därutöver stadga straff för den som icke iakttagit föreskrifterna i förevarande paragraf synes, som fiskeristyrelsen anfört, icke vara lämpligt. Överträdelse av föreskrifterna kan däremot föranleda ersättningskyldighet.

Om fiskevård.

(6—13 §§ departementsförslaget, 7—13 §§ fiskeristyrelsens förslag.)

Underavdelningen om fiskevård i fiskeristyrelsens förslag innehåller bestämmelser om förbjudna fångstredskap, fredningstider och minimimått (7—9 §§) samt stadgande om tillståndstvång vid utplantering av fisk (13 §).

6 § (7 §).

Fiskeristyrelsen.

5 § i nu gällande stadga innehåller tre olika förbud mot att använda vissa fiskredskap:

- 1) förbud mot fiske med harka,
- 2) förbud mot fiske med ljuster och huggkrok av lax eller annan fisk av laxsläktet,
- 3) förbud, där is ligger, mot huggning eller annat användande av ljuster för fångst av ål.

Från det sistnämnda förbudet har genom särskilda kungörelser medgivits undantag helt eller med viss begränsning för delar av Blekinge län samt för vattnet utanför viss kuststräcka av Kristianstads län, utanför Hallands läns kust och utanför vissa delar av kusten av Göteborgs och Bohus län.

Förbudet mot användande av *harka* bör enligt styrelsen obestriddigt kvarstå.

Vad angår övriga förbud anser styrelsen att användande av *ljuster* vid fångande av all slags fisk bör förbjudas i hela riket. Härom anför styrelsen.

Att fiske med *ljuster*, särskilt den s. k. blindhuggningen, utgör en form av djurplågeri och förorsakar, att fisk i stor utsträckning skadas eller dödas utan att fångas, torde icke kunna förnekas och redan under förarbetena till

1900 års fiskeristadga fanns av anförda skäl förespråkare för ett totalförbud mot ljustring. Förstnämnda skäl ansågs emellertid då icke tillräckligt bärkraftigt, enär även andra fångstsätt mot vilka förbud icke ifrågasatts var förbundna med grymhet, och det senare skälet ansågs vara av mindre betydelse om, såsom också skedde, förbud infördes mot ljustring av ål å ställe där is låg.

Det synes fiskeristyrelsen som om de argument vilka sålunda åberopades gentemot ett totalförbud icke bör tillerkännas alltför stor betydelse. Utan tvivel tillfogas fisken vid ljustring avsevärt mer lidande än vid det övervägande flertalet andra fiskemetoder. Även vid sådan ljustring, som icke föresiggår som blindhuggning, skadas lätt en opropotionerlig mängd fisk i förhållande till den verkliga fångsten.

Jämväl andra skäl än de nu berörda kan emellertid åberopas till stöd för ett allmänt ljustringsförbud. Genom att ljustret mestadels illa tilltygar fisken erhålles vid ljustring en sämre produkt än vid andra fångstsätt. Vidare visar erfarenheten, att ljuster är ett redskap som kommit till stor användning vid tjuvfiske. Särskilt om ett ljusterförbud utformas så att straff inträder jämväl vid medförande av ljuster å fiskevatten i avsikt att använda detsamma, skulle användningen av ljustret vid tjuvfiske säkerligen motarbetas. Man kan ej heller bortse från att ett förbud mot ljustring endast av visst slags fisk blir ganska ineffektivt. Den som anträffas sysselsatt med ljustring kan ju ofta endast invända, att han är sysselsatt med fångst av annan fisk än den förbjudna, för att det skall bli så gott som omöjligt att få honom fälld till ansvar. Och det torde icke kunna bestridas, att den ljustring som förekommer i allmänhet avser, förutom ål, just den fisk, där förbudet är mest påkallat, nämligen lax och laxöring.

I verkligheten råder också förbud mot ljustring i vida större omfattning än som utsäges i 5 § fiskeristadgan. De i denna paragraf upptagna ljustringsförbuden har nämligen mångenstädes kompletterats med förbud, meddelade i den ordning 9 § fiskeristadgan föreskriver.

Vad först angår *saltvattnet* har genom dylika lokala bestämmelser ljustring helt förbjudits i fyra län. I åtta län finnes på olika sätt begränsade förbud mot ljustring, t. ex. under viss tid eller inom vissa områden. I övriga tre län som gränsa mot havet saknas helt förbudsbestämmelser.

Vidkommande *sötvattnet* är ljustring helt förbjuden i 14 län (nu 15 län).¹ I sex län gäller förbud med vissa begränsningar, delvis av liknande art som förut angivits beträffande saltvattnet. Fyra (nu tre)¹ län saknar förbud helt och hållet.

I fråga om inställningen bland yrkesfiskarna till ett totalförbud kan anmärkas, att särskild utredning härom finnes tillgänglig såvitt angår Kalmar läns norra hushållningssällskaps område, där ljustring tidigare varit en mycket vanlig fiskemetod och där totalförbud mot ljustring numera gäller utom för fiskerättsinnehavare i eget eller arrenderat vatten. Utredningen, som verkställdes av fiskerierassistenten Ulf Lundin, vilken som sakkunnig biträtt styrelsen vid översynen av fiskeristadgan, grundar sig bl. a. å till fiskarena utsända frågeformulär, vilka besvarats av 67,5 % av de tillfrågade. Av de fiskare som svarat har flertalet (i runda tal 82 % av yrkesfiskarna och 57 % av binäringsfiskarna) uttalat sig för ett totalförbud mot ljustring. Utredningen utvisar i övrigt bl. a., att användandet av ljuster mer och mer avtagit bland fiskarna inom området. Enligt vad styrelsen har sig bekant torde endast inom Blekinge län bland yrkesfiskarna förekomma något mera allmänt intresse att bibehålla ljustringen såsom fångstmetod. Det har uppgi-

¹ Ann. av föredraganden.

vits att särskilt äldre yrkesfiskare i östra Blekinge skulle vara intresserade av att kunna använda metoden vid ålfiske.

Beträffande utländsk lagstiftning kan anmärkas, att i *Finland* fiske med ljuster är förbjudet i lax- eller sikförande älv, å, ström och fors samt fr. o. m. den 15 april t. o. m. den 20 juni jämväl i annat vatten. I *Danmark* är användande av ljuster (»piglyster») helt förbjudet.

Med beaktande av de ovan anförda synpunkterna har styrelsen funnit tiden nu vara mogen för införande av totalförbud mot ljustring i hela riket. Ett sådant i fiskeristadgan upptaget förbud utgör intet hinder för Kungl. Maj:t att meddela undantag från förbudet för viss del av riket. Sådant lokalt undantag kan såsom framgår av det ovan anförda möjligen vara påkallat med hänsyn till yrkesfisket.

Det kan vara tveksamt, huruvida med ljuster i fiskeristadgans mening avses även s. k. *ålsax*. Kungörelsen den 29 oktober 1948 (nr 675) angående förbud att i Valjeviken (Saxaviken) och viss del av Sölvesborgsviken i Blekinge och Kristianstads län använda ljuster för fångande av ål m. m. synes utgå från att ålsax är ett slag av ljuster. Medan i ett vanligt ljuster delarna i själva huggjärnet är fast och orörligt förenade, består i ålsaxen själva huggjärnet av två lika stora skänklar, vilka är förenade medelst en gångled och vilka spännes medelst en fjäderanordning samt »gillras» av en mellan de uppspända skänklarna placerad metallstav. Fisket med ålsax liksom fiske med vanligt ljuster sker så att huggjärnet stötes mot den på botten liggande ålen. Huggjärnet å ålsaxen är därvid uppgillrat. Vid användning såväl av vanligt ljuster som av ålsax är huggjärnet placerat ute i ena ändan av en ofta flera meter lång stång. Vid fiske med vanligt ljuster fångas ålen genom att den genomborras av någon eller några av ljustrets nålar. Ålen blir i detta fall vanligen svårt skadad. Vid fiske med ålsax fasthålls ålen mellan de två kring ålen sammansläende skänklarna på saxen; ålen blir i detta fall skadad i väsentligt mindre grad, den kan hållas i sump och fiskaren kan för ålen i dylikt fall få ut ett högre pris än för ål fångad med vanligt ljuster. Efter någon tid i sump brukar märkena efter ålsaxen försvinna. Ålsaxen kan icke såsom vanligt ljuster brukas till blindhuggning utan endast användas då man ser ålen. Ålsaxen måste gillras om efter varje hugg. Ålsaxarna, åtminstone de nu nyttjade, har sålunda alls icke ljustrets skadebringande egenskaper. Det har framkommit, att fiskare som tidigare använt ljuster för ålfångst alltmer övergått till att använda ålsax. Av fiskeriasistenten Lundins ovan omförmälda utredning framgår, att i norra delen av Kalmar län flertalet yrkesfiskare och husbehovsfiskare vill bibehålla sistnämnda redskap.

Fiskeristyrelsen har av nu anförda skäl icke funnit erforderligt med förbud mot användande av ålsax.

Fiskeristyrelsen anför därefter.

Med ljuster torde böra jämsställas *huggkrok*, vilket dock givetvis icke bör utgöra hinder för att med huggkrok bärga fisk som fångats med annat redskap.

7 § i förslaget har utformats i enlighet med de nu anlagda synpunkterna.

Vid utfärdandet av ny fiskeristadga bör de särskilda kungörelser, som medger undantag från nu gällande ljusterförbud, upphävas. Föreskrift här- om har upptagits bland övergångsbestämmelserna.

Fiskeristyrelsen föreslår vidare att brott mot 7 § skall kunna straffas redan på förberedelsestadiet. Till styrelsens yttrande i denna del återkommer jag i samband med ansvarsbestämmelserna.

Remissinstanserna.

De flesta remissinstanser tillstyrker eller lämnar utan erinran förslaget att fiske med ljuster generellt förbjudes. Flera instanser förklarar uttryckligen, att förbudet bör hälsas med tillfredsställelse. *Svenska naturskyddsföreningen* anser det vara ur alla synpunkter önskvärt att fiske med ljuster försvinner. *Fiskeriintendenterna i nedre norra och nedre södra distrikten* understryker, att en effektiv övervakning av ett ljusterförbud nödvändiggör att det ej är inskränkt till vissa fiskslag. *Skånes fiskareförbund* framhåller, att ljustring för Skånes vidkommande bedrives i ringa utsträckning av yrkesfiskare. Fisket orsakade skador icke endast på stora mängder ål utan även på de av yrkesfiskarena utsatta redskapen.

På åtskilliga håll har emellertid det föreslagna förbudet mött vissa gensagor. *Kopparbergs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* gör gällande, att fiskeristyrelsens motivering för totalförbud mot detta i ringa utsträckning använda, urgamla redskap synes skäligen svag. Redskapet kunde användas endast för fångst av fisk i användbar storlek och skadade ej fiskyngel. Redskapet användes endast inom lokala områden och var så litet efterfrågat att de flesta redskapshandlare ej lagerförde det.

Norrbottens läns hushållningssällskap anser ljustringsförbudet icke minst ur efterlevnadssynpunkt fullt motiverat. I lappmarkens sjöar förekom emellertid på sina håll ljustring efter storgäddor, vilka icke lämpligen kunde fångas på annat sätt. För att möjliggöra detta ur fiskesvårdssynpunkt önskvärda fiske borde dispens från förbudet kunna meddelas av fiskeristyrelsen.

Sveriges fiskares riksförbund instämmer i uppfattningen att tiden är mogen för införande av totalförbud mot ljustring. *Länsstyrelsen* borde dock få göra lokala undantag med hänsyn till av ålder bedrivet yrkesmässigt fiske. *Länsstyrelsen i Gotlands län* ifrågasätter, om ej åtminstone beträffande ålfisket i saltsjön det borde överlåtas åt länsstyrelserna att var inom sitt område besluta om ljustring skall vara förbjuden eller tillåten. Ljustringen hade på sina håll en avsevärd ekonomisk betydelse för det yrkesmässiga ålfisket i saltsjön. Redskapet vore billigt och kunde handhavas av endast en man. Varje nu förekommande fiskemetod utgjorde ett visst mått av djurplågeri. Skada å fisk som undgått fångst torde i lika hög grad vållas vid krokfiske som vid ljustring. Vid länsstyrelsernas avgörande, huruvida ljustringen borde vara förbjuden eller ej, borde hänsyn tagas till om den förkastliga s. k. blindhuggningen vore förekommande på orten eller ej. Den omständigheten att fisken genom ljustringen förlorade i värde, borde beträffande ålfisket bland fiskarena öka benägenheten att övergå från ljuster till ålsax. Då tendenser i detta avseende redan visat sig, torde så mycket mindre anledning föreligga att i berörda avseende införa strängare bestämmelser än som hitills varit gällande.

Generellt förbud mot ljustring i saltvatten avstyrras vidare av ett flertal instanser bl. a. *länsstyrelserna i Blekinge län*

och Hallands län, fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt, Svenska fiskeritjänstemannaförbundet, Svenska västkustfiskarnas centralförbund, Svenska sydkustfiskarnas centralförbund samt Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförening. Fiskeritjänstemannaförbundet framhåller, att fiskesättet fortfarande bedrevs i relativt stor utsträckning för fångst av ål, särskilt av äldre kustfiskare som på grund av åldersskäl måst sluta med havsfisket. Ljusterfisket utgjorde för dessa fiskare en icke oväsentlig inkomst som näppeligen kunde kompenseras genom andra fiskesätt. — Även i flertalet övriga yttranden från de nämnda remissinstanserna betonas vikten av att ljustring efter ål alltjämt stundom bör vara tillåten med hänsyn till yrkesfisket. I allmänhet tillstyrkes dock totalförbudet även beträffande saltvatten under förutsättning att lokala undantag medgives för fångst av ål med hänsyn till fiskarebefolkningen. Såsom exempel på kuststräckor, där undantag ur nämnda synpunkt bör medgivas, framhåller fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt Blekinge län, Hallands län och viss del av Kristianstads län. Länsstyrelsen i Blekinge län betonar vikten av att dylikt undantag må kunna göras i fråga om vissa kuststräckor i länet. Även Svenska sydkustfiskarnas centralförbund motsätter sig totalförbud i Blekinge län med undantag för Valjeviken och Sölvesborgsviken. Kristianstads läns hushållningssällskap hemställer, att det såsom hittills måtte vara tillåtet att ljustra ål utanför Tosteberga och Landön även då is täcker vattnet. Annat fiske kunde ej bedrivas, då vattnet utanför nämnda platser tillfrös. Det må å andra sidan framhållas, att länsstyrelsen i Kristianstads län ej anser något skäl föreligga att för länets vidkommande tillåta ljustring.

Hallands läns hushållningssällskaps fiskerinämnd, i vars yttrande länsstyrelsen i länet instämt, uttalar, att med hänsyn till äldre fiskare som icke äger krafter nog att delta i havsfisket ljustring av ål alltjämt bör vara tillåten vid länets kuststräckor. Metoden användes bl. a. då havsfisket hindrades av is. Länsstyrelsen har överlämnat den inledningsvis omnämnda framställningen från 30 ålfiskare inom länet, däri dessa hos länsstyrelsen anhållit om stöd för sin åsikt att sådant fiske ej borde förbjudas utefter Hallands kust. I framställningen anföres bl. a., att dylikt fiske av den bofasta befolkningen vid kusten, såväl yrkesfiskare som småbrukare med ofullständiga jordbruk, av gammal hävd bedrivits utan att skada annat fiske. På grund av den låga temperaturen i vattnet vintertid, då fiske med ålljuster bedrivs, finns inte annat slags fisk inne i de grunda fjordarna, i vars dy ålen under vintern ligger i dvala. Under vintertiden var de yrkesbedrivande småfiskarena och småbrukarna beroende av ålfisket för att därigenom skaffa sig bidrag till en nödvändig inkomst.

Länsstyrelsen i Malmöhus län har översänt den inledningsvis nämnda till länsstyrelsen ställda framställningen från ingenjören *Bernt Stamvik i Hälsingborg*, vari protesteras mot att ljustring av ål förbjudes. Denne gör gällande att djurplågeriet var lika stort vid s. k. pillkning av torsk, där ett stort antal fiskar slet sig loss och skadades. Konsekvent skulle då också pillkning av torsk förbjudas. En av Stamvik under år 1952 förd statistik

över av honom under året utförd ljustring visade, att cirka 15 % av ålen vid ljustringen erhöi skador och kvarblev i vattnet. Stamvik förmodade, att procentsiffran för skadad fisk vid pilkning var minst lika stor.

Vad beträffar förbudet mot fiske med huggkrok anför *Örebro läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott*: I länets sjöar användes för abborrfiske sedan urminnes tid s. k. huggkrokar. De gör ingen skada annat än möjligen i enstaka fall och då blott på småfisk å särskilda platser i gösförande sjöar. Denna huggkrok är ett synnerligen viktigt redskap ej blott för yrkesfiskare utan kanske än mer för nöjes- och fritidsfiskare. I Hjälmaren och Vättern förekommer ett slag av huggkrokar för fångst av lake, vilka huggkrokar icke utgör någon risk för fiskevården utan tvärtom. Generellt förbud mot huggkrok synes därför icke berättigat, i varje fall icke utan en uttömmande definition av begreppet huggkrok. *Länsstyrelsen i samma län* har anført, att huggkrok är ett redskap som inom länet har såväl motståndare som försvarare. Länsstyrelsen, som icke är tilltalad av användningen av redskapet, ägde ej själv sakkunskap nog att avgöra, huruvida ett totalt förbud mot användande av alla slag av dylik krok var att rekommendera.

Svenska fiskevårdsförbundet uttalar, att tvekan kan råda om vilka redskap som skall hänföras under begreppet »huggkrok». Att en större metallkrok fästad på ett skaft hör hit är ju påtagligt. Däremot är det tveksamt om även en vid en lina fästad stor »trekrok», som kastas ut i vattnet och drages eller ryckes fast i fisken, skall betraktas som huggkrok och alltså vara förbjuden. Det synes vara naturligtast att icke betrakta detta redskap som huggkrok (snarare är det en stor pilk). Sådana »ryckkrokar» användes nu på vissa platser där lax och annan fisk samlas, ofta för tjuvfiske, och bör vara förbjudna överallt. Paragrafen bör kompletteras med ett förbud mot detta slags redskap.

Även *domänstyrelsen* ifrågasätter om ej även ryckkrok (en i lina fäst stor trekrok) som användes, där lax och annan fisk samlas, bör höra till de förbjudna redskapen.

Amatörfiskarnas riksförbund anser att innebörden av begreppet huggkrok måste klarläggas. Det torde t. ex. utan närmare beskrivning vara svårt att avgöra, huruvida med huggkrok också avses de lakkronor eller lakmeten, som av gammalt användes vid lakfiske i Vättern och på andra håll. Samtliga dessa redskap fungerade i huvudsak på så sätt, att fisken rycktes fast utvändigt i stället för att såsom vid exempelvis pimpelfiske taga kroken i munnen.

Föredraganden.

Liksom nu torde generella förbud böra meddelas i fiskeristadgan mot användande av vissa redskap. Vidare torde det få ankomma på länsstyrelserna att vid behov utfärda ytterligare förbud mot att använda sådana

fångstredskap som med hänsyn till lokala förhållanden ur fiskevårdssynpunkt anses olämpliga.

Från remissinstansernas sida har ingen invändning gjorts mot gällande förbud mot fiske med *harka*. Detta förbud bör uppenbarligen bibehållas.

Vad angår *ljuster* har remissinstanserna ej haft något att erinra mot att detta redskap generellt förbjödes vid fiske i *sötvatten*. Även jag anser, att sådant förbud bör införas. Med hänsyn till vad Norrbottens läns hushållningssällskap anfört bör dock dispens kunna meddelas av fiskeristyrelsen, om det är påkallat av fiskevårdshänsyn, t. ex. för att i vissa vatten fånga stora gäddor, som skadar fisket där. Detta föranleder jämkning av 12 § andra stycket i fiskeristyrelsens förslag. Jag återkommer härtill vid behandlingen av denna paragraf.

Beträffande förbud mot *ljustring* i *saltvatten* har däremot delade meningar framförts. Såsom flertalet av remissinstanserna anfört torde det vara obestridligt, att mycket starka skäl talar mot *ljustringen* såsom fiskemetod. Å andra sidan har på vissa kuststräckor — i Blekinge län, Kristianstads län, Hallands län, i viss mån även Göteborgs och Bohus län — fiskemetoden en viss betydelse för kustbefolkningens utkomstmöjligheter. Det torde härvid alltid vara fråga om ålfiske. När fiske sker efter ål som är synlig, torde den fiskande oftast lika gärna kunna begagna sig av ålsax, som är ett billigt redskap och mera sällan skadar fisken. Dock går ålsaxen icke att använda på hård botten. Vad som i huvudsak gör att man vill bibehålla *ljustret* torde vara att det i motsats till ålsaxen kan användas för blindhuggning. Det torde alltså särskilt vara blindhuggningen man vill ha kvar, åtminstone i Halland, att döma bl. a. av petitionen från hallandsfiskarena. Emellertid synes blindhuggningen vara den ur fiskevårdssynpunkt mest förkastliga formen av *ljustring*. Det torde vara uppenbart att vid sådant fiske i regel betydligt flera fiskar skadas än vid t. ex. pilkning. Ur försörjningssynpunkt kan *ål-ljustringen* knappast ha någon större betydelse, i varje fall ej så stor att den ur nämnda synpunkter bör tillåtas. Emellertid torde det vara klart att *ljustring* efter ål är av värde som inkomstkälla för vissa personer, särskilt äldre fiskare i Blekinge, Göteborgs och Bohus, Kristianstads och Hallands län. Den lämpligaste lösningen synes mig vara, att i stadgan upptages ett allmänt förbud mot *ljustring* samt att Kungl. Maj:t överväger att för vissa kuststräckor liksom nu meddela dispens i särskild kungörelse, varvid det kanske är lämpligast att låta kungörelsen gälla under en kortare övergångstid. Jag torde få återkomma till denna fråga sedan ny fiskeristadga utfärdats.

Med *huggkrok* avses såväl i den nuvarande stadgan som i förslaget endast på *skaft* fästad *huggkrok*. Såsom självständigt redskap kan *huggkrok* huvudsakligen användas för fångst av laxfisk å platser där sådan fisk samlas. Detta användningssätt är när det gäller laxfiskar förbjudet redan enligt 5 § i nu gällande stadga. Av lojala fiskare torde redskapet användas endast såsom »bärningsredskap». Användning av redskapet för annat ändamål synes böra förbjudas. Härför talar skäl av liknande art som de vilka

åberopats för ett ljusterförbud, och vidare det förhållandet att mellanformer kan tänkas mellan ljuster och huggkrokar.

De redskap som avses i yttrandena från länsstyrelsen och hushållnings-sällskapets förvaltningsutskott i Örebro län samt insjöfiskarens centralförbund är icke huggkrokar i här avsedd mening utan utgöres av pilkliknande redskap. Fisken fastnar på kroken, när linan ryckes upp. De »trekrokar», som avses av domänstyrelsen, fiskevårdsförbundet och Amatörfiskarnas riksförbund, skiljer sig från pilkarna genom avsaknad av blänke. Lakekronor och lakekäks måste betraktas som pilkliknande redskap. Att för hela riket förbjuda redskap av dessa typer synes icke vara lämpligt. Redskapen torde icke ha så stora skadeverkningar som ljuster och användes flerstädes i betydande utsträckning vid yrkesmässigt fiske.

Eftersom ordet »huggkrok» tydligen kan föranleda missförstånd torde i författningstexten böra angivas att blott sådan huggkrok som är försedd med skaft avses med förbudet.

7 § (8 §).

Denna paragraf motsvaras i gällande stadga av 4 §, som förbjuder fiske med trål. Undantag från eller jämkningar i detta förbud har medgivits i några av Kungl. Maj:ts utfärdade författningar, nämligen kungörelsen den 12 december 1952 (nr 752) angående fiske med räktrål efter djuphavsräka, kungörelsen den 22 maj 1953 (nr 244) angående fiske med trål utan s. k. bobbins vid rikets västra kust samt kungörelsen den 25 september 1953 (nr 607) med särskilda bestämmelser angående fiske med trål efter sill och skarpsill inom vissa områden vid rikets västra kust. De två sistnämnda kungörelserna är tidsbegränsade.

Fiskeristyrelsen.

Någon tvekan torde icke råda därom att det fiske, som i dagligt tal betecknas såsom trålfiske, vare sig det sker med bottentrål eller flyttrål, alltså i princip bör vara förbjudet å rikets vattenområden.

Avsaknaden av definition å begreppet trålfiske har ofta föranlett tvekan angående begreppets innebörd. Delade meningar härom har rått icke endast bland fiskarena utan även bland de myndigheter som har att tillämpa fiskeristadgan. Styrelsen finner det förty vara synnerligen angeläget, att en definition upptages i stadgan.

Rörande utformningen av definitionen anför styrelsen.

Trålfisket försiggår med vad- (not-) redskap. Det karaktäristiska för fisket är emellertid icke den närmare beskaffenheten av detta redskap utan det sätt, på vilket redskapet användes, nämligen att det bogseras av ett eller numera ofta två fartyg. Både fartyget och redskapet förflyttar sig sålunda samtidigt framåt. Däremot kan såsom trålfiske icke anses fiske, vid vilket redskapet drages in från en eller två stillaliggande håtar, utan detta fiske är i princip likartat med fiske som sker på så sätt, att ett vadredskap — kanske rent av en trål i vanlig mening — drages in till land med hand-

kraff eller maskinkraft. Dessa sist angivna fiskemetoder skiljer sig till sin effekt från trålfisket därigenom att redskapet övergår ett jämförelsevis begränsat område.

Ibland förekommer det, att en trål eller annat vadredskap med sin ena ände fastgöres vid stranden eller å en alldeles invid stranden befintlig, stillaliggande båt. Den andra änden av redskapet fastgöres på motsvarande sätt vid en båt, som när vaden skall indragas sätter sig i rörelse och släpar vaden in mot stranden. Särskilt om sistnämnda ände utlagts så långt från stranden som vadens längd och de för vadens manövrering avsedda linorna tillåter, samt den båt som släpar denna ände därvid icke går rakt in mot stranden utan i en båge, kan redskapet komma att övergå ett betydligt större område än vad fallet är vid ordinärt fiske med landvad. Den fiskemetod för vilken nu redogjorts bör emellertid enligt fiskeristyrelsens mening ändock icke betraktas såsom ett trålfiske. Här saknas nämligen ett för trålfisket karaktäristiskt moment, nämligen att redskapet till någon del är fastgjort annorstädes än vid det eller de bogserande fartygen.

I enlighet med de synpunkter som här anlagts anser fiskeristyrelsen trålfiske lämpligast böra definieras såsom sådant fiske med not- eller vadredskap, vid vilket redskapet bogseras framåt av en eller flera båtar och icke är fastgjort annorstädes än vid båten eller båtarna.

I fråga om behovet av allmänna *undantag från förbudet* mot trålfiske anför styrelsen.

Stundom bedrivs i sötvatten fiske med vissa notredskap på så sätt att de bogseras en kortare sträcka av en eller flera småbåtar. Till redskap som nyttjas på detta sätt hör bl. a. de i vissa norrländska älvar brukade s. k. kolknötarna samt de spiralnotar som användes i Vättern. Hit är även att hänföra vissa kilnotar. Sådant fiske som nu nämnts har alltid ansetts kunna bedrivas utan hinder av 4 § fiskeristadgan. Uppenbart är också, att dylikt fiske alls icke är så skadligt som egentligt trålfiske. Det är emellertid otvivelaktigt i princip att betrakta såsom trålfiske och bör därför uttryckligen undantagas från förbudet. Skulle det visa sig, att undantaget skulle komma att missbrukas, kan länsstyrelsen i den ordning stadgan föreskriver meddela förbud mot användande av redskap som nu sagts eller andra bestämmelser till stävjande av missbruket.

Undantag från trålfiskeförbudet har medgivits genom flera av Kungl. Maj:t utfärdade kungörelser. Då dessa författningar är lokalt begränsade och delvis icke har permanent karaktär, synes de icke böra införlivas med fiskeristadgan.

Remissinstanserna.

Norrbottens läns hushållningssällskap uttalar, att fiske med flyttrål bör vara tillåtet inom allmänt vattenområde i Bottenviken och anför härom.

För fiske efter strömming med sådant redskap finnes ett livligt intresse bland fiskarena, och, även om de med statens undersökningsfartyg bedrivna trålfiskeförsöken ännu icke tillåter bestämda slutsatser, talar mycket för att metoden kan bli av värde för det yrkesmässiga fisket när det gäller att fånga strömmingen på platser och tider, där detta nu icke låter sig göra. Fiskevårdssynpunkter torde icke kunna åberopas häremot, enär risken för överfiskning får anses ännu mindre i havet än i sötvatten. Möjligheterna

att trålen skulle skada andra redskap t. ex. strömmingsskötar, torde snarast vara mindre än vad fallet blir vid drivgarnsfiske, vilket ju skall vara tillåtet. Fiske med bottentrål torde på de flesta håll i Bottenviken omöjliggöras genom bottenens beskaffenhet.

Länsstyrelsen i samma län anser, att det möjligen bör övervägas att göra nämnda undantag från trålfiskeförbudet. Under inga förhållanden borde däremot med hänsyn till de lokala fiskarintressena laxfiske med trål få förekomma i Bottenviken.

Östergötlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott anser det vara tveksamt om den föreslagna definitionen på trålfiske är den lämpligaste. Det hade nämligen uttryckts farhågor för att fiskets tekniska utveckling skulle hämmas av den föreslagna gränsdragningen mellan trålfiske och annat not- eller vadfiske. Med hänsyn härtill borde övervägas, att såsom trålfiske beteckna sådan fiskemetod med not- eller vadredskap, vilken icke i sig själv begränsade användningen i ett bestämt fall till område av viss storlek eller till viss tidsperiod.

Länsstyrelserna i Västernorrlands län och Jämtlands län samt fiskerintendenten i nedre norra distriktet uttalar, att bland de i tredje stycket uppräknade redskapen bör upptagas även s. k. pulsnot, vilket redskap användes bl. a. i Ångermanälven och Indalsälven. Nämnde fiskerintendent har härom anfört.

Pulsnot är benämningen på det notredskap som i de avsedda älvarna begagnas på samma sätt som de i tredje stycket angivna redskapen. Ehuru det för fiskeritjänstemännen icke kan råda någon tvekan om tolkningen av bestämmelsen i nämnda stycke vore det med hänsyn till de fiskande önskvärt att benämningen där medtogs.

Föredraganden.

Frågan om flyttrål lämpligen bör få användas i svenskt vatten i Bottenviken torde icke nu böra avgöras. Resultatet av pågående undersökningar synes nämligen böra avvaktas. Då kombinationer mellan bottentrål och flyttrål finnes, är det vidare svårt att ange skillnaden mellan dem. Den av fiskeristyrelsen föreslagna definitionen på trål torde vara lämplig. Med anledning av vad som anförts i vissa remissyttranden bör i tredje stycket efter kilnot tilläggas »pulsnot».

Nu gällande författningar angående undantag från eller jämkning i trålfiskeförbudet torde icke böra inarbetas i stadgan. De grundar sig i vissa fall på konventioner och avser då även delar av internationellt vatten. Därest det framdeles skulle visa sig vara lämpligt att medge ytterligare undantag från trålfiskeförbudet, t. ex. i fråga om flyttrål i Bottenhavet, torde även detta böra ske genom särskild kungörelse.

8 § (9 §).

Fiskeristyrelsen.

9 § motsvarar 3 § fiskeristadgan. De i sistnämnda paragraf upptagna förbud, vilka riktar sig mot användande av vissa förödande fångstsätt, bör kvarstå.

En fiskemetod, som i en framtid kan komma att erhålla vidsträckt tillämpning, är fiske med elektricitet. Metoden kan emellertid ännu knappast anses ha passerat experimentstadiet. Innan mera ingående erfarenhet vunnits om dess inverkan å bestånden av olika slags fisk, bör dess användning vara underkastad kontroll. Lämpligen bör detta ske genom att fiske med elektricitet i princip förbjödes och användningen därav göres beroende på särskilt tillstånd. Enär tvekan försports, huruvida fiske med elektricitet omfattas av 3 §, bör uttryckligt förbud emot detsamma upptagas i stadgan.

Att fordra Kungl. Maj:ts prövning av fråga om undantag från förbudet torde komma att innebära onödig omgång. Meddelande av dispens synes i stället med fördel kunna uppdragas åt fiskeristyrelsen, som därvid har att närmare angiva dispensens utsträckning i olika hänseenden. Erfarenheten har visat, att behov stundom kan föreligga av dispens jämväl från något av de övriga förbud som för närvarande finnes upptagna i 3 §. Lämpligen bör fiskeristyrelsen kunna meddela även sådan dispens.

Förbudet i nuvarande 3 § avser bl. a. fiske medelst »minor, patroner eller andra redskap, laddade med sprängämne».

Fiskeristyrelsen finner den fiskemetod, som man härigenom avsett att förbjuda, bli bättre angiven, om man i stället betecknar den såsom fiske med sprängämne. Det kan påpekas, att man på så sätt uppnår överensstämmelse i denna del med den nya finska och danska lagstiftningen.

Fiskeristyrelsen föreslår vidare att brott mot 9 § skall kunna straffas redan på förberedelsestadiet. Styrelsens uttalande i denna del kommer jag att redovisa i samband med ansvarsbestämmelserna.

Remissinstanserna.

Länsstyrelsen i Jämtlands län anser, att fråga om tillfälligt undantag från förbudet mot fiske med sprängämne, bör kunna medgivast av länsstyrelse efter fiskeriintendentens hörande.

ett flertal remissinstanser, bl. a. *Svenska fiskeritjänstemannaförbundet*, gör gällande, att även för sådan sprängning i vatten, som icke sker i syfte att idka fiske, bör krävas särskilt tillstånd av myndighet. Fiskeritjänstemannaförbundet anser att undantag bör göras, där tillstånd från vattendomstol föreligger. I åtskilliga av yttrandena anföres, att sprängning för annat ändamål än fiske ofta förorsakar avsevärda skador på fiskbestånden. Fiskeritjänstemannaförbundet har särskilt pekat på skadorna i vatten där laxartad fisk eller kräftor förekom-

mer. Åtskilliga remissinstanser förmenar, att ett förbud mot sprängning i fall då syftet icke är att idka fiske rätteligen ej har sin plats i fiskeristadgan. Några ifrågasätter om ej stadgandet bör upptagas i vattenlagen.

Västmanlands läns hushållningssällskaps fiskerinämnd anser att allt utsläppande i vatten av giftiga ämnen som kan medföra fiskdöd eller skada på fiskbeståndet bör vara underställt fiskeristyrelsens kontroll.

Förbud mot fiske medelst eldhandvapen ifrågasättes eller påyrkas av *domänstyrelsen, fiskeriintendenterna i mellersta, övre södra och Österhavets distrikt, Svenska fiskeritjänstemannaförbundet, Svenska insjöfiskarens centralförbund, Svenska fiskevårdsförbundet, fiskerinämnden för Vänern, Svenska naturskyddsföreningen samt flera länsstyrelser och hushållningssällskap*. Det framhålles, att ett dylikt förbud redan finnes upptaget i många länsstadgor. Förbudet har motiverats av olika skäl. Sålunda anföres, att skjutning av fisk medelst skott mot vattenytan är en fiskemetod som stundom tillämpas särskilt under lektiden för visst slags fisk, framför allt gädda. Härigenom åstadkommes avsevärd skada genom att fiskelen störes. Dessutom innebär detta fiskesätt risk för olycksfall. Vidare är ett förbud mot skjutning av fisk motiverat ur jaktvårdssynpunkt. Det sistnämnda skälet utvecklar *Svenska naturskyddsföreningen* på följande sätt.

Enligt vad till föreningen inberättats är det icke ovanligt, att personer som bär jaktvapen på annans mark, värjer sig med att de varit ute för att skjuta fisk. De skulle alltså befinna sig i lovligt ärende enligt 20 § lagen om rätt till jakt. Ur naturskyddssynpunkt är det ett angeläget önskemål, att markerna befrias från andra jaktvapenbärande personer än de, vilka utövar dem tillkommande jakträtt.

Domänstyrelsen åberopar i denna del en framställning till styrelsen från *Svenska jägareförbundets avdelning för Stockholms stad och län* vari framhålles, att skjutning av fisk ej sällan användes som camouflagen för olovlig eller olaga jakt samt att jaktkortskontrollen försvåras genom att skytten uppger, att avlossade skott avsett icke däggdjur eller fåglar utan fisk. Avdelningen hemställde därför om domänstyrelsens medverkan till att i fiskeristadgan infördes förbud mot skjutning av fisk.

Föredraganden.

Frågan om tillåtligheten av *sprängning i vatten* utan avsikt att fiska är ett omfattande spørsmål, varom regler icke torde böra givas i fiskeristadgan. Dylik åtgärd torde ofta ske i samband med byggande i vatten enligt 2 kap. 1 § vattenlagen. Vid prövning av tillstånd till sådant företag torde fiskevårdssynpunkten beaktas av vattendomstolen.

Även frågan om förbud mot att, utan uppsåt att därigenom åtkomma fisk, utsläppa *giftiga ämnen* torde vara ett spørsmål, som icke bör behandlas i fiskeristadgan.

Ett förbud mot *fiske med eldvapen* synes visserligen knappast vara motiverat enbart ur fiskevårdssynpunkt. Som emellertid ett sådant förbud ur jaktvårdssynpunkt skulle vara ett värdefullt komplement till stadgandet i 20 § jaktlagen och då ifrågavarande fiskemetod ej kan ha någon uppgift att fylla, har jag ansett mig böra tillmötesgå den i ett flertal remissyttranden framförda önskan om att fiskemetoden förbjudes. Tillräcklig anledning att utsträcka förbudet till fiske med andra skjutvapen än eldhandvapen lär, även om därigenom skulle vinnas närmare överensstämmelse med 20 § jaktlagen, icke föreligga.

9 § (10 §).

Första stycket.

Fiskeristyrelsen.

10 § handlar om fredningstider. Första stycket motsvarar nuvarande 6 § första stycket. Någon ändring av de däri fastställda tiderna synes icke vara påkallad.

I 6 § andra stycket gällande fiskeristadga föreskrives, att där erfarenheten visar att fredningstider för *hummer* för viss del av riket behöver utsträckas, Konungen vill särskilt förordna därom. I anslutning härtill har genom kungörelse den 25 augusti 1914 (nr 173) förordnats, att inom Norrvikens fögderi av Göteborgs och Bohus län fiske efter hummer skall vara förbjudet under tiden från och med den 15 juni till klockan 6 förmiddagen den första söckendagen i oktober varje år. Styrelsen anser, att frågan om lokal utsträckning av fredningstiden för hummer i fortsättningen bör behandlas i den ordning fiskeristadgan föreskriver för tillkomsten av andra lokala bestämmelser om fiskets vård och bedrivande. Något vägande skäl torde icke kunna åberopas för att dylik utsträckning skall få medgivas endast av Kungl. Maj:t. Spörsmålet om ändring av den för Norrvikens fögderi gällande särskilda fredningstiden kommer troligen att inom den närmaste tiden bli föremål för övervägande. Även om ändring av fredningstiden ej kommer till stånd, bör bestämmelse om fredningstiden upptagas i kungörelse som utfärdas av länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. I avbidan på att så sker bör bestämmelsen i 1914 års kungörelse överföras till övergångsbestämmelserna till den nya fiskeristadgan. Efter stadgans utfärdande torde det böra ankomma på fiskeristyrelsen att hos nämnda länsstyrelse göra framställning om meddelande av bestämmelse i ämnet.

Enligt 6 § tredje stycket fiskeristadgan äger länsstyrelsen, om i avseende å viss ort finnes erforderligt, att fredningstiden för *kräftor* å hösten inträder tidigare än den 1 november eller att fisket under hela året förbjudes, därom förordna i den ordning 9 § angiver. Däremot ger stadgandet ej länsstyrelsen möjlighet att meddela föreskrift, att fredningstiden skall upphöra senare än den 7 augusti klockan 18. Anledningen till denna begränsning av länsstyrelsens befogenhet är, att det för underlättande av kontrollen över

efterlevnaden av ifrågavarande fångstförbud ansetts synnerligen önskvärdt att fredningstiden upphör samtidigt i hela riket. Då en enhetlig tidpunkt för fredningstidens upphörande fastställdes år 1931, framhölls sålunda, att dittills gällande ordning med mycket olika tider för kräftfiskets början i olika län medförde, att i de län, där kräftfisket började senare, kräftor olagligen fångades före kräfttidens början och fördes i marknaden under sken av att vara fångade inom sådana län, där den lovliga tiden redan inträtt. Ett dylikt olaga fiske innebar en stora fara för kräftpestens spridning därigenom att de som bedrev fisket ofta var personer, som for från trakt till trakt under användande av sina fångstredskap än i den ena än i den andra sjön. Man förbisåg år 1931 icke, att särskilt i vissa trakter av Kopparbergs län och norrlandslänen kräftornas skalömsning ofta ej är avslutad den 7 augusti och att det därför i sådana trakter kan vara påkallat att kräftfisket får börja först senare. Detta förhållande ansågs dock med hänsyn till kräftfiskets dåvarande ringa betydelse i de nyssnämnda länen icke motväga den vinst, som en för hela riket gemensam tidpunkt för kräftfiskets början skulle medföra. Intresset av att kräftorna skyddas under skalömsningsperioden är obestridligt förtjänt av det största beaktande. De fördelar, som enligt vad ovan anförts vinnes genom en enhetlig tidpunkt för kräftfiskets början, kan rimligen icke gå förlorade genom att denna tidpunkt framflyttas i enstaka undantagsfall. Med hänsyn särskilt till att flerstädes i rikets nordligare delar numera bedrivs ett givande kräftfiske kan sådant undantag nu stundom vara mera påkallat än fallet var år 1931. Om länsstyrelsen erhåller befogenhet att medgiva dylikt undantag, torde det knappast behöva befaras, att denna befogenhet kommer att utnyttjas i mera betydande omfattning.

Styrelsen har nu av anförda skäl icke i förslaget upptagit ifrågavarande inskränkning i länsstyrelsens befogenhet att meddela lokala bestämmelser om fiskets vård och bedrivande.

Ehuru en lokal utsträckning av fredningstiden för *ostron* synes vara av ringa praktisk betydelse, bör om icke för annat så för vinnande av önskvärd enhetlighet länsstyrelsens befogenhet att utsträcka fredningstid gälla även dessa skaldjur.

De ovan förordade reglerna om utsträckning av fredningstiderna har upptagits i 12 § första stycket i förslaget.

Remissinstanserna.

Fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt, Svenska västkustfiskarnas centralförbund samt Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförening hemställer, att fredningstiden för hummer skall börja den 14 juli klockan 18. *Hallands läns hushållningssällsksaps fiskerinämnd* anför med instämmande av *länsstyrelsen i länet*, att fredningstiden för hummer bör börja på lämplig tidpunkt under dagen, förslagsvis klockan 18 den 14

eller 15 juli. Såsom skäl för dessa yrkanden har åberopats, att det för utövande av kontroll vid förbudstidens början vore nödvändigt att denna tidpunkt infaller under dagen.

Länsstyrelsen i Malmöhus län föreslår, att förbudstiden för kräftor skall upphöra något tidigare än klockan 18, förslagsvis klockan 16. Klockslaget 18 hade i praktiken visat sig ligga alltför nära mörkrets inbrott, varigenom yrkesfolk i många fall ej blev i tillfälle utsätta fångstredskapen vid dagsljus.

Svenska fiskhandelsförbundet har i den framställning, som jag inledningsvis omnämnt, hemställt om sådan ändring av fredningstiden för kräftor att fångstförbudet kommer att upphöra, därest den 7 augusti är en fredag, klockan 18 den 9 augusti och därest den 7 augusti är en lördag, klockan 18 den 8 augusti. I anslutning härtill borde stadgandet om försäljningsförbud så ändras, att, därest den 8 augusti är en lördag, försäljning fick ske fr. o. m. den 10 augusti och, därest den 8 augusti är en söndag, fr. o. m. den 9 augusti. Bestämmelserna om förbud mot införsel till riket av kräftor borde ändras så att införsel blev förbjuden under den tid försäljningsförbud sålunda skulle råda. Till motivering av denna framställning har förbundet anfört.

Anledningen till denna framställning är, att då första försäljningsdagen inträder på en lördag efterfrågan blir så stor att det icke finns möjlighet att tillgodose behovet. Priserna kommer härigenom att bli onaturligt höga, vilket även skadar fiskarens egna intressen. Genom allt för höga priser i början av säsongen kommer en stor del av allmänheten att besluta sig för att avstå från sina traditionsenliga kräftsexor, varigenom stora svårigheter uppstår för avsättningen längre fram under säsongen. De svåra irritationsmoment, som uppstår för handeln genom den brist på kräftor som alltid blir rådande den första försäljningsdagen då denna inträder på en lördag, är så allvarliga att det från förbundets sida ansetts nödvändigt, att den här föreslagna ändringen i nu gällande fiskeristadga angående kräftfiske bör göras. Då det föreslås försäljningsförbud av kräftor när den 8 eller 9 augusti infaller på en söndag beror detta på, att en mängd försäljare frestas att överträda butiksstängningslagen, vilket härigenom förhindras.

Föredraganden.

I fråga om fredningstiden för *hummer* torde, såsom några remissinstanser framhållit, med hänsyn till kontrollsynpunkter dess början böra fastställas till ett visst klockslag, då dagsljus råder, lämpligen klockan 17 den 14 juli.

Den särskilda kungörelsen angående fredningstid inom Norrvikens fögderi torde kunna upphävas. Anses även i fortsättningen längre fredningstid böra gälla inom nämnda område, synes länsstyrelsen få förordna därom. Då den nya stadgan föreslås skola träda i kraft den 1 januari 1955 och fredningstiden börjar först den 15 juni torde god tid för sådant förordnande komma att stå till buds. Särskild bestämmelse om rätt för länsstyrelse att skärpa de i stadgan givna föreskrifterna om fredningstid är ej erforder-

lig. Jag återkommer till denna fråga i samband med behandlingen av 12 § i fiskeristyrelsens förslag.

Beträffande *kräftor* har länsstyrelsen i Malmöhus län föreslagit, att fisket skall få börja klockan 16 den 7 augusti i stället för klockan 18. Det torde vara riktigt, att i sådana fall då många kräftburar skall utsättas det kan vara svårt att medhinna detta före mörkrets inbrott. Med hänsyn till de fall då flera delägare har gemensamt fiske på vattenområde synes det emellertid icke vara lämpligt att flytta fram tidpunkten mera väsentligt. Härigenom skulle olägenhet i konkurrensen flera fiskande emellan kunna uppstå för dem som har svårighet att lämna sitt arbete vid tidpunkten för fiskets början. Med tanke på båda dessa synpunkter torde klockslaget böra ändras från 18 till 17.

Fiskhandelsförbundets framställning om beaktande av handelns intresse på så sätt att kräftfisket aldrig skulle få börja på en fredag eller lördag kan jag med hänsyn till önskemålet av enkla regler icke tillstyrka.

Andra stycket.

Fiskeristyrelsen.

Det föreslagna andra stycket i 10 § ersätter delvis nuvarande 15 §. Sistnämnda paragraf stadgar, att därest fångande av fisk under viss tid är förbjudet, till sådan fångst använt redskap under den tid ej må hållas i vatten utestående, där ej visas att redskapet varit tillslutet eller på sådant sätt öppnat att fisk ej kunnat fångas däri. Stadgandet gäller i fråga om både fredningstid som angives i 6 § och fredningstid som meddelats i den ordning stadgan föreskriver.

Till den del 15 § medför ansvar för den som utsatt redskapet under fredningstid och därvid bevisligen haft för avsikt att fånga fredad fisk, är stadgandet överflödigt. Om sådan avsikt bevisas, har han nämligen redan i och med att han utsatt redskapet överträtt bestämmelsen om förbud mot fiske under fredningstiden. Självständig betydelse har stadgandet därigenom att det ålägger den som utsatt redskapet att själv bevisa, icke blott att han ej haft för avsikt att fånga fredad fisk, utan även att den fredade fisken ej kunnat fångas i redskapet, och någon annan bevisning är icke tillåten än bevisning om hur redskapet är tillslutet eller öppnat. Dessutom måste han åtminstone om paragrafen tolkas efter ordalagen visa, att ingen som helst fisk, fredad eller ofredad, kunnat fångas i redskapet.

Vid tillämpning av stadgandet har i praktiken vissa svårigheter uppkommit beträffande redskap, som kan användas för fångst av två eller flera olika slags fisk. Svårigheterna har särskilt framträtt i fråga om tinor, som nyttjas för fångst av både hummer och krabba. Om ett redskap, som kan användas för fångst av såväl fredad som icke fredad fisk, tillslutes eller öppnas så att den fredade fisken ej kan fångas däri, bör redskapet få utsättas under fredningstiden. En dylik uppmjukning av stadgandet synes

tämligen självklar. Beträffande de nyss nämnda tinorna förhåller det sig emellertid så, att det är praktiskt sett omöjligt att, om de skall kunna användas för fångst av krabba, tillsluta dem så att hummer under inga förhållanden kan fångas däri. En tillämpning av stadgandet leder därför även med nyssnämnda uppmjukning till att dessa redskap ej kan användas till fångst av krabba under fredningstiden för hummer. Detta kan med hänsyn till fiskarens berättigade intressen icke vara rimligt. En jämkning av stadgandet till de fiskandes förmån utöver vad ovan förordats synes därför vara nödvändig.

Till en början torde det vara klart, att hinder icke bör möta för den fiskande att fria sig från ansvar genom att hänvisa till att redskapet utsatts å plats, där den fredade fisken veterligen icke brukar förekomma. Härvid torde man dock icke kunna stanna. Vad särskilt angår tinorna är visserligen att märka att hummer brukar förekomma å stenig, hård botten, krabba däremot å mjuk botten, men naturligtvis kan det stundom förekomma hummer även på botten av sistnämnda beskaffenhet.

Den lämpliga avgränsningen mellan det straffbara och straffria området synes kunna ernås om man av de rent objektiva omständigheterna — således det sätt varpå redskapet utsatts — söker sluta sig till huruvida avsikt att fånga fredad fisk föreligger eller ej. Om det av dessa omständigheter framstår såsom sannolikt, att den som utsatt redskapet ej haft för avsikt att fånga fredad fisk, bör han vara fri från ansvar. Något praktiskt behov att lägga bevisskyldigheten i fråga om förefintligheten av dessa omständigheter på den fiskande torde icke föreligga. Genomföres den nu förordade regeln, bör det här ifrågavarande stadgandet icke kunna lägga hinder i vägen för krabbfiske å plats, där hummer vanligen icke brukar förekomma. Styrelsen kan icke finna, att syftet med stadgandet genom den här förordade uppmjukningen skulle gå förlorat. Till undvikande av alla missförstånd torde här höra understrykas, att den som vid vittjandet av sitt redskap däri påträffar även fredad fisk, givetvis icke på grund av vad nu anförts är fri-tagen från skyldigheten att åter utsätta fisken.

Remissinstanserna.

Domänstyrelsen, fiskeriintendenten i mellersta distriktet samt flera länsstyrelser och hushållningssällskap hemställer, att andra stycket måtte ändras så att någon uppmjukning ej sker av det nuvarande förbudet att under fredningstid för hummer, ostron eller kräftor hålla utestående redskap som är avsett för fångst av skaldjuret i fråga. Flera av dessa remissinstanser förordar sådan skärpning av det nuvarande stadgandet, att redskapen aldrig skall få stå ute under fredningstid. *Statens jordbruksnämnd* finner de skäl fiskeristyrelsen anført för stadgandet beaktansvärda men har ändock uttryckt tvekan om den föreslagna ändringen av det nuvarande stadgandet i ämnet bör ske. *Fiskeriintendenten i Västerhavets di-*

strikt har tillstyrkt förslaget under förutsättning att länsstyrelsen skall kunna skärpa bestämmelsen. *Svenska insjöfiskarens centralförbund* har intagit en liknande ståndpunkt. Jämväl *Svenska fiskeritjänstemannaförbundet* har påfordrat en omarbetning av stadgandet. *Länsstyrelserna i Jönköpings och Gotlands län, Kronobergs läns hushållningssällskaps fiskerinämnad, fiskeriintendenten i nedre södra distriktet* samt *Svenska fiskevårdsförbundet* har hemställt om absolut förbud att ha kräftfisksredskap utsatta under fredningstid för kräftor, men har icke gjort erinran mot stadgandet i övrigt. Såsom skäl för sin ståndpunkt har remissinstanserna i främsta rummet åberopat att det föreslagna stadgandet skulle försvåra fångstförbudens efterlevnad. Fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt gör härom följande allmänna uttalande.

Rent principiellt synes de i detta stycke föreslagna bestämmelserna kunna vara berättigade. Mot bakgrunden av den mycket starka bevisföring som vanligen av domstolarna kräves kan det dock befaras, att bestämmelserna på många håll kommer att medföra svårigheter för fiskeritillsynen.

Beträffande hummerfisket anför *Hallands läns hushållningssällskaps fiskerinämnad*, med instämmande av *länsstyrelsen i länet*.

Avgörande för frågan om olaglighet föreligger eller ej skall enligt motiven till förslaget allenast vara den plats eller det sätt på vilket redskapet utsätts. Gränsen mellan krabbans och hummerns vistelseort är icke så skarpt avgränsad att hummer endast förekommer på stenig och krabba på mjuk botten. Genom dessa uppmjukande bestämmelser skulle sådana personer, vilka ej har hummerfiske såsom yrke utan t. ex. endast vill förse det egna sommarhushållet med hummer, ha möjlighet att bedriva hummerfiske även under förbudstiden, då någon effektiv kontroll från fiskeritillsynens sida givetvis blev utesluten. För fångst av krabbor under förbudstid för hummer förbjuden tid borde användas tinor som till sin konstruktion klart kunde särskiljas från hummertinor.

Fiskeritjänstemannaförbundet har den uppfattningen, att om förslaget antages i föreliggande skick, man kunde utgå från att fredningstiden för hummer blev helt illusorisk.

Beträffande bestämmelsens verkningar för kräftfiskets vidkommande yttrar *fiskeriintendenten i mellersta distriktet*.

Det i andra stycket lämnade medgivandet synes nästan helt omöjliggöra en verksam kontroll över att fångstförbudet upprätthålles. Att säkert kunna fastställa att olaga fångst ej sker torde i allmänhet icke vara möjligt på annat sätt än att varje bur lyftes kanske flera gånger per dygn. Nu kan kontrollen ske snabbt och säkert genom att endast undersöka om burar står ute. Det är nog sannolikt att genom införande av nämnda uppmjukning det i första stycket införda förbudet mot kräftfångst under viss tid blir ganska illusoriskt.

Fiskeritjänstemannaförbundet anför härom.

Med hänvisning till stadgandet i andra stycket skulle man med lätthet kunna börja fisket efter kräftor långt före den tillåtna tiden, då utsättande av kräftburar som ej försells med bete torde vara en fullt legitim handling.

Att efter mörkrets inbrott förse burarna med erforderligt bete är ej någon svårighet och kommer med all sannolikhet att flitigt utnyttjas.

Kristianstads läns hushållningssällskap gör följande uttalande.

Under nuvarande förhållanden utsättes på många håll kräftburarna långt innan den tillåtna tiden. Förfrågningar inkommer också om att få utsätta burarna med proppade ingångsöppningar någon vecka före den 7 augusti för att markera fångstplatserna. En sådan markering är fullständigt obehövlig. Tillsynen av kräftfisket är redan nu ganska krävande och en ytterligare uppmjukning av bestämmelserna skulle skapa olidliga förhållanden.

Östergötlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott åberopar såsom ytterligare skäl mot det föreslagna stadgandet att en delägare i oskiftat fiskevatten t. ex. vid kräftfångst skulle kunna utsätta redskap under fredningstiden för att försäkra sig om de bästa fångstområdena. *Jönköpings läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* och några andra instanser anlägger liknande synpunkter. *Länsstyrelsen i Gotlands län* betonar, att redskap för kräftfiske icke torde användas för fångst av andra djur.

Föredraganden.

I fråga om *redskap* avsett för *kräftfiske* föreligger icke något behov av att gällande förbud uppmjukas. Tvärtom torde beträffande dessa redskap den nuvarande bestämmelsen — i enlighet med yrkanden i en del remissyttranden — utan olägenhet kunna skärpas därhän att dylika redskap under inga förhållanden får vara utestående under kräftans fredningstid.

Den av fiskeristyrelsen i andra stycket av 10 § föreslagna uppmjukningen av den nuvarande bestämmelsen i 15 § fiskeristadgan synes helt ha föranletts av önskemålet, att tinor avsedda för fångst av såväl hummer som krabba skall kunna användas för krabbfångst under hummerns fredningstid.

Vad *hummerredskap* beträffar bör till en början beaktas att någon klar skillnad icke föreligger mellan hummertina och krabbtina. En tina där maskstolparnas storlek är högst 3 cm och ingångsöppningarnas diameter högst 10 cm kan anses såsom en typisk hummertina, vilket naturligtvis icke hindrar att mindre krabbor ibland kan fångas däri. En tina där motsvarande mått är lägst 6 cm, respektive 14 cm kan anses som en typisk krabbtina, ehuru naturligtvis hummer som kryper in i tinan stundom kvarstannar där och sålunda fångas. Alla mellanformer mellan dessa båda ytterlighetsfall finns emellertid.

Genom kungörelse den 21 september 1949 har länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län för länets del föreskrivit, att tinor (kupor) som hålles ut-satta under för hummerfiske förbjuden tid, skall vara av viss närmare angiven beskaffenhet. Bland annat skall maskorna i ingångstrattarna vara väl utspända och maskstolparna ha en längd av minst 6 centimeter, mätt mellan knutarnas mittpunkter. Utan hinder av vad som stadgats i kungörelsen skulle vid kungörelsens utfärdande förefintliga »krabbtinor» (krabbkupor),

som ej uppfyllde de i kungörelsen angivna villkoren, få användas under åren 1949 och 1950. Genom beslut den 17 februari 1950 förordnade Kungl. Maj:t, att dessa bestämmelser skulle gälla jämväl å till länet hörande områden av saltsjön, dit strandäganderätten ej sträckte sig. Mot denna bestämmelse har opposition framkommit bland de fiskande. Det har nämligen visat sig, att krabban i en sådan tina har lätt att komma fri genom att bita av en maskstolpe. I anledning av dessa klagomål har fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt nyligen hos länsstyrelsen föreslagit, att kungörelsen av år 1949 måtte upphävas och ersättas med följande bestämmelse: »Under för hummerfiske förbjuden tid får krabbtinor, krabbkupor eller för fångst av krabbor avsedda burar eller mjårdar icke hållas utsatta på plats där vattendjupet är mindre än 20 meter.» Å större vattendjup än 20 meter lär hummer endast sällan förekomma i Bohuslän.

Av det sagda torde framgå, att man icke kan förfara så radikalt att man förbjuder användningen av tinor under hummerns fredningstid. Det vill också synas som om, då det gäller att här draga en gränslinje mellan förbudet och tillåtet utsättande, stor vikt bör fästas vid beskaffenheten av den plats där redskapet utsatts. Vad fiskeristyrelsen härom yttrat om krabbans förekomst huvudsakligen å mjuk botten och hummerns förekomst huvudsakligen å stenig botten torde vara riktigt. Därjämte synes vattendjupet vara av väsentlig betydelse såsom framgår av fiskeriintendentens ändringsförslag till 1949 års länskungörelse. Betydande vikt måste vidare tillmätas maskornas storlek. Bevisbördan angående beskaffenheten av den plats där utsättandet skett och övriga förhållanden, som inverkar på frågan om undantagsregeln är tillämplig, torde i motsats till vad fiskeristyrelsen föreslagit böra åvila den fiskande.

Om en tina konstrueras eller ändras så att endast krabba kan fångas däri, faller tinan ej under det i första punkten stadgade förbudet. Undantagsregeln bör därför gälla blott tina av sådan beskaffenhet att den i det aktuella fallet *kan* användas för fångst av båda slagen skaldjur. För att undantaget skall gälla — oberoende av den plats på vilken tinan utsatts — bör därför fordras att någon särskild åtgärd vidtagits i syfte att förhindra att hummer fångas i den och att denna åtgärd regelmässigt tjänar detta syfte, även om i rena undantagsfall någon hummer fångas däri.

I enlighet med det anförda har andra stycket av 9 § i departementsförslaget utformats. Med tina avses här även därmed likartat, för fångst av hummer eller krabba avsett redskap som har annan benämning. I fråga om utsättande av redskap under sådan fredningstid för fisk, som bestämts av länsstyrelse, gives bestämmelser i 21 § första stycket av departementsförslaget.

10 § (11 §).

I 11 § av fiskeristyrelsens förslag har upptagits bestämmelser om minimimått för vissa fiskar och skaldjur. Måtten för hummer, ostron och kräftor

motsvarar de som nu gäller enligt 6 § fjärde stycket fiskeristadgan. I övrigt har bestämmelser om minimimått givits i följande författningar.

1) *Kungörelsen den 23 januari 1931 (nr 8) med vissa fredningsbestämmelser för rödspätta (Pleuronectes platessa) och skrubba (Pleuronectes flesus).*

Denna kungörelse avser viss del av södra Östersjön och innehåller föreskrifter om minimimått på rödspätta och skrubba samt bestämmelser om fredningstider för dessa fiskar.

2) *Kungörelsen den 25 september 1953 (nr 608) med särskilda fredningsbestämmelser för rödspätta och skrubba.*

Denna kungörelse avser Nordsjön, Skagerack, Kattegatt, Öresund och Östersjön och utgör ett komplement till den under 1) upptagna. I kungörelsen, som är tillämplig endast på fiske från svensk fiskebåt, gives särskilda bestämmelser till skydd för rombärande rödspätta och skrubba.

3) *Kungörelsen den 21 november 1952 (nr 699) med vissa bestämmelser om storleken av maskor i fiskredskap av nät och om minimimått på fisk m. m.*

Denna kungörelse avser Östersjön, Öresund, Bälten samt Kattegatt, Skagerack och Nordsjön ävensom vissa delar av Atlantiska Oceanen och Norra Ishavet. Kungörelsen innehåller, förutom bestämmelser om maskstorlek i fiskredskap av nät, föreskrifter om minimimått på ett flertal olika fiskslag.

4) *Kungörelsen den 30 december 1947 (nr 962) med vissa bestämmelser till skydd för beståndet av havskräfta.*

I kungörelsen stadgas förbud mot att fånga havskräfta som ej håller ett mått av 15 cm.

5) *Kungörelsen den 6 maj 1938 (nr 155) angående gädd- och gösbeståndens skyddande.*

I kungörelsen stadgas att gädda, som i längd ej håller 40 cm, och gös, som i längd ej håller 38 cm, ej får saluhållas eller försäljas; dock att försäljning får ske till fiskodling eller för vetenskapligt ändamål. Kungörelsen innehåller alltså intet förbud mot fångst av gädda eller gös, som icke håller de angivna måtten.

6) *Kungörelsen den 13 januari 1928 (nr 6) angående tillämpning av den genom deklARATION den 10 maj 1927 mellan Sverige och Finland fastställda stadga för fiskets bedrivande inom Torne älvs fiskeområde.*

Kungörelsen grundar sig på en konvention den 10 maj 1927 mellan Sverige och Finland samt lagen den 18 juni 1927 (nr 218) angående rätt för Konungen att utfärda vissa föreskrifter rörande fisket inom Torne älvs fiskeområde. I kungörelsen gives bland annat bestämmelser om minimimått på lax (50 cm) och laxöring (35 cm).

7) *Kungörelsen den 18 mars 1949 (nr 97) med vissa bestämmelser rörande lax- och laxöringsfisket i Idefjorden och Svinesund m. m.*

I kungörelsen, som grundar sig på en den 28 januari 1949 mellan Sverige och Norge avslutad konvention, gives bland annat bestämmelser om minimimått på lax (50 cm) och på laxöring (30 cm).

8) Kungörelsen den 30 juni 1932 (nr 351) med vissa bestämmelser rörande införsel till riket av kräftor.

I kungörelsen stadgas att kräftor, som får införas till riket allenast under tiden 8 augusti—31 oktober, skall hålla ett mått av minst 9 cm.

Fiskeristyrelsen.

Fiskeristyrelsen anser att de nuvarande minimimåtten på *hummer*, *ostron* och *kräftor* bör kvarstå oförändrade samt att föreskrifterna i den under 8) omnämnda kungörelsen bör inarbetas i fiskeristadgan.

I fråga om *havskräftor* anser styrelsen att den under 4) omnämnda kungörelsen bör inarbetas i fiskeristadgan och att det däri angivna måttet av 15 cm bör bibehållas. Styrelsen framhåller att minimimåttet i och för sig icke får så stor betydelse då havskräftorna endast sällan fångas på svenskt territorialvatten, men framhåller att genom bestämmelserna i 23 § första stycket i fiskeristyrelsens förslag minimimåtten kommer att gälla även vid fiske från svenskt fartyg på internationellt vatten.

Vidare påpekar styrelsen att enligt en den 7 mars 1952 mellan Sverige, Danmark och Norge avslutad överenskommelse intet fartyg, som tillhör de fördragslutande länderna, ombord må hålla havskräfta som är kortare än 15 cm.

I fråga om den under 1) nämnda kungörelsen anför fiskeristyrelsen.

Kungörelsen avser vissa delar av Östersjön och har sitt ursprung i en den 17 december 1929 ingången överenskommelse mellan Sverige, Danmark, Polen, Danzig och Tyskland rörande reglering av fisket efter rödspätta och skrubba i södra Östersjön. Denna överenskommelse har numera formligen uppsagts av västtyska regeringen och det är tvivelaktigt om de övriga av överenskommelsen berörda länderna anser densamma vara i kraft. Förr eller senare blir det därför troligen nödvändigt att inleda nya förhandlingar rörande skydd för fiskbeståndet i Östersjön och intill dess förhållandena på denna punkt klarnar synes någon förändring av de svenska bestämmelserna rörande minimimått på fisk i Östersjön icke böra vidtagas. På grund härav och med hänsyn till att ifrågavarande kungörelse har begränsad lokal räckvidd, är det uppenbart, att något inarbetande av densamma, helt eller delvis, i fiskeristadgan icke bör ske.

Fiskeristyrelsen anser att bestämmelserna i de under 2) och 3) upptagna kungörelserna bör kvarstå i särskilda författningar.

Däremot föreslår fiskeristyrelsen att den under 5) upptagna kungörelsen bör inarbetas i fiskeristadgan och att minimimått bör införas jämväl i fråga om fångst av gädda och gös. Härom anför fiskeristyrelsen.

Fråga har uppkommit, huruvida icke dessa regler för skyddande av gädda och gös bör kompletteras med fångstförbud. Såsom skäl för införande i fiskeristadgan av ett dylikt förbud kan till en början åberopas, att ett fångstförbud för största delen av landet icke skulle innebära någon väsentlig nyhet. Det förhåller sig nämligen så att länsstyrelserna i mycket stor utsträckning med stöd av 9 § fiskeristadgan meddelat förbud mot fångst av gädda och gös under viss minimistorlek.

Emellertid bör det bemärkas, att en hel del av de ifrågavarande fångstförbuden är försedda med det undantaget, att undermålig gös och gädda, som fångats oavsiktligt och som icke är levnadsduglig, må behållas av den fiskande för att förbrukas i hans hushåll. Är fisken levnadsduglig skall däremot föreskriften i 23 § fiskeristadgan tillämpas och fisken sålunda åter utsläppas. Under inga förhållanden får naturligtvis undermålig fisk försäljas.

Anledningen till att fångstförbud icke uppställts i 1938 års kungörelse har i första hand varit samma skäl, som legat till grund för berörda undantag från länsstadgornas fångstförbud, nämligen önskemålet att undvika att fångad undermålig, icke levnadsduglig fisk i enlighet med föreskriften i 23 § fiskeristadgan ånyo utsättes. Det har gjorts gällande, att enär gädda och gös i stor utsträckning fångas med krokredskap, ett fångstförbud med hänsyn till nämnda stadgande skulle medföra, att en betydande mängd skadad gädda och gös kom att åter utsläppas.

Ett annat skäl, som åberopats mot fångstförbud, har varit, att det för den enskilde husbehovsfiskaren skulle vara av en viss ekonomisk betydelse att få konsumera av honom fångad undermålig fisk, varvid det ansetts, att denna konsumtion icke gärna kunde komma att i praktiken avse större mängder fisk. Man har förmenat, att ett förbud mot försäljning och saluhållande vore tillräckligt för beredande av skydd för fisken, enär sådant förbud enligt sakens natur kom att medföra att fisk endast kom att fångas för husbehovsförbrukning.

Erfarenheten har visat, att ett förbud mot saluhållande och försäljning, som icke anknyter till ett fångstförbud, är mycket svårt att kontrollera. Att 1938 års kungörelse icke utgör ett effektivt skydd, visar icke minst den omfattning, i vilken fångstförbud ansetts bära meddelas genom länsbestämmelser. Enligt styrelsens mening är det därför ur kontrollsynpunkt nödvändigt, att förbudet mot saluhållande och försäljning kompletteras med fångstförbud, avseende hela riket. Den enskilde fiskarens intresse att få konsumera av honom fångad undermålig fisk torde svårigen kunna anses vara så behjärtansvärt, att det kan utgöra skäl mot ett i övrigt motiverat förbud mot fångst av undermålig gädda och gös. Ett dylikt förbud är ju sett på längre sikt till fiskarens fördel.

Invändningen, att ett fångstförbud skulle medföra utsläppande av en betydande mängd svårt skadad fisk, kan icke utgöra skäl mot ett principiellt fångstförbud. Anmärkas må, att gädda och gös, som fångats med krokredskap, i allmänhet kan, om tillbörlig försiktighet iakttages, befrias från kroken utan att fisken blir levnadsoduglig. Ifrågavarande invändning bör emellertid föranleda överväganden, om man från förbudet bör medgiva undantag, likartat med det som enligt vad förut anförts finnes i vissa länsstadgor.

Fiskeristyrelsen föreslår av nu anförda skäl, att i stadgan införes förbud mot fångande av undermålig gädda och gös. Minimimåttan torde bära fastställas till dem som gäller enligt 1938 års kungörelse. Till frågan, huruvida undantag av nyssnämnda art bör medgivas, återkommer styrelsen vid behandlingen av 30 § i förslaget.

Även i fråga om lax anser fiskeristyrelsen att för hela riket gällande minimimått bör införas. Härom anför styrelsen.

Med hänsyn till nödvändigheten, att alla lämpliga åtgärder vidtages till skyddande av de värdefulla lax- och laxöringsbestånden, uppkommer frågan, om icke allmänna minimimått å dessa slag av fisk bör införas. Det må framhållas, att riksdagen behandlat detta spörsmål senast år 1950 (se jord-

bruksutskottets utlåtande nr 41 i anledning av motionerna I: 337 samt II: 219 och 399).

Inom de flesta län har med stöd av 9 § fiskeristadgan meddelats bestämmelser om förbud mot fångst av lax och laxöring under viss storlek. Åtskilliga av de sålunda fastställda fångstförbuden är försedda med samma undantag som enligt vad förut anförts gäller i fråga om förbuden mot fångst av undermålig gädda och gös.

Det må anmärkas, att i *Finland* och *Danmark* minimimått finnes för hela riket å såväl lax som laxöring. Minimimåtten är i *Finland*, för lax 50 cm och för laxöring 35 cm (insjölagöring 30 cm) samt i *Danmark* för såväl lax som laxöring 40 cm (bäcköring 25 cm).

Mot minimimått i fråga om fångst av lax har stundom invänts (se bl. a. förenämnda motioner I: 337 och II: 399 vid 1950 års riksdag), att det vid krokfiske efter lax och laxöring icke skulle vara möjligt att upprätthålla bestämmelser om minimimått, enär dylik fisk var så ömtålig att den icke ansågs kunna överleva, sedan den en gång fångats med krok. Invändningar av detta slag har föranlett, att de i länsstadgorna upptagna fångstförbuden försetts med förut berörda undantag beträffande oavsiktligen fångad, icke levnadsduglig fisk.

Vad sålunda anförts, bör liksom motsvarande invändning beträffande förbud mot fångst av gädda och gös, icke leda till annat än att det undersökes, i vad mån ett eljest motiverat fångstförbud bör förses med undantag, såvitt angår fisk som vid fångandet ej är levnadsduglig. Styrelsen vill emellertid i detta sammanhang bestrida riktigheten av påståendet, att lax och laxöring som fångats med krok icke skulle kunna överleva. Om kroken ej svalts av fisken och fisken försiktigt befrias från kroken, är fisken i allmänhet alltjämt levnadsduglig.

Beträffande frågan, huruvida allmänt minimimått för lax bör genomföras, är bland annat följande synpunkter att beakta. Länsstyrelsernas bestämmelser gäller lika litet som den nuvarande fiskeristadgan å internationellt vatten och svensk fiskare har därför för närvarande rätt att utanför territorialvattnet fånga lax av hur liten storlek som helst. Han kan ävenledes avyttra fisken i riket, varvid han dock, om fisken enligt de på platsen för försäljningen eventuellt gällande minimimåttbestämmelserna icke får fångas, måste för att ej vara förfallen till straff enligt nuvarande 14 § kunna visa, att fångsten ägt rum utanför territorialgränsen. I allmänhet bereder denna beviskyldighet honom inga svårigheter.

Det är uppenbart, att syftet med minimimåttbestämmelser för fångst av lax i saltsjön med hänsyn till det omfattande laxfiske, som äger rum i öppna havet i Östersjön, endast i ringa mån kan vinnas, om bestämmelserna är tillämpliga enbart innanför territorialgränsen. Det förhåller sig också så, att avsevärda mängder undermålig lax för närvarande fångas vid fiske i öppna havet. Styrelsen finner det därför nödvändigt med dylika bestämmelser även vid fiske å internationellt vatten. Mot en dylik ordning kan icke åberopas den omständigheten, att enligt dansk lag någon motsvarande föreskrift icke gäller för danska fiskare, som ju bedriver ett omfattande laxfiske i Östersjön. Genom att danska fiskare enligt särskilt lagstadgande icke får ilandföra eller vidtaga vissa andra åtgärder med undermålig fisk har nämligen rätten för dem att fånga undermålig fisk utanför territorialvattnet ringa praktisk betydelse. Blir det sålunda nödvändigt att förbjuda svensk fiskare att fånga lax under visst minimimått å internationellt vatten, bör naturligtvis sådan undermålig lax ej heller få fångas å territorialvattnet.

Även bortsett från de nu berörda synpunkterna finnes emellertid starka

skäl för införande av allmänna minimimåttsbestämmelser beträffande lax. De biologiska synpunkterna talar avgjort för att åtminstone lax under 40 cm skall vara fredad överallt. För beredande av effektivast möjliga skydd för laxbeståndet är det önskvärt, att minimimåttet, i enlighet med vad som nu flerstädes gäller enligt länsbestämmelser och i överensstämmelse med den finländska lagen, sattes till 50 cm. Fiskeristyrelsen finner sig dock ej kunna föreslå ett större minimimått än 40 cm. Styrelsen har härvid beaktat, att det är nära nog nödvändigt att ernå överensstämmelse härutinnan med den danska lagen. Då nämligen laxfiske på många ställen i Östersjön bedrivs av både svenska och danska fiskare, skulle en för svenska fiskare gällande bestämmelse om högre minimimått än det för danska fiskare gällande icke blott i betydande mån förlora det syfte man vill vinna genom det förhöjda minimimåttet utan även för de svenska fiskarena framstå såsom en orättvisa.

Styrelsen förordar av nu anförda skäl ett allmänt minimimått å lax om 40 cm. Styrelsen vill emellertid understryka önskvärdheten av att överenskommelse med Danmark träffas om fastställande i båda ländernas lagstiftning av ett minimimått å 50 cm. I vad på styrelsen ankommer skall intet försummas för ernående av en sådan överenskommelse.

Beträffande *laxöring* anser styrelsen, att avgörande skäl talade mot att införa ett för hela riket gemensamt minimimått i fråga om fångst i sötvatten. Den fullvuxna laxöringens storlek i sötvatten varierade nämligen mycket i olika delar av riket. Däremot kunde några skäl av detta slag icke anföras mot ett gemensamt minimimått för fångst av laxöring i saltsjön.

Styrelsen anför vidare.

Som laxöring mera sällan fångas å internationellt vatten, gör sig det första av de skäl som ovan åberopats för fångstförbud å undermålig lax ej med samma styrka gällande i fråga om förbud mot fångst av undermålig laxöring. Emellertid talar biologiska synpunkter avgjort för ett minimimått å 35, helst 40 cm. Av länsstyrelserna fastställda minimimått i saltsjön är flerstädes dock lägre än nu sagts. I enstaka län finnes intet dylikt mått.

Styrelsen anser alltså att minimimått för laxöring bör fastställas för saltsjön. Var gränsen går mellan saltvatten och sötvatten vid flodmynningar, kan givetvis stundom vara tvistigt. Denna omständighet kan emellertid — med hänsyn till nödvändigheten för den fiskande att oftast redan på grund av fiskerättslagens bestämmelser förskaffa sig kännedom om gränsens sträckning — icke åberopas såsom ett skäl mot förslaget i denna del. I valet mellan 35 och 40 cm såsom minimimått å laxöring har styrelsen stannat vid det senare. Härigenom vinnes bl. a. den fördelen, att överensstämmelse ernås med den danska lagen.

I åtskilliga län finnes högre minimimått än 40 cm å lax och i några fall även å laxöring. Det är icke styrelsens mening, att det nu framlagda förslaget skall leda till någon sänkning av det i dessa länsbestämmelser stadgade måttet. Så bör ej ske utan en ingående prövning, verkställd i första hand enligt biologiska synpunkter. Styrelsen vill således betona, att förslaget i denna del endast avser att fastställa den lägsta gränsen nedåt.

Enligt de särskilda kungörelser, som gäller för Torne älvs fiskeområde samt Idefjorden och Svinesund, är minimimåtten å laxöring lägre än 40 cm. Det torde icke böra komma i fråga att ändra dessa mått, innan det undersökts, huruvida motsvarande ändring kommer till stånd beträffande fiske, bedrivet av finska respektive norska fiskare.

I fråga om *kontrollen av minimimåttsbestämmelserna* anför styrelsen.

Det lär ha förekommit, att en i centimeter uttryckt minimimåttsbestämmelse beträffande visst slags fisk stundom även på officiellt håll givits den tolkningen, att det skulle vara tillåtet att fånga fisk under det angivna måttet, om blott skillnaden icke uppgick till en hel centimeter. Inom styrelsen har i anledning härav diskuterats, huruvida icke minimimåtten i den föreslagna 11 § borde angivas i millimeter. Då emellertid nyssnämnda tolkning måste anses vara uppenbart oriktig, har styrelsen icke funnit det erforderligt med en dylik, ur formell synpunkt mindre tillfredsställande avfattning av paragrafen.

Andra stycket i den föreslagna 11 § innehåller föreskrifter, hur måttet skall beräknas å de olika i paragrafen angivna fiskslagen. Dessa föreskrifter överensstämmer med vad redan nu gäller. Beträffande måttet å ostron har dock vidtagits en jämkning av rent formell natur.

Remissinstanserna.

Allmänna synpunkter.

Fiskerinämden för Vänern påpekar den svårighet som möter att kontrollera minimimått då fisken styckats, innan den utbjudes till försäljning. *Uppsala läns hushållningssällskap* framhåller, att enligt sällskapets mening förbud mot att saluhålla och försälja undermålig fisk är synnerligen ineffektiva om de icke kompletteras med fångstförbud. *Nämnda hushållningssällskap* och *fiskeriintendenten i mellersta distriktet* anser, att föreskriften i 30 § andra stycket i förslaget bör upptagas i 11 §. *Länsstyrelsen i Örebro län* anser det lämpligt, att 10 och 11 §§ genom hänvisning till 12 § förses med en erinran om att ytterligare inskränkningar i medgiven fisketid eller lägre minimimått kan ifrågakomma. I annat fall blev 10 och 11 §§ lätt vilseledande för allmänheten.

Lax.

En höjning av minimimåttet för fångst av lax påyrkas eller ifrågasättes av *domänstyrelsen, fiskeriintendenterna i mellersta, övre södra och nedre södra distriktet* samt i *Österhavets distrikt, Sveriges fiskares riksförbund, Svenska sydkustfiskarnas centralförbund, Svenska ostkustfiskarens centralförbund, Svenska fiskevårdsförbundet* och *fiskerinämden för Vänern* samt *flera länsstyrelser* och *hushållningssällskap*. *Domänstyrelsen* samt *länsstyrelsen* och *hushållningssällskapet* i *Gotlands län* föreslår, att minimimåttet sättes till 60 cm, de övriga här avsedda remissinstanserna hemställer om ett minimimått å 50 cm.

Domänstyrelsen anför till stöd för sin ståndpunkt.

Nyligen framlagda undersökningar har visat dels att laxbeståndet i Östersjön är på tillbakagång, dels att medelvikten av den här vid yrkesfisket fångade laxen har nedgått genom att smålaxens andel i fångsten ökat katastrofalt under de senaste 5 åren. För att motverka laxbeståndets tillbakagång planerar man nu att med avsevärda kostnader bygga laxtrappor och vidtaga andra åtgärder för att bereda laxen nya yngelplatser i det fåtal älvar, som på grund av kraftutbyggnaderna ännu står till buds härför. Do-

mänstyrelsen är för sin del givetvis beredd att i skälig grad medverka i detta vällovliga syftemål men styrelsen vill framhålla, att det i denna paragraf föreslagna minimimåttet på fångad lax — 40 cm — måste innebära en svår misshushållning med de nya laxbestånd, man nu vill söka framskapa. Det nya minimimåttet innebär att i Östersjön lagligen får fångas smålax om ca 1/2 kilograms vikt, vilka dock om de fick gå kvar under ytterligare ett havsår skulle kunna 10—20-faldiga sin vikt.

Även *Svenska fiskevårdsförbundet* uttalar, att all fångst av lax under 50 cm måste anses innebära en uppenbar misshushållning. *Länsstyrelsen i Stockholms län* och *fiskeriintendenten i Österhavets distrikt* åberopar såsom skäl för ett högre minimimått att ett sådant är erforderligt icke minst med tanke på planerade laxodlingar på ostkusten.

I flera av yttrandena göres gällande, att vad fiskeristyrelsen anfört mot att i Sverige tillämpa ett högre minimimått än i Danmark icke var övertygande eller i varje fall icke borde bli utslagsgivande, särskilt som styrelsen själv betonar önskvärdheten av ett högre minimimått än 40 cm. Flera remissinstanser understryker, att förhandlingar bör upptagas med danska myndigheter i syfte att från dansk sida vinna anslutning till ett högre minimimått än 40 cm men anser hinder icke böra möta att utan avvaktan på dessa förhandlingar höja minimimåttet för Sveriges vidkommande.

Av de remissinstanser som tillstyrkt det av fiskeristyrelsen föreslagna minimimåttet 40 cm har *Norrbottnens läns hushållningssällskap* närmare utvecklat skälen för sitt ståndpunktstagande. Hushållningssällskapet anför.

Minimimåttet 40 cm är otvivelaktigt mycket lågt. En lax på 40 cm väger som bekant blott några hekto och är rätt mager i köttet. Sattes minimimåttet till 50 cm, var dessa olägenheter avsevärt minskade, och ett avsevärt skydd kunde beredas laxstammen. Utredningens motivering, att minimimåttet bör överensstämma med de danska bestämmelserna, måste dock tillmätas stor betydelse ur rättvisesynpunkt. Huruvida icke just rättvisesynpunkt också borde ha föranlett, att man i stället för att utvidga giltighetsområdet för bl. a. detta minimimått till att gälla även internationellt vatten borde ha sökt utforma samma slags bestämmelser angående ilandföring m. m. av undermålig fisk, som enligt utredningens motivering sid. 49 sista stycket gäller i dansk lag, undandraget sig vårt bedömande. Tydligt är dock, att vad som eftersträfvats är att minimimåttbestämmelser av samma effekt skall gälla för de båda största grupperna av laxfiskare i internationellt vatten i Östersjön, vilket får anses betydelsefullt. Det föreslagna låga minimimåttet på lax må därför kunna accepteras under förutsättning, att möjligheterna till en snar överenskommelse med Danmark om ändring till 50 cm minimimått bedömes vara gynnsamma.

Liknande synpunkter anföres av *fiskeriintendenten i nedre norra distriktet*.

I detta sammanhang må framhållas, att *Norrbottnens läns hushållningssällskap* i sitt yttrande framför den meningen att i samband med förhand-

lingar med Danmark om minimimått även torde böra prövas frågan om minsta storleken på laxkrokar, enär en internationell överenskommelse härom kunde bli ett värdefullt komplement till minimimåttsbestämmelserna. *Fiskeriintendenten i mellersta distriktet* ifrågasätter om icke till skyddande av laxbeståndet även vissa föreskrifter för krokfisket efter lax borde utfärdas, vilka innebar att smålax ej kunde fångas.

Laxöring.

Ostergötlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott uttrycker betänkligheter mot att allmänt minimimått för fångst av laxöring i saltsjön införes. Med den föreslagna bestämmelsen skulle havslaxöring, som går upp i vattendrag med sötvatten, kunna fångas i dessa vattendrag oberoende av fiskens storlek. Det torde bli svårt eller rent av omöjligt att kontrollera, om en viss laxöring fångats i saltsjön eller tillrinnande vattendrag. Bestämmelsen torde därför få ringa eller ingen verkan.

Länsstyrelsen och hushållningssällskapet i Gotlands län tillstyrker det föreslagna måttet men påpekar de svårigheter som bestämmelsen kan komma att medföra, när det gäller gränsdragningen mellan saltsjö och sötvatten.

Fiskeriintendenten i nedre södra distriktet uttalar, att det varit önskvärt att jämväl i sötvatten bereda skydd åt havslaxöringen genom minimimåttsbestämmelser.

Kalmar läns norra hushållningssällskaps förvaltningsutskott föreslår, att minimimåttet åtminstone för ostkusten sättes till 50 cm.

I några yttranden göres gällande, att det generella minimimåttet för fångst av laxöring i saltsjön, 40 cm, är för högt för västkustens vidkommande.

Statens jordbruksnämnd anför härom.

Nu gällande länsstadgor inom Malmöhus, Hallands samt Göteborgs och Bohus län föreskriver för sådan laxöring ett minimimått om 30 cm. Enligt de av jordbruksnämnden hörda representanterna för handeln uppnår saltvattenslaxöringen på västkusten i allmänhet endast en längd, som något överskrider 30 cm, varför den föreslagna höjningen av minimimåttet skulle omöjliggöra fiske. Även andra av nämnden under hand inhämtade uppgifter tyder på att det nu gällande minimimåttet för den laxöring, som fångas i saltvatten på västkusten, 30 cm, bör där bibehållas.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har, som inledningsvis omnämnts, överlämnat en till styrelsen gjord *framställning från ett 40-tal fiskare från Brattön och kringliggande orter*, däri protest framföres mot en höjning av minimimåttet från 30 till 40 cm. Skulle denna höjning genomföras kunde småfisket först som sist upphöra vad beträffade laxöringsfisket. En laxöring om 40 cm vägde omkring ett kilogram och laxöring av den storleken hörde icke precis till de vanliga.

Länsstyrelsen i Hallands län, länets hushållningssällskaps fiskerinämnd

och Svenska västkustfiskarnas centralförbund föreslår, att minimimåttet för fiske i saltsjön fastställs till 35 cm. Det göres gällande, att laxöringen på västkusten i regel är småvuxen och icke uppnår en storlek av 40 cm. Skulle högre minimimått än 35 cm vara önskvärt på annat håll, synes erforderlig jämkning kunna vidtagas genom länsstyrelsernas försorg.

Fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt har förklarat sig icke vilja framföra erinran mot det föreslagna minimimåttet, därest Kungl. Maj:t genom särskilt beslut för västkustens del medger ett minimimått å 35 cm. Som motivering för sin ståndpunkt anför fiskeriintendenten.

På västkusten bedriver ett stort antal fiskare på senvintern och våren laxöringsfiske med nät eller landvad. Den laxöring som därvid erhålles är enligt samstämmiga uppgifter förhållandevis liten, mestadels 30—40 cm lång. Om härvidlag ett minimimått av 40 cm skall tillämpas, synes detta i hög grad eller kanske stundom så gott som helt innebära att fisket i fråga måste inställas.

Under åberopande av samma skäl förklarar sig *Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförening* för länets del icke kunna gå med på högre minimimått än 35 cm.

Gädda.

Bestämmelsen om minimimått på gädda har föranlett erinringar i vissa yttranden. *Kammarkollegiet* och *länsstyrelsen i Uppsala län* finner det lämpligare att de nuvarande förbuden mot saluhållande och försäljning bibehålles och att dessa, då så finnes erforderligt och möjligt, kompletteras med lokala fångstförbud. Såsom skäl härför anföres att stora svårigheter torde komma att möta att åstadkomma en effektiv övervakning av efterlevnaden av fångstförbudet, särskilt i de delar av landet där fångst av gädda för husbehov är av stor betydelse för befolkningens livsuppehälle. Kammarkollegiet pekar härvid på sjöarna inom skogstrakterna i mellersta Sverige och Norrland.

Jämväl *Föreningen statens fiskeritjänstemän* ifrågasätter om icke minimimåttet för fångst av gädda ur biologisk synpunkt bör utgå. Skälen härtill utvecklar föreningen på följande sätt.

Värdefullt är givetvis, att ej för småvuxen gädda saluföres i allmänna handeln, men ur fiskeribiologisk synpunkt kan framhållas, att den föreslagna bestämmelsen torde i vissa vattenområden kunna medföra en rubbning i den naturliga balansen mellan antalet hanar och honor. Hanarna blir nämligen i regel ej så storväxta som honorna och når ofta sin könsmognad innan de uppnår angivna minimimått. Ett fiske grundat på minimimåttbestämmelser skulle således hårdast drabba honbeståndet av nämnda fiskart.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län uttalar den uppfattningen, att bestämmelsen om minimimått på gädda bör utgå och ersättas med ett förbud mot fångst med s. k. gäddsa x. Härom anför länsstyrelsen.

Nu fångas på vissa håll gädda i stor utsträckning i s. k. gäddsaxar. Dessa är så konstruerade att en stor procent av den fångade fisken icke är levnadsduglig. Då gäddsaxarna ofta utsättes längs vasskanterna i en sjö eller ett vattendrag blir det i regel de mindre exemplaren som fastnar i detta fångstredskap och härigenom kommer förbudet mot fångande av gädda, som ej håller visst minimimått, att till stor del förfelas.

Länsstyrelsen framhåller vidare, att redan nu dylikt förbud gäller i många vattenområden på grund av lokala bestämmelser, utfärdade av länsstyrelsen. Med hänsyn till att saxfångst i vissa svärfiskade vattenområden kunde vara enda effektiva fångstmetoden borde emellertid möjlighet till dispens från dylikt förbud föreligga.

Domänstyrelsen, överjägmästaren i Skellefteå distrikt, jägmästaren i södra Arvidsjaurs revir, länsstyrelsen i Jämtlands län, hushållningssällskapen i nämnda län samt i Västerbottens län ävensom fiskeriintendenten i nedre norra distriktet hemställer, att från berörda minimimått undantages vissa delar av riket.

Domänstyrelsen anför.

Inom vissa delar av Norrland är gäddan en *ogräsfisk* och kampen mot detta fiskslag — som här ej gärna användes som föda av befolkningen — till förmån för ädelfisken är kostsam och bör betraktas såsom fiskevårdsåtgärd. Med hänsyn härtill kommer ett generellt förbud mot fångst av gädda under 40 cm att skapa irritation och besvärligheter i nämnda områden.

Styrelsen föreslår därför, att minimimåttet ej skall gälla för uppfödningsskallar eller i vatten där staten eller hushållningssällskapens fiskevårds-sakkunniga förordat utrotning av gädda till förmån för ädlare fiskslag.

Fiskeriintendenten i nedre norra distriktet yttrar.

I fråga om gädda finnes intet fångstminimimått i Jämtlands län samt ovan odlingsgränsen i Västerbottens län (utom i Stensele socken) och det är ej heller önskvärt, emedan gäddan på de flesta håll i dessa trakter betraktas som *ogräsfisk*. I realiteten torde det dock vara likgiltigt om bestämmelsen gäller även där, emedan det ej finns någon möjlighet att kontrollera om den efterlevs. Det torde över huvud taget kunna ifrågasättas, om det inom nedre norra distriktet är nödvändigt med fångstminimimått på gädda. Det torde överallt vara sådant överskott på uppväxande gäddungar att det ej spelar någon som helst roll för det fullvuxna, matnyttiga beståndet (gäddor med över 40 cm längd), om en eller annan undermålig gädda fångas och användes i hushållet. Däremot måste det anses olämpligt att gäddor under 40 cm säljes. Det torde även i de allra flesta fall vara omöjligt att beivra användning av undermåliga gäddor i eget hushåll. Principiellt måste det anses olämpligt att införa bestämmelser i fiskeristadgan, som ej är oundgängligen nödvändiga.

Liknande synpunkter anföres av *länsstyrelsen i Jämtlands län och länets hushållningssällskap*.

Gös.

De erinringar som *kammarkollegiet* och *länsstyrelsen i Uppsala län* enligt vad förut anförts gjort mot bestämmelsen om fångstminimimått på gädda avser även minimimåttet på gös.

Stockholms läns och stads hushållningssällskaps förvaltningsutskott föreslår en höjning av minimimåttet till 40 cm och anför.

För närvarande pågår ett jämförelsevis kraftigt fiske av gös. Genom den föreslagna höjningen torde ett i någon mån ökat skydd givas det värdefulla gösbeståndet och risken för överfiskning minska. Härtill kommer att det även ur konsumentsynpunkt torde vara önskvärt att minimimåttet höjes, varigenom kvalitativt sett bättre fiskprodukter tillföres marknaden.

Svenska insjöfiskarens centralförbund framhåller, att inom förbundet diskuterats en höjning av minimimåttet till 40 cm. Något bestämt yrkande om höjning framföres dock icke.

Kräfter.

Stockholms läns och stads hushållningssällskaps förvaltningsutskott föreslår en höjning av minimimåttet för kräfta från 9 till 10 cm. Härför talar enligt utskottets mening motsvarande skäl som av sällskapet åberopats för höjning av minimimåttet för gös.

Svenska insjöfiskarens centralförbund anför, att inom förbundet diskuterats en höjning av minimimåttet för kräftor till 10 cm. Något bestämt yrkande om höjning framföres dock icke.

I förslaget icke nämnda fiskslag.

Länsstyrelsen i Kronobergs län finner det lämpligt att även kungörelserna angående visst minimimått för rödtunga, rödspätta och skrubba samt äkta tunga inarbetas i stadgan.

Kopparbergs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott framhåller, att på flera ställen inom länet pärlmussla ännu finnes kvar. Pärlor av tillräcklig storlek för att ha något värde torde knappast kunna påträffas i musslor understigande 7 centimeters längd. Då pärlmusslan ej användes för annat ändamål, syntes det skäligt att minimimått infördes även för detta skaldjur.

Föredraganden.

Allmänna synpunkter.

Bestämmelser om minimimått finnes i gällande fiskeristadga endast för hummer, kräftor och ostron. Såsom framgår av vad jag inledningsvis anför under 10 § har emellertid i särskilda författningar ytterligare bestämmelser meddelats om förbud mot att fånga fisk, som icke håller vissa minimimått. I enlighet med vad fiskeristyrelsen föreslagit torde de därvid (s. 44) under nr 4), 5) och 8) omnämnda författningarna lämpligen böra inarbetas i fiskeristadgan. De övriga författningarna bör däremot fortfarande kvarstå.

Bestämmelser om minimimått har vidare i stor utsträckning lämnats i länsstadgor. Som fiskerinämden för Vänern påpekat är det givet, att kontrollen av minimimåttbestämmelser försvåras genom att fisken på ett eller

annat sätt beredes innan den utbjudes till försäljning. Emellertid är detta en olägenhet som icke torde få ha avgörande betydelse vid bedömningen av frågan om minimimått för visst fiskslag bör införas eller icke.

Jag övergår härefter till frågan om vilka generella minimimått som bör upptagas i stadgan.

Lax.

Som fiskeristyrelsen framhållit finnes föreskrifter om minimimått å lax i nästan samtliga län. Det torde emellertid vara lämpligt att i fiskeristadgan införas ett allmänt minimimått, vilket vid behov kan höjas genom lokala föreskrifter. Fiskeristyrelsen har föreslagit, att detta mått sättes till 40 cm. Emellertid har styrelsen själv framhållit att ur fiskeribiologisk synpunkt måttet borde vara högre, lämpligen 50 cm. Som motiv för att dock föreslå 40 cm har styrelsen framhållit, att i Danmark detta minimimått gäller och att det är nödvändigt att samma mått i detta hänseende gäller i Danmark och i Sverige. Remissinstanserna har allmänt uttalat att ett minimimått av 40 cm är för lågt. De flesta har föreslagit 50 cm.

Jag delar styrelsens åsikt att samma minimimått om möjligt bör gälla för Sverige och grannländerna, särskilt Danmark och Finland. I Finland är detta mått 50 cm. Frågan om minimimått på lax har under hösten 1953 behandlats av Internationella havsforskningsrådet, varvid rådet beslutat rekommendera ett mått av 50 cm. I anledning härav torde man väl få förutsätta att minimimåttet i Danmark kommer att höjas till 50 cm. Med hänsyn till rekommendationen synes i varje fall betänkligheterna mot att för Sveriges del fastställa detta mått böra få vika för de biologiska synpunkterna, vilka otvivelaktigt synes motivera ett mått av 50 cm. Jag förordar därför att i fiskeristadgan detta mått anges.

Även frågan om *storleken på laxkrokar* har behandlats vid havsforskningsrådets sammanträde, men denna fråga torde böra ytterligare beredas innan man överväger att för Sveriges del införa några bestämmelser härom.

Laxöring.

Såsom fiskeristyrelsen anfört torde det vara omöjligt att genomföra ett allmänt minimimått på laxöring, som fångas i sötvatten. De svårigheter som därvid skulle möta belysas av att i länsstadgor de föreskrivna måtten varierar mellan 22 och 50 cm. Trots att det i vissa fall kan vara svårt att avgöra om fisken fångats i sötvatten eller i saltsjön torde emellertid, såsom flertalet remissinstanser förordat, minimimått böra fastställas för laxöring som fångats i saltsjön. Att låta minimimåttet avse »havslaxöring» oberoende av om den förekommer i havet eller i sötvatten är icke möjligt, då havslaxöring ej är någon biologiskt bestämbar art. Fiskeristyrelsen föreslår att minimimåttet sättes till 40 cm, vilket mått gäller i Danmark. I Finland har minimimåttet satts till 35 cm. Flera remissinstanser har gjort gällande att 40 cm är för stort mått, i varje fall såvitt angår laxöring som fångats på västkusten. De nu i länsstadgor fastställda minimi-

måtten för laxöring, som fångas i saltvatten, varierar mellan 30 och 50 cm. Av remissyttrandena torde framgå, att ett minimimått av 40 cm i det närmaste kan komma att omöjliggöra laxöringsfisket på västkusten. Fiskerintendenten i Västerhavets distrikt och några andra remissinstanser har uttalat, att ett mått av 35 cm skulle kunna fastställas att gälla även för västkusten. Den lämpligaste lösningen torde vara, att i fiskeristadgan detta mått anges och att i lokala stadgor föreskrifter meddelas om högre mått i sådana fall där detta redan gäller eller eljest kan anses motiverat. Om det skulle visa sig nödvändigt att för vissa kuststräckor fastställa lägre minimimått än 35 cm, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att genom särskild kungörelse förordna härom. Som jag tidigare nämnt bör det genom särskild kungörelse för Idefjorden och Svinesund m. m. nu gällande minimimåttet av 30 cm icke ändras.

Gädda.

Fiskeristyrelsen har föreslagit, att generellt minimimått införes för fångst av gädda och gös. Vissa remissinstanser har gjort invändningar här emot. Särskilt beträffande gädda, som i stor utsträckning är föremål för fritidsfiske med drag och andra krokredskap, synes betänkligheter kunna anföras mot ett minimimått *vid fångst*. Som jag närmare kommer att utveckla under 11 § i departementsförslaget torde en i fiskeristadgan intagen bestämmelse om minimimått nämligen alltid böra kompletteras med skyldighet att utsätta även sådan oavsiktligt fångad undermålig fisk, som icke är levnadsduglig. En föreskrift härom torde sannolikt vara särskilt svår att upprätthålla när det gäller gäddfångst. I fråga om gädda synes det därför nödvändigt att, om minimimått för fångst införes, medge rätt att till husbehov använda undermålig fisk som oavsiktligt fångats. Ett på detta sätt konstruerat fångstförbud synes emellertid icke böra införas i en för hela riket gällande fiskeristadga. Som ytterligare skäl mot ett generellt minimimått vid fångst av gädda torde de av föreningen statens fiskeritjänstemän framförda biologiska synpunkterna i viss mån kunna åberopas. Av anförda skäl har jag funnit mig icke kunna förorda att i fiskeristadgan föreskrives minimimått vid fångst av gädda. Däremot synes det vara lämpligt, att de nu i kungörelsen den 6 maj 1938 (nr 155) angående gädd- och gösbeståndens skyddande givna bestämmelserna om förbud att sälja gädda som i längd ej håller 40 cm bibehålles och inarbetas i fiskeristadgan. Till denna fråga torde jag få återkomma i samband med behandlingen av 24 och 27 §§ i departementsförslaget.

Gös.

Vad som anförts beträffande gädda torde i stort sett även gälla för gös. Jag förordar därför att för hela riket gällande minimimått beträffande denna fisk liksom nu endast skall gälla vid försäljning m. m.

Övriga fiskslag.

Det nu gällande minimimåttet på *kräftor* torde icke böra ändras. Minimimått på *pärlnussla* synes icke böra upptagas i en för hela riket gällande stadga.

11 § (30 § andra stycket).

Fiskeristyrelsen har i 30 § andra stycket föreslagit en bestämmelse om skyldighet för den som oavsiktligt fångar fredad eller undermålig fisk att genast åter släppa ut fisken i vattnet. Fiskeristyrelsens förslag i denna del överensstämmer i sak med gällande föreskrift i 23 § fiskeristadgan. Även i vissa av de tidigare omnämnda särskilda kungörelserna finnes bestämmelser av liknande innehåll. Som exempel härpå må nämnas, att i kungörelsen angående fisket i Idefjorden och Svinesund m. m. stadgas, att lax eller laxöring, som fångats under förbjuden tid eller håller för litet mått, omedelbart, såvitt möjligt oskadd, åter skall utsläppas i vattnet. Liknande föreskrifter finnes även i kungörelserna till skydd för rödspätta och skrubba. I kungörelsen 1953: 608 framhålles särskilt att fisken skall utsättas »med iakttagande av sådan försiktighet som erfordras för dess bibehållande i livsdugligt skick». I artikel 8 av Londonkonventionen stadgas, att fångad fisk som icke håller de i överenskommelsen angivna minimimåtten omedelbart skall utkastas i havet, såvida fisken ej skall användas för omplantering i andra fiskeområden. I kungörelsen 1952: 699, vilken grundas på nämnda konvention, stadgas härom att undermålig fisk »må icke dödas utan skall omedelbart åter utsättas i havet».

Fiskeristyrelsen.

Fiskeristyrelsen anför till stöd för ovillkorlig skyldighet att utsätta undermålig eller fredad fisk följande.

Om man intagit den ståndpunkten, att ett visst fångstförbud i princip bör genomföras, bör ingen meningsskiljaktighet råda därom att oavsiktligt fångad *fisk, som är levnadsduglig*, åter bör utsättas samt att icke levnadsduglig sådan fisk ej bör få försäljas. Det spørsmål som här föreligger inskränker sig således till frågan, om den fiskande bör åläggas att utsätta fisk, som icke kan antagas komma att fortleva, eller om han bör få behålla den för egen konsumtion.

Dylik rätt att behålla och för egen del konsumera *icke levnadsduglig fisk* tillkommer den fiskande enligt åtskilliga länsstadgor, vari minimimått fastställts. Det torde emellertid vara ganska klart, att denna rätt i betydande utsträckning missbrukas. Det har ofta konstaterats, att undermålig fisk icke blott använts för omedelbar konsumtion utan även insaltats eller annorledes konserverats i så stora mängder, att det knappast varit tänkbart att all fisken varit icke levnadsduglig vid fångandet. Ett påstående från den fiskandes sida, att fisken icke var levnadsduglig vid fångandet, kan såsom lätt inses praktiskt taget aldrig motbevisas. Genom ett undantag från skyldigheten att åter utsätta fisken försvåras således i mycket hög grad kontrollen av fångstförbudets efterlevnad.

Såsom ett starkt skäl för ett bibehållande av regeln i gällande 23 § i full

utsträckning kan åberopas, att densamma utan att vara försedd med något undantag återfinnes i Londonkonventionen. Det kan icke med fog göras gällande, att den fisk, som förslagets minimimått avser, i allmänhet fångas under sådana förhållanden att den har svårare att överleva än fisk, som avses i konventionen och fångas under de däri angivna förhållandena.

Fiskeristyrelsen vill av nu anförda skäl för sin del förorda, att något undantag från den i nuvarande 23 § angivna principen icke medgives. Ifrågasvarande stadgande hör rätteligen hemma i 30 § i förslaget.

En viss jämkning av den nuvarande formuleringen synes böra vidtagas. Det torde sålunda böra åläggas den fiskande icke blott att utsätta fisken utan även att därvid förfara med sådan försiktighet, att fisken bibehålles vid liv. Då den fiskande fullgjort vad som enligt stadgandet åligger honom, bör han givetvis vara fri även från förverkandepåföljd.

Remissinstanserna.

Länsstyrelsen i Örebro län förordar, att den som utan uppsåt råkat fånga fisk, understigande minimimåttet, skall äga tillgodogöra sig sådan fisk i sitt hushåll. Länsstyrelsen gör härvidlag icke åtskillnad mellan död eller icke levnadsduglig fisk, å ena, och levnadsduglig fisk å andra sidan. En motsatt regel till den sålunda förordade torde, framhåller länsstyrelsen, sakna stöd i allmänhetens rättsuppfattning och till följd därav komma att i stor utsträckning överträdas, vilket skulle medföra risk för bristande respekt jämväl för fiskelagstiftningen i övrigt.

Samma yrkande framställes av *Svenska insjöfiskarens centralförbund* i fråga om såväl undermålig fisk som fisk fångad under förbjuden tid, dock endast vid yrkesmässigt fiske.

Kammarkollegiet hemställer, att undantag från skyldigheten att utsätta undermålig fisk eller fisk fångad under fredningstid måtte göras därest fisken vid fångsten blivit dödad eller så svårt skadad att den ej kan antagas vara levnadsduglig. Kollegiet inskränker icke detta yrkande till fall, då den fiskande vill använda fisken i sitt eget hushåll. Kollegiet har svårt att föreställa sig att ens lojala medborgare skulle utsätta fisk som är död eller så svårt skadad att den uppenbarligen ej kan överleva. Ett sådant handlande skulle följaktligen endast kunna framtvingas av ett straffhot, som hade kunnat göras effektivt. Detta syntes icke vara möjligt. Det föreslagna stadgandets betydelse ur kontrollsynpunkt syntes ej få tillmätas avgörande betydelse. Det föreföll bättre att genom propaganda söka klargöra fångstförbudens betydelse för de fiskandes egna intressen än att i kontrollsyfte föreskriva en regel, som ej kom att efterlevas.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län ifrågasätter, om det icke vore mera ändamålsenligt att anmälan om fångsten finge göras till vederbörande polismyndighet för beslut huru med fisken skulle förfaras.

Statens jordbruksnämnd och Kalmar läns norra hushållningssällskaps förvaltningsutskott samt några andra remissinstanser hemställer om sådant undantag från skyldigheten att utsätta oavsiktligt fångad fisk, att undermålig fisk eller fisk som fångats å fredningstid skall få behållas av den fiskande för egen konsumtion, om fisken vid fångsten dödats eller så svårt skadats, att den ej kan leva.

Jordbruksnämnden anför i denna del.

Nämnden vill framhålla, att i vad gäller de nu i stadgeförslaget intagna fiskslagen torde skador åtminstone vid sportfiske och annat krokfiske lätt uppkomma, som medför att fisken uppenbarligen icke blir levnadsduglig. Skulle någon salta eller på annat sätt konservera undermålig fisk i så stora mängder, att det icke är tänkbart att all fisken varit icke levnadsduglig vid fångandet, torde i allmänhet icke några svårigheter föreligga att få vederbörande fälld för överträdelse av fångstförbudet.

Amatörfiskarnas riksförbund gör särskilt gensagor mot att skyldighet skall föreligga att sätta ut död fisk. Bortsett från att fisken kan vara tjänlig som människoföda skulle en utsättningskyldighet strida mot alla hygieniska lagar. Det kan inträffa att en yrkesfiskare på grund av storm, sjukdom eller andra skäl icke på någon tid kunnat vittja sina redskap som blivit besatta med en mängd död fisk. Säkerligen skulle det väcka allmän anstöt, om denna mängd döda fiskar skulle tillåtas driva in mot en allmän badstrand eller mot platser, där större samhällen hade sina vattentäcker. Vid exempelvis ogynnsamt väder kunde det dessutom vara omöjligt att ute på fiskeplatsen frigöra och sortera fångsten.

Föredraganden.

Frågan om skyldighet för den som oavsiktligt fångat fredad eller undermålig fisk att åter utsläppa fisken har mycket diskuterats i samband med tillkomsten av författningar på fiskets område. Det har gjorts gällande, att bestämmelser om fredningstid och minimimått i hög grad skulle bli ineffektiva om en fiskande kunde freda sig från ansvar genom att invända att fredad eller undermålig fisk, som påträffas i hans fiskebåt, vid fångsten varit så skadad att den icke varit levnadsduglig. Det har därför hävdats, att bestämmelser om minimimått och fredningstid ur kontrollsynpunkt oundgängligen måste förenas med föreskrift om skyldighet att utsätta fisk, som mot sådana bestämmelser fångats, och detta oavsett om fisken varit död, levnadsduglig eller helt oskadad. Häremot har emellertid invänts, att fiskande säkerligen icke skulle komma att efterleva en sådan bestämmelse då de skulle anse det vara meningslöst att utsätta en död eller icke levnadsduglig fisk. Denna invändning torde i många fall vara berättigad och torde ha särskild betydelse i sådana fall då fisk fångats med krokredskap varvid fiskens gälar ofta skadas så att fisken ej kan överleva. Om, såsom jag föreslagit, generella minimimått icke fastställs för gädda och gös torde betänkligheter mot det här avsedda stadgandet dock bli mindre. Härtill kommer att såsom ovan angivits ovillkorlig utsättningskyldighet föreskrivits i ett

flertal på internationella konventioner grundade författningar, bland annat den kungörelse som grundats på Londonkonventionen och träder i kraft den 5 april 1954. Som fiskeristyrelsen anfört torde vägande skäl ej kunna åberopas mot att ha olika bestämmelser i sistnämnda kungörelse och i fiskeristadgan.

Med hänsyn till det anförda anser jag, att de invändningar som kan göras mot det föreslagna stadgandet bör vika för kontrollsynpunkterna. Det av fiskeristyrelsen i 30 § andra stycket föreslagna stadgandet torde därför i stort sett böra bibehållas oförändrat. Emellertid synes det lämpligt att stadgandet överföres till en särskild paragraf och får sin plats i anslutning till bestämmelserna om fredningstid och minimimått. Vidare torde för befrielse från straffansvar icke böra fordras mer än att fisken utsatts. Enligt fiskeristyrelsens förslag fordras därjämte för straffrihet att den fiskande skall tillse att fisken vid utsättandet blir så oskadad som möjligt. Detta stadgande överensstämmer visserligen med vad som föreskrives i vissa av de tidigare omnämnda författningarna. Emellertid torde det vara svårt för den fiskande att bevisa, att en föreskrift av nu nämnd innebörd iakttagits. Jag har därför funnit att en sådan föreskrift icke bör medtagas. Det torde ligga i sakens natur att en fiskande icke i onödan skadar en fisk, som han måste utsläppa.

I enlighet med det anförda har 11 § i departementsförslaget utformats. Bestämmelsen gäller vid oavsiktlig överträdelse av fångstförbud, som anges i 9 och 10 §§ av departementsförslaget. Enligt 21 § tredje stycket skall 11 § äga motsvarande tillämpning även då lokala förbud meddelats av länsstyrelse. Detta innebär, att sådant förbud aldrig skall anses vara överträtt om den fiskande iaktager vad som stadgas i 11 §. Däremot utgör hänvisningen ej hinder för länsstyrelse att i samband med meddelande av lokala fångstförbud t. ex. föreskriva, att oavsiktligt fångad undermålig eller fredad fisk som ej är levnadsduglig får användas till husbehov.

12 §.

Stadgandet i 12 § första stycket av fiskeristyrelsens förslag innebär ingen nyhet i förhållande till vad nu gäller enligt 9 § första stycket fiskeristadgan. Andra stycket saknar däremot motsvarighet i gällande stadga.

Fiskeristyrelsen.

I första stycket av 12 § ges föreskrift om möjlighet för länsstyrelsen att utsträcka de i 10 § angivna fredningstiderna och höja de i 11 § stadgade minimimåtten. I denna del må hänvisas till vad som anförts under nämnda paragrafer.

Undantag från de stadgade fredningstiderna och minimimåtten kan stundom vara påkallat ur fiskevårdssynpunkt. Sålunda kan det bland annat visa sig erforderligt att för upphjälpande av beståndet av mera värdefull fisk i en sjö nedbringa beståndet av annan, mindre värdefull fisk

därstädes. Är en sjö exempelvis särskilt lämpad för laxöring men jämväl gädda förekommer i sjön, bör de fiskevårdande åtgärderna inriktas på att sjön i första hand förbehålles laxöringen, om risk föreligger att bådadera bestånden ej kan vidmakthållas där. Undantag från förbuden kan vidare vara erforderligt för att erhålla fisk till fiskodling eller för vetenskapligt ändamål.

Om någon dispensmöjlighet för de nu angivna fallen icke föreskrives i fiskeristadgan, kan endast Kungl. Maj:t lämna den erforderliga dispensen. Fiskeristyrelsen anser, att meddelande av dispens lämpligen bör uppdragas åt styrelsen, och har därför upptagit ett stadgande härom i andra stycket i förevarande paragraf.

Remissinstanserna.

Första stycket.

Statens jordbruksnämnd anser att detta stycke är onödigt, då 14 § ger länsstyrelsen bemyndigande att meddela särskilda bestämmelser.

Älvsborgs läns norra hushållningssällskaps förvaltningsutskott och *fiskeriintendenten i övre södra distriktet* hemställer, att länsstyrelse icke må erhålla befogenhet att meddela föreskrift om att fredningstiden för kräftor skall upphöra senare än i 10 § av fiskeristyrelsens förslag föreskrives. Förvaltningsutskottet anför, att dylika föreskrifter kan medföra icke önskvärda konsekvenser rörande fisket i vatten, som berör två län. Dessutom skulle kontrollen av föreskrifternas efterlevnad bli mycket svår. Fiskeriintendenten gör gällande, att vad fiskeristyrelsen anført för en sådan befogenhet ej synes uppväga nackdelarna av att fisket skall börja senare å vissa platser. Även *Värmlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott*, i vars yttrande *länsstyrelsen i länet* förklarar sig i stort sett instämma, finner det i synnerhet beträffande kräftfångst betänkligt att möjlighet beredes till frigivande av fiske på olika tider inom olika delar av landet.

Jägmästaren i Hallens revir anser i likhet med *överjägmästaren i mellersta Norrlands distrikt*, att länsstyrelsen även bör få fastställa kortare fredningstider och lägre minimimått än de i stadgan bestämda.

Andra stycket.

Länsstyrelsen i Jämtlands län hemställer, i anslutning till vad länsstyrelsen anført beträffande bestämmelsen om minimimått på gädda, att länsstyrelserna måtte få befogenhet att meddela undantag från nämnda bestämmelse. Även *hushållningssällskapet i länet* anser, att sådan dispens bör kunna medgivas.

Kopparbergs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott ifrågasätter, om ej länsfiskeritjänstemännen skulle kunna lämna tillstånd till fångst av smågäddor, då så är motiverat ur fiskevårdssynpunkt.

Länsstyrelserna i Kronobergs och Jämtlands län anser, att den i andra stycket meddelade dispensbefogenheten bör tillkomma länsstyrelsen och ej fiskeristyrelsen. Såsom skäl åberopar länsstyrelsen i Jämtlands län.

Enligt länsstyrelsens mening synes det ej vara förenligt med de av statsmakterna eljest förordade rationaliserings- och decentraliseringssträvandena att förbehålla denna befogenhet en central myndighet. Man kan nämligen med fog utgå från att länsstyrelsen äger tillräcklig erfarenhet för att — efter hörande av fiskeriintendenten och eventuellt hushållningssällskapets fiskerinämnd — bedöma ärenden av ifrågavarande slag. Man kan också förutsätta, att länsstyrelsen i ärenden av mera svårbedömbart natur inhämtar utlåtande från fiskeristyrelsen.

Norrbottnens läns hushållningssällskap uttalar, såsom nämnts under 7 §, att fiskeristyrelsen om det finnes påkallat ur fiskevårdssynpunkt bör få meddela dispens från ljusterförbudet.

Föredraganden.

Vad i *första stycket* sägs gäller redan på grund av 14 § i förslaget. Detta stycke kan därför utgå. I stället torde, såsom jag kommer att föreslå, i 14 § böra införas uttrycklig föreskrift om att länsstyrelse icke äger meddela bestämmelse om undantag från de i departementsförslaget under 6—10 och 13 §§ upptagna förbuden.

Såsom jag tidigare uttalat, torde möjlighet böra föreligga för länsstyrelse, att utsträcka fredningstiden för kräftor utöver den 7 augusti klockan 17.

I enlighet med vad jag anfört vid behandlingen av 6 § i departementsförslaget bör dispensmöjligheten enligt *andra stycket* omfatta även ljusterförbudet.

Eftersom prövningen av sådana dispensärenden som avses i andra stycket oftast innebär ett bedömande av huvudsakligen vetenskaplig art torde dispensrätten böra anförtros fiskeristyrelsen och ej länsstyrelse.

Jag förordar alltså att första stycket i 12 § utgår och att andra stycket kompletteras med en bestämmelse att fiskeristyrelsen, om ur fiskevårdssynpunkt för visst fall särskilda skäl därtill föreligger, äger medgiva undantag även från ljusteringsförbudet.

13 §.

13 § i fiskeristyrelsens förslag saknar motsvarighet i gällande fiskeristadga.

Fiskeristyrelsen.

Utplantering av fisk bör ej vidtagas utan sakkunnig utredning om utplanterings lämplighet ur fiskevårdssynpunkt. Erfarenheten har emellertid visat, att utplantering av fisk i sötvatten stundom ägt rum utan till-

börlig hänsyn till fiskevårdens krav. Det har sålunda förekommit fall bl. a. i Kalmar län, då utplantering av sutare ägt rum i kräfriska sjöar med påföljd att kräftbeståndet mer eller mindre utrotats. Utplantering av gädda, sik, röding och lake har ävenledes stundom skett i sjöar, där utplanteringen varit olämplig med hänsyn till angelägenheten att bevara i sjön förekommande bestånd av annat slags fisk. Fall har särskilt förekommit, då laxöringsbeståndet i vissa norrländska sjöar härigenom blivit lidande.

Styrelsen har därför funnit det nödvändigt, att utplantering av fisk i sötvatten underkastas viss kontroll. Syftet med kontrollen torde näppeligen kunna vinnas annorledes än genom att envar som vill utplantera fisk i sötvatten får lov att inhämta myndighets tillstånd härtill. Tillståndsgivande myndighet bör regelmässigt vara fiskeriintendenten. Genom intendenternas ingående kännedom om de lokala fiskeriförhållandena och de möjligheter de har att genom länsfiskeritjänstemännen erhålla nödiga upplysningar i saken lärers flertalet ärenden om tillstånd kunna avgöras utan större besvär eller tidsutdräkt.

Behörighet att lämna dispens bör även tillkomma fiskeristyrelsen, vilket får praktisk betydelse bl. a. med hänsyn till den utplanteringsverksamhet som bedrivs i styrelsens regi.

Uppenbarligen bör den här föreslagna regeln icke gälla beträffande utplantering, som verkställes för fullgörande av åläggande i dom i vattenmål. Skäl av samma art, som anförts för att tillstånd skall krävas till utplantering, föranleder även, att fiske med levande betesfisk icke bör få äga rum i sötvatten, där fisk av samma slag som betesfisken icke förekommer.

Remissinstanserna.

Första stycket.

Bestämmelsen i detta stycke har föranlett särskilda uttalanden i de flesta av remissyttrandena.

Fiskeriintendenterna i nedre norra och övre södra distrikten, Sveriges fiskares riksförbund, Svenska västkustfiskarnas centralförbund, Svenska sydkustfiskarnas centralförbund, Svenska ostkustfiskarens centralförbund, Svenska insjöfiskarens centralförbund, Föreningen statens fiskeritjänstemän, Svenska naturskyddsföreningen samt fem länsstyrelser och sju hushållningssällskap eller fiskerinämnder har tillstyrkt förslaget att alla utplanteringar av fisk i sötvatten skall i en eller annan form vara underkastade tillståndstvång. Några av dessa instanser har dock uttryckt viss tveksamhet. Länsstyrelsen i Stockholms län och Svenska naturskyddsföreningen ifrågasätter sålunda om tillståndsprövningen bör gälla även utplantering av fisk, som redan förekommer i det vatten där utplanteringen avses skola äga rum. Jämtlands läns hushållningssällskap och fiskeriintendenten i nedre norra distriktet har i sina yttranden understrukit vikten av att generella tillstånd skall kunna utfärdas beträffande vissa fiskarter för ett helt län eller för en del av lä-

net. *Överjägmästaren i Gävle-Dala distrikt* och *jägmästaren i Västra Häl-singlands revir* tillstyrker bestämmelsen, därest den icke hindrar domänstyrelsen från att erhålla generellt tillstånd till utplantering som sker enligt anvisning av domänverkets fiskerikonsulent.

Inskränkning av tillståndstvånget till att avse endast utplantering av fisk som ej tidigare förekommer i vattnet påyrkas av *kammarkollegiet*, *länsstyrelsen i Södermanlands län*, *nämnda läns* och *Kopparbergs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott*, *Svenska fiskevårdsförbundet* och *Amatörfiskarnas riksförbund*. Även *jägmästaren i Hallens revir* samt *Stockholms läns och stads hushållningssällskaps förvaltningsutskott* ifrågasätter om icke en dylik inskränkning bör ske. En liknande ståndpunkt intages av *jägmästaren i Vimmerby revir* med instämmande av *överjägmästaren i östra distriktet*, likaså av *Mo och Domsjö Aktiebolag*, som dock anser att tillstånd aldrig bör erfordras för utplantering av lax och laxöring. *Fiskeriintendenten i mellersta distriktet* förordar en begränsning av tillståndstvånget till nyinplanteringar av förut icke befintlig fiskart i laxöring- eller rödingförande vatten. Även *Norrbottens läns hushållningssällskap* anser, att tillstånd bör erfordras endast för vissa slag av nyinplanteringar, i första hand sådana i vatten med bestånd av laxöring eller röding. *Länsstyrelsen i Jämtlands län* förmenar, att en lösning av problemet kan ske genom en bestämmelse i enlighet med följande, i lokal stadga för länet upptagna föreskrift: »Med undantag för laxöring, röding, bäckröding och regnbågsforell ävensom fiskart, som redan förut finnes i vattnet och är av väsentlig betydelse för fisket, må ingen som helst fiskinplantering göras utan efter vederbörande fiskeriintendents medgivande. Ej heller må utan sådant medgivande röding inplanteras i vatten, där laxöring är den enda förekommande fiskarten eller i vatten som ligger uppströms därom.» *Överjägmästaren i mellersta Norrlands distrikt* hävdar, att förbudet endast bör omfatta utplantering av ny fiskart. Från förbudet borde dock helt undantagas lax, laxöring, regnbågsforell och bäckröding. Vidare borde sik utan tillstånd få utsättas i vatten, där gädda förekom men nyss uppräknade laxfiskar saknades.

Domänstyrelsen finner, att tillståndstvånget bör begränsas på ett av behovet betingat sätt och avse t. ex. förbud mot att utsätta gädda i vatten eller vattensystem, där den nu saknas, och likaledes förbud mot utsättning av andra fiskslag i vatten, där endast laxöring och röding finnes. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* anser, att tillstånd bör erfordras endast för att inplantera fisk i laxförande vatten och för inplantering av ål. *Gotlands läns hushållningssällskap* uttalar med instämmande av *länsstyrelsen i länet*, att tillstånd endast bör fordras för utplantering i sådana sjöar som har bestånd av värdefull fisk av laxsläktet och för utplantering av ål i kräfterika vatten. *Länsstyrelsen i Älvsborgs län* ifrågasätter, om icke tillståndstvånget bör begränsas till utplanteringar av viss betydenhet. *Nämnda läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott* förmenar, att bestämmelsen icke bör tillämpas

på utplanteringar i mindre vatten då kostnaderna bestrides av fiskevårdsförening eller enskild fiskevattensägare.

Tillståndstvånget avstyrkes helt av länsstyrelserna i Jönköpings, Hallands och Västmanlands län, hushållningssällskapets förvaltningsutskott i Jönköpings län, fiskerinämnarna hos Hallands läns och Västmanlands läns hushållningssällskap samt Svenska fiskeritjänstemannaförbundet. Även de yttranden som avgivits av Östergötlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott, fiskerinämden hos hushållningssällskapet i Kronobergs län och förvaltningsutskottet i Älvsborgs läns norra hushållningssällskap går närmast i avstyrkande riktning. Jämväl länsstyrelsen i Norrbottens län är tveksam. I varje fall bör enligt Östergötlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott och länsstyrelsen i Norrbottens län begränsning av tillståndstvånget ske. Nämda förvaltningsutskott förordar härutinnan samma begränsning som länsstyrelsen i Östergötlands län. Länsstyrelsen i Norrbottens län förmenar, att tillstånd under inga förhållanden bör fordras för utplantering av bäckkröding och laxöring. Värmlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott, i vars yttranden länsstyrelsen i länet i stort sett instämt, finner ävenledes bestämmelsen diskutabel.

Länsstyrelsen i Västmanlands län anser att bestämmelsen bör ersättas med en föreskrift, vari erinras om att den som vill utplantera fisk i sötvatten bör inhämta råd och upplysningar av länsfiskeritjänsteman eller annan sakkunnig. Av de remissinstanser som velat inskränka förbudets tillämpningsområde förordar länsstyrelsen i Östergötlands län en bestämmelse av innehåll, att när tillståndstvång ej erfordras utplantering ej får ske utan biträde av eller föregånget samråd med länsfiskeritjänstemannen. Svenska fiskevårdsförbundet uttalar, att i de fall som ej berörs av tillståndstvånget på sin höjd bör föreskrivas anmälan till länsfiskeritjänsteman eller fiskerinämd. Amatörfiskarnas riksförbund uttalar sig i liknande riktning och framkastar tanken, att tjänstemannen i tveksamma fall skall kunna utfärda tillfälligt förbud mot åtgärden samt remittera frågan till fiskeristyrelsen eller fiskeriintendenten. Hushållningssällskapens förbund finner det knappast behöfligt, att varje utplantering skall föregås av en formell tillståndsprövning. Kontroll över denna verksamhet torde dock vara erforderlig. Den borde uppdragas åt hushållningssällskapen.

Flera av de remissinstanser som avstyrkt den föreslagna bestämmelsen eller velat inskränka dess tillämpningsområde påpekar, att därest förbud mot utplantering är påkallat i fall då förbud ej kommer att finnas i fiskeristadgan, förbud i erforderlig omfattning kan intagas i länsbestämmelser.

Vad angår frågan vem som bör lämna tillstånd anser länsstyrelsen i Kronobergs län, att tillståndet bör lämnas av länsstyrelserna. Svenska insjöfiskarens centralförbund finner, att tillstånd

bör kunna lämnas av länets egna fiskerimyndigheter. *Hushållningssällskapens förbund* förmenar, att erforderlig kontrollverksamhet bör uppdragas åt hushållningssällskapen. *Kalmar läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott* anför, med instämmande av *länsstyrelsen i länet*, att tillståndsgivningen bör anförtros åt *hushållningssällskapet*. *Jönköpings läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* anför, med instämmande av *länsstyrelsen i länet*, att därest tillståndstvång över huvud införes, tillstånd bör kunna meddelas av *fiskerinämd* eller *länsfiskeritjänsteman*. *Kronobergs läns hushållningssällskaps fiskerinämd* har den uppfattningen, att om tillståndstvång införes, uppdraget bör anförtros fiskerinämden.

Jägmästaren i Vimmerby revir, mot vilkens yttrande *överjägmästaren i östra distriktet* förklarar sig intet ha att erinra, *länsstyrelserna i Gotlands och Malmöhus län, Gotlands läns hushållningssällskap, Gävleborgs läns och Västernorrlands läns hushållningssällskaps fiskerinämd, Svenska syd-kustfiskarnas centralförbund, Svenska ostkustfiskarens centralförbund* samt *Mo och Domsjö Aktiebolag* ifrågasätter om icke tillståndsprövningen skall anförtros även åt vederbörande *länsfiskeritjänsteman*. *Blekinge läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* anför, att detta är tillfyllest i flertalet fall. Beträffande de största insjöarna ävensom sådana sjöar som berör olika hushållningssällskaps områden syntes däremot den föreslagna regeln böra gälla. *Länsstyrelsen i Blekinge län* anser, att länsfiskeritjänstemännen bör ha befogenhet att lämna tillstånd, dock endast i fråga om mindre fiskevatten. *Västerbottens läns hushållningssällskap* förordar, att utplantering av fiskart som redan förekommer i vattnet skall kunna medgivas även av länsfiskeritjänstemännen. *Kalmar läns södra hushållningssällskaps fiskerinämd* yttrar, att länsfiskeritjänstemännen bör äga rätt att lämna tillstånd eller att de i varje fall bör kunna meddelas sådant uppdrag av fiskerintendenten. Även *länsstyrelsen i Jämtlands län* anser att möjlighet bör finnas att i en eller annan form delegera dispensrätten på länsfiskeritjänstemännen. *Sveriges fiskares riksförbund* och *Svenska västkustfiskarnas centralförbund* uttalar att dylik behörighet bör tillkomma dessa tjänstemän åtminstone i vissa ärenden av mindre omfattning. *Domänverkets fiskevårdskonsulent* har den uppfattningen, att dispens bör få meddelas — förutom av fiskeristyrelsen och fiskerintendenten — av person som av styrelsen förklarats kompetent att lämna sådant tillstånd.

I intet av de avgivna yttrandena bestrides, att sakkunnig medverkan vid utplantering av fisk i sötvatten är åtminstone i viss utsträckning av behovet påkallad. I ett flertal yttranden framhålles uttryckligen, att en utplantering kan få och även har fått gynnsamma följder ur fiskevårdssynpunkt.

Fiskerintendenten i nedre norra distriktet anför.

Ett generellt förbud att utplantera fisk utan särskilt tillstånd fyller en mycket viktig uppgift. Det kan endast beklagas, att sådant förbud ej funnits tidigare. Åtskilliga värdefulla fiskevatten uppåt fjällen, i vissa fall stora

sjösystem, har fått sina bestånd av laxöring och röding helt eller delvis förstörda på grund av inplantering av sik eller abborre. Oersättliga värden har gått förlorade. Skadorna kan icke heller avhjälpas. Även i skogslandet har utplanteringar skett av olämpliga fiskarter, vilket medfört, att fiskavkastningen i vissa vatten försämrats eller att fisket helt upphört. I regel har dock skadeverkningarna här varit av relativt obetydlig omfattning. För att undvika ren skadegörelse är således den föreslagna bestämmelsen i hög grad befogad.

Fiskeriintendenten i övre södra distriktet framhåller, att talrika exempel kan anföras på att utplantering av fisk medfört stor skada på det förefintliga fiskbeståndet. Av egen erfarenhet kände intendenten åtskilliga fall, då gädda utplanterats och förstört ett tidigare rikligt laxöringsbestånd. Ål-utplantering hade även förintat kräftbestånd. *Föreningen statens fiskeritjänstemän* understryker behovet av bestämmelsen och dess stora fiskeribiologiska värde. *Jönköpings läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* framhåller, att utplantering av fisk i en del fall kan få mindre önskvärda följder. Detta gällde särskilt i fråga om utsättning av ål i kräftvatten och av gädda och gös i laxöringsvatten. *Kronobergs läns hushållningssällskaps fiskerinämnad* anför, att det synes nämnden klart, att misstag begåtts beträffande utplanteringar av vissa fiskarter och att en större försiktighet därför kan vara befogad. *Svenska naturskyddsföreningen* anför.

Att okontrollerat införa nya fiskarter i ett vattendrag är uppenbart olämpligt och den föreslagna bestämmelsen synes därför väl motiverad. Om bestämmelsen är lika nödvändig då det gäller att förstärka ett befintligt bestånd av en fiskart, kan möjligen ifrågasättas, men det är enligt föreningens mening önskvärt att få ett begrepp om i vilken omfattning sådant sker.

Länsstyrelsen i Stockholms län och *fiskeriintendenten i övre södra distriktet* hävdar, att även en ökning av beståndet av en redan befintlig fiskart kan medföra skada, ehuru givetvis i mindre grad än nyutplantering, och att därför ett förbud mot nyutplantering ej är tillfyllest. En motsatt uppfattning uttalas av *Stockholms läns och stads hushållningssällskaps förvaltningsutskott*. *Domänverkets fiskevårdskonsulent* anser, att de största skador som utplanteringar åstadkommit bestått däri att gädda utplanterats i vatten, där gädda förut saknats. *Mo och Domsjö Aktiebolag* anför, att i de få fall då utplanteringar förorsakat skada, det undantagslöst rört sig om nyutplantering.

Länsstyrelsen i Jämtlands län framhåller, att det i fjälltrakterna finnes ett mycket stort antal mindre vatten (tjärnar o. dyl.) — i många fall fisklösa — varest utplantering av fisk med fördel bör kunna ske. Insjööring — i många fall även röding — kan utplanteras i dessa vatten utan tänkbar menlig inverkan på det framtida fisket. Över huvud taget syntes det icke finnas anledning att stadga förbud mot utplantering utan särskilt tillstånd av insjööring, som under inga förhållanden kan åstadkomma skada i fiskeavseende.

Jönköpings läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott, *Kronobergs läns hushållningssällskaps fiskerinämnad* och *Kristianstads läns hushåll-*

ningssällskap ifrågasätter riktigheten av fiskeristyrelsens uttalande att inplantering av sutare skadat kräftbestånd. Sistnämnda hushållningssällskap framhåller, att inplantering av sutare i kräftrika sjöar förekommit i Kristianstads län sedan 30 år tillbaka utan att erfarenheter som i fiskeristyrelsens motivering omtalas för Kalmar län hade försports. *Jönköpings läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* anför, att i exempelvis sjön Nätarn inom länet, där det finns ett rikt kräftbestånd, ställvis också förekommer rikligt med sutare. Fiskevårdsföreningens ordförande, som haft sin uppmärksamhet riktad på sutarens förmenade skadliga inverkan på kräftbeståndet, hade uppgivit, att han icke kunnat iakttaga något som bestyrkte riktigheten av fiskeristyrelsens uttalande. Trots att sutare förekommer i åtskilliga kräftvatten inom Kronobergs län hade, anför fiskerinämden hos länets hushållningssällskap, iakttagelser inom länet icke givit stöd för nyssnämnda antagande.

Fiskeriintendenten i nedre norra distriktet anför, att det vore mycket vanligt att utplanteringar ägde rum som icke gav något som helst resultat, emedan förutsättningar därför saknades. Stora penningbelopp hade därigenom förbrukats i onödan. I dessa fall skulle med den föreslagna bestämmelsen fiskeriintendenten åtminstone få möjlighet att avråda från utplanteringen.

Föreningen statens fiskeritjänstemän påpekar, att man genom en obligatorisk kontroll skulle erhålla en mycket värdefull registrering av alla utplanteringar och ett säkrare underlag vid bedömandet av utplanteringarnas ekonomiska och biologiska värde för skilda vattenområden.

I flera yttranden hävdas emellertid, att den föreslagna bestämmelsen, även om misstag begåtts vid utplanteringar, är en alldeles för radikal åtgärd eller ett alltför stort ingrepp i den enskildes rätt att disponera sitt fiskevatten. Särskilt har detta understrukits av *Västmanlands läns hushållningssällskaps fiskerinämd* och *Kopparbergs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott*, *länsstyrelsen i förstnämnda län* och *Fiskeritjänstemannaförbundet*. *Länsstyrelsen i Älvsborgs län* säger sig icke finna det rimligt, att en fiskerättshavare som i sitt fiskevatten utsläpper annorstädes fångad, såsom bete använd överbliven fisk skulle ådraga sig straffansvar.

Flera remissinstanser påpekar, att utplantering redan nu i stor utsträckning sker först efter medverkan från sakkunnigt håll. *Kronobergs läns hushållningssällskaps fiskerinämd* erinrar, att fiskeristyrelsens medgivande redan nu kräves för utplantering av kräftor och framhåller i likhet med *Kristianstads läns hushållningssällskap*, *Hallands läns hushållningssällskaps fiskerinämd* och *länsstyrelsen i sistnämnda län* att utplanteringar, till vilka statsmedel an-

vändes, skall ske efter plan som godkänts av fiskeriintendenten. *Västmanlands läns hushållningssällskaps fiskerinämd* och *Fiskeritjänstemannaförbundet* yttrar, att i landet finns cirka 2 000 föreningar på fiskets område och att en gren av dessas verksamhet i allmänhet bestod i utsättning av fisk eller fiskyngel i därför lämpliga vatten. Denna verksamhet bedrevs oftast i samarbete med respektive läns fiskeritjänstemän. *Kronobergs läns hushållningssällskaps fiskerinämd* framhåller, att inom länet fiskerikon-sulenten i regel konsulteras innan utplantering företas. Samarbetet hade alltid varit gott mellan denne och fiskeriintendenten. Det kunde antagas, att mera komplicerade utplanteringsåtgärder även framdeles skulle kunna lösas i samråd mellan dessa befattningshavare utan någon mera omfattande kontrollapparat. — Även andra remissinstanser gör liknande uttalanden. *Länsstyrelsen i Västmanlands län* gör gällande att det fanns anledning tro, att intresset för utplanteringsåtgärder som redan nu var stort bland fiskevårdsföreningarna skulle ytterligare tilltaga och att verksamheten i ökad utsträckning skulle utövas under sakkunnig ledning.

Östergötlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott gör gällande, att syftet med bestämmelsen bättre nås genom upplysning och rådgivning än genom förbud.

I ett flertal yttranden göres gällande, att den föreslagna tillståndsprovningen skulle innebära ett omständligt administrativt förfarande som skulle komma att föranleda ett omfattande arbete för fiskeriintendenterna samt besvär och tidsutdräkt för den berörda allmänheten. Allmänt framhålles i dessa yttranden, att utplantering av fisk förekommer i stor omfattning inom landets olika delar och att därför bestämmelsen skulle komma att föranleda en mängd tillståndsansökningar.

Västmanlands läns hushållningssällskaps fiskerinämd anför.

Man har anledning förmoda, att utredningsmännen icke tillräckligt genomtänkt det oerhörda arbete som ett remissförfarande i anledning av stadgandet i 13 § kommer att föra med sig. Vi har över 100 000 sjöar och vattendrag i landet. I åtskilliga tusental av dessa bedrivs fiskevård i form av yngelutsättning. Antages 13 § i nu föreslagen form måste alla fiskutsättningar i vatten föregås av en ansökan till fiskeriintendenten om tillstånd till utsättningen. Endast fem fiskeriintendenter finns på sötvattensområdet och på envar av dessa måste komma tusentals ansökningar årligen. För att kunna tillstyrka en inplantering fordras kännedom om vattendragets eller sjöns lämplighet för fiskslaget ifråga.

I domänstyrelsens yttrande heter det.

Konsekvenserna av de här föreslagna bestämmelserna torde bli orimliga ur praktisk synpunkt. Varje fiskerättsägare inom landet, som önskar sätta ut ett antal gäddungar i en sjö där gäddbeståndet är svagt, tvingas nu att begära fiskeriintendentens eller fiskeristyrelsens tillstånd härtill. Man frågar sig hur dessa myndigheter skall medhinna att underkasta varje särskild ansökning en verklig provning. Enbart på domänverkets vatten ut-sättes årligen numera från naturdammar i kronoparkerna c:a 200 000 en-

somriga fiskungar av laxöring, bäckröding, harr och sik i 400—500 sjöar spridda över landet.

Domänverkets fiskevårdskonsulent gör gällande, att bestämmelsen kommer att nödvändiggöra att en fiskeritjänsteman alltid besöker det vatten där utplantering skall ske. Härav föranledes en mängd många gånger onödiga resor eller ock en slentrianmässig skrivbordsbehandling av ärendet.

Jägmästaren i Vimmerby distrikt, mot vilkens yttrande *överjägmästaren i östra distriktet* sagt sig ej ha något att erinra, förmenar, att med bestämmelsen kommer att följa skriftväxling, för intressenterna dyrbara resor och undersökningar, som även kan medföra att planerade åtgärder icke kommer till stånd eller måste skjutas på framtiden. *Länsstyrelsen i Västmanlands län* förmenar, att tillståndsprövningen sannolikt om några år kommer att åberopas till stöd för krav på förstärkning av den statliga fiskeriadministrationen. Ärendenas behandling skulle draga ut på tiden genom utredningar och remisser. Tvånget att söka tillstånd hos statliga myndigheter skulle av allmänheten — på goda grunder — uppfattas som en byråkratisering. *Hallands läns hushållningssällskap*, i vars yttrande *länsstyrelsen i länet* instämt, säger sig ävenledes finna det föreslagna systemet med ett otal tillstånd i hög grad byråkratiskt och syftande till en centraldirigering av utplanteringsverksamheten. *Norrbottens läns hushållningssällskap* framhåller att förslaget syntes ha utformats utan tanke på norrländska förhållanden. Även om samtliga fiskodlingsanstalter i övre Norrland gjorde framställning till fiskeriintendenten om tillstånd till varje planerad inplanteringsåtgärd, vilket torde vara omöjligt att kontrollera, skulle ett bedömande från fall till fall av åtgärdernas lämplighet medföra en orimlig arbetsbörda för intendenten. *Fiskeriintendenten i mellersta distriktet* gör gällande, att den föreslagna bestämmelsen i praktiken icke torde komma att fungera med hänsyn till den stora omfattning utplanteringsverksamheten har.

Mo och Domsjö Aktiebolag betonar, att innan tillstånd till utplantering medges, den tillståndsgivande myndigheten måste skaffa sig en ingående kännedom om de lokala förhållandena. Bolaget anför.

Bolaget har spontant bedrivit fiskevård inom egna området och i övriga vattendrag, där bolaget haft delägarerätt eller intresse sedan avsevärd tid tillbaka och bedriver detta arbete intensivt sedan ungefär tio år. Det har beträffande inplanteringar därvid visat sig att förarbetet är mera tids- och kostnadskrävande än själva inplanteringen. Till förarbetet hänför vi då, att vederbörande förman måste, innan han kan göra större insatser, förvärva allmän och personlig kännedom om vattendragen och översikt över dessa för att kunna bestämma sig för i vilken ordning han vill föreslå åtgärder. För bolagets del har sådan kännedom och översikt blivit möjlig ernå endast därigenom, att dess fiskmästare kunnat ägna avsevärd del av sin tid till undersökningar inom ett relativt begränsat område. När sedan utplantering blivit aktuell i ett vattendrag, har det varit relativt lätt för honom att med den översikt och den kännedom han redan ägt om vattendraget ifråga kunna effektivt planlägga och utföra erforderliga åtgärder. Denna personliga kännedom måste tillerkännas största värde även ur en annan

synpunkt sett. Det är nämligen så, att våra fiskevatten i allmänhet icke är närmare undersökta genom myndigheters försorg. Bolaget har funnit, att med dess sätt att bedriva arbetet och med de förutsättningar det ägt av ovan angivna orsaker de beslutade inplanteringsåtgärderna i allmänhet givit gott resultat.

Några remissinstanser framhåller, att fiskeriintendenterna icke kan ha den kännedom om de lokala fiskeriförhållandena som erfordras för att de utan närmare undersökning — varvid länsfiskeritjänstemännen måste anlitas — skall kunna bedöma ifrågasatta utplanteringslämplighet. Östergötlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott påpekar, att mycket täta personbyten hade förekommit på fiskeriintendentstjänsterna under de senaste åren, i varje fall i det distrikt, till vilket Östergötland hörde. Kronobergs läns hushållningssällskaps fiskerinämnd anför härutinnan, att nedre södra fiskeriintendentdistriktet omfattade 12 län, att distriktet skiftat befattningshavare årligen sedan 1950 samt att intendenternas reseanslag varit synnerligen små.

I ett flertal yttranden, särskilt från olika hushållningssällskap, betonas, att länsfiskeritjänstemännen ha den bästa kännedomen om fiskeriförhållandena inom länet och att fiskeriintendenterna skulle bli hänvisade till dem för införskaffande av upplysningar och utförande av undersökningar. Av *länsstyrelsen i Malmöhus län* understrykes att allmänheten hade lättare att nå dessa tjänstemän än fiskeriintendenterna.

Av de remissinstanser, som tillstyrkt bestämmelsen, har *fiskerintendenten i nedre norra distriktet* närmare utvecklat sin syn på frågan i vad mån det föreslagna förfarandet kommer att bli omständligt och tidsödande eller ej. Han anför.

Med tanke på den stora omfattning fiskodlingsverksamheten numera har kan man möjligen fråga sig, om det icke blir alltför omständligt för fiskodlingarna och för mycket att göra för fiskeriintendenterna, om de skall ge tillstånd till varenda utplantering. Huvudparten av fiskutplanteringsarna utföres av hushållningssällskapen. Fiskerintendenten deltar alltid i planläggningen av denna verksamhet, varför något extra arbete ej orsakas i detta fall genom den föreslagna bestämmelsen. I många andra fall torde en förenkling kunna åstadkommas genom att generella tillstånd lämnas för utplantering av vissa fiskslag (exempelvis laxöring och bäckröding) inom större eller mindre delar av länen. Detta förutsätter dock, att sådant tillstånd kan införas i länskungörelserna genom medverkan av länsstyrelsen.

I det yttrande som avgivits av *Jämtlands läns hushållningssällskap* återfinnes en i viss mån liknande tankegång. Sällskapet anför, att om ändamålet med bestämmelsen skulle bli uppfyllt, krävdes det för Jämtlands läns vidkommande, att en detaljgenomgång av alla planerade fiskutplanteringar utfördes. Under förutsättning av att ett generellt gällande tillstånd för vissa fiskarter kunde utfärdas för ett helt län eller större delen därav, torde dock tillämpningen av denna bestämmelse icke behöva medföra alltför stora olägenheter.

Fiskeriintendenten i mellersta distriktet och några andra remissinstanser befarar, att kontrollen av förbudets efterlevnad blir svår att upprätthålla. Fiskeriintendenten anför, att följderna av föreskriften torde bli ett stort antal lagöverträdelser. *Värmlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* framhåller, att fiskyngel numera kläcker ej blott i större anstalter utan även av många fiskeintresserade ute i bygderna. Detta försvårade i hög grad övervakningen och gjorde bevisning om överträdelse svår att åstadkomma.

Fiskeriintendenten i övre södra distriktet anför i denna del.

Ett förbud mot utplantering av fisk utan tillstånd är givetvis svårt att beivra. Många utplanteringar av gädda i laxöringssjöar sker på så sätt att gäddan föres över från ett närbeläget vatten. En sådan utplantering blir som regel känd först efter lång tid så att brottet då kanske redan är preskriberat. Även vid utplantering av fiskyngel, som köpes från en fiskodlingsanstalt, hålles det ofta tyst med att utplantering skett. Fördelen av förbud mot utplantering av fisk utan tillstånd synes mig dock vara så stor att förslaget bör tillstyrkas.

Fiskeriintendenten i mellersta distriktet, Svenska fiskeritjänstemannaförbundet samt *Mo och Domsjö Aktiebolag* och några andra remissinstanser uttalar, att den föreslagna bestämmelsen genom det dröjsmål och det besvär den skulle förorsaka kan leda till ett minskat intresse för utplanteringsverksamhet eller motarbete en rationell fiskevård. *Mo och Domsjö Aktiebolag* har i detta sammanhang understrukit det enskilda initiativets betydelse för fiskevårdsarbete och har såsom aktuellt exempel härpå anført det arbete som nu pågår för att i norrländska kuståar återställa laxbeståndet sådant det var vid sekelskiftet eller kanske till och med skaffa nytt laxbestånd i älvar där lax icke funnits under lång tid. *Jönköpings läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott*, till vars yttrande *länsstyrelsen i länet* i huvudsak ansluter sig, anför, att genom det föreslagna stadgandet de enskilda fiskerättsinnehavarnas handlingsfrihet i onödan skulle klavbindas och att därav säkerligen skulle följa en hel del irritation. Även *domänverkets fiskevårdskonsulent* gör gällande, att bestämmelsen i sin föreslagna lydelse mer är ägnad att motarbete än befrämja fiskevårdsarbetet.

Länsstyrelsen i Jämtlands län anser det vara onödigt att fiskeristyrelsen göres till dispensmyndighet. I mera svårbedömbara fall hade fiskeriintendenten eller annan tjänsteman ju möjlighet att inhämta fiskeristyrelsens råd.

Länsstyrelsen i Kalmar län anmärker, att det av författningstexten icke framgår vem av fiskeriintendenten eller fiskeristyrelsen som skall ge tillstånd. Även om tillståndsgivningen anförtros hushållningssällskapen syntes fiskeristyrelsens behörighet böra närmare bestämmas. Härjämte påpekar *länsstyrelsen*, att förslaget ej innehåller bestämmelse om besvär rätt i ärenden angående utplantering.

Domänstyrelsen hemställer — liksom *jägmästaren i södra Arvidsjaurs revir*, mot vilkens yttrande *överjägmästaren i Skellefteå distrikt* intet haft att erinra — att dispens från utplanteringsförbudet, såvitt avser vatten under domänstyrelsens förvaltning, skall kunna medgivas även av domänverkets fiskevårdstjänstemän. Styrelsen anför, att utsättningarna å dessa vatten försiggår under en tidrymd av 14 dagar på hösten och att utsättningarna i allmänhet sker i sjöar, som vid tidigare inventering av domänverkets fiskevårdspersonal befunnits lämpliga för fiskarten. Att ytterligare en statlig fiskevårdstjänsteman skulle granska riktigheten av åtgärden kunde ju ej vara rationellt, även om det vore praktiskt genomförbart. — *Jägmästaren i södra Arvidsjaurs revir* framhåller, att domänverkets fiskevårdande personal torde besitta en värdefullare lokal-känedom beträffande fiskevattnen och fiskslagen i domänverkets vatten än den som fiskeriadministrationens tjänstemän kunde förvärva. *Överjägmästaren i Umeå distrikt* anser, att domänverkets fiskevårdskonsulent bör få meddela tillstånd i fråga om vatten, där domänverket är ensam fiskerättsinnehavare.

Överjägmästaren i övre Norrbottens distrikt finner det ej riktigt, att domänstyrelsen och bolag med tillgång på fiskeriutbildad personal skall behöva fråga fiskeriintendenten vid varje liten utplantering av fisk.

Jämtlands läns hushållningssällskap förmenar, att samma bestämmelser som om utplantering i allmänhet bör gälla även för utplanteringar enligt vattendom i de fall, då de utdömda utplanteringarna i domen icke fastställts till fiskslag och utplanteringsställe. *Jönköpings läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott*, till vars yttrande *länsstyrelsen i länet* i huvudsak anslutit sig, påpekar att enligt förslaget en fiskerättsinnehavare, som visserligen icke beröres av dom i vattenmål, vari lämnats föreskrift om utplantering, men ändock önskar utplantera fisk av samma slag och i samma fiskevatten, som avses med domen, ej skall ha rätt härtill utan tillstånd. Detta föreföll orimligt.

Domänverkets fiskevårdskonsulent hemställer att 13 § kompletteras med en bestämmelse att i fiskodlingsdammar eller kläckningsanstalter gädda ej får utplanteras eller kläckas, om den ej förekommer i de vatten, med vilka de står i förbindelse genom till- eller avlopp. Han anför härom.

Det är mycket svårt att förhindra att särskilt vid utfiskning av fiskodlingsdammar fisk sprider sig från dessa med avloppsvattnet, eller att levande yngel följer med avloppsvattnet från kläckningsanstalter vid rensningar eller andra tillfällen. Det finns runt om i landet en hel del mycket små privata anstalter för romkläckning och ett förbud att där kläcka fiskrom av sådana fiskslag, som ej finns i de omgivande vattendragen, skulle säkert vara av värde för fiskevården, i synnerhet förbud att där kläcka gäddrom, om gädda ej fanns i det med anstalten sammanhängande vattensystemet.

Fiskeriintendenten i övre södra distriktet framhåller att om 13 § genomfördes vissa ändringar borde vidtagas i kungörelsen angående statsbidrag till vissa åtgärder för fiskets främjande den 17 juni 1948 (nr 502). Härom anför intendenten.

Såsom villkor för att hushållningssällskap skall erhålla statsbidrag för åtgärder till fiskets främjande föreskrives, bland annat, att sällskapet årligen till fiskeriintendenten för godkännande överlämnar plan för fiskodlingsverksamheten under nästföljande år. Denna föreskrift måste kompletteras, om stadgandet enligt 13 § skall komma att efterlevas. Hushållningssällskapet bör sålunda åläggas att till fiskeriintendenten översända detaljerad plan för fiskodlingsverksamheten. Föreskrift i enlighet härmed har tidigare funnits. Det måste också föreskrivas att statsbidrag för åtgärder, som avses i 1 § b), ej utgår förrän fiskeriintendenten hos fiskeristyrelsen anmält att föreskriven fiskodlingsplan av honom godkänts. Vidare måste det föreskrivas att hushållningssällskap ej får leverera rom, yngel eller ungar av fisk och ej heller sättfisk, vilka är avsedda för utplantering i sötvatten, till plats, som är belägen utanför sällskapets verksamhetsområde med mindre att köparen eller mottagaren visar sig ha erhållit sådant tillstånd, som föreskrives i 13 § fiskeristadgan.

Angående termen »utplantering av fisk» anför *domänstyrelsen*.

I den ifrågasatta lagtexten användes formuleringen »utplantering av fisk» i några fall. Plantering är emellertid en verksamhet, som bör förbehållas skogsbruket och trädgårdsskötseln, så mycket mer som tillväggångssättet vid fiskodling icke har något gemensamt med vad man i dagligt tal avser med plantering. Snarare skulle då insådd av fisk vara ett riktigare uttryck. Styrelsen har för sin del använt beteckningen *insättning* av fiskyngel, när det är fråga om att insätta nykläckt yngel i slutna fiskodlingsdammar för uppdragande av en—flersomriga fiskungar och *utsättning*, när det gäller att ur dammarna sätta ut fiskungar i olika vatten och vattensystem.

Andra stycket.

Bestämmelsen i 13 § andra stycket angående betesfisk har avstyrtts eller ifrågasatts av *statens jordbruksnämnd*, *Svenska fiskeritjänstemannaförbundet*, *Svenska fiskevårdsförbundet* och några andra remissinstanser. Östergötlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott anser risken ringa för att levande fisk som användes till bete och lyckas bli fri och överleva, skall orsaka skada för fisket. Statens jordbruksnämnd och länsstyrelsen i Östergötlands län förmenar ävenledes, att stadgandet saknar praktisk betydelse ur fiskevårdssynpunkt. Jordbruksnämnden framhåller, att den situationen ofta kan föreligga att den fiskande ej känner till huruvida ett visst fiskslag förekommer i fiskevattnet i fråga. Stadgandet syntes bli obekvämt för den fiskande. Örebro läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott anser, att bestämmelsen lätt kan leda till trakasserier och är svår att övervaka. Kristianstads läns hushållningssällskap har den uppfattningen, att bestämmelsen ej är möjlig att genomföra i praktiken. Östergötlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott frågar sig, hur det skall kunna bevisas att ett visst fiskslag, som använts till bete, icke finns i det vatten där fisket ägt rum.

Kalmar läns norra hushållningssällskaps förvaltningsutskott anför med instämmande av *länsstyrelsen i länet*, att dispens från bestämmelsen bör kunna meddelas av samma myndighet som skall lämna dispens enligt stadgandet i första stycket.

Att dispensmöjlighet skall föreligga förordas även av *fiskeriintendenten i nedre södra distriktet*, som framhåller, att i Malmöhus län levande tångräkor ofta användes såsom bete vid fiske i sötvatten, vilket rimligtvis icke borde hindras. *Malmöhus läns havsfiskeförening* förmenar, att undantag från bestämmelsen bör göras för användandet av räkor som agn. *Malmöhus läns hushållningssällskaps fiskerinämnd* förutsätter, att förbudet i andra stycket icke kan utgöra hinder för detta användnings-sätt.

Föredraganden.

Första stycket.

Fiskeristyrelsen föreslår, att i fiskeristadgan skall införas ett allmänt förbud mot att i sötvatten utplantera fisk utan tillstånd av vederbörande fiskeriintendent eller av fiskeristyrelsen. Som skäl för en sådan bestämmelse anför fiskeristyrelsen, att osakkunnig utplantering av vissa fiskar skulle kunna förorsaka stor skada på värdefulla fiskbestånd och att exempel härpå funnits, huvudsakligen i norrländska sjöar. Remissinstanserna har allmänt uttalat, att utplantering av fisk i sötvatten, åtminstone i viss utsträckning, bör underkastas offentlig kontroll. Emellertid har mycket delade meningar rått i fråga om vilken omfattning sådan kontroll bör få och vem som skall utöva den. Även jag har kommit till den uppfattningen att kontroll i någon form bör införas.

Beträffande *omfattningen av kontrollen* har i flera yttranden uttalats, att man åtminstone för närvarande bör stanna vid att låta den avse endast de fall, där den synes vara mest påkallad. Man har framhållit, att detta bör gälla särskilt då man i en sjö vill inplantera fisk av ett slag, som tidigare ej förekommer där. Vidare har i en del yttranden uttalats, att kontroll icke borde vara erforderlig då utplanteringen avser vissa särskilt värdefulla fiskslag och då särskilt laxfiskar.

Vad först angår *nyinplantering* torde det vara svårt att definiera detta begrepp. Så snart fisk av ett visst slag förekommer i någon del av den sjö, där utsättningen skall ske, synes nyinplantering ej föreligga. Om fisken icke förekommer i sjön men väl i dess tillflöde eller dess avlopp, kan det däremot vara svårt att avgöra om utsättande av fisken skall anses vara nyinplantering eller inte. Vid bedömningen torde hänsyn få tagas till avloppet eller tillflödet ända fram till eventuell fors eller vattenfall eller annan sjö. Å andra sidan lär en utplantering av fisk i vissa delar av tillflödet eller avloppet i regel ej kunna anses som nyinplantering om fisken visserligen icke förekommer där men finnes i den sjö där tillflödet utmynnar eller varifrån avloppet kommer. Emellertid torde det förhållandet, att någon enstaka fisk

av det slag som utplanteringen skall avse kan påvisas i vattendraget, icke alltid böra medföra att utplantering skall få ske. Med hänsyn till vad jag här anfört torde det vara nästan omöjligt att finna en sådan definition på begreppet »nyinplantering» att envar med ledning därav själv kan avgöra om tillstånd erfordras eller icke. Att begränsa kontrollen till fall, då det är fråga om nyinplantering, torde därför ej vara lämpligt.

Om man vill från kontrollen *undantaga särskilt värdefulla fiskarter* torde ävenledes tillämpningssvårigheter av nyssnämnda art uppkomma. Några remissinstanser har t. ex. föreslagit att man fritt skulle få utplantera laxöring och röding i vissa vattendrag. Andra föreslår en begränsning av kontrollen t. ex. till att avse förbud mot att utan tillstånd inplantera gädda i vatten där den nu saknas eller att utsätta andra fiskslag i vattendrag, där endast laxöring och röding finnes. Även sådana begränsade förbud torde vara svåra att tillämpa.

Jag har därför kommit till den uppfattningen, att all utplantering av fisk bör vara underkastad prövning av sakkunnig myndighet eller tjänsteman. I vissa fall bör därvid kunna utfärdas generella föreskrifter om vad som skall iakttagas vid utplantering. Vidare torde kunna meddelas allmänt tillstånd till att i vissa sjöar utan särskild kontroll utplantera vissa angivna fiskarter.

Jag övergår härefter till *frågan hur kontrollen bör anordnas*. Några remissinstanser anser det vara tillräckligt med en föreskrift om att utplantering alltid skall ske i samråd med länsfiskeritjänsteman eller, i vissa fall, fiskeritjänsteman vid domänverket. Redan nu torde i många fall sådant samråd ske. Jag anser emellertid att sakkunnig fiskeriinstans inte blott bör ge råd och anvisningar utan även skall äga avgöra huruvida utplantering skall få verkställas. Fiskeristyrelsen har föreslagit, att tillståndsgivningen skall uppdragas åt fiskeriintendenterna och fiskeristyrelsen. Det normala avses därvid vara att fiskeriintendenterna skall utöva tillståndsprövningen och att fiskeristyrelsen huvudsakligen skall meddela tillstånd i sådana fall då utplantering sker i styrelsens egen regi. Vidare torde styrelsens förslag innebära, att en sökande, som får sin framställning avslagen av fiskeriintendenten, kan inge ny ansökan till fiskeristyrelsen, vilken härigenom i realiteten kan fungera såsom besvärinstans i ärenden av förevarande slag.

I ett flertal remissyttranden har uttalats, att styrelsens förslag innebär en alltför långt gående centralisering och skulle medföra en stor ökning av fiskeriintendenternas arbetsbörda. Åtskilliga remissinstanser föreslår därför, att tillståndsprövningen skall åvila hushållningssällskapens fiskerinämnader eller vid sällskapen anställda fiskeritjänstemän. Mot dessa yrkanden kan genmåljas, att tillstånd då endast kan givas för visst hushållningssällskaps område och således icke kan omfatta t. ex. ett helt flodsystem. Gränserna mellan fiskeriintendenternas distrikt går däremot aldrig igenom ett flodsystem. Emellertid kommer den av fiskeristyrelsen föreslagna ordningen, om den helt genomföres, att medföra en besvärlig administrativ ap-

parat och avsevärda olägenheter för allmänheten. Viss jämkning av det föreslagna systemet torde därför vara lämplig. Vid övervägande av hur en sådan jämkning lämpligen bör ske har jag kommit till den slutsatsen, att fiskeriassistenter bör kunna meddela tillstånd till utplantering inom hushållningssällskapets område av lax och laxöring. I fråga om andra fiskarter, som redan finnes i det vatten vari utplantering skall ske, torde tillståndsprövningen ävenledes kunna utövas av vederbörande fiskeriassistent. Det ankommer då på denne att avgöra huruvida sådana förhållanden föreligger att han i det särskilda fallet är behörig att pröva ansökningen. Skulle han därvid komma till det resultatet att så ej är fallet, torde ansökningen få vidarebefordras till fiskeriintendenten. En bestämmelse av nu angiven innebörd innebär, att tillstånd av fiskeristyrelsen eller fiskeriintendent erfordras vid nyanplantering, dock ej då det gäller lax och laxöring, men att i övriga fall tillstånd får meddelas av länsfiskeritjänsteman.

Domänstyrelsen har hemställt, att de vatten som ligger under styrelsens förvaltning helt bör undantagas från tillståndsgivningen. Då frågan om utplantering i hög grad bör bedömas efter fiskeribiologiska synpunkter, synes icke tillräckliga skäl föreligga för att göra skillnad mellan de vatten, som förvaltas av domänstyrelsen, och andra fiskevatten. Som jag tidigare nämnt bör i vissa fall tillstånd av generell art kunna givas. Detta kan särskilt komma i fråga, då ägaren av vattnet själv förfogar över fiskeriutbildad personal. Från tillståndsskyldighet bör däremot, såsom fiskeristyrelsen föreslagit, undantagas sådan utplantering som sker till åtlödnad av vattendom. Någon remissinstans har visserligen uttalat, att även i sådana fall tillstånd bör krävas, därest i domen icke angivits vilka fiskslag som avses och var utplanteringen närmare skall ske. Det torde emellertid kunna förutsättas, att föreskrift om utplantering framdeles kommer att meddelas med beaktande av den föreslagna 13 § i fiskeristadgan och det ändamål paragrafen avser att tjäna. Undantaget för utplanteringar till åtlödnad av vattendom bör givetvis endast gälla den som avses i domen.

Som domänverkets fiskevårdskonsulent anfört synes visserligen fisk kunna spridas från *fiskodlingsdammar* eller *kläckningsanstalter* till vattnet omkring dammen eller anstalten. Emellertid torde man få förutsätta, att utan särskilt stadgande detta i möjligaste mån kommer att förhindras i sådana fall, då därigenom skada skulle kunna uppkomma för fisket i det angränsande vattnet. Jag anser därför icke erforderligt att införa en bestämmelse om att i anstalt för fiskodling, som är belägen i sötvatten, endast får odlas fisk av slag som förekommer i vattnet.

Därest det, såsom fiskeriintendenten i övre södra distriktet föreslagit, bör vidtagas någon ändring i kungörelsen den 17 juni 1948 (nr 502) angående statsbidrag till vissa åtgärder för fiskets främjande, torde jag i annat sammanhang få upptaga denna fråga.

Domänstyrelsen har föreslagit, att i stället för termen »utplantering» borde användas begreppet insättning eller utsättning. Ordet utplantering

torde emellertid i detta sammanhang utan olägenhet kunna användas. I Londonkonventionen användes begreppet »omplantering» för att angiva att fisk fångas inom ett vattenområde för att flyttas till ett annat.

Några remissinstanser har gjort gällande, att ett tillståndstvång för utplantering skulle kunna minska enskilda personers intresse för fiskevården. Med den ändring i fiskeristyrelsens förslag, som jag förordat, torde emellertid tillståndsgivningen i regel kunna ske på ett smidigt och föga tidsödande sätt. I många fall torde vidare tillstånd av generell art kunna givas. Jag anser därför att de nämnda farhågorna icke bör tillerkännas någon större betydelse.

Andra stycket i fiskeristyrelsens förslag.

Fiskeristyrelsen har ansett, att ett förbud mot utplantering utan tillstånd bör kompletteras med en bestämmelse om att i sötvatten icke såsom bete får användas levande fisk av slag, som icke förekommer i det vatten där fisket sker. En sådan bestämmelses främsta uppgift torde vara att förhindra att den som fiskar med levande betesfisk genom att efter slutat fiske tömma den kvarvarande betesfisken i vattendraget kan förorsaka att icke önskvärd fiskart inkommer där. Flera remissinstanser har avstyrkt, att en bestämmelse av angiven innebörd intages i stadgan. Det har gjorts gällande, att stadgandet var av ringa praktisk betydelse ur fiskevårdssynpunkt, men däremot kunde leda till trakasserier. Det har vidare framhållits, att det icke var rimligt att en fiskevattensägare, genom att i sitt eget vatten använda betesfisk fångad i en annan sjö, skulle kunna ådraga sig straffansvar. Vidare har påpekats svårigheten av att bevisa, att ett visst fiskslag som använts till bete icke förekommer i det vatten där fisket ägt rum. Bestämmelsen skulle vidare var mycket svår att övervaka. Några remissinstanser har framhållit att stadgandet i varje fall icke borde avse levande tångräkor som ofta användes såsom bete i sötvatten.

Erfarenheter främst från Amerika har visat att avsevärd skada ur fiskevårdssynpunkt kan uppkomma därigenom att överbliven betesfisk utsläppes, detta särskilt i sådana sjöar där näringstillgången är ringa. Även från Sverige finnes exempel av liknande art. Med anledning härav synes det vara lämpligt att förbjuda utsläppning av överbliven betesfisk i sjö, vari den icke fångats. En sådan åtgärd kan få samma verkan som utplantering av fisk. Då uppsåtet emellertid ej är att tillföra sjön ett nytt fiskbestånd eller öka ett redan befintligt, torde åtgärden ej utan vidare falla under förbudet mot utplantering. Det bör därför i författningstexten uttryckligen angivas, att åtgärden faller under detta förbud. Jag förordar att detta sker genom ett tillägg till första stycket av 13 §.

De av remissinstanserna framförda synpunkterna mot det av fiskeristyrelsen föreslagna förbudet mot att som bete använda fisk, som ej förekommer i vattendraget, är så vägande att jag icke kan förorda en sådan bestämmelse. Avsiktligt utsläppande av sådan betesfisk faller enligt den av mig förordade lydelsen av 13 § första stycket under utplanteringsförbudet. Om

i något fall levande betesfisk oavsiktligt skulle komma ut i vattnet torde härigenom endast sällan skada kunna uppkomma. Därest på grund av lokala förhållanden en bestämmelse av den innebörd, som fiskeristyrelsen föreslagit, skulle visa sig erforderlig för visst område torde frågan härom få upptagas av vederbörande länsstyrelse.

Andra stycket i departementsförslaget.

Enligt kungörelsen den 14 juli 1932 (nr 370) med föreskrifter till förebyggande av kräftpestens spridning får inplantering av *kräftor* icke ske utan tillstånd av fiskeristyrelsen. Då tillstånd icke bör erfordras såväl jämlikt kungörelsen som enligt fiskeristadgan torde i 13 § av stadgan böra ut-sägas att i stället för föreskrifterna i första stycket skall, i fråga om utplantering av kräftor, gälla vad därom är särskilt stadgat.

Om lokala bestämmelser.

(14—22 §§ i båda förslagen.)

Allmän motivering.

Fiskeristyrelsen.

Fiskeristyrelsen lämnar i underavdelningen om lokala bestämmelser till en början en kort överblick av gällande föreskrifter och anför därvid.

I 9 § gällande stadga upptages föreskrifter om ordningen för meddelande av lokala bestämmelser om fiskets vård och lämpliga bedrivande. Föreskrifterna i paragrafen avser endast enskilt vatten. Om länsstyrelsen finner för visst område gällande bestämmelser böra tillämpas jämväl å allmänt vatten, har länsstyrelsen enligt 13 § att göra framställning därom hos Konungen.

Rätt att hos länsstyrelsen påyrka att bestämmelser meddelas tillkommer vissa myndigheter ävensom delägare i fiskevatten, annan fiskerättsinnehavare och inom orten bosatt yrkesfiskare. Länsstyrelsen äger också själv taga initiativ i saken. Innan bestämmelser meddelas, skall i regel från vederbörande fiskeriintendent infordras förslag rörande bestämmelsernas innehåll och tillämpningsområde. Frågan skall därefter, utom i vissa fall då saken är brådskande eller av ringa betydelse, behandlas vid ett eller flera sammanträden med de nyssnämnda enskilda intressenterna. Deras medverkan är emellertid inskränkt endast till en rätt att yttra sig i frågan. Länsstyrelsen är, när efter sammanträdena beslut skall fattas, obunden av den mening intressenterna tillkännagivit.

Vad som stadgats i fråga om antagande av nya bestämmelser gäller enligt 11 § jämväl beträffande ändring av tidigare antagna bestämmelser.

Fiskeristyrelsen upptager därefter till behandling några frågor av principiell art rörande det formella förfarandet och anför.

Inom styrelsen har diskuterats, *huruvida* den nuvarande ordningen med ärendenas behandling vid *sammanträden* bör ersättas av ett *remissförfarande*.

rande. Möjligen skulle såsom ett visst stöd för ett dylikt förfaringssätt kunna åberopas, att länsstyrelsen enligt fiskerättslagen (22 och 28 §§) har rätt att utan sammanträde med intressenterna meddela vissa bestämmelser, som kan vara delvis likartade med de bestämmelser om fiskets bedrivande, som länsstyrelsen kan meddela med stöd av fiskeristadgan. Fiskeristyrelsen har emellertid funnit övertvägande skäl tala för att den nuvarande ordningen med ärendenas handläggning å sammanträden bibehålles. Att de enskilda intressenterna på ort och ställe kan framlägga sin mening medför fördelar som icke bör underskattas. Den nuvarande ordningen har också visat sig i stort sett fungera tillfredsställande.

Särskilt efter de betydande inskränkningar i den enskilda fiskerätten, som den nya fiskerättslagen medfört, är det uppenbart, att *det inflytande fiskeristadgan tillagt fiskevattensägare* och övriga fiskerättsinnehavare å tillkomsten av lokala bestämmelser för enskilt vatten i vissa fall är *för stort*.

Den enskilda fiskerätten är ju sålunda praktiskt sett upphävd utefter hela västkusten. Och utefter hela havskusten norr om Stockholms län är fisket med rörligt redskap efter annat än lax fritt för envar svensk medborgare å enskilt vatten. Även annorstädes utmed havskusterna samt i de stora insjöarna har den enskildes fiskerätt underkastats icke obetydliga inskränkningar. Intet skäl torde kunna åberopas för att fiskevattensägarnas och fiskerättsinnehavarnas medverkan i dylika fall skall vara erforderlig i fråga om bestämmelser, vilka icke berör det fiske som är fiskerättsinnehavaren förbehållet.

Styrelsen föreslår därför, att frågan i vad mån fiskevattensägare och fiskerättsinnehavare bör ha rätt att medverka vid tillkomsten av bestämmelser för enskilt vatten avgöres efter bestämmelsernas innehåll. Dessa personer bör således få medverka, i den mån de ifrågasatta bestämmelserna berör enskild fiskerätt, annars icke. Den nuvarande förutsättningen för att yrkesfiskare skall få medverka, nämligen att de är »bosatta inom orten», synes mindre lämplig. Bosättning i orten behöver alls icke föranleda slutsatsen, att vederbörande har särskilt intresse av dessa bestämmelser. I stället bör de yrkesfiskare kallas som brukar bedriva fiske inom det område varom fråga är.

Naturligtvis kan det stundom vara en svår sak att avgöra, om en viss föreslagen bestämmelse berör fiskerättsinnehavares rätt och även om den angivna förutsättningen för yrkesfiskares medverkan föreligger. Detta har emellertid ringa praktisk betydelse med hänsyn till att såsom hittills personliga kallelser icke skall utgå och de enskilda intressenterna icke skall ha någon beslutanderätt utan endast rätt att uttala sin mening. Om i enlighet med vad redan nu gäller förslag till bestämmelser före sammanträdet skall hållas tillgängligt i de församlingar, där det föreslagna området är beläget, kan fiskevattensägare, annan fiskerättsinnehavare och yrkesfiskare på ett enkelt sätt förskaffa sig kännedom om bestämmelsernas innehåll och med ledning därav avgöra om han bör infinna sig vid sammanträdet. Visserligen föreskriver fiskeristadgan — och härutinnan föreslår fiskeristyrelsen ingen ändring — att såsom de vid sammanträdet närvarande intressenternas mening skall gälla det varom de flesta sig förenar. Vid sammanträdet uppkommer alltså frågan *vilka som är röstberättigade*. Denna bestämmelses syfte, som endast är att länsstyrelsen vid fattande av beslut i saken skall tillbörligt beakta intressenternas vid sammanträdena uttalade mening, tillgodoses emellertid lika väl, om avgörandet, vilka som är röstberättigade, icke sker efter restriktiva linjer, men det antecknas, huruvida någon röstandes egenskap av intressent är tvivelaktig, tillika med ett kort angivande rörande skälen för denna tvekan. De fall, då vid dessa sammanträden dylik tvekan kan uppstå, torde säkerligen i praktiken komma att bli ganska sällsynta.

Styrelsen övergår härefter till behandling av spørsmålet, om icke före meddelande av bestämmelser för allmänt vatten intressenterna bör få rätt att genom framläggande av sina synpunkter vid sammanträde medverka vid tillkomsten av bestämmelserna. Härigenom skulle sålunda i princip samma ordning bli gällande som beträffande antagande av bestämmelser för enskilt vatten. Styrelsen anför härom.

Den rätt att medverka vid antagandet av lokala bestämmelser för enskilt vatten, som fiskeristadgan givit enskilda intressenter, tillkom enligt stadgans ursprungliga lydelse endast fiskevattensdelägare, och det kan nämnas, att enligt det år 1898 avgivna förslag som låg till grund för stadgan delägarna tillerkändes rätt icke endast att framlägga sina åsikter utan även att delvis själva besluta i saken. Med den ståndpunkt stadgan sålunda ursprungligen intog var det självklart, att stadgans föreskrifter, hur lokala bestämmelser skall tillkomma, icke blev tillämpliga å vatten dit strandäganderätten ej sträckte sig.

Genom kungörelse de 27 juni 1930 (nr 297) genomfördes den ändringen av fiskeristadgan, att jämväl yrkesfiskare och andra fiskerättsinnehavare än fiskevattensdelägare erhöll rätt att medverka vid tillkomsten av lokala bestämmelser för enskilt vatten. En av anledningarna till att yrkesfiskarena fick sådan rätt var att dessa fiskare i fråga om de vatten, där strandägarens fiskerätt var inskränkt, mångenstädes kunde ha ett starkt intresse av hur sådana bestämmelser kom att utformas. Den ändring, som sålunda vidtogs år 1930, torde enligt samstämmig mening ha varit synnerligen befogad. Emellertid synes det ha varit än mer befogat, att yrkesfiskarena tillagts rätt att medverka vid tillkomsten av bestämmelser för vatten dit strandäganderätten ej sträckte sig. Deras intresse härav är naturligtvis merendels större än i fråga om det enskilda vattnet.

Fiskeristyrelsen anser förty, att även frågan om bestämmelser för allmänt vatten bör behandlas vid sammanträden och att härvid de yrkesfiskare, som därstädes brukar bedriva fiske, bör äga rätt att framlägga sina synpunkter.

Stundom kan det inträffa, att bestämmelser, som uteslutande avser allmänt vatten, kan beröra icke endast yrkesfiskares intresse utan även enskild fiskerätt. Så kan t. ex., såsom fiskerättskommittén (SOU 1947:47 s. 93) anför, förekomma fall, då behov föreligger att till skydd för det fria fisket i allmänt vatten meddela bestämmelser till förekommande av missbruk utav den i 3 § fiskerättslagen medgivna rätten för fiskerättsinnehavare att i vissa fall sträcka fast redskap ut i allmänt vatten. Fiskerättsinnehavare och fiskevattensdelägare, som beröres av sådana bestämmelser, bör naturligtvis få samma rätt att delta i frågans behandling som de berörda yrkesfiskarena.

Styrelsen uttalar därefter, att alla praktiska skäl talade för att bestämmelser även i fråga om allmänt vatten borde få meddelas av länsstyrelse. Till stöd för en sådan decentralisering anför styrelsen vidare.

Särskilt om bestämmelser för allmänt vatten, såsom ovan förordats, skall i övrigt tillkomma i samma ordning som bestämmelser för enskilt vatten, skulle ett hänskjutande av frågan till Kungl. Maj:t innebära en helt och hållet onödig omgång och fördröja sakens avgörande. De ofta mycket detaljerade, av lokala förhållanden betingade bestämmelser, varom här är fråga, lämpar sig föga för avgörande i central ordning. Den ökade erfarenhet i fiskerifrågor, som länsstyrelserna efter den nya fiskerättslagens genomförande torde komma att erhålla, och den värdefulla tillgång de har i fiskeri-

intendenternas sakkunskap gör det särskilt lämpligt att beslutanderätten tillkommer dem.

Såvitt fiskeristyrelsen har sig bekant, har det aldrig förekommit, att Kungl. Maj:t avslagit framställning, som länsstyrelsen enligt nuvarande 13 § fiskeristadgan gjort om utsträckande av de för enskilt vatten gällande bestämmelserna till allmänt vatten. Till stöd för att länsstyrelsen får beslutanderätt i ärenden, varom nu är fråga, kan även åberopas den inskränkning i den enskilda fiskerättens innehåll, som den nya fiskerättslagen medfört. Att exempelvis beträffande västkusten ge länsstyrelsen rätt att fastställa bestämmelser för enskilt vatten men ej för allmänt vatten måste framstå såsom mycket oegentligt.

Ur rättssäkerhetssynpunkt är det givetvis i allmänhet mera motiverat, att bestämmelser rörande enskilt vatten hänskjutes till Kungl. Maj:t, än att så sker i fråga om bestämmelser för allmänt vatten. Om någon är missnöjd med länsstyrelsens beslut, skall han naturligtvis ha rätt att besvärsvägen draga frågan under Kungl. Maj:ts prövning.

Något hinder av principiell art torde icke möta mot en utsträckning av länsstyrelsens beslutanderätt i förevarande hänseende. Det må erinras, att länsstyrelsen enligt kungörelsen den 8 december 1950 (nr 622) har att i vissa fall meddela tillstånd till utsättning av fast fiskeredskap i allmänt vatten samt att de föreskrifter länsstyrelsen kan meddela enligt 22 § fiskerättslagen kan avse jämväl sådant vatten.

Det synes ävenledes, som om under förarbetena till fiskerättslagen förutsetts, att länsstyrelsen skulle erhålla sådan befogenhet som här föreslagits. Fiskerättskommittén uttalar sålunda (SOU 1947: 47 sid. 93), att länsstyrelsen jämlikt fiskeristadgan bör kunna meddela bestämmelser, avsedda att till skydd för fritt fiske i allmänt vatten förhindra missbruk av rätten att utsträcka redskap från enskilt vatten till allmänt. Vidare må anmärkas, att tredje lagutskottet vid 1950 års riksdag i sitt utlåtande nr 22 (sid. 21) i anledning av propositionen med förslag till lag om gräns mot allmänt vattenområde uttalat, att rovfiske borde förebyggas genom att länsstyrelserna med stöd av fiskeristadgan meddelade erforderliga regleringsbestämmelser. I utlåtande nr 23 (sid. 51) över propositionen med förslag till fiskerättslag har utskottet ävenledes gjort ett uttalande om länsstyrelsens möjligheter härutinnan, som synes förutsätta att länsstyrelsens befogenhet skall avse även allmänt vatten.

Fiskeristyrelsen behandlar därefter frågan om meddelande av bestämmelser för allmänt vatten, då flera län beröres. Härom anför styrelsen.

När fråga är om bestämmelser för allmänt vatten, kan det måhända bli vanligare än eljest, att frågan berör fiskevatten inom flera län. Förfarandet i ärenden av dylik art regleras genom den allmänna bestämmelsen i 29 § 2 mom. landshövdinginstruktionen den 19 november 1937 (nr 902). Enligt detta stadgande skall beslutanderätten tillkomma länsstyrelserna gemensamt; stannar styrelserna i olika meningar, skall frågan hänskjutas till Kungl. Maj:t, som då har att fatta beslut i saken. Anledning torde icke föreligga att efter mönster av 41 § lagen om gemensamhetsfiske föreskriva, att ärenden av denna art skall höra under länsstyrelsen i det län, där största delen av fiskevattnet är beläget.

Till undvikande av varje missförstånd vill styrelsen tillägga, att styrelsens förslag beträffande bestämmelser för allmänt vatten, om förslaget genomföres, givetvis icke kan utgöra hinder för Kungl. Maj:t att i annan ordning

som finnes lämplig utfärda bestämmelser om fiskets vård och bedrivande. Att Kungl. Maj:t har dylik befogenhet i fråga om såväl allmänt som enskilt vatten är självklart.

Fiskeristyrelsen diskuterar vidare frågan om tidsbegränsning av lokala bestämmelser och anför härom.

Den befogenhet, som 9 § fiskeristadgan och motsvarande bestämmelse i 1852 års fiskeristadga gett länsstyrelserna, har utnyttjats i betydande utsträckning. Än har bestämmelserna — vanligen utfärdade under beteckningen stadgor — meddelats att gälla för hela länet, än blott för visst vattendrag eller för på annat sätt bestämd del av länet. Tid efter annan har en gång meddelade bestämmelser helt eller till viss del ersatts med nya. Tyvärr lider bestämmelserna ofta av brist på klarhet och reda. Ovanligt är icke, att det av nya bestämmelser är svårt att utläsa, i vilken utsträckning gamla bestämmelser blivit upphävida. Följden härav har blivit en på sina håll ganska vildvuxen flora av föreskrifter, och ett avgörande av frågan vilka bestämmelser som i ett visst hänseende gäller kan fordra en ingående granskning av ett flertal å olika tider utfärdade stadgor. Icke endast för den enskilde utan även för fiskeritjänstemännen har härigenom stundom uppkommit betydande svårigheter.

Fiskeristyrelsen finner det oundgängligen nödvändigt att man söker råda bot för dessa missförhållanden. Någon annan möjlighet torde icke föreligga härutinnan än att föreskriva, att de bestämmelser som tillkommit före den nya fiskeristadgans ikraftträdande skall viss tid efter nämnda tidpunkt, förslagsvis tio år, automatiskt upphöra att gälla. Bestämmelse härom har upptagits i övergångsbestämmelserna till förslaget till fiskeristadga.

Vad angår bestämmelser, som kommer att utfärdas efter den nya stadgans ikraftträdande, kan måhända förväntas, att med länsstyrelsernas alltmer ökade erfarenhet i fiskerifrågor och med den granskningsskyldighet med avseende å ifrågasatta bestämmelser som enligt vad nedan kommer att föreslås skall tillkomma icke blott såsom nu fiskeriintendenten utan även fiskeristyrelsen, de nu berörda olägenheterna kommer att bli mindre framträdande än tidigare. Emellertid torde otvivelaktigt risk finnas för att efter en längre tids förlopp nu rådande olägenheter kan komma att återuppstå. Styrelsen föreslår därför, att i framtiden bestämmelserna alltid skall fastställas att gälla för viss tid. Härigenom kan ett konstaterande av vilka bestämmelser, som i visst hänseende gäller, ske utan genomgång av de före viss tidpunkt utfärdade stadgorna. Styrelsen kan icke finna, att en sådan föreskrift skulle kunna föranleda några svårigheter. Den längsta giltighetstiden bör enligt styrelsens mening vara tio år, räknat från det beslutet i ärendet vunnit laga kraft. Utvecklingen inom fiskerinäringen gör, att en översyn av bestämmelser om fiskets vård och bedrivande i allmänhet är påkallad, sedan nämnda tid förflutit.

Givetvis bör det åligga fiskeriintendenterna att i god tid före utgången av giltighetstiden taga initiativ till meddelande av de bestämmelser som därefter kan bli erforderliga.

Fiskeristyrelsen har vid sitt ståndpunktstagande i den nu berörda frågan förutsatt, att de bestämmelser länsstyrelsen har att meddela avfattas så att de icke innehåller hänvisning till tidigare utfärdade bestämmelser. Att upptaga direkt föreskrift härom i fiskeristadgan torde vara obehövt.

Remissinstanserna.

Remissinstansernas yttranden ansluter sig i allmänhet till speciella paragrafer, som behandlar de lokala bestämmelserna. Yttrandena kommer därför att huvudsakligen redovisas i samband med dessa bestämmelser. Några uttalanden av mera principiell art torde dock böra återgivas i anslutning till fiskeristyrelsens allmänna motivering i denna del.

I fråga om det formella förfarandet anför *länsstyrelsen i Malmöhus län*, att såvitt länsstyrelsen kände till, anmärkning ej framställts mot länsstyrelsernas befattning med ärenden angående fiskets vård och bedrivande. En fast praxis hade utbildat sig på området. Det kunde bl. a. därför ifrågasättas, om en ny fiskeristadga borde tyngas med olika föreskrifter, vilka i detalj reglerade länsstyrelsernas tillvägagångssätt i samband med utfärdandet av lokala stadgor. Dylika föreskrifter kunde — därest så ansågs lämpligt — lämnas av t. ex. fiskeristyrelsen direkt till länsstyrelserna i form av anvisningar. Länsstyrelsen ville i detta sammanhang hänvisa till de av kommerskollegium lämnade kompletterande föreskrifterna till förordningen om explosiva varor.

Även *länsstyrelsen i Västerbottens län* finner det önskvärt att för åstadkommande av smidig handläggning ej alltför detaljerade föreskrifter gives.

I olika remissyttranden har gjorts gällande att hushållningssällskapens inflytande är för svagt vid tillkomsten av lokala bestämmelser. *Hushållningssällskapens förbund* anför härom.

Hushållningssällskapen har under årens lopp vidtagit och bekostat en rad av fiskevårdande åtgärder. Vidare har från det allmännas sida uppdragits åt sällskapen att handha olika uppgifter på fiskets område. Hushållningssällskapen har härigenom förvärvat sig god kännedom om de lokala fiskeförhållandena. Det är under sådana omständigheter förvånande och anmärkningsvärt, att fiskeristyrelsen nu synes vilja utestänga sällskapen från medverkan och delaktighet vid genomförandet av lokala bestämmelser om fiskets vård och bedrivande.

Västerbottens läns hushållningssällskap framhåller följande synpunkter.

Beträffande sättet för genomförandet av lokala bestämmelser föreskrives i nu gällande stadga, att vissa intressenter och myndigheter, bl. a. hushållningssällskap skall intaga en privilegierad ställning så till vida, att framställning från nämnda myndigheter obligatoriskt skall föranleda hållandet av sammanträde. Enligt utredningens mening föreligger icke längre skäl att bibehålla nämnda ordning. — — — I § 17 har i utredningen angivits vilka som skall erhålla kallelse till dylika sammanträden och i § 18 föreskrives om remissförfarandet i samband med införandet av lokala bestämmelser på fiskets område. I ingen av nämnda paragrafer har enligt utredningens förslag till stadga hushållningssällskapen ansetts böra omnämnas. Utredningens förslag till stadgande vid genomförandet av lokala fiskebestämmelser, som innebär att sällskapen kan utestängas från möjligheten att utöva inflytande vid genomförandet av dylika bestämmelser, synes därför anmärkningsvärt.

Redan år 1900, då nu gällande fiskeristadga genomfördes, ansågs det motiverat att sällskapen i förevarande avseenden intog en privilegierad ställning. Sällskapens insatser och inflytande på fiskets och fiskevårdens område torde sedan dess i hög grad ha vidgats. Hushållningssällskapen utgör också alltfört den myndighet, som genom sina fiskeritjänstemän och sin fiskerinämd har den bästa lokalkännedomen i frågor på fiskets område inom länet.

Liknande synpunkter framföres även i andra remissyttranden.

Fiskeriintendenten i mellersta distriktet tar upp frågan om gällande av kostnaderna för de undersökningar, som erfordras innan förslag till en lokal stadga kan upprättas. Dessa undersökningar kan, framhåller intendenten, bli omfattande. Han anför härom vidare.

Då sådana undersökningar kan jämföras med andra liknande som bekostas av sökandena synes det mig lämpligt att även de förundersökningar m. m. i fält som erfordras för en fiskestadga blir bekostade på samma sätt d. v. s. av sökanden antingen denne är en enskild person, enskilt företag eller kommunal eller statlig myndighet. Förordnande härom bör utfärdas av länsstyrelsen. Bestämmelser härom torde böra intagas i stadgan.

Fiskeristyrelsens förslag, att länsstyrelserna skall kunna meddela bestämmelser även beträffande allmänt vatten tillstyrkes eller lämnas utan erinran i så gott som samtliga remissyttranden, varvid stundom uttryckligen betonas, att förslaget härutinnan innebär en önskvärd förenkling.

Kammarkollegiet anser emellertid att det kan diskuteras om icke Kungl. Maj:t även i fortsättningen bör utfärda fiskeribestämmelser för allmänt vattenområde eller för fiske som är fritt för envar. Härom anför kollegiet följande.

Gränserna mellan länen är i allmänhet icke bestämda inom det allmänna vattenområdet i havet. Fiskeribestämmelser bör därför i fråga om det allmänna vattenområdet icke utfärdas för länet såsom sådant utan för ett geografiskt bestämt område. De särskilda bestämmelserna för fiske på allmänt vatten synes även böra i vissa fall vara desamma för större områden än länet t. ex. för hela västkusten eller för bottenhavet.

Amatörfiskarnas riksförbund anmärker, att bestämmelser rörande allmänt vatten får en vidare innebörd genom att de skall gälla även för alla de fiskande, som icke är intressenter i enskilda vatten men kanske har ett mycket stora intresse av det allmänna vattnet. Tidigare har icke — kanske just på grund av Kungl. Maj:ts prövningsrätt — förekommit några allvarliga försök att genom bestämmelser rubba de inbördes rättigheterna mellan olika grupper av fiskande i de allmänna vattnen. På senare tid har dock framkommit tydliga försök i sådan riktning. Skulle länsstyrelserna själva slutgiltigt besluta om bestämmelser för de allmänna vattnen, så är det nödvändigt att alla intresserade grupper ges tillfälle att yttra sig samt att i inledningen till stadgan anges de principer, enligt vilka länsstyrelsen skall bedöma frågan.

Föredraganden.

Bestämmelserna i förslaget om länsstyrelsernas *tillvägagångssätt vid utfärdande av lokala bestämmelser* överensstämmer i huvudsak med nu gällande stadga. De torde icke vara mera detaljerade än de nuvarande. Att, såsom länsstyrelsen i Malmöhus län ifrågasatt, i stället för att upptaga dessa bestämmelser i stadgan överlåta åt fiskeristyrelsen att utfärda anvisningar om tillvägagångssättet synes icke innebära någon vinst. Jag anser emellertid att på åtskilliga punkter reglerna kan förenklas. Bland annat torde bestämmelserna om omröstning vid sammanträden kunna utgå. I samband med behandlingen av de särskilda paragrafer som reglerar förfarandet kommer jag att närmare angiva de ändringar av denna art som bör vidtagas.

Förslagets bestämmelser torde i praktiken ej komma att innebära att *hushållningssällskapens inflytande* vid tillkomsten av lokala bestämmelser minskas. Det är självfallet, att sådana bestämmelser alltjämt måste tillkomma såsom ett resultat av ingående samarbete mellan fiskeriintendenten samt fiskerinämnd och länsfiskeritjänsteman. Hushållningssällskapens viktiga uppgifter i fråga om fiskevården torde emellertid uttryckligen böra framhållas i stadgan. Härtill återkommer jag i samband med behandlingen av de olika paragraferna.

En fiskeriintendent har föreslagit, att sökanden skall betala *kostnaderna för de undersökningar* som i anledning av framställning erfordras, innan förslag till lokal stadga kan upprättas. Mot en sådan skyldighet för sökanden torde kunna invändas — förutom att det ofta är en ren tillfällighet vem som gör ansökan — att det ej kan vara rättvist att enskild person, som tagit initiativ till bestämmelser, som påkallas ur allmän synpunkt, på grund härav skall drabbas av en ekonomisk belastning.

Fiskeristyrelsens motivering för att länsstyrelse skall kunna utfärda bestämmelser även för *allmänt vatten* synes bärande. Att såsom kammarkollegiet påpekat gränserna mellan länen i allmänhet icke är bestämda inom det allmänna vattenområdet i havet torde ej behöva föranleda till att länsbestämmelser utfärdas för ett geografiskt bestämt område och icke för länet såsom sådant. Anmärkas må att de beslut, som Kungl. Maj:t brukar meddela om utsträckning av giltigheten av bestämmelser för enskilt vatten till allmänt vatten, kanske oftast gällt hela länets allmänna vatten utan att någon olägenhet härav försports. Om fiskeribestämmelser erfordras t. ex. för hela västkusten, torde de oftast böra avse såväl allmänt som enskilt vatten. Även vid utfärdande av föreskrifter för allmänt vatten bör givetvis avvägning ske mellan de intressen, som företrädes av skilda grupper av fiskande.

Stundom kan det i fråga om både enskilt och allmänt vatten vara olämpligt att en länsgräns utgör gräns för en fiskeribestämmelses giltighetsområde. Det bör vara en angelägen uppgift för fiskeriintendenterna och fiskeristyrelsen att i sådana fall söka få till stånd enhetlighet mellan olika län eller delar av närgränsande län.

Föreskrifter om förfarandet, då flera länsstyrelser gemensamt skall meddela bestämmelser, återfinnes nu i 43 § 2 mom. länsstyrelseinstruktionen den 5 juni 1953 (nr 541).

Speciell motivering (14—22 §§).

14 §.

Första stycket i 14 § av fiskeristyrelsens förslag innefattar allmänt be- myndigande för länsstyrelserna att meddela lokala föreskrifter. I andra styc- ket har föreslagits bestämmelse om att sådana föreskrifter skall kunna om- fatta även förbud mot åtgärder som kan misstänkas innebära förberedelse till olaga fiske. I tredje stycket föreslås att lokala föreskrifter alltid skall vara tidsbegränsade till högst tio år. Andra och tredje styckena saknar mot- svarighet i gällande stadga.

Första stycket.

Fiskeristyrelsen.

Fiskeristyrelsen anför utöver den allmänna motiveringen följande.

Första stycket i 14 § motsvarar 9 § första stycket i den gällande stadgan. Enligt sistnämnda författningsrum skall bestämmelserna meddelas »för viss ort». Detta uttryck synes mindre lämpligt såsom beteckning för bestämmel- sernas giltighetsområde och stundom har ifrågasatts, om icke uttrycket — i strid mot vad som avsetts vid fiskeristadgans tillkomst — hindrar med- delande av bestämmelser för ett helt läns enskilda vatten. Om såsom ovan förutsatts, bestämmelser skall kunna meddelas som endast avser allmänt vatten, synes uttrycket kunna bli direkt missvisande. Styrelsen föreslår i stället, att bestämmelsernas giltighetsområde anges såsom »länet eller viss del därav».

Remissinstanserna.

Fiskevårdskonsulenten hos domänstyrelsen anser, att bestämmelser om fiskets vård och lämpliga bedrivande icke bör meddelas för ett helt län och anför.

Länsstyrelserna har visserligen redan nu meddelat bestämmelser för hela länet men resultatet har blivit föga ändamålsenligt. Angränsande län med i stort sett likartade förhållanden har i många fall fått helt olika bestäm- melser om redskap och fisketider m. m. och därigenom har stundom olika bestämmelser kommit att råda i samma vatten. En ytterligare anledning till att länsstyrelserna bör äga meddela bestämmelser endast »för viss ort» utgör den nya indelningen i fiskeriintendentsdistrikt, vars gränser ej följer länsgränserna utan vattendelarna mellan de större sjö- och flodsystemen. Lokala bestämmelser bör utfärdas av länsstyrelserna endast för områden där lokala organisationer såsom gemensamhetsfiskeriet eller andra fiskeri- sammanslutningar kan övervaka de lokala bestämmelsernas efterlevnad. Eljest kan man befara att det nuvarande förhållandet fortsätter: en djungel av paragrafer, som sällan eller aldrig efterlevs eller bevakas.

Fiskeriintendenten i nedre norra distriktet påpekar att förslaget talar om bestämmelser om fiskets vård och bedrivande under det att den nuvarande stadgan talar om bestämmelser om »fiskets vård och lämpliga bedrivande». Han anför i anslutning härtill följande.

Det nuvarande uttrycket har åtminstone i vissa fall tolkats så att endast bestämmelser, som behöves för att fisket skall bedrivas på ett för fisket lämpligt sätt, kan utfärdas. Det har därför ifrågasatts om en bestämmelse, som tar sikte på avsättningsförhållandena — t. ex. förbud mot att ilandföra strömming under lördag e. m. och söndag, emedan den icke kan nå konsumenten i färskt tillstånd — kan utfärdas av länsstyrelsen. Det skulle nämligen i ett sådant fall icke röra sig om en bestämmelse, lämplig för fiskets bedrivande, utan en bestämmelse lämplig för avsättningen av fisken. Genom att attributet »lämpliga» borttagits i förslaget synes bestämmelser av den beskaffenhet som här relaterats kunna utfärdas av länsstyrelsen med stöd av denna paragraf. Länsstyrelsens befogenheter har därför i det nya stadgeförslaget betydligt vidgats, när det gäller att utfärda bestämmelser för fiskets bedrivande. Detta synes mig emellertid ej behöva medföra några nackdelar och kan i vissa fall vara till fördel.

Andra stycket.

Fiskeristyrelsen.

För ett effektivt upprätthållande av ett i fiskevårdens intresse meddelat förbud kan det stundom vara av nöden att förbjuda gärningar, som ger anledning till misstanke om att förbudet överträtts eller kommer att överträdas. Sålunda kan det t. ex. vara erforderligt, att ett förbud mot användande av visst fångstredskap kompletteras med ett stadgande, att envar, vilken färdas å fiskevatten som förbudet avser och därvid medför redskapet, kan drabbas av ansvar. Det har i praxis yppats tvekan, huruvida länsstyrelsen har befogenhet att meddela föreskrift av sistnämnda slag. Fiskeristyrelsen har därför funnit lämpligt, att det i fiskeristadgan direkt utsäges att länsstyrelsen har sådan befogenhet. Stadgande härom har upptagits i 14 § andra stycket i förslaget.

Remissinstanserna.

Statens jordbruksnämnd, länsstyrelserna i Uppsala och Gävleborgs län samt fiskeriintendenten i mellersta distriktet avstyrker eller uttalar starka betänkligheter mot bestämmelsen i andra stycket. Statens jordbruksnämnd anser det icke vara lämpligt att ge länsstyrelsen en så vid befogenhet som här förslagits och anför att det över huvud taget var en ganska allvarlig sak att straffbelägga åtgärder som endast »giva anledning till misstanke». Om bestämmelser av detta slag erfordrades, borde de meddelas av Kungl. Maj:t. De borde i så fall preciseras och inrymmas i fiskeristadgan. De nämnda länsstyrelserna — som jämför föreskriften med de i 7 och 31 §§ samt 9 och 29 §§ i förslaget upptagna bestämmelserna om straff för förberedelse till förbjudet fiske för det man utrustad med förbjudet redskap eller förbjudna ämnen färdas å fiskevatten — fin-

ner det mycket tveksamt, om enbart färd över fiskevatten skall utgöra straffbart försök, därest den fiskande är utrustad med förbjudet redskap. Nyssnämnde fiskeriintendent finner den medgivna rätten för länsstyrelsen stötande för rättskänslan. Man borde dock endast dömas för begånget brott. En avsevärd missämja och split till men för fiskevården kunde tänkas bli följden av en dylik straffbeläggning och medföra besvärliga konsekvenser såsom att i Stockholms skärgård transport av spinnfiskeredskap över det inre (förbjudna) området till det yttre (fria) kunde omöjliggöras i stor utsträckning till väsentlig nackdel för gemene mans fullt legala fritidsfiske.

Amatörfiskarnas riksförbund anser, att stagandet bör givas sådan formulering att det endast avser det i motiven angivna fallet att ett förbud mot användande av visst fångstredskap behöver kompletteras med ett stadgande att envar som färdas å fiskevatten som förbudet avser och därvid medför redskapet kan drabbas av ansvar. Något annat fall syntes icke avses. Med den av fiskeristyrelsen föreslagna formuleringen skulle eljest lätt stöd kunna vinnas för ett förbud mot ur fiskevårdssynpunkt oskadliga fiskemetoder under hänvisning till behovet av förenklad övervakning. I Hjälmarren skulle således pimpelfiske kunna förbjudas i syfte att underlätta övervakning av förbudet mot fiske med huggkrok.

Ett flertal remissinstanser finner, utan att i sak göra invändning mot bestämmelsen i andra stycket, att densamma bör omredigeras i förtydligande syfte. *Kammarkollegiet* föreslår exempelvis följande formulering: »Sådan bestämmelse må avse jämväl förbud mot att vid fiske medföra förbjudet fiskeredskap och andra därmed jämförliga åtgärder». *Fiskeriintendenten i nedre norra distriktet* föreslår en liknande formulering.

Tredje stycket.

Fiskeristyrelsen hänvisar till vad som anförts i den allmänna motivering-
en till denna underavdelning.

Remissinstanserna.

Flera remissinstanser framhåller uttryckligen, att den föreslagna bestämmelsen är mycket värdefull.

Emellertid har *kammarkollegiet*, *Svenska fiskeritjänstemannaförbundet* och *några länsstyrelser* icke funnit motiveringen till bestämmelsen i detta stycke bärande utan avstyrkt bestämmelsen, varvid stundom framhålles, att det bör ankomma på länsstyrelsen att för varje fall bedöma huruvida lokala bestämmelser bör vara tidsbegränsade eller gälla endast tills vidare.

Länsstyrelsen i Västmanlands län anför.

Att hålla reda på vilka föreskrifter som gäller och avfatta nya bestämmelser så att det klart framgår vilka äldre bestämmelser som sättes ur kraft får väl anses utgöra en elementär skyldighet för länsstyrelsen. Det ligger i sakens natur att gällande lokala fiskevårdsstadgar tid efter annan bör revideras och att ändrade föreskrifter bör utformas och publiceras på sådant sätt att allmänheten får klart för sig vad som vid varje tidpunkt gäller.

Länsstyrelsen i Södermanlands län anlägger följande synpunkter.

Även om stadgorna tidsbegränsas enligt förslaget torde det bli nödvändigt att vidtaga ändringar under tioårsperioderna. De lokala fiskeribestämmelserna är nämligen föremål för kontinuerlig översyn och kritik, särskilt från fiskeintressenternas och deras organisationers sida. I och för sig synes därför tidsbegränsningen icke innebära, att för visst vattenområde gällande bestämmelser kommer att finnas samlade på ett och samma ställe. Liknande olägenheter som beträffande fiskeristadgorna torde i allmänhet kunna uppkomma vid detaljregleringar på områden, där ofta inträffande förändringar tid efter annan påkallar revision av meddelade föreskrifter. Denna omständighet föranleder dock inom lagstiftningen vanligen icke, att bestämmelsernas giltighet tidsbegränsas. Enligt länsstyrelsens mening är det ej heller nödvändigt, att så sker i fråga om fiskeristadgorna. Den önskade överskådligheten synes lika väl kunna ernås, om stadgorna, så snart detta finnes erforderligt, ånyo i sin helhet intages i länskungörelserna under beaktande av gjorda ändringar eller tillägg. Länsstyrelsen har hittills följt denna metod, varigenom intresserade beretts tillgång till fiskeristadgor, som innehåller samtliga de för varje särskilt vattenområde vid tiden för omtryckningen gällande bestämmelserna.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län framhåller, att en ovillkorlig tidsbegränsning måste för allmänheten och framförallt yrkesfiskare medföra en irriterande osäkerhet och i samband med eventuell förnyelse av de tilländalupna bestämmelserna medföra åtskilligt onödigt besvär.

Även *länsstyrelsen i Stockholms län* pekar på olägenheten för länsstyrelserna att senast 10 år efter den lokala stadgans tillkomst tvingas att upprepa det omständliga och tidsödande förfarande som anges i 15—18 §§ i förslaget, även om någon saklig ändring av stadgan ej framstår såsom påkallad. *Kammarkollegiet* anser det kunna förväntas att med den kontroll som fiskeristyrelsen kommer att utöva över de lokala stadgorna någon svårighet icke skall uppstå att avgöra vilka bestämmelser som är gällande. *Länsstyrelsen i Uppsala län* anlägger samma synpunkt och tillägger, att nämnda svårighet minskar med hänsyn till den skyldighet som åvilar fiskeriintendenterna att vid behov föreslå de bestämmelser som kan bli erforderliga.

Fiskeriintenden i Västerhavets distrikt förklarar sig intet ha att erinra mot principen att länsbestämmelsernas giltighet tidsbegränsas men framhåller, att honom veterligt de av fiskeristyrelsen påkallade olägenheterna av att hitintills ingen tidsbegränsning funnits icke gjort sig gällande inom Västerhavets distrikt.

Länsstyrelsen i Södermanlands län gör utöver det anförda gällande, att länsstyrelserna under alla förhållanden bör erhålla rätt att, när en fiskestadga upphör att gälla, meddela beslut i ämnet utan hållande av sammanträden, därest förslag ej väckts om ändrade bestämmelser eller föreslagna ändringar endast är av ringa betydelse. Även *remissinstanser*, vilka icke framställer någon erinran mot förslaget om tidsbegränsning, uttalar sig i samma riktning.

Länsstyrelserna i Stockholms och Malmöhus län, vilka avstyrker förslaget om tidsbegränsning, gör gällande, att den föreslagna maximitiden i vart fall är för kort tilltagen.

Jämväl vissa remissinstanser vilka i princip tillstyrker tidsbegränsning, bl. a. *fiskeriintendenterna i övre södra distriktet* och *Västerhavets distrikt* samt *Föreningen Sveriges fiskeritjänstemän* gör erinringar mot att den föreslagna maximitiden sättes till endast 10 år. *Fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt* hemställer, att tiden ökas till förslagsvis högst 15 år. Härom anför fiskeriintendenten.

En lång rad av nu förefintliga stadgor har gällt i åtskilligt mer än tio år utan att därför något mera påtagligt behov av en allmän översyn av dem enligt min mening kan anses ha förelegat. Och att förnya en stadga — och särskilt en större sådan — helt eller så gott som helt redan efter tio år blott för att få ett nytt datum å länsstyrelsens resolution kan väl ej vara så stor mening i. Nu är emelertid saken ofta den att utarbetandet av och revision av stadgor till följd av erforderliga undersökningar och andra omständigheter kan ta en tid av flera år. En så kort giltighetstid som 10 år måste i varje fall för de intender, som har hand om ett flertal län, draga med sig en höggradig och sakligt sett tämligen onödig ökning i arbetsbördan, för att nu inte tala om den kostnad som följer av alla de extra sammanträden, som länsstyrelserna jämlikt 15 § i förslaget måste hålla.

Även *Föreningen statens fiskeritjänstemän* anser en tid av 15 år lämplig och framhåller därvid, att utarbetandet av lokala bestämmelser i regel kräver jämförelsevis lång tid och därjämte är förknippat med vissa kostnader för såväl myndigheter som den berörda befolkningen.

Värmlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott, i vars yttrande *länsstyrelsen i länet* i stort sett instämt, finner att maximitiden lämpligen kan utsträckas till 25 år, bl. a. med hänsyn till redskapsanskaffningen.

Uppsala läns hushållningssällskap, förvaltningsutskottet i Älvsborgs läns norra hushållningssällskap, fiskeriintendenten i övre södra distriktet och *fiskerinämden för Vänern* har ej något att erinra mot att länsbestämmelser för mindre områden fastställes för en tid av högst 10 år men gör gällande att för större område tiden bör utsträckas till högst 25 år. *Fiskeriintendenten* anser att denna längre tid bör gälla bestämmelser för Vänern, Vättern, Hjälmarens och Mälarens, för helt län, för visst flodområde eller för helt vattendrag och anför i anslutning härtill.

Det dröjer ganska länge innan nya stadgebestämmelser för större områden blir allmänt kända bland de fiskande. En för tät ändring av stadgorna medför också att dyrbar fiskredskap kanske blir olaglig. En sådan ändring medför dessutom ett osäkerhetstillstånd bland de fiskande och detta i sin tur förorsakar att stadgorna i större utsträckning överträdes än som eljest skulle vara fallet.

Älvsborgs läns norra hushållningssällskaps förvaltningsutskott anser, att den förut angivna maximitiden om 25 år bör gälla i fråga om större vatten, t. ex. Vänern, och andra sjöar och älvar, där yrkesfiske av betydelse förekommer.

Slutligen anmärker *kammarkollegiet* mot det föreslagna stadgandet i tredje stycket, att dess formulering kan ge anledning till den tolkningen att bestämmelserna icke kan ändras under den giltighetstid som länsstyrelsen föreskrivit.

Föredraganden.

Första stycket.

Med ändringen av uttrycket fiskets vård och *lämpliga* bedrivande till »fiskets vård och bedrivande» torde fiskeristyrelsen icke ha avsett någon ändring i sak. Fiskeristyrelsen torde ha förmenat att, om ordet »lämpliga» skulle upptagas före ordet »bedrivande» det också borde finnas före ordet »vård». Då omformuleringen synes vara motiverad och ej innebära någon saklig ändring, har jag intet att erinra mot densamma.

Liksom enligt nuvarande stadga bör länsstyrelsen kunna genom lokala bestämmelser skärpa stadgans allmänna bestämmelser om minimimått, fredningstider, förbjudna fiskemetoder m. m. Däremot förutsättes liksom för närvarande, att en länsbestämmelse ej skall få innebära en lindring av nämnda allmänna föreskrifter, t. ex. lägre minimimått eller kortare fredningstid. Det kan måhända vara lämpligt, att det nu sagda tydligare framgår av författningstexten. Jag förordar därför att detta direkt utsäges i 14 § första stycket, varvid första stycket av den föreslagna 12 § som tidigare nämnts bör utgå.

Andra stycket (fiskeristyrelsens förslag).

Mot den av fiskeristyrelsen i 14 § andra stycket föreslagna bestämmelsen har betänkligheter anförts av några remissinstanser. Statens jordbruksnämnd har sålunda uttalat, att det var en allvarlig sak att straffbelägga åtgärder som endast gav anledning till misstanke att ett fiskeförbud överträtts eller skulle överträdas. Om bestämmelser av detta slag erfordrades, borde de i varje fall meddelas av Kungl. Maj:t och inrymmas i fiskeristadgan. Jag delar den uppfattning som jordbruksnämnden uttalat. Som jag närmare kommer att utveckla i samband med ansvarsbestämmelserna förordar jag att straff på förberedelsestadiet endast skall inträda i vissa särskilda i fiskeristadgan angivna fall, då det torde vara uppenbart, att i regel uppsåt att bedriva olaga fiske föreligger. För att straffansvar skall inträda bör därjämte fordras att sådant uppsåt föreligger i det särskilda fallet. På grund av det anförda har motsvarighet till andra stycket icke upptagits i departementsförslaget.

Tredje stycket (fiskeristyrelsens förslag).

Flera remissinstanser har uttalat, att det skulle vara av stort värde med en sådan bestämmelse om tidsbegränsning av lokala föreskrifter, som fiskeristyrelsen föreslagit i tredje stycket av 14 §. Man har därvid uttalat, att

det för närvarande fanns ett otal bestämmelser som utfärdats för lång tid sedan och att det var förenat med stora svårigheter att avgöra vilka bestämmelser som fortfarande gällde för fisket i ett visst vatten. Dessa olägenheter skulle i väsentlig grad undanröjas om lokala föreskrifter alltid upphörde efter en viss tidsperiod, därest de ej förnyades.

Å andra sidan har ett flertal remissinstanser avstyrkt bestämmelsen och därvid framhållit, att det borde ankomma på länsstyrelsen att för varje fall bedöma huruvida lokala bestämmelser borde vara tidsbegränsade eller icke. Det borde åligga länsstyrelse att ombesörja systematisering av utfärdade föreskrifter. Även i andra avseenden har bestämmelsen utsatts för kritik. Sålunda har man ansett att den föreslagna tiden, 10 år, är för kort samt att det skulle vara onödigt besvär och arbete att med jämna mellanrum upprepa det i stadgan påbudna förfarandet i samband med förnyelse av gällande föreskrifter. Vidare har påpekats, att ändringar i lokala föreskrifter ofta torde få ske även inom den föreslagna 10-årsperioden.

Jag anser att de av remissinstanserna sålunda gjorda invändningarna mot stadgandet är vägande. Den föreslagna bestämmelsen bör därför ej införas i stadgan. Såsom bland andra länsstyrelserna i Västmanlands och Södermanlands län anfört torde det böra vara länsstyrelsens sak att tillse, att meddelade lokala bestämmelser på lämpligt sätt systematiseras och göres tillgängliga för allmänheten. Vid behov bör därvid sammanställningar göras och omtryckning ske. För att i detta avseende få ett enhetligt förfarande hos länsstyrelserna torde emellertid i fiskeristadgan böra införas en bestämmelse om att länsstyrelserna är skyldiga föra register över meddelade lokala föreskrifter. Formulär till sådant register bör på förslag av fiskeristyrelsen fastställas av Kungl. Maj:t, som därvid även kan utfärda erforderliga anvisningar. I enlighet med det anförda har som ett andra stycke i 14 § av departementsförslaget införts en föreskrift om registrering.

Till frågan om även redan utfärdade lokala föreskrifter, som ännu gäller, bör upptagas i det föreslagna registret, återkommer jag i samband med behandlingen av övergångsbestämmelserna.

15 §.

Fiskeristyrelsen.

15 § fastslår, att länsstyrelsen såsom hittills före beslut om meddelande av bestämmelser regelmässigt skall inhämta förslag från fiskeriintendenten angående bestämmelsernas innehåll och tillämpningsområde samt, efter det förslag inkommit, hålla ett eller flera sammanträden med intressenterna. Från denna huvudregel föreslår fiskeristyrelsen vissa undantag i 16 och 19 §§.

Remissinstanserna.

Remissinstanserna har i sak icke haft något att erinra mot den föreslagna 15 §. Emellertid har vissa anmärkningar av formell natur framställts.

Länsstyrelsen i Stockholms län ifrågasätter om det är nödvändigt att framhålla att »erforderligt antal» sammanträden skall hållas. *Länsstyrelsen i Norrbottens län* föreslår den ändringen, att sammanträden skall hållas »med av frågan berörda». Göres denna ändring skulle vad i 17 § första stycket stadgats om enskildas och sammanslutningars kallelse till sammanträde såsom överflödigt kunna utgå.

Statens jordbruksnämnd och några andra remissinstanser anser, att andra stycket bör kunna utgå genom lämplig omformulering av första stycket.

Föredraganden.

I 15 § gives regler för det normala förfarandet vid länsstyrelsernas beredning av ärenden angående lokala föreskrifter. I likhet med vad nu gäller enligt 9 § fiskeristadgan skall inhämtas förslag från fiskeriintendenten och därefter hållas sammanträden. Mot fiskeristyrelsens förslag torde i sak intet vara att erinra. Såsom några remissinstanser framhållit torde emellertid några formella ändringar böra göras. I enlighet med fiskeristyrelsens förslag bör visserligen sammanträden hållas till erforderligt antal och å lämpliga tider och orter, men det torde vara tillräckligt att i författningstexten ange att sammanträde skall hållas. Såsom fiskeristyrelsen uttalat torde det ligga i sakens natur att förslag från fiskeriintendenten ej skall inhämtas om han eller fiskeristyrelsen redan avgivit sådant. Det torde nämligen få förutsättas att om fiskeristyrelsen avgivit förslaget fiskeriintendenten haft tillfälle yttra sig i ärendet. Det föreslagna andra stycket torde därför kunna utgå.

Den i fiskeristyrelsens förslag gjorda hänvisningen till 19 § synes vara onödig och torde kunna vara vilseledande, då motsvarande hänvisning ej gjorts i 16—18 §§.

I enlighet med det anförda har 15 § i departementsförslaget utformats.

16 §.

De i 16 § föreslagna bestämmelserna innebär att, i motsats till vad nu gäller, envar skall äga göra framställning om att lokala föreskrifter skall meddelas. För det fall att länsstyrelse anser att en framställning är av den art att den bör avslås föreslås vissa jämkningar i förfarandet.

Fiskeristyrelsen.

Såsom förut framhållits finnes nu i fiskeristadgan närmare angivet vilka personer och myndigheter som har rätt att hos länsstyrelsen göra framställning om meddelande av bestämmelser. Sådan rätt tillkommer enligt 9 § andra stycket delägare i fiskevatten, annan fiskerättsinnehavare och inom orten bosatt yrkesfiskare samt landsting, stadsfullmäktige i stad som ej deltagar i landsting, hushållningssällskap, fiskeristyrelsen och fiskeriintendenten.

Eftersom länsstyrelsen har — och enligt förslaget alltjämt skall ha — befogenhet att själv taga initiativ i frågan, har rätten att göra framställning som nu sagts i och för sig ringa betydelse. I själva verket torde också länsstyrelserna i allmänhet beakta en framställning, varifrån den än kommer, åtminstone i så mån att framställningen remitteras till fiskeriintendenten för yttrande.

På grund av vad nu anförts och då några skäl ej föreligger, varför icke en framställning från annan än de uppräknade myndigheterna och personerna skulle skänkas det beaktande som dess innehåll förtjänar, föreslår styrelsen, att någon bestämmelse om vilka som äger rätt att göra framställning som här avses icke upptages i den nya stadgan.

Den nuvarande 9 § reglerar emellertid icke endast frågan, vilka myndigheter och enskilda som äger rätt göra sådan framställning, utan även spørgsmålet, vilken behandling länsstyrelsen är skyldig att underkasta framställningen. Av fiskeristyrelsen eller fiskeriintendenten gjord framställning, som enligt föreskrift i stadgan skall åtföljas av förslag, skall alltid föranleda hållande av sammanträde. Detsamma gäller framställning från landsting, stadsfullmäktige och hushållningssällskap. Har sådan framställning gjorts utan att förslag föreligger skall dock först förslag inhämtas. Har framställning gjorts av delägare i fiskevatten, fiskerättsinnehavare eller yrkesfiskare, kan länsstyrelsen, om omständigheterna så föranleder, inhämta förslag. Anses så ej böra ske, får länsstyrelsen likväl icke avslå framställningen utan att först fiskeriintendenten hörts.

Liksom för närvarande bör fiskeristyrelsen och fiskeriintendenten på grund av det ansvar som åligger dem såsom speciellt fiskevårdande myndigheter ha rätt att framtvinga sammanträde. Att fiskeristyrelsen eller fiskeriintendenten vid sin framställning skall foga förslag rörande bestämmelsernas innehåll och tillämpningsområde torde vara så självklart, att det nuvarande stadgandet härom i 9 § andra stycket kan utgå.

Fiskeristyrelsen anser skäl icke föreligga att bibehålla den privilegierade ställning som nu tillkommer landsting, stadsfullmäktige och hushållningssällskap genom att en framställning från någon av nämnda myndigheter alltid skall föranleda skyldighet för länsstyrelsen att hålla sammanträde. Praktiskt sett torde avskaffandet av den särställning dessa myndigheter intager sakna betydelse.

Den naturligaste ordningen för behandling av en inkommen framställning, som gjorts av annan än fiskeristyrelsen eller fiskeriintendenten, synes styrelsen vara, att länsstyrelsen skall vara skyldig att från fiskeriintendenten införskaffa antingen förslag som förut sagts eller vanligt remissyttrande. Det förstnämnda alternativet bör tillgripas, när länsstyrelsen redan på detta stadium finner anledning föreligga att bestämmelser erfordras. Väljer länsstyrelsen det senare alternativet har länsstyrelsen att, sedan remissyttrande inkommit, avgöra, huruvida framställningen skall avslås eller föranleda införskaffande av förslag. Efter det att förslag inkommit, har länsstyrelsen att fritt pröva, huruvida sammanträde skall hållas. Har fiskeriintendenten vid förslagets avgivande förklarat sig biträda den gjorda framställningen, kan dock länsstyrelsen i enlighet med vad ovan anförts, icke underlåta att hålla sammanträde.

I anslutning till vad nu anförts har 16 § i förslaget utformats.

Rörande detta förslag anför styrelsen vidare.

Mot den här föreslagna ordningen kan möjligen invändas, att framställningar, hur omotiverade de än är, ovillkorligen skall föranleda remiss till intendenten. Förslagets ståndpunkt i denna del, som i fråga om framställning från fiskevattensdelägare, annan fiskerättsinnehavare och yrkesfiskare överensstämmer med den nuvarande stadgan, har framförallt föranletts därav att dessa kategorier av personer, för vilka frågan om meddelande av bestämmelser ofta har ett vitalt intresse, icke skall med eller utan fog kunna göra gällande, att länsstyrelsen ej tillbörligt beaktat fiskeritekniciska synpunkter vid frågans avgörande. Visserligen kan det sägas, att vad nu anförts icke utgör något skäl för att framställning från annan än nu berörda personer ovillkorligen skall föranleda remiss till intendenten. Mot att göra en åtskillnad härvidlag talar emellertid det förhållandet, att de fall torde vara sällsynta, då framställning kommer från någon som ej har intresse av bestämmelser, ävensom önskvärdheten av att undvika i och för sig ofruktbara tvistefrågor, om den som gjort en framställning tillhör någon av nu berörda grupper av intressenter. Vidare kan till förmån för den här hävdade ståndpunkten åberopas, att länsstyrelsen endast i sällan förekommande fall kan utan tillgång till fiskeriintendentens sakkunskap bedöma om en framställning saknar fog, samt att, där så verkligen är fallet, avgivande av yttrande icke kan förorsaka fiskeriintendenten något nämnvärt besvär. Slutligen må nämnas, att förslaget i denna del torde överensstämma med vad som redan nu allmänt tillämpas.

Remissinstanserna.

Första stycket.

Jönköpings läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott, till vars yttrande länsstyrelsen i länet i huvudsak ansluter sig, ifrågasätter om det är lämpligt att envar skall äga göra framställning till länsstyrelsen om meddelande av bestämmelser. En del opåkallade framställningar kunde tänkas bli följden härav. *Gotlands läns hushållningssällskap* finner, med instämmande av länsstyrelsen i länet och under åberopande av nämnda skäl, de nuvarande bestämmelserna om begränsning av

framställningsrätten vara att föredraga. *Östergötlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* intager samma ståndpunkt. *Fiskeriintendenten i mellersta distriktet* ifrågasätter om icke framställningsrätten bör begränsas så tillvida att endast fiskerättshavarna eller vederbörande myndigheter medges initiativrätt.

Länsstyrelsen i Stockholms län förklarar i anledning av nämnde fiskerintendentens yttrande, att det knappast finns anledning till antagande att antalet ansökningar kommer att öka nämnvärt om förslaget genomföres samt att det är lämpligt att alla ansökningar remitteras till intendenten. Att dessa remisser skulle föranleda någon egentlig ökning av intendentens arbetsbörda föreföll icke sannolikt. Om intendenten nämligen fann, att en inkommen framställning icke rimligen borde föranleda åtgärd, torde någon längre utläggning från hans sida icke vara behövlig.

Länsstyrelsen i Örebro län finner, att det ur länsstyrelsens synpunkt ter sig stötande att länsstyrelsen icke skall äga befogenhet att avslå en enligt länsstyrelsens mening uppenbart omöjlig framställning utan att intendentens yttrande först inhämtats. I sakens natur låg givetvis, att sådant yttrande i praktiken alltid införeskaffades, om minsta möjlighet till bifall till framställningen ansågs föreligga.

Andra stycket.

Gotlands läns hushållningssällskap förordar, med instämmande av *länsstyrelsen i länet*, att med hänsyn till hushållningssällskapens uppgifter och verksamhet framställning från hushållningssällskap såsom hittills alltid skall föranleda hållande av sammanträde. Samma ståndpunkt intages av *Västerbottens läns hushållningssällskap* och *Hushållningssällskapens förbund*.

Kammarkollegiet anför att det kan anses uteslutet att länsstyrelse icke i de i andra stycket avsedda fallen skulle förfara enligt 15 §. Behövligheten av den i 16 § andra stycket upptagna bestämmelsen kunde därför ifrågasättas.

Länsstyrelsen i Örebro län säger sig ej finna det tilltalande, att länsstyrelsen skall vara tvungen hålla sammanträden för dryftande av ett utav fiskerivårdsmyndighet framlagt förslag, som länsstyrelsen finner uppenbart obehövt eller av juridiska skäl otänkbart. Eftersom länsstyrelsen håller sammanträdet, skulle förslaget nämligen lätt framstå som omfattat av länsstyrelsen. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* uttalar, att andra stycket icke synes vara förenligt med 19 §, där det stadgas, att länsstyrelsen, innan den utan att hålla sammanträde fattar beslut angående lokal föreskrift, skall höra fiskerintendenten »där förslag av honom eller fiskeristyrelsen ej föreligger». *Länsstyrelsen i Västerbottens län* förmenar, att sammanträde bör äga rum, utom då det är uppenbart att ansökningen bör avslås eller då fall enligt 19 § föreligger.

Föredraganden.

Fiskeristyrelsen har anfört vägande skäl mot en begränsning av rätten att göra framställning om att bestämmelser meddelas. Skulle en begränsning ske torde, när fråga är om allmänt vatten eller enskilt vatten med delvis fritt fiske, bland de initiativberättigade böra upptagas även andra fiskande än yrkesfiskare. Därvid skulle uppkomma ett svårt avgränsningsproblem. Jag delar därför fiskeristyrelsens åsikt att fri framställningsrätt bör föreligga.

Bestämmelserna i första stycket synes såsom fiskeristyrelsen anfört knappast i nämnvärd grad komma att öka fiskeriintendenternas arbetsbörda. Ur principiell synpunkt torde det emellertid finnas skäl för den av länsstyrelsen i Örebro län gjorda invändningen, att det icke är tillfredsställande att länsstyrelsen skall behöva remittera en framställning som länsstyrelsen finner vara uppenbart ogrundad. Initiativ från enskilda personer i fiskevårdsfrågor bör visserligen uppmuntras och det torde härvid vara av viss psykologisk betydelse att sådana initiativ regelmässigt kommer att granskas av fiskeriintendent. Om länsstyrelsen finner det vara uppenbart, att en framställning saknar fog, bör remiss dock kunna underlåtas. En bestämmelse härom har införts i första stycket.

Det i andra stycket av fiskeristyrelsens förslag upptagna stadgandet har föranlett vissa erinringar. Kammarkollegiet har ifrågasatt, huruvida det ej bör utgå, när vad däri föreskrives ändock skulle komma att iakttagas. Länsstyrelsen i Örebro län uttalar, att länsstyrelse bör kunna underlåta att hålla sammanträde om den finner en av fiskevårdsmyndighet gjord framställning vara uppenbart ogrundad eller ur juridisk synpunkt otänkbar. Flertalet remissinstanser har emellertid lämnat förslaget utan erinran. Några har föreslagit, att framställning från hushållningssällskap liksom nu borde behandlas på samma sätt som framställning från fiskeristyrelsen eller fiskeriintendent.

Det torde enligt min mening vara lämpligt att i stadgan uttryckligen framhålla, att särskild vikt skall fästas vid framställning från fiskevårdande myndighet. Med fiskeristyrelsen och fiskeriintendent torde härvid böra jämnställas hushållningssällskap, som genom fiskerinämnarna har att fylla en viktig fiskevårdsuppgift.

Några remissinstanser har uttalat, att det föreslagna stadgandet i 16 § andra stycket icke syntes vara förenligt med 19 § i förslaget. Dessa två stadganden avser emellertid skilda fall. I 16 § regleras avsteg från huvudregeln i 15 §, då länsstyrelse finner att en framställning bör avslås. I 19 § gives däremot regler om förenklat förfarande för vissa fall, då länsstyrelse anser att bestämmelser är erforderliga.

I enlighet med det anförda förordar jag, att i sakligt hänseende allenast den ändringen vidtages i 16 § att framställning från hushållningssällskap jämnställes med sådan från fiskeristyrelsen eller fiskeriintendent. I formellt

hänseende torde vissa förenklingar böra göras. I första stycket torde det vara tillräckligt att utsäga, att fiskerintendenten skall höras. I andra stycket synes orden »eller biträts av någon av dem» kunna utgå utan att detta innebär någon ändring i sak. Andra stycket torde lämpligen böra sammanslås med första stycket.

17 §.

Fiskeristyrelsen.

17 §, som motsvarar nuvarande 9 § femte stycket, till den del det icke motsvaras av 15 § i förslaget, samt 9 § sjätte stycket, innehåller föreskrifter om kungörande av och andra kallelser till sammanträde.

Frågan om vilka enskilda personer, som skall kallas till sammanträde, har behandlats i den allmänna motiveringen till förevarande avsnitt av styrelsens förslag. Det synes styrelsen lämpligt att till sammanträde kallas även de organisationer, till vilka de yrkesfiskare är anslutna som idkar fiske inom det berörda området.

Reglerna om kallelseförfarandet har jämkats med hänsyn till den nu gällande ordningen för kungörande av allmänna meddelanden. Kallelse å yrkesfiskareorganisation bör ske genom skriftligt meddelande till organisationen. Huruvida underrättelsen bör skickas till huvudorganisation eller underavdelning till denna, bör avgöras efter omständigheterna i det särskilda fallet. Vägledning härutinnan torde lätt kunna erhållas genom en enkel hänvändelse till organisationens länsförbund.

Remissinstanserna.

Domänstyrelsen, kammarkollegiet, Fiskefrämjandet, Svenska fiskevårdsförbundet, Amatörfiskarnas riksförbund, Riksförbundet Landsbygdens folk samt ett *flertal länsstyrelser* framställer erinringar mot att förslaget icke lämnar andra kategorier fiskande än fiskerättsägare och andra innehavare av enskild fiskerätt och yrkesfiskare tillfälle att vid sammanträdena inför länsstyrelsen framlägga sina synpunkter.

Fiskefrämjandet, som utförligast behandlat detta spörsmål, anför.

Fiskefrämjandet anser att det ur allmänna synpunkter är önskvärt att länsstyrelsen får tillfälle att redan på ett tidigt skede uppmärksamma även andra intressen. Då kan eventuella motsättningar utjämnas och önskemål av olika slag tillgodoses på ett smidigare sätt än eljest. Själva sammanträdet kan då väntas förlöpa enkelt och lugnt och man undviker efterhandsirritation och onödiga överklaganden.

Såsom exempel på sådana tänkbara motsättningar kan nämnas försök från vissa intressegruppers sida att införa förbud mot lördags- och söndagsfiske, att gynna ryssjefisket på spinnfiskets bekostnad, att fridlysa eftersökta fiskslag under onödigt lång del av just den tid på året då den vanliga allmänheten har bästa tiden att fiska, att tillskapa alltför breda skyddszo-

ner kring fasta fiskredskap och att fordra särskild licens från länsstyrelse för att få bedriva fiske som enligt fiskerättslagen skall vara fritt för varje svensk medborgare. — I dessa och liknande frågor torde — med fullt beaktande av fiskevårdens krav — en bättre lösning kunna vinnas om olika synpunkter redan på ett tidigt stadium får brytas mot varandra.

Fiskefrämjandet ifrågasätter därför, huruvida det icke skulle underlätta länsstyrelsens ställningstagande om underrättelse enligt 17 § utgick icke bara till sammanslutningar av »yrkesfiskare» utan även till sammanslutningar av andra fiskeintressenter, som brukade fiska i de berörda vattnen, t. ex. fiskevattensägare, binäringsfiskare och fritidsfiskare, i första hand då länets eller bygdens egna organisationer. *Svenska fiskevårdsförbundet* anlägger liknande synpunkter och påpekar att av psykologiska skäl blivande bestämmelser skulle få större förankring i rättsmedvetandet hos den stora allmänheten om alla kategorier fiskande kallades till sammanträdena.

Domänstyrelsen gör gällande, att förslaget icke tillbörligt beaktat de direktiv som statsmakterna givit i samband med den nya lagstiftningen om rätt till fiske (prop. nr 60/1950 s. 23—25) eller i författningsbestämmelserna rörande förvaltningen av kronans fisken, vilka ju syftar till en rättvis avvägning mellan de olika fiskarekategoriernas berättigade intressen.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län anför, att en viss oklarhet vid definierandet av begreppet »yrkesfiskare» visat sig vid tillämpningen av 9 § fiskeristadgan. Styrelsen tillägger.

Därjämte förekommer den kategori, som skulle kunna betecknas såsom yrkesfiskare, i mycket begränsad omfattning i inlandslän utan allmänt fiskevatten. Någon anledning till att i dylika inlandslän framhålla yrkesfiskarena framför andra förelåg icke. I förevarande hänseende borde vid antagandet av nya bestämmelser i stället för ordet yrkesfiskare väljas en formulering, som enhetligt för hela riket innefattade alla dem vilka i större omfattning idkade fiske och sammanslutningar av dylika. Häri borde innefattas även de många på privat initiativ tillkomna, ofta mycket livaktiga lokala fiskevårdsföreningarna, vilka måste anses ha stort intresse av att få göra sig hörda vid dylikt sammanträde.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län yttrar.

Förslaget bortser, i motsats till fiskerättslagens bestämmelser, helt från fritidsfiskets betydelse såsom folkrörelse. Länsstyrelsen har under de senaste åren sökt att vid handläggning av fiskevårdsfrågor få anknytning även till fritidsfiskets intressen. Till sammanträden i fiskevårdsfrågor har länsstyrelsen sålunda regelmässigt kallat även representanter för fritidsfiskarna — »ävensom andra av frågan intresserade». I den mån länsstyrelsen kunnat införskaffa upplysningar om sammanslutningar för fritidsfiske i orten, har kallelse tillställts dessa likaväl som sammanslutningar av yrkesfiskare. Vid bedömandet av ärendena har länsstyrelsen funnit det vara av värde att taga del av de synpunkter på spörsmålen, som dessa organisationer kunnat framlägga. Länsstyrelsen har den uppfattningen, att starka skäl talar för att jämställa fritidsfiskets intressen med såväl fiskerättshavarnas som yrkesfiskarens.

Länsstyrelsen i Stockholms län anför i denna fråga, att länsstyrelsen icke kunde finna det motiverat att till sammanträdena kalla binäringsfiskarens

och fritidsfiskarens organisationer. 17 § innefattade en i stort sett rimlig avvägning. Man måste antaga, att dessa sammanslutningar får kännedom om sammanträdena bl. a. genom ortspressen och den kungörelse som skall anslås vid kyrkan. Något hinder borde naturligtvis ej resas mot att dessa grupper av fiskare samt deras organisationer utan kallelse fick närvara vid sammanträdena och lägga fram sina synpunkter.

Kronobergs läns hushållningssällskaps fiskerinämnd anser att till sammanträdena bör kallas även sammanslutningar av berörda fiskevattensdelägare och övriga fiskerättsinnehavare samt påyrkar ändring av första stycket i anslutning härtill.

Länsstyrelsen i Norrbottens län uttalar, som tidigare nämnts, att vad i första stycket anförts om enskildas och sammanslutningars kallelse torde få betraktas som en överflödig bestämmelse. I stället kunde i 15 § första stycket verkställas den ändringen att sammanträden skall hållas »med av frågan berörda».

Av de remissinstanser som anser en utvidgning påkallad av de kategorier fiskande som skall lämnas tillfälle yttra sig påyrkar de flesta att kallelse skall ske eller underrättelse skickas till dessa fiskandes sammanslutningar. *Kammarkollegiet* anser att kallelse till sammanträdet bör ställas till såväl de fiskande som till deras sammanslutningar. *Länsstyrelsen i Södermanlands län* uttalar samma mening och påyrkar ändring av 17 § första stycket i anslutning därtill.

Beträffande frågan om särskild underrättelse till sammanslutning enligt 17 § tredje stycket förklarar *länsstyrelsen i Södermanlands län*, att intet fanns att invända mot att sådan underrättelse skulle tillställas sammanslutning av yrkesfiskare. Principiellt borde emellertid då även sammanslutningar av övriga intressenter, t. ex. fiskevårdsföreningar och sportfiskeklubbar, erhålla sådan underrättelse. Emellertid torde praktiska svårigheter möta att på annat sätt än genom kungörelse i kyrkorna och annonsering i tidningarna underrätta alla berörda sammanslutningar av sistnämnda slag, varför någon skyldighet därutinnan icke syntes böra stadgas. *Länsstyrelserna i Uppsala och Gävleborgs län* anser, att det utan särskilt stadgande borde ankomma på länsstyrelsens prövning, om särskild underrättelse lämpligen borde tillställas ett av sportfiskarena i vederbörande län utsett gemensamt organ eller ombud.

Även några remissinstanser, som icke påyrkar utvidgning av de intressentgrupper som skall kallas, berör frågan om särskild underrättelse. Sålunda ifrågasätter *Kristianstads läns hushållningssällskap*, om icke kallelse enligt andra stycket skall vara tillräcklig för alla berörda parter. *Hallands läns hushållningssällskaps fiskerinämnd*, i vars yttrande *länsstyrelsen i länet* instämt, gör ett liknande uttalande och tillägger att i annat fall särskilda register hos länsstyrelsen måste finnas över fiskareorganisationer för att undvika att någon organisation förbisågs vid kallelsens utfärdande.

Älvsborgs läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott anför, att bestämmelsen i andra stycket om att kallelse skall kungöras i kyrkan, numera när tidningar allmänt hålles syntes överflödig. *Länsstyrelsen i Västmanlands län* förmenar att det icke kan anses nödvändigt att hålla förslaget tillgängligt inom varje församling. Det borde stå länsstyrelsen fritt att låta hålla förslaget tillgängligt för granskning på det sätt som i varje fall befanns lämpligt, t. ex. på landsfiskalskontor eller kommunalkontor.

I fråga om stadgandena i fjärde och femte styckena anför *länsstyrelsen i Västerbottens län*, att det generellt torde kunna stadgas att länsstyrelsen i förevarande ärenden skall höra fiskeriintendenten. Någon bindande föreskrift om vilka myndigheter som i övrigt skall underrättas torde däremot icke behöva givas.

Ett stort antal remissinstanser påyrkar, att underrättelse om sammanträde jämväl skall tillställas hushållningssällskapet, dess fiskerinämnd eller hos sällskapet anställd fiskeritjänsteman. Det framhålles, att nämnden är det lokala organet för samordnande av fisket inom hushållningssällskapets område. *Västernorrlands läns hushållningssällskaps fiskerinämnd* och *fiskerintendenten i nedre norra distriktet* anför, att ingen länsstadga torde tillkomma utan att vederbörande länsfiskeritjänsteman hörts av fiskerintendenten eller direkt av länsstyrelsen. I regel hade länsfiskeritjänstemannen utfört förundersökningar på platsen, där sådana erfordrats. *Jönköpings läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott*, till vars yttrande *länsstyrelsen i länet* i huvudsak ansluter sig, framhåller att de lokala organen och intressena bör kopplas in i största möjliga utsträckning för att man skall få fram en snabb och smidig handläggning av hithörande ärenden och vidmakthålla ett livaktigt, lokalt intresse för fiskevården och fiskeristadgornas lämpligaste utformning och lojala efterlevnad. *Jämtlands läns hushållningssällskap* betonar att sällskapen i motsats till den statliga förvaltningen även företräder enskilda fiskeintressen.

Kammarkollegiet framhåller, att kollegiet har vissa intressen att bevaka beträffande de fiskevatten som ligger inom renbetesfjäl-len och ovan odlingsgränsen i Lappland men anser sig kunna förutsätta att kollegiet från vederbörande länsstyrelse erhåller underrättelser om de sammanträden som kommer att hållas. Kollegiet anför vidare, att det beträffande allmänt vattenområde torde tillkomma kollegiet att bevaka Kungl. Maj:ts och kronans rätt och intressen men att någon anledning att lämna kollegiet underrättelse om förslag till fiskeribestämmelser för allmänt vattenområde dock i regel ej torde föreligga. *Fiskefrämjandet* framhåller, att i vatten där fiske får bedrivas av varje svensk medborgare erfarenheten ej minst under de senaste åren visat behovet av att ombud, som har att bevaka allmänhetens frihet att fiska, utses av lämplig myndighet, förslagsvis kammarkollegiet eller domänstyrelsen.

Föredraganden.

Ehuru fiskevattensdelägare, fiskerättsinnehavare och yrkesfiskare i allmänhet framför andra har intresse av lokala fiskeribestämmelser, bör naturligtvis även andra fiskarekategorier — binäringsfiskare, husbehovsfiskare och fritidsfiskare — få framlägga sina synpunkter, innan lokala bestämmelser antages. Förslaget torde aldrig ha avsett att förmena dem sådan rätt. De synes emellertid då också böra kallas till sammanträdena.

Fiskeristyrelsen har föreslagit, att sammanslutningar av yrkesfiskare skall kallas till sammanträde och dessutom erhålla särskild underrättelse om sammanträde. Grunden härtill torde vara, att en kungörelse om sammanträde lättare kan förbigå yrkesfiskare än övriga personer som skall kallas och att yrkesfiskarena kan ha svårare att infinna sig till sammanträdena, varför det ansetts lämpligt att deras organisationer får tillfälle att sända en representant. Någon svårighet för länsstyrelsen att taga reda på vilken organisation, som sålunda skall underrättas, torde icke föreligga.

Det kan visserligen ifrågasättas, om man i första stycket behöver nämna vilka som skall kallas genom kungörelse. I och för sig torde det vara tillräckligt att, såsom länsstyrelsen i Norrbottens län hävdade, kalla av frågan berörda personer och sammanslutningar. Emellertid synes det vara lämpligt, att i kungörelsen särskilt nämna vissa personer, som regelmässigt beröres av fiskeföreskrifter. Vidare torde vissa sammanslutningar och myndigheter böra särskilt underrättas. Vid den avvägning som härvid måste göras bör vissa av remissinstanser uttalade synpunkter beaktas.

Finnes inom länet andra sammanslutningar av intressenter, som angives i första stycket av departementsförslaget, än yrkesfiskare, torde i regel även dessa böra få särskild underrättelse. Någon obligatorisk skyldighet för länsstyrelse att underrätta sådana sammanslutningar bör dock icke stadgas. En sådan skyldighet skulle nämligen medföra, att länsstyrelserna måste göra upp förteckning över sådana sammanslutningar och svara för att samtliga underrättats. Det torde vidare stundom vara svårt att avgöra vilka sammanslutningar, som kan anses vara organ för personer som intresserar sig för fisket inom det aktuella området. Länsstyrelse bör därför få själv bestämma vilka sammanslutningar som i ett visst fall bör kallas. Av skäl som berörts i annat sammanhang torde hushållningssällskap alltid böra underrättas.

Stadgandet i det av fiskeristyrelsen föreslagna sista stycket torde böra gälla även då lapparnas rätt i fiskevatten beröres. I sådana fall bör vederbörande lappfogde alltid kallas. I förekommande fall torde därjämte lappby komma att underrättas såsom sammanslutning av intressenter.

I enlighet med det anförda har 17 § i departementsförslaget utformats.

18 §.

Fiskeristyrelsen.

Denna paragraf motsvarar 9 § sjunde och åttonde styckena i gällande fiskeristadga.

Sjunde stycket sista punkten stadgar, att delägare i fiskevatten vid omröstning äger rätt påyrka att fiskevattensägarnas röster skall särskilt för sig antecknas. Detta stadgande tillkom år 1930 i samband med att jämväl yrkesfiskare och andra fiskerättsinnehavare än fiskevattensdelägare tillerkändes rätt att uttala sin mening vid sammanträdet. Anledningen till stadgandet var, att fiskevattensdelägarna ansågs vara de, som hade det största intresset av bestämmelser om fiskets vård och bedrivande. Med styrelsens nu framlagda förslag i övrigt synes det vara mest förenligt, att även övriga fiskerättsinnehavares ävensom yrkesfiskares röster särskilt för sig antecknas, om så påfordras.

Fiskeristyrelsen anser det vara av vikt att länsstyrelsen efter sammanträdet inhämtar yttrande icke endast såsom nu från fiskeriintendenten utan även från fiskeristyrelsen. Intendenten bör givetvis yttra sig före fiskeristyrelsen. För undvikande av onödig omgång kan intendenten lämpligen översända sitt yttrande jämte remisshandlingarna direkt till fiskeristyrelsen, som sedan har att avgiva yttrande. Särskilt stadgande härom torde vara behövt.

Remissinstanserna.

Fiskeriintendenten i nedre norra distriktet anför, att uttrycket »fiskets bevarande, upphjälpande och ändamålsenliga bedrivande» syntes innebära en viss inskränkning jämfört med begreppet »fiskets bedrivande» i 14 §. Fiskeriintendenten hänvisade till vad han anfört under 14 §. Då någon begränsning av yttrandefriheten icke torde ha avsetts, kunde ifrågasättas, om man icke även i 18 § borde använda uttrycket »fiskets vård och bedrivande».

Även *länsstyrelsen i Västerbottens län* anser att samma uttryckssätt bör användas i de båda paragraferna.

Länsstyrelsen i Hallands län har föreslagit att omröstningsreglerna i andra och tredje punkterna i första stycket måtte utgå. Härom anför styrelsen.

Någon beslutanderätt har ju icke de närvarande intressenterna på sammanträdet, men paragrafens avfattning kan lätt ge ett visst sken av att så skulle vara fallet, vilket icke torde vara lyckligt. Att särskilt för sig anteckna »fiskevattensdelägares, fiskerättsinnehavares eller yrkesfiskares» röster kan också bereda svårigheter, då det förutsätter att vederbörande skall kunna legitimera sig såsom tillhörande den ena eller den andra kategorien. Dessutom kan utfallet av en på ett dylikt sammanträde anställd omröstning knappast tagas såsom ett representativt uttalande av intressenterna i frågan utan beror i stor sett endast på vilken intressentgrupp, som händelse-

vis råkar vara mest talrikt församlad på sammanträdet. Av det vid sammanträdet förda protokollet torde de närvarandes mening ändock komma att tillräckligt tydligt framgå.

Även *länsstyrelsen i Västmanlands län* anser, att ett formligt omröstningsförfarande är obehövt och framhåller att länsstyrelsen utan särskilt stadgande är oförhindrad att, om så anses lämpligt, anordna en omröstning i enkla former utan upprättande av röstlängd och utan en sådan propositionsordning att ett yrkande vann slutlig majoritet. Jämväl *länsstyrelsen i Gävleborgs län* har funnit värdet av ett omröstningsförfarande vara synnerligen diskutabelt.

Å andra sidan hemställer *länsstyrelsen i Kopparbergs län, Kristanstads läns hushållningssällskap, fiskeriintendenterna i nedre södra distriktet och Västerhavets distrikt* samt *Föreningen statens fiskeritjänstemän* om sådan ändring av första stycket att särskild rösträkning skall ske, oberoende av om yrkande därom framställles. Erfarenheten har visat, framhåller hushållningssällskapet, att det förekommer att personer som icke tillhör någon av de i första stycket sista punkten nämnda kategorierna, söker att få fram beslut som avser att enbart gynna deras egna intressen och som ofta är stridande mot en god fiskevård. Har rösterna särskilt antecknats bör detta vara en tillgång för den myndighet som har att besluta i ett stadgeärende. Fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt åberopar liknande skäl. Föreningen statens fiskeritjänstemän anför, att det under alla omständigheter är av största värde att få de nämnda gruppernas röster antecknade i protokollet.

Kammarkollegiet, länsstyrelserna i Uppsala, Södermanlands och Jönköpings län, Svenska fiskevårdsförbundet och Fiskefrämjandet anser — i anslutning till framförda yrkanden om att andra kategorier fiskande än yrkesfiskarna skall kallas till sammanträdena — att 18 § bör utformas med hänsyn tagen även till dessa övriga kategorier och att sålunda röstetalet för varje kategori av de fiskande bör kunna särskilt antecknas. Fiskefrämjandet anför i denna del.

Det gör ett föråldrat och skrämmässigt intryck att stadgefrågorna framställles som en ensak för vissa intressegrupper, nämligen fiskevattensdelägarna, fiskerättsinnehavarna och yrkesfiskarna, hur viktiga än deras intressen kan vara. Också övriga fiskeintressenter bör få framföra sin mening och få sina röster antecknade. Här syftas bl. a. på de talrika binärings-, husbehovs- och fritidsfiskare som utan att vara »yrkesfiskare» bedriver frifiske t. ex. vid norrlandskusten, i Blekinge och i de stora frivattenssjöarna.

Vidare må nämnas, att *Örebro läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* förordar ett tillägg till första stycket av ungefär följande lydelse: »Därest frågan avser enskilt fiskevatten bör särskild hänsyn tagas till fiskevattensdelägarnas mening.»

Kammarkollegiet anser, att bestämmelsen i andra stycket är obehövt åtminstone för det fall att förslag framlagts av fiskeri-

styrelsen eller fiskeriintendenten och lämnats utan erinran vid sammanträdet. Det föreföll överhuvudtaget olämpligt att föreskriva skyldighet för länsstyrelsen att inhämta yttranden av vissa myndigheter. Liknande synpunkter anläggas av *länsstyrelsen i Gävleborgs län*, som anför.

Såväl fiskeriintendenten som fiskeristyrelsen mottager särskild underrättelse om sammanträde. Den om sammanträdet utfärdade kallelsen innehåller regelmässigt sådana upplysningar att vederbörande kan bilda sig en uppfattning om innehållet i det föreliggande förslaget. Fiskeriintendenten kan därjämte före sammanträdet taga del av handlingarna och har kanske godkänt eller själv uppgjort det förslag, som vid sammanträdet ställes under diskussion. Fiskeriintendenten är vidare i flertalet fall närvarande vid sammanträdet. Det synes mera motiverat med en uppmjukning än en skärpning av remisskravet. Ett förnyat hörande av fiskeriintendenten synes överflödigt, om länsstyrelsen endast avser att utfärda fiskevårdande föreskrifter av innehåll och omfattning, som tidigare godkänts av fiskeriintendenten. Skyldighet att inhämta yttrande från fiskeristyrelsen bör föreligga endast om antingen fiskeristyrelsen direkt uttalat önskemål härom — efter att ha tagit del av till styrelsen översänd underrättelse om sammanträde — eller fiskeriintendenten vid remiss i ärendet funnit så vara erforderligt. Ett stadgande av här angivet innehåll synes fullt tillräckligt för att fiskeristyrelsen skall kunna utöva sin allmänt ledande verksamhet på fiskevårdens område.

Länsstyrelserna i Stockholms, Kalmar, Kopparbergs, Jämtlands och Västernorrlands län, fiskeriintendenterna i mellersta, övre södra, nedre södra och Österhavets distrikt samt Föreningen statens fiskeritjänstemän uttalar, att obligatorisk skyldighet icke bör stadgas för länsstyrelsen att efter sammanträdet inhämta yttrande från fiskeristyrelsen. De båda sistnämnda remissinstanserna uttalar, att några olägenheter icke försports av den nu gällande ordningen i denna del. Flera av remissinstanserna hävdar, att fiskeristyrelsens hörande skulle komma att medföra onödig omgång och tidsutdräkt. Fiskeriintendenten i mellersta distriktet anför, att uppgiften att förbereda fiskestadgorna är intendenternas centrala uppgift. Fiskeriintendenten har i förening med den lokala sakkunskapen, främst fiskeriassistenten, före sammanträdena genomgått alla till ärendet hörande problem, ofta i fält, och därpå efter noggrann avvägning avgivit förslag till stadga. Om fiskeristyrelsen inkopplas efter sammanträdena, sålunda i slutskedet, torde fiskeristyrelsen i allmänhet icke kunna företaga ytterligare undersökningar som belyser problemställningen utan torde i regel få lita på det material som sammanbragts i handlingarna. I flera av yttrandena påpekas, att länsstyrelsen kan höra fiskeristyrelsen om länsstyrelsen så finner lämpligt i det särskilda fallet.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län anser, att eftersom länsstyrelserna har att besluta i ärendena, det är direkt olämpligt att central myndighet skall avgiva yttrande. Medan intendentens yttrande mer har karaktär av rådgivning skulle fiskeristyrelsens befattning med ärendet kunna komma att uppfattas som direktiv till länsmyndigheten

om hur beslutet borde avfattas. Även länsstyrelsen i Jämtlands län finner risk föreligga för att avgörandena realiter överflyttas till fiskeristyrelsen. — Fiskeriintendenterna i mellersta och övre södra distrikten anför att den föreslagna ordningen kommer att medföra, att intendents möjlighet att överklaga länsstyrelsens beslut i stadgeärenden kommer att i realiteten väsentligt inskränkas. Sistnämnde fiskeriintendent yttrar härom, att om fiskeriintendenten har en annan mening än fiskeristyrelsen, det torde vara meningslöst för honom att överklaga sedan fiskeristyrelsen yttrat sig. Även Föreningen statens fiskeritjänstemän uttalar, att förslaget i denna del kan medföra vissa komplikationer i avseende å besvärsrätten. Om olika förslag föreligger av fiskeristyrelsen och fiskeriintendenten, kan länsstyrelsen, anför föreningen, följa antingen intendents förslag med åsidosättande av fiskeristyrelsens eller styrelsens förslag med eventuellt överklagande av intendenten som följd. — Föreningen framhåller vidare, att i ärenden rörande fiskerättslagen, i vilka länsstyrelsen har att besluta, som regel endast fiskeriintendenten höres.

Länsstyrelsen i Örebro län anser, att det är tillräckligt om endera av fiskeristyrelsen eller fiskeriintendenten höres. Korrespondensen mellan fiskeristyrelsen och denna underställda tjänstemän borde vara en fiskevårdsmyndigheternas interna angelägenhet. Å andra sidan uttalar *länsstyrelsen i Blekinge län* att det är synnerligen värdefullt och vägledande, att länsstyrelsen enligt förslaget skall höra icke endast fiskeriintendenten utan även fiskeristyrelsen.

Hushållningssällskapens förbund, fiskeriintendenten i nedre norra distriktet samt *några länsstyrelser och hushållningssällskap* anser, att länsstyrelsen efter sammanträdena bör inhämta yttrande även från hushållningssällskapet eller fiskerinämnden.

Jägmästaren i södra Arvidsjauras distrikt, i vars yttrande *överjägmästaren i Skellefteå distrikt* instämmer, anser att yttrande jämväl bör inhämtas från domänstyrelsen.

Föredraganden.

Det torde såsom några remissinstanser framhållit kunna ifrågasättas om formella omröstningsregler skall gälla vid sammanträden som här avses. De som deltar däri har ju blott en rådgivande funktion och det kan icke vara lämpligt att, såsom föreslagits, utbryta vissa grupper av intressenter och för dessa stadga rätt att deltaga i omröstning. Det synes vara tillräckligt med en föreskrift om att protokoll skall föras vid sammanträdet. Av detta protokoll bör framgå de synpunkter som framförts och av vilka dessa framförts. I vissa fall torde det även vara lämpligt att ange hur olika intressegrupper ställt sig till de behandlade frågorna. Intet bör givetvis hindra att en omröstning i enkla former dessförinnan företages. Det torde böra ankomma på ordföranden vid sammanträdet att för varje särskilt fall bestämma huruvida sådan omröstning skall äga rum och huru utförligt protokoll som skall föras.

Enligt fiskeristyrelsens förslag kan vid sammanträdet upptagas vilka frågor som helst om åtgärder och förbud, som kan tjäna till fiskets bevarande, upphjälpare och ändamålsenliga bedrivande. Denna bestämmelse har hämtats ur 9 § i gällande fiskeristadga. Med hänsyn till de föreskrifter om kallelse- och underrättelseförfarande som nu föreslås synes det vara lämpligt att länsstyrelsen får möjlighet att begränsa de ämnen, som upptages vid sammanträdena. Detta torde lämpligen kunna komma till uttryck i författningstexten genom en föreskrift om att de närvarande äger överlägga och yttra sig »beträffande det väckta förslaget och därmed sammanhängande frågor». Ordföranden har då möjlighet att inskrida om alltför stor avvikelser från ämnet göres.

Det torde ej vara lämpligt med en föreskrift om att fiskeristyrelsen alltid skall höras efter sammanträdet. Som några remissinstanser uttalat kan styrelsens yttrande komma att uppfattas som direktiv. Dessutom kommer ett sådant förfarande ofta att medföra onödig tidsutdräkt. Fiskeriintendenterna torde väl ha en sådan överblick över de lokala stadgorna att de i regel kan tillse att erforderlig enhetlighet vinnes. Anser fiskeristyrelsen, då den underrättas om att ett visst ämne kommer att upptagas vid sammanträde, att styrelsen innan beslut meddelas bör få yttra sig, synes fiskeristyrelsen lämpligen hos länsstyrelsen böra begära remiss av ärendet. På grund av det anförda torde — i enlighet med vad nu gäller enligt 9 § fiskeristadgan — föreskrift endast böra stadgas om skyldighet att höra fiskeriintendenten. Är denne närvarande vid sammanträdet och har han redan omedelbart efter detta kunnat taga ställning till frågan, synes det vara tillräckligt att han muntligt framför sin åsikt och att anteckning därom göres, t. ex. i form av tillägg på protokollshandlingen. Fiskeriintendenten torde själv få bedöma om han innan svar gives bör inhämta fiskeristyrelsens åsikt.

I enlighet med det anförda har i departementsförslaget 18 § omformulerats.

19 §.

Fiskeristyrelsen.

19 § motsvarar sista stycket i nuvarande 9 §.

Förutsättningen för tillämpning av det i nämnda stycke stadgade enklare förfarandet är nu, att fråga är om meddelande av bestämmelser allenast för enstaka mindre vattenområden samt att frågan är brådskande eller av ringa betydelse.

Även om bestämmelserna angår större områden än sålunda avses, kan de stundom vara brådskande eller av ringa betydelse. Så kan t. ex. upptäckten av en fisksjukdom föranleda, att skyddsbestämmelser måste meddelas med största möjliga snabbhet. Vidare kan även i fråga om större vattenområden behovet av viss bestämmelse vara så självklart att, om bestämmelsen tillika är av ringa betydelse, frågans behandling vid sammanträden skulle framstå såsom totalt opåkallad.

Av nu anförda skäl bör man enligt styrelsens mening kunna slopa det villkor för stadgandets tillämpning som ligger däri, att fråga skall vara om enstaka mindre vattenområden. Stadgandet bör emellertid alltjämt komma till användning endast i undantagsfall. Önskemålet om en restriktiv tillämpning bör i de fall, då behov av skyndsamhet åberopas, enligt fiskeristyrelsens mening markeras genom sådan jämkning av stadgandet, att det i dessa fall blir tillämpligt endast om frågan är synnerligen brådskande.

Liksom för närvarande bör fiskeriintendenten höras om förslag av honom ej föreligger. Dessutom torde vara lämpligt, att yttrande införskaffas från fiskerinämd, där sådan finnes tillsatt enligt kungörelsen den 17 juni 1948 (nr 502) angående statsbidrag till vissa åtgärder för fiskets främjande. Finnes ej fiskerinämd bör organisation av yrkesfiskare som idkar fiske inom området beredas tillfälle att yttra sig. Någon nämnvärd tidsutdräkt torde ej bliva följdén härav.

I denna del har *överdirektören Hult* avgivit *särskilt yttrande*, vari han förordar att de två sista punkterna i den föreslagna 19 § skall utgå och att därav föranledd ändring i övergångsbestämmelserna bör göras. Till stöd för sin ståndpunkt anför Hult.

Lika med majoriteten anser jag, att bestämmelser om fiskets vård och bedrivande bör, om frågan är synnerligen brådskande eller av ringa betydelse, kunna meddelas i en enklare ordning än den som föreskrives i 15—18 §§ samt att detta i motsats till vad för närvarande är fallet bör gälla icke endast då fråga är om enstaka, mindre vattenområden. Före ärendets avgörande bör såsom majoriteten funnit fiskeriintendenten höras, där förslag av honom eller fiskeristyrelsen ej föreligger. Jag kan däremot icke dela majoritetens uppfattning, att fiskerinämd bör höras eller organisation av yrkesfiskare beredas tillfälle yttra sig. Något bärande skäl för denna mening anser jag icke föreligga. Det får betraktas såsom uteslutet, att hörandet av fiskerinämd eller yrkesfiskarorganisation skulle vara erforderligt för att fiskerättsinnehavarnas och yrkesfiskarens intressen skall vederbörligen beaktas vid frågans avgörande. Den av majoriteten härutinnan föreslagna anordningen kommer, om den genomföres, att föranleda en avsevärd tidsutdräkt; i de flesta fall kommer med all säkerhet icke att vinnas någon snabbare handläggning av ärendet än om det ordinära förfarandet med sammanträden tillämpats. Såsom särskilt anmärkningsvärt måste betecknas, att nämnden eller organisationen enligt förslaget skall höras icke endast i de under den föreslagna paragrafen inbegripna fall, då något enklare förfarande för närvarande icke är möjligt, nämligen när fråga är om större vattenområden, utan även i de fall, då bestämmelserna rör enstaka, mindre vattenområden och sålunda redan enligt gällande stadga ordinära förfarandet kan underlåtas. Det bör i anledning härav framhållas, att några som helst olägenheter av den nuvarande ordningen för behandling av ärendena i sistnämnda fall aldrig försports.

I Hults yttrande har två av de sakkunniga instämt.

Remissinstanserna.

Fiskeriintendenten i övre södra distriktet anför, att när det gäller att på ett lätt sätt få igenom en stadgebestämmelse, förslagsställaren ofta dröjt till sista stund att göra framställning hos länsstyrelsen och tyvärr också ibland fått igenom förslaget på detta sätt. Det kan därför ifrågasättas om icke 19 § bör slopas. I enstaka undantagsfall kan den dock vara berättigad. För dess bibehållande måste emellertid krävas att frågan skall vara synnerligen brådskande i enlighet med fiskeristyrelsens förslag. *Länsstyrelsen i Örebro län* anser det vara onödigt att insätta ordet »synnerligen» före ordet »brådskande». *Jämtlands läns hushållningssällskap* uttalar att det i 19 § stadgade förfarandet bör tillämpas i frågor av ringa betydelse, som tillika är brådskande.

Länsstyrelsen i Östergötlands län anför, att det skulle vara av stort värde för länsstyrelsen, om vederbörande fiskeriintendent instruktionsvis ålades skyldighet att uttala sin mening huruvida det i 19 § angivna förfarandet borde tillgripas eller icke. Länsstyrelsen anför till stöd härför.

Det övervägande antalet ärenden om meddelande av lokala bestämmelser inom länet har hittills avsett inskränkning av fångsttiden för kräftor, förbud mot sådan fångst samt helt eller partiellt förbud mot fiske med saxkrok och en del andra fångstredskap till skydd för gäddfisket. Ofta berör ärendet ett förhållandevis litet antal fiskevattensägare eller andra intressenter. I följd härav har länsstyrelsen ofta ställts inför avgörandet, om sådana förhållanden var för handen, att länsstyrelsen ägde besluta utan att först höra fiskevattensägare och andra av frågan berörda intressenter på sammanträde. Förhållandena torde vid tillämpningen av den nu reviderade stadgan bli i stort sett likartade. Huruvida frågan var brådskande eller av ringa betydelse torde många gånger bero på faktorer som länsstyrelsen icke ägde tillräcklig sakkunskap att bedöma.

Det föreslagna stadgandet om att fiskerinämd skall höras eller att sammanslutning av yrkesfiskare skall beredas tillfälle yttra sig i ärendet tillstyrkes eller lämnas utan erinran i flertalet yttranden. Åtskilliga remissinstanser instämmer emellertid i den avgivna reservationen.

Länsstyrelsen i Södermanlands län anför i denna del.

Vid handläggningen av fiskeriärenden brukar länsstyrelsen nästan undantagslöst höra hushållningssällskapets fiskerinämd. Så sker alltid i fråga om bestämmelser rörande fiskets vård och bedrivande, vare sig sammanträde skall hållas eller ej. Sammanslutning av yrkesfiskare är ofta sökande i dylika ärenden. Om så ej är fallet, beredes sådan sammanslutning i regel tillfälle att yttra sig över förslag, som kan antagas vara av betydelse för yrkesfisket. Vid meddelande av de ofta detaljerade, av lokala förhållanden betingade fiskeribestämmelserna har länsstyrelsen funnit det vara synnerligen angeläget och värdefullt att få del av de speciella synpunkter och önskemål, som plägar framföras av fiskerinämden och yrkesfiskarena. Införskaffande av yttranden från dem har hittills icke visat sig medföra någon nämnvärd tidsutdräkt. Länsstyrelsen ansluter sig därför till majoritetens förslag på denna punkt.

Östergötlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott upplyser, att det knappast medför längre tidsutdräkt att höra fiskerinämden än fiskerintendenten.

Länsstyrelsen i Örebro län betonar, att länsstyrelsen vid sin handläggning av fiskeriärenden har gott och sakkunnigt stöd i hushållningssällskapets fiskerinämd. Dess yttranden i fiskeriärenden kommer länsstyrelsen främdeles att inhämta, oavsett vad stadgan kommer att innehålla om skyldighet eller icke skyldighet att höra nämnden.

Kalmar läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott förmenar, med instämmande av *länsstyrelsen i länet*, att länsstyrelsen i ärende som avses i förevarande paragraf bör höra hushållningssällskapet. Samma uppfattning uttalas av *Hushållningssällskapens förbund*.

Svenska insjöfiskarens centralförbund anser att i de fall då ärendet berör medlemmar i organisation av yrkesfiskare organisationen alltid bör höras.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län anser att skyldighet bör stadgas att höra fiskerinämd. Däremot anser länsstyrelsen att bestämmelsen om skyldighet att inhämta yttrande från yrkesfiskarorganisation bör utgå.

Kammarkollegiet anser, under tillstyrkan av den reservation som fogats vid fiskeristyrelsens förslag, att bestämmelserna om att fiskerinämd och yrkesfiskarorganisation skall höras bör utgå och uttalar därjämte att ovillkorlig föreskrift om fiskerintendentens hörande icke är erforderlig. Kollegiet anför i denna del, att länsstyrelsen även utan föreskrift därom naturligtvis är oförhindrad att höra myndigheter och sammanslutningar i den utsträckning länsstyrelsen finner lämpligt och erforderligt. Skulle någon föreskrift meddelas borde den endast innehålla en allmän anvisning om att länsstyrelsens beslut borde meddelas efter den utredning, länsstyrelsen finner erforderlig. Även *länsstyrelsen i Uppsala län*, som uttalar sin anslutning till reservationen, förmenar det vara tillfyllest med en allmän sådan anvisning.

Fiskerintendenten i Västerhavets distrikt anser, att man måhända kan få fram en lösning, som gör rättvisa åt både förslaget och reservationens synpunkter, genom att i § 19 införa en bestämmelse om att fiskerinämd respektive sammanslutning av yrkesfiskare skall höras, så snart de föreliggande förhållandena talar därför.

Bestämmelserna om hörande av fiskerinämd eller inhämtande av yttrande från fiskarorganisation av styrkes därjämte av *fiskerintendenterna i nedre norra, övre södra, nedre södra och Österhavets distrikt, Föreningen statens fiskeritjänstemän, tio länsstyrelser* och några andra remissinstanser.

Fiskerintendenten i nedre norra distriktet anför till utveckling av sin mening.

Det måste anses vara i hög grad befogat, ja nödvändigt, att det finns möjlighet till ett enklare och snabbare förfarande än med sammanträden. Man måste därför ställa sig frågande till lämpligheten av att höra fiskerinämden i sådana fall. Fiskerinämderna brukar sammanträda 2 eller 3 gånger varje år. På grund av de stora avstånden och även andra skäl är det omöjligt att sammankalla fiskerinämderna till extra sammanträde för behandling av enstaka obetydliga frågor. Ett brådskande ärende skulle därför kunna bli ett halvår försenat, om det remitteras till fiskerinämden, och under alla förhållanden bli minst 14 dagar försenat eftersom fiskerinämden ej kan sammankallas med alltför kort varsel. Oftast gäller de mindre betydelsefulla fiskestadgeärendena ett lokalt begränsat område. Det är därför en ren slump, om någon av fiskerinämdsledamöterna äger ingående kännedom beträffande de lokala fiskeförhållanden som beröres av frågan. I regel är i dessa fall länsfiskeritjänstemannen och fiskeriintendenten de enda som känner till ärendet, varför deras åsikt blir avgörande för nämndens behandling av ärendet. Länsstyrelsen delgives därför samma synpunkt av fiskerinämden som direkt av fiskeriintendenten. Det är således icke endast meningslöst utan kan vara direkt olämpligt och hindrande för fiskets bedrivande, om det föreskrives att fiskerinämden skall höras i frågor av brådskande natur eller av ringa betydelse.

Fiskeriintendenten i övre södra distriktet anför, att därest fiskerinämd eller fiskarorganisation skall höras, det icke finnes anledning att bibehålla 19 §. *Länsstyrelsen i Malmöhus län* påpekar, att det är förenat med avsevärda kostnader att inkalla fiskerinämd till extra sammanträde. *Västmanlands läns hushållningssällskaps fiskerinämd* anser tillräckligt att ärende enligt 19 § förelägges fiskeriintendenten och länsfiskeritjänstemannen för yttrande. Även *länsstyrelsen i Jämtlands län* och *länets hushållningssällskap* anser det tillräckligt, att länsfiskeritjänsteman höres i fiskerinämdens ställe. Länsstyrelsen uttalar, att ett genomförande av förslaget såvitt avser fiskerinämdernas hörande skulle medföra antingen ett ökat antal sammanträden med nämnderna och därmed förenade kostnadsökningar eller ock avsevärda förseningar av ärendena.

Föredraganden.

Mot den utvidgning i förhållande till gällande bestämmelser, som ligger däri att begränsningen till »enstaka mindre fiskevatten» borttages, synes intet vara att erinra. Emellertid torde, såsom föreslagits, den inskränkningen i samband härmed böra göras att — i fall då bestämmelse ej är av blott ringa betydelse — länsstyrelsen utan att hålla sammanträde m. m. får besluta endast om ärendet är *synnerligen* brådskande. Fiskeriintendenten kommer väl i regel att tillfrågas om han anser ärende vara av denna natur. Det torde ej vara erforderligt att instruktionsmässigt ålägga intendenterna skyldighet att yttra sig härom.

Av skäl som angivits i den av överdirektör Hult avgivna reservationen och ett flertal remissyttranden, synes det ej vara lämpligt att stadga obligatorisk skyldighet för länsstyrelse att i dessa undantagsfall höra fiskerinämd

eller, vad angår Göteborgs och Bohus län som ej har sådan nämnd, sammanslutning av yrkesfiskare. Länsstyrelsen torde regelmässigt höra länsfiskeritjänsteman och bör själv få bedöma om saken kräver och tiden medger att fiskerinämnd eller sammanslutning höres.

I enlighet med det anförda har paragrafen omformulerats.

20 §.

20 §, som motsvarar 11 § i gällande fiskeristadga, har ej föranlett någon erinran från remissinstanserna och har oförändrad upptagits i departementsförslaget.

21 §.

Motsvarighet till första och andra styckena i 21 § finnes i 15 och 16 §§ gällande fiskeristadga. I 15 § stadgas:

»Är fångande av fisk under viss tid förbjudet, må till sådan fångst använd redskap ej under den tid hållas i vatten utestående, där ej visas, att redskapen varit tillsluten eller på sådant sätt öppnad, att fisk däri ej fångas kunnat.»

I 16 § gives bestämmelse om hur minimilängd på fisk skall mätas. Bestämmelsen överensstämmer med vad som härom i fråga om fisk i inskränkt betydelse upptagits i 10 § tredje stycket av departementsförslaget.

Fiskeristyrelsen.

I 21 § upptages vissa föreskrifter, avsedda såsom komplement till lokala bestämmelser om fredningstider och minimimått. Föreskrifterna innebär, att härutinnan stadgandena i 10 § andra stycket, 11 § tredje stycket och 12 § andra stycket i förslaget skall äga motsvarande tillämpning.

Remissinstanserna.

Jägmästaren i Hallens revir anser liksom *överjägmästaren i mellersta Norrlands distrikt* att 21 § såsom överflödigt kan utgå.

Västmanlands läns hushållningssällskaps fiskerinämnd förmenar, att i första stycket efter ordet »fredningstid» bör tilläggas orden »för fisk». Stadgandet hänvisar nämligen till 10 § andra stycket som endast berör skalldjur.

Beträffande första stycket anför *sagda fiskerinämnd* och *fiskeritjänstemannaförbundet*.

Bestämmelserna i 15 § gällande fiskeristadga har vållat svårigheter vid tillsyn av efterlevnaden av de lokala förbud, som med stöd av 9 § stadgan utfärdats till skydd för gösbeståndet i Mälaren och Hjälmarén. I 4 § 1 mom. fiskestadgan för Mälaren stadgas förbud att ha storryssjor och bottengarn utsatta i fiskevattnet under tid, då gösfångst å platsen icke är tillåten. Under hänvisning till nämnda paragraf gjordes för något år sedan anmälan till

vederbörande åklagare att bottengarn i strid mot fiskestadgan för Mälaren utsatts under tid då gösfångst var förbjuden Denne vägrade emellertid att åtala i ärendet med hänvisning till 15 § fiskeristadgan, enär enligt hans åsikt bottengarnen icke var utsatta så att gös däri kunde fångas. Till saken hörde, att varje bottengarn på mindre än tio minuter kunde göras fullt fiskedugligt, och då någon annan fisk än gös vid ifrågavarande tidpunkt icke fångades i redskapen, borde någon tvekan om fångstobjektet icke föreligga. En omarbetning av förslaget i berörda del är därför påkallad.

Länsstyrelsen i Malmöhus län anser, att det uttryckligen bör utsägas, att länsstyrelse äger möjlighet att helt förbjuda användningen av visst eller vissa fiskredskap. Utan sådan föreskrift kan, om länsstyrelse med stöd av 14 § utfärdat förbud mot användande av ett visst fångstredskap, på grund av 10 § andra stycket tvekan måhända uppstå, huruvida vederbörande ändå äger rätt att begagna redskapet. Det kan nämligen göras gällande, att man icke avsett att nyttja redskapet för fångst av just den fiskarten.

Föredraganden.

Stadgandena i 21 § skulle visserligen kunna utgå, men då måste i samband med lokala bestämmelser om fredningstid och minimimått givas motsvarande föreskrifter. För enhetlighetens skull torde det emellertid vara lämpligt att i fiskeristadgan angiva vad som skall gälla, därest annat ej angives i de lokala föreskrifterna. Givet är att länsstyrelse utan hinder av bestämmelserna i 21 § kan meddela skärpta föreskrifter och t. ex. föreskriva, att vissa redskap ej alls får stå ute under fredningstid. Särskild föreskrift härom torde ej erfordras, då länsstyrelse har möjlighet att helt förbjuda att en viss typ av redskap användes.

I fråga om *första stycket* har en remissinstans påpekat, att 10 § andra stycket i fiskeristyreliens förslag blott avser redskap som användes för fångst av vissa skaldjur, varför det kunde anses tveksamt om hänvisningen avsåg även de fall, då fredningstid föreskrivits för fisk. Denna invändning torde vara berättigad. Med den utformning stadgandet fått i 9 § andra stycket av departementsförslaget erfordras i varje fall särskild bestämmelse rörande redskap för fångst av fisk i inskränkt bemärkelse. Ett sådant stadgande torde i huvudsak böra avfattas i överensstämmelse med 15 § gällande fiskeristadga. I fråga om redskap för fångst av kräftor och hummer bör hänvisning givetvis göras till 9 § andra stycket i departementsförslaget. I enlighet med det anförda har första stycket i departementsförslaget utformats.

Andra och tredje styckena har efter blott redaktionella jämkningar upptagits i 21 § av departementsförslaget. I fråga om innebörden av hänvisningen till 11 § har jag uttalat mig vid behandlingen av nämnda paragraf.

22 §.

I 17 § av *gällande fiskeristadga* gives bestämmelser om mätning av maskstorlek i fiskredskap. Stadgandet har följande lydelse.

»Bestämmelse angående viss maskstorlek å fiskredskap må, ändå att ej alla maskorna hålla det föreskrivna måttet, anses iakttagen, därest vid räkning av antalet varv eller maskstolpar på minst en halv meters sammanhängande längd av den i maskornas längdriktning sträckta garnslingan, varvens eller maskstolparnes antal icke överstiger det, som skulle uppkommit, därest å den uppmätta längden alla maskor haft den bestämda storleken. I avseende å redskap, som ej kan sträckas, må bestämmelsen ej anses överträdd därigenom, att en eller annan maska med en tiondedel understiger det bestämda måttet.

Vid uppmätning skall redskapen vara våt, sådan den till fiske användes.»

I den tidigare omnämnda *kungörelsen den 21 november 1952 (nr 699) med vissa bestämmelser om storleken av maskor i fiskredskap av nät och om minimimått på fisk m. m.*, vilken är grundad på den s. k. Londonkonventionen den 5 april 1946 och träder i kraft den 5 april 1954, stadgas i sista stycket av 1 § följande.

»Nät skall anses hava föreskriven maskstorlek, när en plan, 2 millimeter tjock mätsticka med en bredd motsvarande den för maskorna angivna minsta längden lätt kan föras genom maskorna, då dessa äro sträckta diagonalt i nätets längdriktning och nätet är vått.»

En bestämmelse av samma innebörd har även intagits i 1 § av *kungörelsen den 12 december 1952 (nr 752) angående fiske med råkrål efter djuphavsräka*. Denna grundar sig på en den 7 mars 1952 mellan Sverige, Danmark och Norge avslutad konvention och har trätt i kraft den 1 januari 1953.

Fiskeristyrelsen.

I 22 § lämnas föreskrifter angående tillämpning av bestämmelser om maskstorlek i fiskredskap.

Länsstadgornas bestämmelser om maskstorlek torde i allmänhet vara så avfattade, att en fastställd maskstorlek för det fall att redskapet kan sträckas skall avse avståndet mellan knutarna i den i längdriktningen sträckta maskan. På grund av att garnet har en viss tjocklek blir det av praktisk betydelse, huruvida vid tillämpning av länsstadgornas bestämmelser om maskstorlek i redskap som kan sträckas avståndet skall mätas mellan knutarnas innerpunkter (= knutarnas närmast varandra belägna punkter) eller mellan deras mittpunkter. Bestämmelserna torde oftast vara så utformade att de skall tillämpas på förstnämnda sätt.

Stadgandet i 17 § fiskeristadgan har tillkommit för att mildra den stränghet som skulle bli följden av en strikt tillämpning av länsstadgornas bestämmelser om maskstorlek. Paragrafen skiljer mellan redskap som kan sträckas och redskap som ej kan sträckas.

Efter redogörelse för innehållet i 17 § fiskeristadgan anför fiskeristyrelsen vidare.

Samma principer för vilka nu redogjorts återfinnes i *kungörelsen den 17 april 1936 (nr 105) angående maskstorleken i trål och snurrevad m. m.* Enligt 1 § i kungörelsen må däri angivet redskap ej ha maskor av mindre

storlek än att maskorna i vått tillstånd håller en längd av 65 millimeter, mätt *invändigt* mellan ändknutarna i den *utsträckta* maskan (= två maskstolpar). I övrigt skall 17 § fiskeristadgan tillämpas.

Däremot har bestämmelser om maskstorlek av annat innehåll upptagits i Londonkonventionen och i en den 7 mars 1952 träffad överenskommelse mellan Sverige, Norge och Danmark om åtgärder till skydd för beståndet av djuphavsräka m. m. Någon motsvarighet till billighetsreglerna i 17 § fiskeristadgan finnes icke i konventionen eller överenskommelsen.

Önskemålet att ha åtminstone i princip enhetliga bestämmelser i förevarande hänseende, sedan de två nu nämnda traktaterna trätt i kraft, talar otvivelaktigt för att i fiskeristadgan införes en föreskrift, att vid tillämpning av bestämmelse i länsstadga om maskstorlek i redskap som kan sträckas uppmätning skall ske enligt »mätstickeregeln».

Förutsättning härför torde dock böra vara, att man alltjämt har en regel som i likhet med 17 § fiskeristadgan förebygger alltför stor stränghet vid tillämpningen, ehuru behovet härav blivit mindre sedan genom nya rättegångsbalken införts möjlighet att medgiva åtalseftergift vid brott varå endast kan följa böter. En sådan regel kan emellertid icke ha samma innehåll som det nuvarande stadgandet i första punkten av nämnda paragraf, när detta stadgande förutsätter, att vid beräkning av antalet maskor av fastställd storlek som belöper å en halv meter maskstorleken mätes utan användande av mätsticka. Lämpligen bör man i stället beträffande alla redskap tillämpa den i andra punkten av 17 § fastställda regeln för redskap, som icke kan sträckas. Samtidigt torde emellertid en uppmjukning av denna regel böra äga rum. Föreskriften, att en eller annan maska endast med högst en tiondedel får understiga det bestämda måttet, kan nämligen stundom medföra mindre tillfredsställande resultat. Om det t. ex. i ett redskap finnes ett mycket ringa antal maskor, som icke håller måttet, men skillnaden utgör mer än en tiondedel, är med den nuvarande regeln den fiskande förfallen till ansvar. Styrelsen anser hinder icke föreligga, att man helt och hållet slopar kravet på att skillnaden icke får uppgå till mer än en fix storlek.

Genom en tillämpning av mätstickeregeln, kompletterad med en toleransbestämmelse i enlighet med vad nu anförts, kan mätning ske på ett enklare sätt än för närvarande. Ytterligare kan till stöd för de här förordade reglerna åberopas, att stadgandet i 17 § första punkten genom sin strängt formella karaktär stundom kan — liksom regeln i 17 § andra punkten — leda till mindre tillfredsställande resultat.

Det är icke uteslutet, att i fortsättningen redskap kan komma i bruk som tillverkats av så pass elastiskt material, att mätstickeregeln svårigen kan tillämpas därå. Styrelsen föreslå därför, att länsstyrelserna får möjlighet att beträffande sådana redskap föreskriva annat sätt för uppmätning.

I praxis har ibland uppstått tvekan om den riktiga tolkningen av bestämmelser om maskstorlek i de vanligast förekommande slagen av redskap som ej kan sträckas nämligen ståltrådsmjårdar och liknande redskap. Tveksamheten har föranletts därav att föreskrift icke funnits, huruvida den angivna storleken skall avse avståndet mellan de motstående sidorna i maskan eller mellan knutarna. Fiskeristyrelsen anser det erforderligt, att den ovissheit som sålunda förefinnes i denna tolkningsfråga undanröjes genom upptagande i fiskeristadgan av en föreskrift, hur bestämmelser av här berörd art skall tillämpas. Det lämpligaste synes vara, att avståndet beräknas mellan de två motstående sidor i maskan som är belägna närmast varandra. Skulle någon gång dessa sidor icke vara parallella bör det relevanta avståndet vara det kortaste avståndet mellan sidorna.

Remissinstanserna.

Västmanlands läns hushållningssällskaps fiskerinämnd, fiskerinämnden för Vänerne och fiskeritjänstemannaförbundet avstyrker bestämmelserna i förevarande § och hemställer, att i stället föreskrifterna i 17 § i gällande stadga bibehålles. Även *länsstyrelsen i Jämtlands län* samt *Värmlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott*, i vars yttrande *länsstyrelsen i länet* i stort sett instämt, ifrågasätter huruvida de föreslagna bestämmelserna är lämpliga. Västmanlands läns hushållningssällskaps fiskerinämnd och fiskeritjänstemannaförbundet anser, att bestämmelserna lätt kan frambringa godtyckliga värden, och gör gällande, att de nuvarande bestämmelserna meddelar ett enkelt och effektivt sätt att kontrollera maskstolparna. Även Värmlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott förmenar, att den nuvarande metoden är enklare och kontrollen av redskapen därmed lättare. Fiskeritjänstemannaförbundet tillägger, att de nuvarande bestämmelserna har den fördelen, att de bygger på samma princip som fabrikanterna använder vid den maskinella nättillverkningen. Värmlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott ifrågasätter starkt nödvändigheten av att rätta mätningen av maskstorleken hos redskap, som användes inom Sverige, efter internationella förhållanden. Länsstyrelsen i Jämtlands län anför, att den nu tillämpade metoden att beräkna maskstorleken efter antalet varv eller maskstolpar per 60 cm garnlängd synes lämplig och har den fördelen, att den även kan tillämpas beträffande nät av metalltråd.

Fiskeriintendenten i övre södra distriktet avstyrker den föreslagna bestämmelsen om mätning av maskorna i redskap, som kan sträckas, men tillstyrker förslaget beträffande redskap tillverkat av metalltråd. Den nuvarande bestämmelsen i 17 § om mätning av maskorna i redskap som kan sträckas synes fiskeriintendenten vida mer praktisk än den föreslagna, som skulle föranleda att fiskeritillsynsmännen måste utrustas med ett helt lager mätstickor, nämligen en mätsticka för varje på ifrågavarande plats föreskriven maskstorlek. 17 § första stycket andra punkten gällande stadga borde dock uteslutas. Det borde uttryckligen angivas, att avståndet skulle mätas mellan knutarnas mittpunkter.

Jägmästaren i Hallens revir anför, med instämmande av *överjägmästaren i mellersta Norrlands distrikt*, att därest icke särskilda skäl, t. ex. samordnande med bestämmelser i andra länder, förelåg, det förefaller rimligare, att maskstorleken i redskap av metalltråd bestämmes till längsta måttet mellan två knutar i maskan (den längre diagonalen i romben). Härigenom erhöles ju någon likhet mellan sträckbara maskornas mått, vilket väl fick anses vara till fördel.

Örebro läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott anser, att bestämmelserna bör kompletteras med tydlig beskrivning om en »maskas» beskaffenhet i fråga om bl. a. antalet stolpar och beskaffenhet i övrigt.

Fiskerinämden för Vänern framhåller, att det måste anses vara uteslutet att uppmätning med av fiskeritillsynsmännen själva tillverkad mätsticka kunde tillmätas vitsord inför domstol. Om fiskeristyrelsens förslag antogs, måste mätstickorna därför tillverkas under kontroll av någon myndighet och av denna tillhandahållas tillsynsmännen.

Kalmar läns södra hushållningssällskaps fiskerinämd förmenar, att paragrafen borde kompletteras med klara, bestämda regler också för hur redskap, tillverkade av elastiskt material, skall mätas. *Länsstyrelsen i Kalmar län* framhåller, att med hänsyn till vad hushållningssällskapet sålunda anfört rörande 22 § första stycket andra punkten, denna bestämmelse synes böra omprövas.

Länsstyrelsen i Jämtlands län finner paragrafen mindre tillfredsställande avfattad. Den förutsatte, att lokala bestämmelser innehåller eller kunde innehålla föreskrift om maskstorlekar. Paragrafen borde därför inledas med orden »Därest lokala bestämmelser innehålla föreskrift om maskstorlek».

Fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt föreslår, att det ålägges fiskeristyrelsen att utarbeta en jämförelsetabell över de nu tillämpade och de i 22 § föreslagna maskstorlekarna, detta så att onödigt dubbelarbete uteslutes i de olika länen vid utarbetandet av stadgor.

Föredraganden.

Efter ingående undersökningar och överläggningar har man såväl i Londonkonventionen som i den tidigare omnämnda konventionen mellan Sverige, Norge och Danmark funnit att mätstickemetoden är den lämpligaste mätningemetoden. Någon anledning att härvidlag göra skillnad mellan de redskap som avses i konventionerna och övriga redskap lär icke föreligga.

För redskapsfabrikanterna torde det vara en fördel att mätning sker efter en och samma metod. De måste anpassa sig efter konventionernas bestämmelser. De fabrikanter, som tillverkar redskap som avses i konventionerna, torde i allmänhet tillverka även andra saltvattensredskap samt även redskap som användes i sötvatten.

Det torde ännu vara för tidigt att tillskapa någon speciell metod för mätning av maskor i redskap, tillverkade av elastiskt material. Tills vidare synes den i 22 § angivna metoden vara användbar. Stadgandet att mätstickan »lätt» skall kunna föras genom maskan, får därvid tolkas så att vid mätningen sträckning icke skall ske med utnyttjande av materialets elastiska karaktär.

Mätstickorna torde kunna konstrueras så att samma sticka kan användas för olika maskstorlekar. Kontroll av mätstickorna genom någon offentlig myndighet, t. ex. fiskeriintendenterna, kan säkerligen genomföras utan bestämmelse i fiskeristadgan, likaså utarbetandet av sådan jämförelsetabell, som föreslagits av fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt.

I ett redskap av metalltråd, vari maskorna ofta är sexkantiga, torde det vara naturligt att mäta avståndet mellan sidorna och ej diagonalt.

I departementsförslaget har 22 §, utan att saklig ändring i fiskeristyrelsens förslag gjorts, jämkats så att större överensstämmelse vunnits med den på Londonkonventionen grundade bestämmelsen. Därjämte har vissa reaktionella ändringar vidtagits.

Om fiske å internationellt vatten.

23 §.

Beträffande den gällande lagstiftningen i våra *nordiska grannländer* om fiskeribestämmelsers tillämpning på internationellt vatten må följande anmärkas.

Danmark har som enda skandinaviskt land biträtt 1882 års Nordsjökonvention, i vilken gives ingående föreskrifter om fisket på internationellt vatten. Rörande förhållandet mellan fiskande inbördes stadgas i artikel 15 av konventionen förbud för fiskare, som ankommer till fiskeplats »at anbringe sig eller udkaste deres garn således, at de tilføjer hverandre skade eller fortrædiger fiskere, som allerede har begyndt deres virksomhed». Därjämte gives i andra artiklar detaljbestämmelser om ordningen på fiskeplats m. m. I första stycket av artikel 20 stadgas sålunda, att om garn, som tillhör skilda fiskare, hopsnärjts med varandra, det är förbjudet att kapa dem såvida icke båda parter samtycker därtill. I andra stycket stadgas emellertid, att varje »ansvar» upphör om det bevisats, att det varit omöjligt att på annat sätt få garnen skilda från varandra. I såväl kungörelsen den 2 juni 1933 (nr 282) med vissa bestämmelser rörande fiskeriförhållandena i de till Sverige och Danmark gränsande farvattnen samt motsvarande danska författning har vidare givits bestämmelser om ordningen på fiskeplats m. m. I 4 § av författningarna stadgas att de båda ländernas fiskare (med visst undantag rörande drivgarnsfiske i Öresund under viss tid av året) skall iakttaga, att, sedan någon intagit en fiskeplats och behörigen utmärkt sitt redskap, han icke må, så länge han har sitt redskap behörigen utmärkt och begagnar detsamma till fiske, utträngas från platsen eller lida intrång i sitt fiske av andra fiskare. Vidare stadgas ersättningskyldighet för den som utan att vara i nödläge skadar annans utmärkta redskap.

För fångst å internationellt vatten gällande bestämmelser om *minimimått* och förbud mot vissa *fiskemetoder* torde icke förekomma i dansk lagstiftning.

För närvarande finnes i *Norge* ingen enhetlig lag eller stadga rörande fisket. Däremot förekommer ett flertal författningar på olika områden. Bland dessa märkes lagen den 20 april 1951 om fiske med trål, vilken torde gälla även för internationellt vatten. I 6 § av denna lag gives ett allmänt stadgande om att fiskebåt, som kommer till fiskeplats där andra redan bedriver

fiske, icke får sätta ut sina redskap eller bojar på sådant sätt att de otillbörligt hindrar de andras fiske. I en norsk lag den 6 maj 1938, vilken ändrats senast den 13 juni 1952, har meddelats bestämmelser angående fredning av saltvattensfisk. I 1 § har minimimått fastställts för ett flertal saltvattensfiskar. Enligt 7 § äger Konungen avgöra i vilken utsträckning lagen skall gälla utanför territorialgränsen. Med stöd härav har förordnats, att 1 § lagen skall gälla för allt fiske utanför territorialgränsen.

I Norge pågår arbete med samling och revision av fiskerilagstiftningen. I ett betänkande, vilket i december 1949 avgivits av en för ändamålet tillsatt kommitté, har intagits ett förslag till »Lov om saltvannsfiskeriene (unntatt sild- og brislingfisket, makrellfisket og laks- og sjøørretsfisket)». I detta lagförslag föreslås bland annat, att fiske med sprängämnen skall förbjudas samt att Konungen skall äga utfärda bestämmelser om minimimått och fredningstider. Ifråga om ordningen på fiskeplats föreslås bl. a. en bestämmelse om att ingen må på fiskeplats placera båtar eller redskap på sådant sätt att de skadar eller onödigt kommer i vägen för fiskare som redan påbörjat sitt fiske. Vidare föreslås en bestämmelse om att ingen otillbörligt får sätta sina redskap så att annans redskap »trykkes ned.» I lagförslaget föreslås mycket detaljerade bestämmelser om ordningen på fiskeplatser, bärgning av redskap m. m. Enligt 1 § skall lagen gälla för allt saltvattensfiske vid den norska kusten och på kustbankarna (med undantag av de i lagens rubrik angivna fiskslagen) utan hänsyn till om fisket bedrivs på eller utanför norskt sjöterritorium. Vidare föreslås, att Konungen skall bemyndigas utfärda föreskrift om att vissa bestämmelser i lagen helt eller delvis skall gälla också för fiske på mera avlägsna farvatten.

I *Finland* torde icke ha utfärdats några föreskrifter om att bestämmelser av här avsedd art skall gälla jämväl på internationellt vatten.

Fiskeristyrelsen.

Såsom fiskeristyrelsen utvecklats i den allmänna motiveringen bör fiskeristadgans bestämmelser om fiskets vård och bedrivande, i den mån så av praktiska skäl befinnes lämpligt, gälla även vid fiske från svenskt fartyg å internationellt vatten. Huruvida fartyget är svenskt får bedömas enligt 1 § sjölagen.

Dylika skäl talar med styrka för att bestämmelserna i 4—6 §§ om förhållandet mellan fiskande inbördes blir tillämpliga å sådant vatten. De skyldigheter som i 4 och 5 §§ ålägges en fiskande gentemot annan bör där gälla, även om den andre är utlänning. Bestämmelserna i 6 § om hopsnärjning av fiskredskap torde däremot böra inskränkas till de fall, då samtliga de hopsnärjda redskapen utlagts från svenska fartyg.

Beträffande förbudet mot användande av vissa fångstsätt och fångstredskap torde praktiskt behov föreligga av en tillämpning även utanför territorialvattnet av de i 9 § upptagna förbudet mot fiske med vissa förödande metoder. Däremot finnes intet sådant behov i fråga om förbudet mot fiske

med ljuster, harka eller huggkrok. Att trålfiskeförbudet skall gälla endast svenskt vatten är självklart.

Fredningstiderna i 10 § för hummer och ostron torde icke böra utsträckas till internationellt vatten. I de mera sällan förekommande fall, då fångande av dessa skaldjur äger rum därstädes från svensk fiskebåt å tid då skaldjuret är fredat i riket, synes icke någon anledning finnas att förbjuda detta. Fiskaren får emellertid, såsom nedan kommer att föreslås, icke införa fångsten till riket. Ur svensk synpunkt synes däremot intet hinder böra uppställas för honom att avsätta fångsten å utländsk ort.

Bestämmelserna om minimimått i 11 § bör av skäl som angivits i motiven till nämnda paragraf otvivelaktigt i tillämpliga delar gälla även å internationellt vatten.

Den i 12 § andra stycket stadgade möjligheten för fiskeristyrelsen att medgiva undantag från minimimåtten bör vara för handen även i fråga om fiske utanför svenskt sjöterritorium.

Remissinstanserna.

Fiskeristyrelsens förslag i denna del har endast berörts av ett fåtal remissinstanser. *Svenska naturskyddsföreningen* finner det vara värdefullt att svenska fiskare på internationellt vatten blir bundna av de föreslagna bestämmelserna, då härigenom bl. a. försvåras att dölja olagligheter begångna på svenskt vatten genom påstående att fisket skett på internationellt vatten.

Statens jordbruksnämnd anser däremot, att det ur principiella synpunkter kan starkt ifrågasättas, huruvida de föreslagna stadgandena bör gälla även vid fiske på internationellt vatten utan att detta grundas på internationella överenskommelser, som reglerar förhållandena inom särskilda sådana vattenområden.

Chefen för södra kustdistriktet anför, att fisk som fångats från svensk fiskebåt på internationellt vatten icke, såsom fiskeristyrelsen synes anse, är att betrakta såsom utrikes gods. Ett sådant betraktelsesätt, som i tullhänseende skulle få omfattande konsekvenser, överensstämmer icke med den uppfattning som hittills varit rådande. Av svenskt fartyg ilandförd egen fångst har nämligen ansetts utgöra inrikes gods, även om fisken fångats på internationellt eller till och med utländskt vatten. Omvänt har fisk, som lossats från utländsk fiskebåt, behandlats som utrikes gods, även om fångsten skett på svenskt territorialvatten. Med hänsyn till vad nu sagts syntes det vara nödvändigt att antingen utsträcka fredningstiderna i 10 § för hummer och ostron till internationellt vatten, eller, om skäl därtill icke ansågs föreligga, att från bestämmelserna i 26 § första stycket undantaga dylika skaldjur, som visades vara fångade från svensk fiskebåt på internationellt vatten. *Generaltullstyrelsen* uttalar liknande synpunkter, vilka kommer att närmare angivas vid behandlingen av 24 och 25 §§.

Föredraganden.

Såsom statens jordbruksnämnd uttalat, kan betänkligheter av principiell natur visserligen anföras mot de i 23 § föreslagna bestämmelserna. Emellertid torde avsevärda praktiska fördelar vara förenade med dessa bestämmelser. Exempel finns på att Sverige fastställt fiskeribestämmelser för svenska fiskare på internationellt vatten utan överenskommelse med andra stater. Kungörelsen den 21 november 1952 (nr 699) i anledning av Londonkonventionen grundar sig, såvitt den avser Östersjön, således icke på någon konvention. Såsom jag tidigare anført har i några på konventionen grundade kungörelser fastställts bl. a. minimimått för flera områden. Syftet med minimimåttbestämmelser särskilt vid fångst av lax torde, såsom fiskeristyrelsen anført, endast i ringa mån vinnas, om bestämmelserna blir tillämpliga endast innanför territorialgränsen. Någon bestämmelse motsvarande den nu föreslagna finnes visserligen icke i Danmark beträffande lax, men gäller dock i stort sett i praktiken, då danska fiskare ej får ilandföra eller vidtaga andra liknande åtgärder med undermålig fisk. Som framgår av den lämnade redogörelsen för vissa författningar i Danmark och Norge torde de bestämmelser, som nu föreslås skola gälla på internationellt vatten, vara väl förenliga med liknande bestämmelser, som gäller för danska och norska fiskare.

Det torde ej medföra några olägenheter för svenska fiskare om bestämmelserna rörande inbördes ordningen mellan dem och reglerna för förfarandet då redskap hopsnärjts med annan svensk fiskares gäller även på internationellt vatten. Detsamma kan sägas om förbudet mot att använda sprängämnen m. m.

Emellertid torde det vara tveksamt om här avsedda bestämmelser bör gälla internationellt vatten utan någon begränsning till de vattenområden som är av särskild betydelse för det svenska fisket. En begränsning till Östersjön, Öresund, Skagerack, Kattegatt samt vissa delar av Atlantiska oceanen och Norra Ishavet torde sålunda kunna komma i fråga. Ifrågavarande bestämmelser är emellertid av sådan art att det icke synes få någon praktisk betydelse om en sådan begränsning göres eller icke. Jag anser därför att i detta avseende någon ändring i förslaget ej är erforderlig.

De av chefen för södra kustdistriktet och generaltullstyrelsen gjorda påpekandena om att fisk, som på internationellt vatten fångats av svenska fiskare, icke anses vara utrikes gods, torde få föranleda vissa ändringar i de av fiskeristyrelsen föreslagna bestämmelserna rörande förbud mot införsel av undermålig eller fredad fisk. Jag återkommer till denna fråga i samband med behandlingen av nämnda bestämmelser.

Om förbud mot införsel och försäljning m. m.

(24—29 §§ i departementsförslaget, 24—28 §§ i fiskeristyrelsens förslag.)

I fiskeristyrelsens förslag upptages under 24—25 §§ föreskrifter om förbud mot införsel av fredad eller undermålig fisk. Införselförbuden har upptagits under samma paragrafer i departementsförslaget. Däri har ändringar gjorts huvudsakligen i två avseenden. Införselförbudet har kompletterats med förbud att i riket *ilandföra* fredad eller undermålig fisk. Vidare har bland de fiskarter vilka förbuden skall avse upptagits gädda, som ej håller ett minimimått av 40 cm, och gös, som ej håller ett mått av 38 cm.

I 26—27 §§ i fiskeristyrelsens förslag meddelas förbud mot att »till salu hålla, utbjuda, sälja, köpa, emottaga eller från ort till annan forsla» fredad eller undermålig fisk. Fiskeristyrelsen föreslår alltså såväl försäljningsförbud som generellt förvärvsförbud och forslingsförbud. I departementsförslaget motsvaras dessa bestämmelser av 26 och 28 §§. I dessa har den sakliga ändringen gjorts, att forslingsförbudet borttagits samt att förvärvsförbudet inskränkts till att avse endast köp i återförsäljningssyfte. I 27 § i departementsförslaget har införts bestämmelser om motsvarande förbud i fråga om undermålig gädda eller gös. Förbudet gäller dock ej ilandföring.

I 28 § av fiskeristyrelsens förslag, som motsvaras av 29 § i departementsförslaget, utsåges endast att förbuden mot försäljning m. m. icke skall gälla fisk som tagits i beslag eller förklarats förverkad.

Till jämförelse med de bestämmelser som sålunda föreslås torde jag här få lämna en kortfattad översikt av de huvudsakliga bestämmelser i dessa avseenden, som nu gällande författningar innehåller.

Såsom fiskeristyrelsen anfört innehåller 14 § i gällande fiskeristadga såväl försäljningsförbud, köpförbud som forslingsförbud. Några förbud mot införsel finnes icke i fiskeristadgan.

I den på Londonkonventionen grundade *kungörelsen 1952: 699*, som bland annat innehåller föreskrifter om minimimått, stadgas i fråga om undermålig fisk såväl försäljnings- och forslingsförbud som förbud att i riket ilandföra fisken.

I *kungörelsen 1931: 8*, vari bland annat föreskrives minimimått och viss fredningstid för rödspätta och skrubba inom vissa områden av Östersjön, stadgas förbud mot att i riket ilandföra fredad eller undermålig sådan fisk. Vidare gives föreskrifter om försäljnings- och forslingsförbud.

I *kungörelsen 1953: 608* med särskilda fredningsbestämmelser för honrödspätta och honskrubba i Nordsjön, Skagerack, Kattegatt, Öresund och Östersjön stadgas, förutom försäljnings- och forslingsförbud, förbud att till riket införa eller i riket ilandföra sådan fisk som enligt kungörelsen ej får fångas.

Kungörelsen 1928: 6 rörande fisket inom Torne älvs fiskeområde innehåller försäljningsförbud, förvärvsförbud och forslingsförbud. Försäljningsförbudet har därvid betecknats endast genom orden icke »till salu utbjudas».

I *kungörelsen 1949: 97* angående lax- och laxöringsfisket i Idefjorden m. m. stadgas försäljnings- och förvärvsförbud, men ej forslingsförbud.

Enligt *kungörelsen 1933: 454* får hummer icke införas till riket under viss tid av året. Enligt kungl. brev den 18 februari 1949 äger fiskeristyrelsen meddela dispens från förbudet i sådana fall då hummer, som håller stadgad minimilängd, fångats utanför svenskt sjöterritorium av svensk fiskare från svensk båt.

I *kungörelsen 1932: 351* stadgas förbud att införa kräftor, som ej håller ett mått av minst 9 cm, ävensom allmänt införsel förbud för kräftor under viss del av året.

Enligt *kungörelsen 1947: 962* får havskräfta, som ej håller 15 cm, »ej fångas, införas till riket, där ilandföras, hållas till salu, säljas, köpas eller forslas från ort till annan».

I *kungörelsen 1938: 155* meddelas förbud mot att saluhålla eller försälja gädda, som ej håller ett mått av 40 cm, och gös, som ej håller 38 cm. Kungörelsen innehåller varken förvärvs- eller forslingsförbud.

Allmänna synpunkter.

Fiskeristyrelsen.

De i gällande fiskeristadga meddelade förbuden mot fångande av skaldjur å viss tid eller under viss minimistorlek skall enligt 14 § i stadgan jämväl gälla såsom förbud att till salu hålla eller utbjuda, sälja, köpa eller från ort till annan forsla sådant skaldjur. Den som vidtagit dylik åtgärd kan dock bli fri från ansvar, såframt visas kan att skaldjuret blivit på lovligt sätt förvärvat. Denna möjlighet föreligger dock jämlikt stadgande i 25 § icke, då fråga är om åtgärd med kräftor under fredningstid. Ytterligare är i sistnämnda paragraf beträffande dylika åtgärder med kräftor stadgat, att åtgärderna ej heller får vidtagas de sex sista timmarna efter fredningstidens upphörande.

»På lovligt sätt förvärvat» får skaldjuret anses vara bland annat om det fångats utom riket eller i vatten som avses i 31 § gällande fiskeristadga eller, då fråga är om åtgärd under fredningstid, om fångandet skett före nämnda tid.

En föreskrift om förbud mot de i 14 § angivna åtgärderna är även i fortsättningen nödvändig för kontrollen av fångstförbudens efterlevnad. Tydliggen bör föreskriften jämväl avse fisk och havskräfta, som icke håller de i 11 § i förslaget stadgade minimimåtten.

Såsom tidigare anförts finnes i vissa särskilda författningar förbud mot införsel av fisk eller skaldjur å tid, då dess fångande är förbjudet, eller av fisk eller skaldjur som icke håller visst minimimått. Vad beträffar de skaldjur, för vilka enligt förslaget viss fredningstid eller visst minimimått skall gälla, får sålunda hummer icke införas under tiden 15 juli—15 september,

ej heller kräftor under fredningstiden och den 7 augusti kl. 18—24. Kräftor, som icke håller minimimåttet, får icke under någon tid av året införas; det samma gäller undermålig havskräfta.

Införselförbuden har tillkommit för att underlätta kontrollen av efterlevnaden av bestämmelserna om fredningstid och minimimått och har därjämte ansetts befogade med hänsyn till de svenska fiskarens intresse att fisk, som de själva ej får fånga, icke bör få importeras. Förbudet mot införsel av kräftor har, åtminstone såvitt angår införsel å fredningstid, därjämte haft ett speciellt syfte; det har nämligen ingått såsom ett led i kampen mot kräftpestens spridning.

Nyssnämnda allmänna skäl talar enligt fiskeristyrelsens mening med synnerlig styrka för genomförande av generellt förbud mot införsel av skaldjur under i fiskeristadgan fastställd fredningstid och av fisk eller skaldjur som icke håller de i stadgan upptagna minimimåtten.

Genomföres ett införselförbud av här ifrågavarande slag, bör den som vidtager någon av de i nuvarande 14 § angivna åtgärderna givetvis i allmänhet icke kunna bli fri från ansvar genom att visa att fisken eller skaldjuret fångats utom riket. Naturligtvis skulle syftet med ett införselförbud i icke obetydlig mån kunna vinnas enbart genom en författningsändring varigenom möjligheten att på sistnämnda sätt fria sig från ansvar borttages. En dylik ändring medför ju, att även om införsel var tillåten, den som införde fisken icke skulle kunna sälja fisken eller föra den från införselorten. Otvivelt skulle vissa fördelar ur författningsteknisk synpunkt ernås om införselförbud ej stadgades. Enligt styrelsens mening är det dock ur kontrollsynpunkt så värdefullt, att redan själva införseln eller försök därtill kan beivras, att härigenom nyssnämnda fördelar uppväges.

14 § i gällande fiskeristadga innebär även att, därest med stöd av stadgan meddelats förbud mot fångande av fisk å viss tid eller under viss minimistorlek, åtgärd varom i paragrafen sägs icke må vidtagas med fisk som sålunda olagligen fångats. Har åtgärden vidtagits inom det område, där förbudet gäller, och den som vidtagit åtgärden påstår att fisken fångats utom området, är han bevisskyldig för detta påståendes riktighet. Han kan även fria sig genom att visa, att fisken därstädes lovligen fångats.

Vad sålunda stadgats utgör ett nödvändigt komplement till de lokala fångstförbuden och bör därför i princip alltjämt gälla.

Till de enligt 14 § förbjudna åtgärderna torde, vare sig fråga är om fångstförbud för hela riket eller lokalt fångstförbud, böra läggas även mottagandet av fisk. Förbud mot mottagande fanns upptaget i 1852 års fiskeristadga och 1898 års förslag innehöll härutinnan ingen ändring. Varför förslaget ej följdes i denna del framgår ej av stadgans förarbeten. Anmärkas må, att bland de i 21 § jaktstadgan förbjudna åtgärderna med matnyttigt villebråd och med skinn ingår även mottagande därav.

De åtgärder varom här är fråga bör uppenbarligen endast förbjudas om de vidtages å rikets land- och vattenområden. Det synes vara motiverat, att

detta kommer till uttryck i författningstexten med hänsyn till att stadgans föreskrifter om fiskets vård och bedrivande i viss utsträckning föreslås skola gälla å internationellt vatten.

Föredraganden.

Från remissinstansernas sida har inga principiella erinringar gjorts mot de av fiskeristyrelsen i denna underavdelning gjorda förslagen. Däremot har anmärkningar framställts mot skilda detaljer. Med hänsyn härtill torde remissyttrandena lämpligen få redovisas under de olika paragraferna. I samband därmed ämnar jag redogöra för motiven till de ändringar i fiskeristyrelsens förslag, som jag förordar.

Speciell motivering.

24 och 25 §§.

Fiskeristyrelsen.

I 24 § behandlas det i den allmänna motiveringen till denna underavdelning av fiskeristyrelsen förordade införselförbudet. Styrelsen anför.

Tiden för förbud mot införsel av icke undermåliga kräftor sträcker sig för närvarande, liksom tiden för förbud mot de i 14 § fiskeristadgan förbjudna åtgärderna, till klockan 24 den 7 augusti, d. v. s. sex timmar efter fredningstidens utgång.

Tiden för förbud mot införsel av hummer utgår den 15 september klockan 24. Ej heller denna tidpunkt sammanfaller sålunda helt med fredningstidens utgång. Dessa skiljaktigheter beror på särskilda omständigheter och någon anledning till ändring av vad sålunda stadgats har icke yppats.

Enär det genom 11 § för laxöring stadgade minimimåttet endast gäller fångst i saltsjön, torde laxöring, som icke håller detta mått, böra få införas om det kan visas att den fångats i sötvatten.

Någon gång kan undantag från införselförbuden vara motiverat. Dispens bör då kunna meddelas av fiskeristyrelsen. Det kan nämnas, att Kungl. Maj:t den 18 februari 1949 givit styrelsen bemyndigande att i viss utsträckning medgiva undantag från rådande importförbud beträffande hummer.

I den nu gällande kungörelsen om förbud mot införsel av hummer upptages vissa undantag från förbudet, då fråga är om införsel i s. k. egentlig gränstrafik, införsel för främmande makts diplomatiska personals räkning m. m. Som dessa undantag har ringa praktisk betydelse, har styrelsen icke funnit dem behöva upptagas i stadgan. Föreligger skäl till undantag i dylika fall bör i stället den nyss förordade dispensvägen användas.

Genom förordning den 16 maj 1924 (nr 119) regleras rätten att oberoende av i allmänhet gällande importförbud transitera gods genom riket. Hänvisning till vad sålunda särskilt stadgats torde böra göras i förevarande paragraf.

I fråga om 25 § anför fiskeristyrelsen.

Om någon till riket söker införa importförbjuden fisk utan att ha haft kännedom om förbudet och i behörig ordning anmäler varan till tullklare-

ring, kan han icke anses ha överträtt eller försökt övertråda förbudet. Varan är därför icke förverkad, men bör naturligtvis icke få införas till riket.

25 § i förslaget stadgar för nu förevarande fall, efter förebild av bestämmelser i ett flertal importförbuds-författningar, att varan åter må utföras ur riket. Viss tid inom vilken återutförsel bör ske måste emellertid stadgas. Tiden bör lämpligen fastställas till fyra dagar. Sker ej återutförsel inom denna tid, bör den som infört varan icke längre ha någon rätt till densamma. Med varan torde böra förfaras såsom i förslaget stadgats beträffande förverkad undermålig eller fredad fisk. För dylikt ändamål bör varan överlämnas till närmaste polisman.

Remissinstanserna.

Kammarkollegiet gör gällande, att bestämmelserna i 24 § lider av en viss oklarhet, eftersom det icke angives om förbudet skall avse enbart färsk fisk och levande skaldjur eller om det skall gälla även kokta skaldjur och saltad eller rökt fisk. Det framgår icke heller, hur det skall förfaras med fisk, som slaktats eller vid rökning eller saltning berövats huvudet, och följaktligen icke kan mätas.

Generaltullstyrelsen anser, att i förtydligande syfte bör efter andra stycket i 24 § införas ett stadgande att även fisk som fångats från svenskt fiskefartyg på internationellt vatten är underkastad föreskrifterna i 24 §. — Såsom nämnts under 23 § har även *chefen för södra kustdistriktet* gjort ett uttalande av samma innebörd.

Vad beträffar möjligheterna att kontrollera efterlevnaden av importförbuden erinrar *generaltullstyrelsen* om vissa lättnader i trafikhänseende, som fiskefartygen enligt nu gällande bestämmelser åtnjuter. Här om anför styrelsen.

Enligt 125 § tullstadgan skall befälhavare å fartyg, vilket i förvärvssyfte användes till saltsjöfiske från landskapen vid rikets södra eller västra kuster och blivit för ändamålet registrerat och märkt hos vederbörande distrikts-tullanstalt — då fartyget företager resa inom eller utom tullområdet uteslutande för fiske eller fångstens avyttrande och icke medför annat än vad därför oundgängligen erfordras — äga med fartyget taga den väg och göra det uppehåll, som med hänsyn till fisket och avyttringen påkallas, ävensom vara fritagen från skyldighet att till tullverket avgiva skriftliga anmälningar rörande fartyget och vad däri föres. Jämlikt samma paragraf skall i nu angivna fall å fartyget medhavas fiskepass, som vid fartygets ankomst till eller avgång från ort inom tullområdet skall av befälhavaren uppvisas hos närmast tillgängliga tulltjänsteman för påteckning om resan.

Vidare har vissa lättnader i fråga om in- och utklarering av fiskefartyg beretts danska fiskare genom deklarationen med Danmark den 29 december 1913 (Sveriges överenskommelser med främmande makter 1913, nr 14).

Genom cirkulär den 19 februari 1952 har styrelsen med stöd av 235 § tullstadgan förordnat, att ovannämnda skyldighet att hos tulltjänsteman uppvisa fiskepass för påteckning skall för befälhavare å fiskefartyg, vilket användes till saltsjöfiske från Västra kustdistriktet, föreligga endast i fall, då fartyget besökt ort utom tullområdet eller under sin resa haft förbindelse

med fartyg i utrikestrafik eller ock vid ankomst till tullområdet medför i svensk hamn intagen skeppsproviant, för vilken eljest utgående tull eller skatt icke erlagts. Ifrågavarande cirkulär äger giltighet till och med den 31 december 1953.

De sålunda berörda för vissa fiskefartyg gällande lätnaderna i trafikhänseende och den omständigheten, att fångst som erhållits vid fiske från svenskt fiskefartyg på internationellt vatten icke behöver undergå tullklarering, medför, fortsätter generaltullstyrelsen, att efterlevnaden av införselförbudet icke kan nöjaktigt övervakas av tullanstalterna. Genom medverkan från tullverkets kust- och gränsbevakningspersonal torde emellertid en tillfredsställande kontroll i berörda avseende kunna åstadkommas. Sagda personal är som regel väl insatt i de lokala förhållandena och kommer under sin tjänsteutövning i kontakt med yrkesfiskarna. Till frågan om denna personals medverkan vid fisketillsynen återkommer styrelsen i yttrandet över ansvarsbestämmelserna.

Fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt, Svenska västkustfiskarnas centralförbund samt Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförening hemställer i anslutning till sitt yrkande, att fredningstiden för hummer måtte börja den 14 juli klockan 18, att jämväl förbudet mot införsel av hummer måtte börja vid nämnda tidpunkt.

Statens jordbruksnämnd förmenar, att med hänsyn till de svenska ostronodlingarnas utomordentligt ringa omfattning förbud mot import av ostron under fredningstid icke synes vara befogat.

Angående framställning från *Svenska fiskhandelsförbundet* om ändring av tiden för införsel av kräftor hänvisas till vad som anförts under 10 §.

Statens jordbruksnämnd anför, att syftet att underlätta kontrollen av stadgans efterlevnad, när fråga är om minimimått å fisk (ej skalldjur), näppeligen torde nås genom det föreslagna importförbudet i fråga om undermålig fisk. Härom heter det i nämndens yttrande.

Tullkontrollen av färsk fisk måste för undvikande av varuförstöring ske synnerligen snabbt, så att fisken kan omedelbart vidarebefordras. Erfarenheterna i fråga om redan gällande importförbud för viss plattfisk torde ha visat, att denna kontroll icke kan göras så effektiv, att import av för liten fisk helt uteslutes. I motsats till vad förhållandet är i fråga om plattfisken kan det beträffande nu ifrågavarande ytterligare fiskslag dessutom förekomma, att de huvudskäres vid rensning, vilket ytterligare försvårar tullkontrollen. Den importerade fisken kan vidare vara fryst, saltad eller på annat sätt beredd. För att den frysta fisken icke skall förstöras är det oundgängligen nödvändigt, att fryskejdjan icke brytes. I de flesta fall torde det icke vara möjligt att skilja isär de olika fiskarna från varandra utan att upptining sker. Saltad fisk kan ofta bli mindervärdig genom att fisken upptages ur faten. Att få utrönt huruvida en importerad laxöring är fångad i sötvatten torde ofta icke vara möjligt.

Förekomsten av för liten fisk i handeln kan vara fullt legal på grund av de föreslagna undantagsbestämmelserna. Även med hänsyn härtill torde de fördelar ur kontrollsynpunkt, som kan vinnas genom importförbud för nu ifrågavarande fiskslag, icke uppväga de vid ett sådant förbud uppkommande nackdelarna.

Vad beträffar skaldjur, ligger frågan om importförbud enligt nämndens mening något annorlunda till. Dessa importeras i smärre kvantiteter, vilka med större lätthet kan kontrolleras av tullen. Ej heller föreligger beträffande skaldjur den kontrollsvårighet som uppkommer i fråga om huvudskuren fisk. Vidare torde man i fråga om skaldjur i högre grad än i fråga om fisk kunna påräkna stöd från handels- och konsumenternas sida beträffande minimimåttbestämmelsernas efterlevnad. Nämnden finner sålunda icke anledning föreligga att erinra mot importförbud för skaldjur, som icke håller stadgat minimimått.

Beträffande frågan om återutförsel av införsel förbjuden fisk som anmälts till tullklarering anför *statens jordbruksnämnd*.

Under förutsättning att importförbud för fisk enligt 24 § i förslaget icke genomföres, synes 25 §, som då kommer att avse endast skaldjur, kunna tillämpas utan olägenhet. Skulle å andra sidan import av fisk, som ej håller föreskrivet minimimått, förbjudas, kan tillämpningen av 25 § i vissa fall få alltför vittgående konsekvenser. Om exempelvis import sker från U. S. A. av fryst lax, vilken under tullklareringen visar sig vara för liten, och lägenhet för återfrakt i frysrum icke är tillgänglig, kan stadgandet medföra stort ekonomiskt avbräck för vederbörande.

Generaltullstyrelsen framhåller, att på grund av bestämmelserna i 25 § hummer och ostron, som på tid då skaldjuren är fredade i riket fångats från svenskt fiskefartyg på internationellt vatten, kan återutföras, såvida varan i behörig ordning anmälts till tullklarering. Vidare skulle hummer och ostron som fångats på tid och sätt som sålunda sagts kunna med stöd av föreskrifterna i 24 § sista stycket transiteras. Detta synes också stå i överensstämmelse med fiskeristyrelsens uttalande, att intet hinder borde uppställas för fiskaren att avsätta fångsten på utländsk ort. I här avsedda fall har fiskaren nämligen icke gjort sig skyldig till olagligt fiske. Vidare anför emellertid generaltullstyrelsen beträffande fisk som ej håller stadgat minimimått.

Däremot synes det icke stå i överensstämmelse med de föreslagna bestämmelserna om förverkande, att en svensk fiskare, vilken å internationellt vatten fångat fisk, som icke håller i 11 § angivna minimimått, med stöd av föreskrifterna i 24 och 25 §§ medgives rätt till transitering och återutförsel av vad han sålunda olagligen fångat. En inskränkning i fråga om svenska fiskares rätt till transitering och återutförsel torde därför vara nödvändig. Då emellertid härigenom utländska fiskare skulle komma att i Sverige beredas större förmåner än svenska fiskare, kan det ifrågasättas, huruvida icke ett generellt förbud borde stadgas mot transitering och återutförsel av fisk, som icke håller fastställda minimimått.

Generaltullstyrelsen hemställer vidare, att tulltjänsteman, då han i anledning av beslag eller för sådan åtgärd som avses i 25 § andra stycket skall sätta sig i förbindelse med polismyndighet, skall äga vända sig direkt till vederbörande polis- eller åklagarmyndighet i stället för »till närmaste polisman».

Chefen för södra kustdistriktet uttalar en liknande mening och anför.

Rätten att i ärenden, som tillhör polismyndighets handläggning, vända sig till »närmaste polisman» är säkerligen värdefull för allmänheten men obehörlig, när det gäller kustbevakningens tjänstemän, vilka samtliga känner polis- och åklagarväsendets organisation. Med hänsyn till att sagda tjänstemän i allmänhet är bättre insatta i fiskeriförhållanden än flertalet polismän, skulle en på sätt fiskeristyrelsen föreslagit utformad anmälningsskyldighet även få vissa ur psykologisk synpunkt icke önskvärda konsekvenser.

När det gäller införsel förbjuden fiskvara, som tagits i beslag eller icke återutförts inom föreskriven tid, synes alla erforderliga dispositioner böra ankomma på tullanstalten, dock med rätt för denna att för eventuellt utsåtande anlita biträde av ortens polismyndighet.

Föredraganden.

Kammarkollegiet har ifrågasatt huruvida inte i 24 § borde anges, att införsel förbudet skall tillämpas även på kokta skaldjur och saltad eller rökt fisk. Detta torde emellertid gälla utan särskilt stadgande. Det är sålunda ingen tvekan om, att de redan nu enligt särskilda författningar gällande förbuden mot införsel i vissa fall av hummer, kräftor och havskräftor avser även kokt vara utan att detta särskilt angivits. I fråga om fisk som på ett eller annat sätt beretts uttalades i 1898 års betänkande med förslag till den gällande fiskeristadgan, att de föreslagna bestämmelserna om förbud mot vissa åtgärder med undermålig fisk utan att detta särskilt utsades borde gälla rökt vara. De kommitterade uttalade vidare, att även många andra behandlingssätt, som i detta avseende borde likställas med rökning, skulle kunna nämnas men att ett fullständigt angivande av dem skulle medföra vanskligheter. Det var därför lämpligast att åt rättsskipningen överlämna avgörandet i varje särskilt fall.

De nuvarande bestämmelserna i fiskeristadgan om försäljningsförbud m. m. torde sålunda kunna tillämpas även på beredd vara. Statens jordbruksnämnd har påpekat, att det ofta torde vara svårt att avgöra huruvida fisk, som införes eller försäljes huvudskuren, ursprungligen hållit föreskrivet minimimått. Detta påpekande har givetvis ett visst berättigande, men i regel torde väl kunna avgöras huruvida fisken skall anses vara undermålig eller inte. I detta sammanhang må framhållas, att i artikel 9 av Londonkonventionen angivits, att föreskrifter om förbud att ilandföra eller försälja fisk, för vilken minimimått fastställts, skall gälla »oavsett huruvida fisken är hel eller huvud eller annan kroppsdel borttagits». Någon anledning att ha annan bestämmelse i fiskeristadgan än den som sålunda gäller enligt Londonkonventionen torde ej föreligga. Import av fryst fisk av art, för vilken minimimått eller fredningstid föreslagits i stadgeförslaget, förekommer visserligen för närvarande i endast ringa omfattning men det är möjligt att sådan import framdeles kommer att öka. Det är givet, att det kan visa sig svårt att på frysta varor tillämpa införsel förbudet. Fiskeristyrelsen kan emellertid enligt sista stycket av 24 §, då så anses nödvändigt eller eljest lämpligt, medgiva undantag, även av generell art. Den största svårig-

heten vid tillämpning av de föreslagna införsel- och handelsförbuden torde i övrigt vara att få uttrönt, huruvida importerad eller försåld laxöring, som icke håller stadgat minimimått, är fångad i salt- eller sötvatten. I detta hänseende har fiskeristyrelsen föreslagit, att bevisbördan skall åvila åklagaren då det är fråga om fångst (10 § departementsförslaget) eller försäljning m. m. (26 § samma förslag), medan bevisbördan vid införsel skall ligga på exportören. Sistnämnda avvikelser från de allmänna bevisreglerna torde vara nödvändig, då det skulle vara omöjligt för tullverket eller åklagare att föra bevisning om att laxöring, som införes, fångats i saltvatten.

Generaltullstyrelsen och kustdistriktscheferna har icke gjort någon erinran mot det föreslagna införselförbudet ur de synpunkter som kammarkollegiet och jordbruksnämnden anfört. Även om kontrollen vid införseln stundom skulle vara svår att genomföra kan dock kontroll sedermera utövas hos handlandena.

De skäl som anförts mot att låta förbuden mot införsel, försäljning m. m. av undermålig eller fredad fisk gälla oberoende av om fisken är beredd eller icke synes mig icke vara av den vikt att de bör föranleda ändring av fiskeristyrelsens förslag. Vid tillämpningen får i varje särskilt fall efter vanlig bevisprövning avgöras om t. ex. huvudskuren fisk i färskt tillstånd varit undermålig eller icke.

Generaltullstyrelsen och chefen för södra kustdistriktet har påpekat, att fisk som fångats från svenskt fiskefartyg på internationellt vatten icke anses som importgods. Den av fiskeristyrelsen anförda termen »införa» skulle därför icke komma att omfatta denna vara. Detta påpekande torde vara riktigt. Med hänsyn härtill bör i enlighet med vad som stadgats i vissa i de tidigare omnämnda särskilda författningarna utsägas, att förbudet även avser ilandföring av fisk. Det i nämnda författningar använda begreppet »ilandföra» torde nämligen just avse de fall, då fisken fångats av svenskt fartyg, oberoende av om detta skett på svenskt eller internationellt vatten.

De i 24 § första stycket angivna tider, under vilka införselförbuden skall råda, överensstämmer med de som redan nu gäller. I fråga om hummer och kräftor avviker dessa tider något ifrån motsvarande fredningstider. Denna avvikelse som är betingad av praktiska skäl, bland annat med hänsyn till tullverket, torde böra bibehållas.

Ostron torde ha ringa värde ur konsumtionssynpunkt under dess fredningstid. Det föreslagna importförbudet torde med hänsyn härtill icke medföra nämnvärd olägenhet. Även om de svenska ostronodlingarna är av ringa omfattning, synes tillräckligt skäl därför ej föreligga att ifråga om införsel göra skillnad mellan ostron och andra fredade skaldjur.

Såsom jag tidigare i samband med behandlingen av 10 § i departementsförslaget framhållit har jag icke ansett mig kunna förorda, att minimimått införes vid fångst av gädda och gös men däremot försäljningsförbud beträffande undermålig sådan fisk. I konsekvens härmed torde i 24 § böra införas en bestämmelse om att gädda och gös, som icke håller ett minsta mått av 40 cm för gädda och 38 cm för gös, icke får införas till riket. Mot

ilandföring av sådan fisk bör förbud däremot icke stadgas, då svenska fiskare har rätt att fånga den för egen konsumtion. Införsel lärer däremot alltid ske för försäljning och bör därför förbjudas.

I anledning av generaltullstyrelsens hemställan förordar jag den ändringen av 25 § andra stycket att där angiven vara skall av tullanstalt få överlämnas antingen till vederbörande polis- och åklagarmyndighet eller till närmaste polisman.

Generaltullstyrelsen har påpekat, att en svensk fiskare, som på internationellt vatten olagligen fångat undermålig fisk, icke bör medgivas rätt till transitering och återutförsel i enlighet med bestämmelserna i 24 § tredje stycket och 25 §. Det är givetvis riktigt att sådan olagligen fångad fisk borde beslutas då den införes till riket. Om svensk fiskare ilandför undermålig eller fredad fisk torde åtgärden emellertid ej falla under 25 § av departementsförslaget där det endast talas om fisk som icke får »införas». I 24 § nämnes däremot vid sidan av förbud mot att införa fisk även förbud mot att ilandföra fisk. Det av generaltullstyrelsen angivna fallet torde därför enligt den i departementsförslaget förordade lydelsen falla utanför bestämmelsen. Det synes icke ligga något oegentligt i att en utländsk fiskare, som fångat enligt svensk författning undermålig fisk på internationellt vatten och som vid införsel till Sverige anmäler fisken till tullklarering, skall få återutföra fisken. Den utländske fiskaren har ju i motsats till den svenske ej gjort sig skyldig till överträdelse av någon författning i samband med fångst av fisken.

Vad angår transitering torde förevarande fråga praktiskt taget sakna betydelse. Jag finner därför ej skäl att i denna del göra avvikelse från vad i allmänhet gäller.

I enlighet med nu anförda synpunkter har omarbetning skett av 24 och 25 §§.

26—28 §§ (26 och 27 §§).

Fiskeristyrelsen.

26 §.

I 26 § upptages de förbud mot försäljning m. m. som ansluter sig till de för hela riket gällande frednings- och minimimåttsbestämmelserna. Som minimimåttet för laxöring endast gäller fångst i saltsjön, kan åtgärd med undermålig laxöring icke förbjudas annat än om laxöringen fångats därstädes. Beträffande frågan om bevisskyldigheten härutinnan måste rimligen tillämpas vanliga processuella regler, i följd varav sådan skyldighet åvilar åklagaren. En motsatt regel skulle innebära, att ingen kunde vidtaga någon av de angivna åtgärderna med i sötvatten fångad laxöring under 40 cm utan att dessförinnan skaffa sig bevis om att fångsten skett i sötvatten.

26 § överensstämmer, bortsett från de ändringar som föreslagits i den allmänna motiveringen till detta avsnitt, i huvudsak med vad redan nu gäller.

Fiskeristyrelsen redogör därefter för de fall, då den som vidtagit någon av de i 26 § angivna åtgärderna går fri från straff. Som exempel må här nämnas, att styrelsen i fråga om hummer angivit fem sådana fall nämligen om vederbörande visar:

- a) att hummern fångats inom riket före fredningstiden,
- b) att den fångats med tillstånd enligt 12 §.
- c) att den fångats i vatten som avses i 3 § av styrelsens förslag,
- d) att den införts $\frac{1}{1} - \frac{14}{7}$ eller $\frac{16}{9} - \frac{31}{12}$, eller
- e) att den med tillstånd införts $\frac{15}{7} - \frac{15}{9}$.

I övrigt torde jag få hänvisa till en i betänkandet på s. 70 intagen tabell. Fiskeristyrelsen fortsätter.

Även vissa andra fall än de i tabellen upptagna kan tänkas förekomma, då fisken lovligen fångats inom riket. Med vatten som i 3 § sägs bör sålunda uppenbarligen likställas konstgjorda dammar, å vilka fiskeristadgan enligt sakens natur icke kan vara tillämplig. Vidare må påpekas, att enligt 2 § i förslaget de lägre minimimått, som finnes fastställda för fångst av laxöring i Idefjorden och Svinesund samt i Torne älvs fiskeområde, alljämt kommer att gälla därstädes. Laxöring, som håller de för dessa områden gällande minimimåtten men ej uppgår till 40 cm i längd, bör få säljas eller forslas utanför områdena, om det kan visas att den fångats där.

Ett ytterligare undantag från straffbarhet är förhanden, då åtgärden vidtagits med fisk, sedan den beslagtogs eller förklarats förverkad. Här om hänvisas till 28 § i förslaget.

27 §.

27 § kompletterar de i länsstadgorna upptagna bestämmelserna om fredningstider och minimimått.

Har åtgärd varom här är fråga vidtagits inom det med förbudet avsedda området, skall för närvarande såsom tidigare anförts den som vidtagit åtgärden för att gå fri från ansvar visa, att fisken blivit »på lovligt sätt förvärvat». Detta i viss mån dunkla uttryck har i förslaget jämkats utan att detta torde medföra någon saklig ändring. Den som vidtagit åtgärden måste enligt förslaget visa, att fisken införts till riket — något införsel-förbud såsom komplement till länsstadgorna finnes icke i förslaget — eller att fisken lovligen fångats inom riket. I sistnämnda hänseende har han att visa, att fisken fångats med tillstånd som i 21 § tredje stycket avses eller i vatten som i 3 § sägs eller, då fråga är om åtgärd som vidtagits under fredningstid, att fisken fångats inom området före fredningstiden eller utom området å plats, där fisken vid tiden för fångsten icke var fredad, eller, beträffande fisk som ej håller fastställt minimimått, att fisken fångats i vatten där minimimåttet ej gällde.

I nuvarande 14 § andra stycket stadgas, att ingen må utom område, där fångstförbud som ovan sägs gäller, vidtaga de här ifrågavarande åtgärderna med »fisk, den han vet vara inom förbudet område fångad».

Mot det citerade uttrycket kan till en början erinras, att det synes vara olämpligt att här i motsats till vad som är fallet beträffande fiskeristadgans bestämmelser i övrigt angiva den subjektiva förutsättningen för straffbarhet.

Vidare synes jämkning av nyssnämnda uttryck behöfelig med hänsyn till att det därav bör klart framgå, att åtgärden ej skall vara straffbar, därest fisken visserligen fångats inom förbjudet område men med tillstånd som avses i 21 § tredje stycket eller i vatten som avses i 3 §.

Remissinstanserna.

Statens jordbruksnämnd uttalar, att det i 26 § föreslagna förbudet mot transport, köp eller mottagande och det därav följande ansvaret för transportör, köpare eller mottagare i vissa avseenden kunde komma att te sig föga rimligt. Nämnden anför.

En transportör torde i allmänhet icke ha någon möjlighet att kontrollera att av honom transporterad fisk håller stadgade minimimått. En konsument har, även om han till äventyrs har kännedom om de stadgade minimimåtten, i vart fall ej möjlighet att övertyga sig om att varan lovligen införts till riket eller lovligen fångats inom riket. Ansvaret för köpare och transportör är visserligen icke någon nyhet, men betänkligheterna däremot måste anses ha erhållit ökad tyngd genom den större räckvidd som de nya minimimåttbestämmelserna har och genom den straffskärpning som det nya förslaget innebär.

Ännu mer komplicerade förhållanden kan uppkomma vid tillämpning jämväl av stadgandena i 27 § i styrelsens förslag. Om en länsstyrelse exempelvis anser sig böra föreskriva en höjning av minimimåttet för gädda till 42 cm inom visst område, skulle de enligt 26 § stadgade förbuden om saluhållande m. m. gälla icke blott inom området utan i hela riket för sådan gädda, som fångats inom området och icke håller föreskrivet mått (42 cm). Å andra sidan skulle gädda, som icke håller minimimåttet om 42 cm, men som lovligen fångats på annat håll inom riket eller importerats, få saluhållas m. m. inom det område, där förbudet mot saluhållande m. m. av inom området fångad gädda i storlek under 42 cm gäller.

Värmlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott, i vars yttrande *länsstyrelsen i länet* i stort sett instämmer, föreslår, att till bestämmelserna i 26 § beträffande kräftor göres ett tillägg av innebörd att kräftor under fredningstid icke heller må hållas i sump, såvida icke innehavaren kan bevisa, att fångsten skett under lovlig tid. Enligt nuvarande och föreslagna bestämmelser torde nämligen kunna förekomma att kräftor fångas under förbjuden tid och förvaras i sump tills lovlig tid inträder, utan att detta kan effektivt beivras, så länge bevisningen när fångsten skett icke åligger innehavaren av kräftorna. Enahanda bevisning rörande sumpning bör gälla jämväl laxöring.

Framställning från *Svenska fiskhandelsförbundet* om ändring av tiden för försäljning av kräftor har behandlats under 10 § (9 § i departementsförslaget).

Föredraganden.

Av skäl som jordbruksnämnden anfört torde förbud mot emottagande och forsling från ort till annan ej böra stadgas samt förbudet mot köp böra inskränkas till sådant köp som sker i återförsäljningssyfte. Vad fiskeristyrelsen i dessa avseenden föreslagit gäller visserligen enligt några av de tidigare omnämnda författningarna. Med hänsyn till den utveckling som skett inom livsmedelsindustrien och transportväsendet torde emellertid det vara omöjligt för konsumenter och transportörer att kontrollera t. ex. att köpt eller emottagen fisk håller stadgade minimimått. Jag förordar därför, att i 26 § blott föreskrives förbud mot att saluhålla, utbjuda, sälja eller i återförsäljningssyfte köpa där avsedd fisk. Från förbudet bör göras de av fiskeristyrelsen angivna undantagen.

Förslaget från Värmlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott om förbud mot hållande av kräftor och laxöring i sump under fredningstid synes icke böra föranleda någon ändring. Påträffas kräftor i sump under fredningstid torde det i regel ej vara svårt att bevisa att olaga fångst skett, detta särskilt om det inträffar strax före fredningstidens slut. Kräftor, som hålles i sump i början av fredningstiden, får i varje fall icke säljas under sådan tid. Det torde knappast finnas något skäl för att inte kräftor, som fångats under slutet av den tillåtna tiden, efter utgången av denna tid skall få hållas i sump för egen konsumtion. För laxöring är i förslaget icke intagen någon bestämmelse om fredningstid.

Utöver nu förordade sakliga ändringar torde vissa redaktionella jämförelser böra företagas i 26 §.

Föreskrifterna i 27 § av fiskeristyrelsens förslag torde visserligen såsom jordbruksnämnden framhållit i vissa fall kunna få icke önskvärda verkningar. Dessa torde dock icke vara av större betydelse. I sak gäller de föreslagna bestämmelserna redan enligt nuvarande stadga och övriga remissinstanser har icke framställt erinringar mot förslaget i denna del. Föreskrifterna torde vara ett nödvändigt komplement till lokala bestämmelser och någon lämpligare avfattning lär vara svår att finna. I enlighet med vad nu gäller torde emellertid förbudet i andra stycket blott böra gälla om den som företager åtgärden »vet» att fisken olovligen fångats inom område där förbud gäller.

I enlighet med det anförda har 26 och 28 §§ i departementsförslaget utformats.

I fråga om motiven till 27 § i departementsförslaget torde jag få hänvisa till vad som anförts under 10 § (11 § i fiskeristyrelsens förslag). Andra stycket motsvarar delvis 1 § andra stycket i den tidigare nämnda kungörelsen den 6 maj 1938 (nr 155) angående gädd- och gösbeståndens skyddande, vari undantag från stadgat försäljningsförbud gjorts för försäljning till fiskodling eller för vetenskapligt ändamål. Om länsstyrelse enligt 12 § i departementsförslaget ur fiskevårdssynpunkt medger, att ljuster får användas för fångst av gädda eller gös, bör länsstyrelsen även få medgiva att fisk,

som fångats med stöd av tillståndet, skall få säljas. Sådant medgivande kan vara påkallat även i andra fall, då undermålig gädda eller gös fångats av fiskevårdshänsyn. Stadgande härom har föreslagits i 27 § andra stycket. Härigenom vinnes överensstämmelse med bestämmelserna i 26 § andra stycket av departementsförslaget.

29 § (28 §).

Fiskeristyrelsen.

Beträffande fisk, som tagits i beslag eller förklarats förverkad, blir det oftast nödvändigt att vidtaga någon eller några av de i de båda föregående paragraferna omförmälda åtgärderna. För fullständighetens skull torde böra i stadgan (jämför den numera upphävda 20 § 2 mom. jaktstadgan) uttryckligen angivas, att vad i dessa paragrafer stadgas ej skall gälla fisk, som tagits i beslag eller förklarats förverkad.

Såsom framgår av 37 § i förslaget skall tillses, att beslagtagen eller förverkad fisk, som är undermålig eller fredad, icke kommer ut i allmänna marknaden utan att det kan visas, att fisken varit beslagtagen eller förklarats förverkad.

Föredraganden.

Mot den föreslagna paragrafen, som ej föranlett någon erinran från remissinstanserna, har jag intet att erinra. Efter redaktionell jämkning, föranledd av att en ny 27 § upptagits i departementsförslaget och av att ordet »bevisligen» såsom onödigt kan utgå, har paragrafen oförändrad upptagits i detta förslag.

Ansvarsbestämmelser m. m.

Straffbestämmelser.

Allmän motivering.

Som bakgrund för bedömandet av de i fiskeristyrelsens förslag upptagna straffbestämmelserna torde jag få lämna en kort översikt av motsvarande bestämmelser i *gällande författningar*.

I *fiskeristadgan* har i regel utsatts ett straff av böter 5—200 kronor vid brott mot stadgans bestämmelser. I några fall förekommer dagsböter nämligen vid brott mot förbud att fiska med sprängämnen m. m. (lägst 5 dagsböter), vid brott mot trålfiskeförbudet (lägst 25 dagsböter) samt vid överträdelse av föreskrift om gallrets mått i turbiner. Vid överträdelse av bestämmelserna om fredningstid, minimimått och försäljningsförbud m. m. för hummer är stadgat ett normerat straff av 5 kronor för varje hummer, dock lägst 25 kronor eller vid upprepad förseelse lägst 50 kronor. Högsta straffet är 500 kronor.

I *fiskerättslagen* stadgas dagsböter som straff för olovligt fiske. Är brottet grovt utgör straffet dagsböter, ej under tjugu, eller fängelse högst sex månader. Samma straffsatser gäller vid överträdelse av föreskrifter, som enligt lagen meddelats av länsstyrelse eller domstol. I *jaktstadgan* är straffet i regel dagsböter. I vissa fall t. ex. vid olaga jakt på älg stadgas emellertid ett straff av fängelse högst ett år eller vid mildrande omständigheter dagsböter, ej under tjugu. För vissa brott har utsatts ett straff av dagsböter, lägst tio. För olovlig jakt är enligt *jaktlagen* straffet i regel dagsböter. Vid olovlig jakt efter älg m. m. stadgas ett skärpt straff av dagsböter, lägst tjugu, eller fängelse högst sex månader. Om någon i strid mot 20 § jaktlagen olovligen med vapen eller redskap färdas på annans jaktområde är straffet böter 10—300 kronor.

De tidigare i olika sammanhang omnämnda särskilda fiskeförfattningarna upptar i regel som straff dagsböter. I de äldre författningarna är straffsatsen dock i flera fall vanliga böter med varierande belopp.

Något straff för den som företager åtgärd, som kan anses innefatta förberedelse till brott, finnes icke utsatt i nu nämnda författningar. Grunden till stadgandet i 20 § jaktlagen och därtill hörande ansvarsbestämmelse torde dock vara att den straffbelagda åtgärden ofta innebär olaga jakt eller förberedelse till sådan jakt.

Fiskeristyrelsen.

De nuvarande straffbestämmelserna måste betecknas såsom mycket lindriga. Möjlighet att ådöma fängelse föreligger aldrig, icke ens vid de mera svårartade formerna av överträdelser. Bortsett från de fall, då fråga är om fiske med sprängämnen o. d., trålfiske och olaga hummerfiske, kan förseelse mot fiskeristadgan icke medföra högre straff än böter 200 kronor. Några av de vid sidan om fiskeristadgan utfärdade författningarna till skydd för fiskbeståndet stadgar dagsböter såsom straff vid överträdelse av författningen.

Olaga fiske förekommer i en omfattning, som på sina håll medfört en stark decimering av vissa slags fiskbestånd och som inger starka farhågor för ytterligare nedgång därav. Uppenbart är, att i kampen mot det olaga fisket de nu gällande straffbestämmelserna är skäligen ineffektiva.

Det må framhållas, att straffen för överträdelse av jaktstadgans föreskrifter är betydligt strängare. Obestridligt är ändock, att bevarandet av fiskbeståndet icke är mindre viktigt än bevarandet av villebrådsstammen. Såväl ur folkförsörjningssynpunkt som av andra näringspolitiska skäl är fiskevården tvärtom en ojämförligt mera angelägen uppgift än jaktvården.

Vid utarbetandet av straffbestämmelserna i förslaget har fiskeristyrelsen funnit, att stadgans föreskrifter med avseende å graden av det straff som överträdelse därav bör medföra, bör indelas i tre olika grupper. En längre gående differentiering av straffbestämmelserna synes böra undvikas. De tre olika grupperna har upptagits i respektive 29, 30 och 31 §§.

Remissinstanserna.

Ett flertal remissinstanser har gjort erinringar mot den i 30 § andra stycket av fiskeristyrelsens förslag upptagna bestämmelsen om skyldighet att utsätta oavsiktligt fångad fisk, som är fredad eller undermålig. Dessa yttranden har behandlats under 11 § i departementsförslaget. I fråga om övriga straffbestämmelser har endast ett fåtal remissinstanser gjort erinringar.

Länsstyrelserna i Uppsala län och Gävleborgs län finner det mycket tveksamt, huruvida redan sådan förberedelse som omförmäldes i 29 och 31 §§ bör föranleda ansvar.

Svenska naturskyddsföreningen understryker lämpligheten av att dylik förberedelse bestraffas men framhåller, att det i många fall torde bli svårt att fastslå att syftet varit fiske.

Fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt finner det beklagligt, att bestämmelsen om normerade böter för förbjudna åtgärder med hummer borttagits. Fiskeriintendenten framhåller därvid, att särskilt i fråga om hummer ett effektivt beivrande av överträdelser är av behovet påkallat. Det syntes sannolikt, att de nu föreslagna ansvarsbestämmelserna i en hel del fall icke torde komma att verka så kraftigt som den äldre principen.

Fiskeriintendenten i övre södra distriktet understryker nödvändigheten av att fängelsestraff må kunna utdömas.

Föredraganden.

Jag delar fiskeristyrelsens åsikt att även vid normala fall av olaga trålfiske ett strängt straff bör stadgas. Visserligen åtkommes vid sådant fiske, om det pågått någon tid, i regel fisk i så stor omfattning att brottet kan anses som grovt. Emellertid är det av värde att fisketillsynen omedelbart skall kunna inskrida mot en trålare utan att straffet därigenom blir lägre än om ingripandet sker först sedan avsevärd fångst erhållits. I fråga om straffskalan må till jämförelse nämnas, att enligt den norska lagen den 20 april 1951 om fiske med trål överträdelse av däri stadgade föreskrifter i normala fall medför bötesstraff. Vid återfall eller andra försvårande omständigheter kan emellertid fängelse upp till sex månader följa. Dessutom gäller stränga förverkandebestämmelser. Sålunda kan båt, all fångst och redskap förverkas oavsett om egendomen tillhör den fiskande eller icke. I Danmark straffas enligt lagen den 19 december 1951 om fiske i saltvatten olaga trålfiske med böter, lägst 1 000 kronor, eller vid fiske med båt på mindre än 50 ton brutto, lägst 500 kronor. Vid återfall fördubblas bötesminimum. Redskap och all ombordvarande fångst förverkas.

Jag förordar, att för olaga trålfiske i enlighet med fiskeristyrelsens förslag straffet sättes till dagsböter, ej under tjugu, eller fängelse i högst sex månader.

Beträffande fiske med sådana metoder, som enligt 8 § i departementsförslaget är förbjudna, är frågan om lämplig straffbestämmelse mera tveksam. Till en början må nämnas, att i Norge genom en lag den 29 mars 1935 straffet för fiske i saltvatten med sprängämnen skärpts och fastställts till böter eller fängelse upp till ett år. Även oaktsamhet straffas och stränga förverkandebestämmelser gäller.

Fiske med sprängämnen, dövande eller giftigt ämne eller elektrisk ström får ofta sådana verkningar att grovt brott måste anses föreligga. Straff enligt den för sådant brott föreslagna högre skalan kan då utdömas. Emellertid torde fall av brott mot 8 § kunna förekomma av relativt lindrig art, t. ex. om någon, kanske mest på okynne, avfyrrar en mindre sprängpatron och därmed åtkommer några enstaka fiskar. Vidare bör för skjutning av fisk icke stadgas strängare straff än det som gäller t. ex. för olaga fiske med harka eller ljuster. Jag förordar att för brott mot 8 § stadgas samma straff som för olaga fiske i allmänhet.

Andra brott mot fiskeristadgan eller bestämmelser, som meddelats med stöd av denna, än olaga trålfiske, synes bära uppdelas i två grupper. Första gruppen (30 § andra och tredje styckena i departementsförslaget) bör avse sådana brott som lämpligen kan rubriceras som olaga fiske. Såsom en form av olaga fiske bör, av skäl som jag närmare kommer att angiva i den speciella motiveringen, upptagas överträdelse av fiskeförbud, som givits i anledning av företag enligt vattenlagen eller motsvarande äldre lag. Man får förutsätta att vid rättstillämpningen hänsyn tages till brottens svårhetsgrad så att straffen för fiske med sprängämnen m. m. i regel sättes högre än för olaga fiske i övrigt. Om ett brott kan betraktas som grovt, bör i enlighet med vad som gäller enligt fiskerättslagen straffet vara dagsböter, ej under tjugu, eller fängelse i högst sex månader. Till den andra gruppen (31 § i departementsförslaget) bör hänföras övriga förseelser mot bestämmelser i fiskeristadgan eller lokala föreskrifter. Samtliga fall då förberedelse till förbjudet fiske straffbelägges bör hänföras till denna grupp, i vilken straffet föreslås vara dagsböter.

Som jag anfört i samband med behandlingen av 14 § bör förberedelse till förbjudet fiske endast straffbeläggas i vissa särskilda i fiskeristadgan angivna fall, då det i regel får anses uppenbart att uppsåt att bedriva olaga fiske föreligger. Dessa fall torde vara då någon vid färd å fiskevatten medför harka, ljuster, sprängämne, dövande eller giftigt ämne, eller anordning avsedd för fiske medelst elektrisk ström samt vidare det fall, då någon i vatten utlägger ämne eller anordning som här nämnts. För att straffpåföljd skall inträda bör fordras bevisning om att åtgärden företagits i syfte att bedriva eller främja förbjudet fiske. I likhet med vad som gäller i flera importförfattningar torde med olovlig införsel bära jämnställas försök därtill.

I fråga om vissa detaljer i de föreslagna ansvarsbestämmelserna återkommer jag i samband med behandlingen av de olika paragraferna.

Speciell motivering.

30 § (29 och 30 §§).

De av fiskeristyrelsen i andra stycket av 30 § föreslagna bestämmelserna har tidigare behandlats under 11 § i departementsförslaget.

Fiskeristyrelsen.

Vid angivandet av de omständigheter som kan medföra att ett brott enligt 30 § tredje stycket skall betraktas som grovt har styrelsen i viss mån hämtat ledning av 34 § andra stycket fiskerättslagen.

Genom straffbestämmelsen i 30 § sådan den här föreslagits upphäves den nuvarande föreskriften om normerade böter för fiske efter hummer å fredningstid eller av hummer som icke håller fastställt minimimått. Den föreslagna straffskalan torde icke komma att leda till att dessa förseelser bestraffas lindrigare än hittills.

Straffbestämmelserna för överträdelse av fiskeristadgans föreskrifter om fredningstider och minimimått synes även böra avse förseelser mot av länsstyrelsen meddelad bestämmelse i dessa ämnen. Sådan bestämmelse kan för den trakt där den gäller vara lika viktig som fiskeristadgans föreskrifter, och anledningen till att den ej upptagits i fiskeristadgan är då den, att stadgan endast ansetts böra innehålla för hela riket gällande bestämmelser. Något principiellt hinder mot att stadga frihetsstraff för överträdelse av en utav länsstyrelsen meddelad bestämmelse bör icke anses föreligga.

Remissinstanserna.

Utöver vad ovan angivits i den allmänna motiveringen har remissinstanserna endast yttrat sig om det av fiskeristyrelsen i andra stycket av 30 § föreslagna stadgandet. För dessa yttranden har redogjorts i samband med behandlingen av 11 § i departementsförslaget.

Föredraganden.

Såsom jag i den allmänna motiveringen för straffbestämmelserna anfört har i 30 § första stycket av departementsförslaget införts särskild straffbestämmelse för olaga trålfiske. I andra stycket stadgas straff för samtliga andra överträdelse av stadgan, som bör rubriceras som olaga fiske. Hit har icke hänförts någon form av förberedelse till förbjudet fiske.

Fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt har ifrågasatt, om icke för olaga hummerfiske normerat bötesstraff borde bibehållas. Sedan dagsbotssystemet införts torde emellertid normerade bötesstraff endast i särskilda undantagsfall böra användas. Vidare synes det ej vara lämpligt att stadga sådant straff

för olaga hummerfiske men ej för olaga fiske efter annan värdefull fisk, t. ex. lax. Jag förordar därför att samma straff skall gälla för olaga hummerfiske som för förbudet fiske i allmänhet.

Som jag inledningsvis nämnt har frågan om straff för överträdelse av *fiskeförbud, vilket givits i anledning av företag enligt vattenlagen*, behandlats i proposition nr 23 till 1954 års riksdag, vilken proposition — med viss jämkning som ej har betydelse i detta sammanhang — bifallits av riksdagen. I en av särskilt tillkallade sakkunniga den 28 februari 1950 avgiven promemoria med förslag om ändrade bestämmelser till skydd för fisket vid vattenkraft- och vattenregleringsföretag, vilken legat till grund för propositionen, anför de sakkunniga bland annat (prop. s. 68).

Understundom har det befunnits erforderligt att i samband med inrättande av fiskväg förbi en dammbyggnad eller eljest vid meddelande av föreskrifter till skydd för fisket stadga förbud mot fiske eller mot annat fiske än avelsfiske inom visst område ovanför och nedanför dammbyggnaden. Sådant förbud har ofta meddelats i samband med tillstånd till överbyggande av kungsådra enligt äldre rätt. Även vattenlagen förutsätter, att föreskrifter i sådant hänseende kan meddelas (se 2 kap. 14 §). Överträdelse av dylikt fiskeförbud kan, då överträdelsen sker av annan än fiskerättsägaren, beivras såsom olovligt fiske eller beaktas såsom försvårande omständighet vid sådant brott. Härvid är dock att märka att i fråga om olovligt fiske i annans fiskevatten enligt nu gällande rätt föreligger viss inskränkning av den allmänna åtalsrätten. Och om förbudet överträdes av fiskerättsägare, finnes ingen allmän straffbestämmelse, som understödjer förbudet. En viss möjlighet till straffsanktion kan visserligen beredas genom att länsstyrelsen vid utfärdande av lokala föreskrifter angående fisket upptager av vattendomstol meddelat fiskeförbud; överträdelse av förbudet lär då bli straffbar jämlikt 22 § fiskeristadgan den 17 oktober 1900. Behov av särskild straffbestämmelse i lag torde emellertid föreligga. — — — Bestämmelsen bör formuleras så, att den blir tillämplig såväl å förbud, som meddelats enligt vattenlagen, som å förbud, vilket givits enligt äldre rätt. För att straffansvar skall inträda, måste givetvis överträdelsen kunna tillräknas vederbörande enligt vanliga grunder. I samband med beslut om fiskeförbud av här avsett slag brukar regelmässigt föreskrivas att tillkännagivande av förbudet skall ske genom anslag å platsen och kungörelse i ortstidningar. Behov av särskild stadgande härom i lagen synes icke föreligga.

De sakkunniga föreslog, att den avsedda straffbestämmelsen skulle införas som ett andra moment i 13 kap. 14 § vattenlagen och erhålla följande lydelse:

»Där någon bryter mot förbud, vilket i anledning av sådant företag, som avses i denna lag, givits mot bedrivande av fiske inom visst område, straffes som i 1 mom. sägs.»

I 13 kap. 14 § vattenlagen stadgas nu straff av dagsböter eller fängelse i högst sex månader för den som borttager eller fördärvar vattenmärke m. m.

I propositionen yttrade chefen för justitiedepartementet (s. 70), att han i likhet med de sakkunniga ansåg påkallat att det meddelades en bestämmelse om straff för överträdelse av sådant fiskeförbud, som utfärdats i samband med uppförande av dammbyggnad o. d. Frågan om utformningen och placeringen av en dylik ansvarsbestämmelse med därtill anslutande före-

skrifter om förverkande och beslag torde emellertid lämpligast böra upptagas i samband med betänkandet med förslag till fiskeristadga m. m.

I propositionen föreslogs ingen ändring av 13 kap. 14 § vattenlagen. Såsom i propositionen förutsatts torde frågan om straff och förverkandepåföljd m. m. för överträdelse av här avsedda fiskeförbud nu böra lösas i samband med frågan om ny fiskeristadga. Jag har funnit lämpligt att sådan överträdelse behandlas på samma sätt som övriga former av olaga fiske. Jag förordar därför, att straffbestämmelse intages i 30 § av departementsförslaget och att överträdelse av ifrågavarande slag av fiskeförbud även i fråga om förverkandepåföljd m. m. jämföras med olaga fiske.

Då vissa straffbestämmelser finnes i vattenlagen synes det vara lämpligt att i anslutning till dessa införa en erinran om att i detta fall i särskild ordning stadgas om straff och annan påföljd. Härom torde jag senare få återkomma i samband med behandlingen av det framlagda förslaget till ändring av vattenlagen.

Tredje stycket av 30 § i departementsförslaget innehåller bestämmelserna om förhöjt straff vid grovt brott. Fiskeristyrelsen har föreslagit en formulering som något avviker från den som för motsvarande fall använts i 34 § andra stycket fiskerättslagen. I stället för det i fiskerättslagen använda uttrycket »med hänsyn till att fisket avsåg särskilt värdefull fisk eller idkades vanemässigt eller i större omfattning» har fiskeristyrelsen sålunda valt formuleringen »med hänsyn till att därigenom åtkommits fisk av betydande värde eller eljest i stor myckenhet eller till att överträdelsen skett vanemässigt». Motivet till den ändrade formuleringen har ej angivits i betänkandet, men styrelsen torde ha velat framhålla, att även fångande av undermålig, i och för sig mindre värdefull fisk bör kunna medföra straffskärpning om fisken tillhör en värdefull fiskart. Av förarbetena till fiskerättslagen framgår emellertid att det i denna lag använda uttrycket »särskilt värdefull fisk» syftar på fisk av värdefull fiskart. Fiskerättskommittén föreslog nämligen, att olovligt fiske efter lax alltid skulle bedömas som grovt brott. Lagrådet yttrade (prop. 60/1950, s. 207), att med laxfiske i förevarande hänseende borde likställas även fiske efter annan värdefull fisk.

Med hänsyn till det anförda har stadgandet i 30 § tredje stycket i departementsförslaget utformats så att det, fränsett nödvändig redaktionell jämkning, överensstämmer med bestämmelsen i 34 § andra stycket fiskerättslagen.

31 §.

Fiskeristyrelsen.

I 31 § bestraffas överträdelser av samtliga de i de båda föregående paragraferna icke åsyftade föreskrifter i fiskeristadgan eller länsstadgor, som ansetts böra vara förenade med straffpåföljd. Straffet bör i alla dessa fall vara dagsböter.

Överträdelse av 5 § bör, såsom anförts i motiveringen till nämnda paragraf, bestraffas endast då fråga är om bedrivande av fiske i uppenbar strid mot den däri meddelade bestämmelsen.

Med olovlig införsel bör uppenbarligen likställas försök därtill.

Beträffande frågan om straff för förberedelse till fiske med ljuster, harka eller huggkrok anför styrelsen.

Ett effektivt bekämpande av fisket med harka och ljuster underlättas i hög grad, om straff drabbar även den som färdas å fiskevatten i avsikt att idka sådant fiske. Det kan anmärkas, att 10 § i kungörelsen den 13 januari 1928 (nr 6) angående fiskets bedrivande inom Torne älvs fiskeområde, vilket författningsrum förbjuder ljustring, ävenledes innehåller förbud mot medförande av ljuster vid färd å fiskevatten, oavsett om avsikten varit att fiska med redskapet. Vid uppställandet av ett för hela riket avsett förbud av sistnämnda slag synes man emellertid för att icke förhindra en fullt lojal sjötransport av redskapet böra upprätthålla kravet på att vederbörande skall ha haft dylik avsikt. Kontrollsynpunkten torde icke bli lidande härigenom. Då nämnda avsikt verkligen föreligger, torde det nämligen ytterst sällan bliva svårt att bevisa dess förefintlighet. Styrelsen vill av nu åberopade skäl förorda, att fiske med ljuster och harka bestraffas redan på förberedelsestadiet. Enhetlighetskravet medför, att så sker även i fråga om fiske med huggkrok, ehuru i dylikt fall svårigheter att bevisa brottslig avsikt något oftare torde kunna uppstå.

Föredraganden.

Utöver vad jag anført under den allmänna motiveringen till ansvarsbestämmelserna synes de föreslagna stadgandena i 31 § icke föranleda något yttrande.

Förverkande och beslag.

Inledning.

I 32—39 §§ av departementsförslaget har intagits bestämmelser om förverkande och beslag. Innan jag övergår till en redogörelse för dessa bestämmelser torde jag böra giva en kortfattad översikt av motsvarande bestämmelser i *gällande lagstiftning*.

Enligt 24 § *fiskeristadgan* har den, som dömes till straff för att han fiskat med otillåtet redskap eller på förbjudet sätt eller på otillåten tid eller haft redskap utestående, då sådant varit förbjudet, eller fångat fisk av förbjuden storlek, förverkat redskap och fångst. Detsamma gäller vid brott mot försäljnings-, förvärvs- och forslingsförbud. Kan redskap eller fångst som förverkats icke tillrättaskaffas, skall i stället dess värde gäldas. Förverkad egendom eller dess värde tillfaller kronan; dock att, där enskild sakägare fört talan i målet, fångsten eller dess värde tillkommer denne (29 §). I 30 § stadgas, att om någon som fiskar på otillåten tid eller med förbjudet redskap å bar gärning ertappas av den som äger tala å förseelsen, må denne

av den fiskande taga förutom redskap och fångst jämväl fartyg eller båt och behålla det till dess den fiskande bjuder rätt för sig. I paragrafen ges därjämte bestämmelser om förfarandet vid beslag, som verkställas utan att ägaren är känd. Därjämte föreskrives, att fångst eller vara som är underkastad förskämning kan försäljas på lämpligt sätt av beslagtagaren sedan syn och värdering av två ojäviga män hållits. I sista stycket av 30 § stadgas, att samma befogenhet som tillagts allmän åklagare i fråga om beslagsrätt tillkommer befälhavare å statens fartyg, vilket blivit utsänt för att övervaka ordningen vid fiskeplatser å rikets kuster. Utnyttjar befälhavare sådan befogenhet skall han underrätta allmän åklagare eller tillsyningsman och överlämna det beslagtagna till denne.

I 36 § *fiskerättslagen* stadgas, att om någon bedrivit olovligt fiske skall det fångade eller, där det undergått förskämning eller ej är i behåll, dess värde förklaras förverkat. Fiskredskap som använts vid fisket skall ock »förklaras helt eller delvis förverkat, såvitt ägaren eller någon som var i hans ställe uppsåtligen förövat gärningen eller medverkat därtill och det ej är uppenbart obilligt; finnes redskapet ej i behåll, skall i stället dess värde förklaras förverkat». Det sagda gäller dock icke mot den som i god tro förvärvat fångsten eller redskapet eller särskild rätt därtill.

I 37 § gives en bestämmelse om rätt för fisketillsynsman samt, där fisket kränker enskild fiskerätt, jämväl vederbörande rättsägare eller hans folk att om någon ertappas å bar gärning, då han bedriver olovligt fiske, eller om redskap för sådant fiske anträffas utsatt i vattnet, beslagtaga fångsten och redskapet ävensom båt eller annat, som kan antagas äga betydelse för utredning om brottet. Har egendom sålunda tagits i beslag skall anmälan göras till närmaste polisman, som har att förfara som om han själv gjort beslaget; dock må fångst som tagits i beslag av innehavaren av enskild fiskerätt eller hans folk utan anmälan behållas av fiskerättsshavaren.

Enligt 38 § tillfaller förverkat redskap eller dess värde kronan. Förverkad fångst eller dess värde tillfaller, om fisket utan intrång i enskild fiskerätt skett i allmänt vatten eller i fiskådra, kronan och eljest den som har den enskilda fiskerätten.

Enligt de *speciella författningarna på fiskets område* har i regel endast stadgats, att fångst och redskap eller dess värde förverkas (se t. ex. 8 § kungörelsen 1933: 282 med vissa bestämmelser rörande fiskeförhållandena i de till Sverige och Danmark gränsande farvattnen och 15 § kungörelsen 1928: 6 angående fiskets bedrivande inom Torne älvs fiskeområde). I några författningar föreskrives, att förverkandet endast skall avse fångst och redskap, varmed olovlig befattning tagits. I kungörelsen 1953: 608 med särskilda fredningsbestämmelser för rödspätta och skrubba stadgas därjämte att, om förseelsen avser olovlig fångst av fisk, förverkandet jämväl skall avse övrig fångst. Om fisk förklaras förverkad skall enligt denna kungörelse även låda eller annat emballage, vari fisken förvaras, vara förverkad. I 8 § av den på Londonkonventionen grundade kungörelsen 1952: 699 stad-

gas, att domstolen om någon övertygas om förseelse mot kungörelsen, där ej särskilda förhållanden föranleder till annat, skall förklara redskap och fångst förverkade. Om förbrytelsen avser brott mot förbud att ilandföra, försälja eller forsla undermålig fisk skall förverkandepåföljden avse den fisk, med vilken befattning tagits. Vidare stadgas även i denna kungörelse att emballage skall förklaras förverkat.

I flertalet av de här avsedda speciella fiskeförfattningarna hänvisas i fråga om beslagsrätt till bestämmelserna i 27—30 §§ fiskeristadgan. Enligt författningarna skall förverkad egendom eller dess värde tillfalla kronan.

Enligt 30 § *jaktstadgan* förverkas i vissa fall djur, skinn, bon eller ägg. Har jakt bedrivits med förbjudna jakt- eller fångstredskap skall jämväl dessa redskap vara förverkade. Av försäljningssumman för förverkad egendom tillfaller hälften jaktvårdsfonden och återstoden kronan. Förverkad egendom skall i regel försäljas på offentlig auktion.

Enligt 30 § *jaktlagen* skall villebråd och fallvilt, som åtkommit vid olovlig jakt, eller dess värde vara förverkat. I vissa fall tillfaller det förverkade eller dess värde jakträttsinnehavaren (30 § andra stycket) och i vissa fall tillfaller hälften jaktvårdsfonden och återstoden kronan (36 § 1 mom.). Skjutvapen, annat jaktredskap och hundar förverkas endast om någon, som blivit dömd till ansvar för olovlig jakt på annans jaktområde, inom två år därefter ånyo gjort sig skyldig till sådan förseelse (31 § 1 mom. tredje och fjärde styckena).

I detta sammanhang må nämnas, att egendom som enligt *lagen den 18 juni 1949 om straff för olovlig varuutförsel* tagits i beslag och förklarats förverkad i regel skall försäljas på offentlig auktion. Är beslagtagen egendom underkastad förskämning eller snar förstörelse eller annan nedgång i värdet, får den genast försäljas på sådan auktion, och detta skall alltid ske, om ägaren begär det. Uppskattas egendomens värde till 100 kronor eller mera och har ej försäljning påkallats av ägaren, skall dock tillstånd till försäljningen sökas hos den domstol, som har att upptaga frågan om egendomens förverkande. Domstolen må utan ägarens hörande meddela beslut om egendomens avyttring. Köpeskilling, som influtit vid här avsedd avyttring, skall, intill dess frågan om förverkande blivit slutligen avgjord mot ränta insättas i bank.

Fiskeristyrelsen.

Bestämmelserna om förverkande och beslag återfinnes för närvarande i 24, 25 a, 29 och 30 §§ fiskeristadgan. Därutöver skall i fråga om beslag gälla de allmänna bestämmelserna i 27 kap. rättegångsbalken, i den mån stadgans föreskrifter icke avviker därifrån.

Därjämte är att märka, att fiske, som sker i strid mot fiskeristadgan, samtidigt kan kränka annans enskilda fiskerätt eller eljest innefatta brott mot fiskerättslagen. I sådant fall regleras de här ifrågakvarande spörsmålen

förutom av 27 kap. rättegångsbalken av bestämmelserna i 36—38 §§ fiskerättslagen.

Fiskeristadgans bestämmelser härutinnan måste så utformas att de icke strider mot fiskerättslagens. Vid utarbetandet av fiskerättslagens bestämmelser har emellertid enligt styrelsens mening icke tillräckligt beaktats dessa bestämmelsers betydelse med avseende å sådant olovligt fiske, som tillika innefattar överträdelse av fiskeristadgans bestämmelser, och styrelsen har därför funnit vissa ändringar påkallade även av fiskerättslagens ifrågasvarande föreskrifter.

Även om ändringar i nämnda lag icke skulle anses böra vidtagas, är det oundgängligen nödvändigt att i nuvarande sammanhang åstadkomma en författningsmässig reglering av vissa nu icke i stadgan behandlade frågor, som i praktiken uppkommit beträffande förverkande och beslag i anledning av förseelser mot stadgan.

Speciell motivering.

32 och 33 §§.

I 32 och 33 §§ gives bestämmelser om vilken egendom som skall vara förverkad.

Fiskeristyrelsen.

32 och 33 §§ ersätter 24 § i nuvarande stadga. 32 § som delvis är utformad efter mönster av 36 § fiskerättslagen, avser förverkande i anledning av olaga fiske. 33 § handlar om förverkandepåföljd vid förbjuden handel med eller forsling av fisk eller vid olovlig införsel av fisk eller försök därtill.

I praxis har tvekan yppats angående innebörden av den nuvarande förverkandebestämmelsen, då fråga är om fångande av eller annan förbjuden befattning med undermålig fisk eller med fisk under tid då den är fredad. Stundom har endast den undermåliga eller fredade fisken förklarats förverkad. I andra fall har emellertid förverkandeförklaring meddelats beträffande hela det parti fisk, vari den undermåliga eller fredade fisken påträffats.

Förslaget intager i princip den förstnämnda ståndpunkten. Den andra ståndpunkten kan leda till uppenbart obilliga resultat, t. ex. i fall då i en fångst på kanske flera tusen kilogram påträffas någon enskilda fredad eller undermålig fisk.

Fiskeristyrelsen anför därefter.

En strikt tillämpning av den här förordade principen kan emellertid enligt vad erfarenheten visat i praktiken vålla mycket stora svårigheter vid fiskeritillsynen. Då i ett större parti påträffas undermålig eller fredad fisk, kan det nämligen vara ogörligt för den som har att verkställa beslag att gå igenom hela partiet och sortera ut sådan fisk.

I den nya danska lagen om fiske i saltvatten har det här föreliggande spörsmålet lösts genom ett stadgande av följande innehåll (§ 20 stycket 4): »Forsåvidt der i et parti fisk eller krebsdyr forefindes fredede fisk eller krebsdyr eller fisk eller krebsdyr under det fastsatte mindstemål, betragtes hele partiet som bestående af sådanne, medmindre frasortering finder sted under tilsynets kontrol, umiddelbart efter att forholdet er konstateret af tilsynet. Utgifterne til frasortering er tilsynet uvedkommende.»

Fiskeristyrelsen finner lämpligt, att en bestämmelse av liknande innehåll upptages i fiskeristadgan. Regeln bör gälla vare sig fråga är om olaga fångst eller om annan olovlig befattning med fredad eller undermålig fisk. Bestämmelsen torde böra givas den innebörden, att den som äger taga ifrågasvarande fisk i beslag må kunna anmoda innehavaren av partiet att på egen bekostnad låta trovärdig person frånsortera fisken. Åtlydes ej denna uppmaning, bör hela partiet kunna förklaras förverkat. Detta bör dock naturligtvis icke gälla, om beslagaren utan kostnad eller besvär kan verkställa sorteringen själv eller med biträde av innehavaren. Vid tillämpning av stadgandet bör beaktas, att det tillkommit icke i syfte att utgöra ett ytterligare straff utan endast för att icke beslagaren skall ställas inför oöverstigliga svårigheter.

Vad som skall anses såsom ett och samma parti torde i allmänhet icke möta några större svårigheter att avgöra. Varje låda eller annan förpackning bör anses såsom ett parti för sig liksom varje annan myckenhet som är åtskild från annan fisk. Fisk, som utan att befinna sig i låda eller annat emballage förvaras i ett och samma utrymme i en fiskebåt eller hos en fiskhandlare, bör anses utgöra endast ett parti.

Liksom enligt gällande stadga och enligt fiskerättslagen bör fiskredskap som använts vid förbjudet fiske i regel förklaras förverkat. Ordet »fiskeredskap» torde icke böra tolkas alltför restriktivt. Även t. ex. en anordning för fiske medelst sprängämne eller elektrisk ström bör kunna hänföras dit.

Jämväl vid sådan förberedelse till fiske, som är straffbar enligt 29 och 31 §§ eller eventuellt enligt bestämmelse i länsstadga, bör det redskap varom fråga är kunna förklaras förverkat.

Remissinstanserna.

32 §.

Stadgandet i första stycket av 32 § har ej föranlett erinran från remissinstansernas sida.

Däremot har andra stycket behandlats i flera yttranden.

Svenska västkustfiskarnas centralförbund föreslår, att alla fiskpartier, vari ingår fisk, fångad på otillåten tid eller av förbjuden storlek, skall kunna beslagtagas och i sin helhet förklaras förverkade. *Kammarkollegiet* förmenar, att bestämmelsen i sista punkten förefaller mindre lämplig. Skyldigheten att verkställa frånsortering bör åvila endast fiskpartiets innehavare. Utför han ej denna, bör den som är befogad att taga partiet i beslag i samtliga fall äga verkställa beslaget utan skyldighet att verkställa någon frånsortering. Även *Norrbottens läns hushållningssällskap* framställer anmärkning mot nämnda bestämmelse. Förslaget kan i denna del medföra svårigheter vid den praktiska tillämpningen. Rätten kan tänkas bedöma möjligheterna till frånsortering annorlunda än vad fiskeritillsyningsmannen eller

rättsägaren gjort, och i så fall torde fiskpartiets ägare vara oförhindrad att begära ersättning av denne för den del av fiskpartiet som med orätt kommit att tagas i beslag. Det bör därför övervägas huruvida icke orden »och är fränsorteringen förenad med kostnad eller besvär» bör utgå.

Generaltullstyrelsen gör erinran mot det i motiveringen till stadgandet gjorda uttalandet, att såsom ett parti för sig bör anses varje låda eller annan förpackning liksom varje annan myckenhet som är åtskild från annan fisk. Styrelsen anför härom.

Styrelsen anser en dylik tillämpning vara ägnad att försvåra tillsynen. Därest vid stickprovsundersökning av olika lådor befinnes, att fisken i dessa delvis är undermålig skulle nämligen, oaktat anledning finnes antaga att förhållandet är enahanda beträffande hela fångsten, innehavaren icke kunna åläggas att sortera innehållet i andra lådor än de undersökta. Det är därför önskvärdt, att när fisk är förpackad i lådor eller annat emballage, samtliga kollin, som uppenbarligen innehåller fisk av samma fångst, vid tillämpningen av förevarande bestämmelse betraktas som ett parti.

Samma ståndpunkt intages av *chefen för södra kustdistriktet*.

I fråga om tredje stycket föreslår *Uppsala läns hushållningssällskap* den skärpningen, att alla redskap som användes vid otillåtet fiske skall förklaras förverkat. *Fiskeriintendenten i övre södra distriktet* anser, att redskapet alltid bör förklaras förverkat, därest detta ej är uppenbart obilligt. Det är icke sannolikt att rätten som regel kommer att förklara redskapet förverkat om detta kan ske endast »såvitt ägaren eller någon som var i hans ställe uppsåtligen förövat gärningen eller medverkat därtill». Det förhållandet att denna bestämmelse finns i fiskerättslagen synes ej nödvändigtvis böra medföra, att den också skall finnas i fiskeristadgan. *Värmlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott*, i vars yttrande *länsstyrelsen i länet* i stort sett instämmer, anser att orden »ägaren eller någon som var i hans ställe uppsåtligen förövat gärningen eller medverkat därtill och» bör utgå, enär dylikt fiske knappast kan förutsättas ske annat än uppsåtligen. Även *fiskerinämnden för Väneren* har denna uppfattning.

Fiskerinämnden för Väneren förmenar vidare, att bestämmelsen om att fiskredskap skall kunna delvis förklaras förverkat bör utgå. Frågan huruvida förverkande bör kunna ske beträffande en del av ett redskap beröres dessutom av *Norrbottens läns hushållningssällskap* och *fiskeriintendenten i nedre norra distriktet*. Hushållningssällskapet anför.

I likhet med vad som gäller enligt lagen om rätt till fiske skall enligt förslaget fiskredskap kunna förklaras »helt eller delvis förverkat», om detta »ej är uppenbart obilligt». Betydligt mera ingående bestämmelser synes erforderliga i detta fall. Om t. ex. ett fiskredskap utsatts så, att det delvis står inom, delvis utom ett fredningsområde, skall då hela redskapet eller blott den del därav tagas i beslag, som befinner sig inom fredningsområdet? Om i en s. k. sikmocka blott själva mocknätet är för finmaskigt men stängnäten håller föreskriven maskstorlek, skall hela redskapet beslagtagnas eller blott den olagliga delen? Den som utför beslaget, utsätter sig tydligen för risken av en stämning från redskapets ägare för egenmäktigt förfarande och torde också riskera att i vissa fall få betala ersättning till ägaren för förlorad

fiskemöjlighet fram till tiden för beslagets hävande, om det sedermera visar sig, att rätten dömer mindre del av redskapet förverkad än vad beslaget omfattat. Antingen bör bestämmelserna i nu berört avseende göras tydligare eller också orden »eller delvis» utgå, såväl ur 32 § tredje stycket som motsvarande bestämmelser i lagen om rätt till fiske.

Fiskeriintendenten i nedre norra distriktet uttalar, att det förefaller kunna bli oklart, hur mycket som skall anses vara förverkat av ett redskap, varav endast en del har otillåten maskstorlek eller kan fånga fisk av förbjuden storlek eller under förbjuden tid.

Svenska naturskyddsföreningen gör gällande, att därest såsom föreningen yrkat förbud införes mot fiske med skjutvapen, förverkande av vapnet likväl icke synes böra förekomma.

Östergötlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott, Sveriges fiskares riksförbund och Svenska ostkustfiskarens centralförbund hemställer, att fjärde stycket utgår. Även *Västmanlands läns hushållningssällskaps fiskerinämnd, Svenska fiskeritjänstemannaförbundet och Svenska insjöfiskarens centralförbund* ifrågasätter, huruvida stycket bör kvarstå, varvid de anför, att bestämmelserna i paragrafen i övrigt kan tänkas bli satta ur funktion genom vad som föreskrives i detta stycke. *Insjöfiskarens centralförbund* tillägger, att detta möjligen kan motverkas genom att man i stället tidigare i paragrafen använder uttrycket vanemässigt.

Föredraganden.

Bestämmelserna i fiskeristadgan rörande förverkande och beslag m. m. bör givetvis så mycket som möjligt överensstämma med motsvarande bestämmelser i fiskerättslagen. *Första, tredje och fjärde styckena i 32 § av fiskeristyrelsens förslag*, vilka motsvarar första, fjärde och femte styckena i departementsförslaget, innehåller i princip samma föreskrifter som 36 § fiskerättslagen. Någon anledning att i dessa delar avvika från sistnämnda föreskrifter synes ej föreligga. Rörande motiven för stadgandena och innebörden av dessa kan jag i huvudsak hänvisa till uttalandena i propositionen nr 60 till 1950 års riksdag, som upptog förslaget till fiskerättslag. I anledning av remissyttrandena och vissa redaktionella frågor torde jag emellertid få göra några påpekanden.

Fiskredskap som använts vid olaga fiske bör i regel helt förverkas. Emellertid synes det vara lämpligt att, i likhet med vad som gäller enligt fiskerättslagen, lämna domstol möjlighet att i undantagsfall förverka endast en del av t. ex. ett mycket stort fast redskap. De av hushållningssällskapet i Norrbottens län uttalade farhågorna för att skadeståndsskyldighet skulle kunna åläggas om beslag lägges på ett redskap, vilket senare av domstol endast delvis förklaras förverkat, torde vara ogrundade. Befogenhet att lägga beslag på hela redskapet föreligger då beslagtagaren anser att detta är av betydelse ur bevissynpunkt eller att hela redskapet kan förväntas bli förverkat. Har beslagtagaren gjort en felbedömning härvidlag, synes detta i

varje fall ej kunna medföra ansvars- eller skadeståndsskyldighet. I departementsförslaget har införts bestämmelse om att vad som stadgas om förverkande av fiskredskap icke skall gälla eldhandvapen. Då sådant vapen användes i strid mot föreskrifterna i 8 § har det nyttjats som redskap för fiske. Förverkande av vapnet synes såsom Svenska naturskyddsföreningen påpekat i ett sådant fall emellertid vara en alltför sträng påföljd. Enligt vad jag tidigare anfört kan ju enligt jaktlagen skjutvapen förverkas endast då någon vid minst två tillfällen inom kortare tid gjort sig skyldig till olovlig jakt.

I departementsförslaget har som en följd av den i 30 § införda straffbestämmelsen för brott mot förbud, vilket i anledning av företag enligt vattenlagen eller motsvarande äldre lag givits mot fiske inom visst område, stadgats att förverkandepåföljden skall avse jämväl fisk som fångats i strid mot sådant förbud.

Några remissinstanser har ifrågasatt huruvida icke bestämmelserna i fjärde stycket av 32 § i fiskeristyrelsens förslag skulle kunna sätta förverkandebestämmelserna ur funktion. I likhet med vad som gäller vid olovligt fiske torde det emellertid stundom vara obilligt om någon, som i god tro förvärvat olagligen fångad fisk eller redskap vilket enligt tredje stycket kan förklaras förverkat, skulle träffas av förverkandepåföljd. Som exempel kan nämnas att fisk, som fångats med otillåtet redskap eller på förbjudet sätt i större omfattning försålts till ett rökeri, vars innehavare köpt varan i god tro och fortfarande innehar densamma då frågan om förverkande blir aktuell.

Andra stycket i 32 § av fiskeristyrelsens förslag har föranlett erinringar från flera remissinstanser. Svenska västkustfiskarnas centralförbund har uttalat, att alla fiskpartier, vari ingår fisk som fångats på otillåten tid eller är av förbjuden storlek, bör beslagtagas och i sin helhet förklaras förverkade. Kammarkollegiet anser, att skyldigheten att verkställa frånsortering bör åvila endast fiskpartiets innehavare. Norrbottens läns hushållningssällskap gör gällande, att den begränsning i skyldigheten för fiskpartiets innehavare att verkställa frånsortering som ligger i orden »och är frånsorteringen för-enad med kostnad eller besvär» kan leda till svårigheter vid den praktiska tillämpningen.

I princip bör såsom fiskeristyrelsen anfört förverkande endast avse fisk varmed någon tagit olovlig befattning. Emellertid kan det i praktiken vara omöjligt att upprätthålla denna princip. Om i ett parti påträffas undermålig fisk skulle principen leda till att beslagtagaren måste gå igenom hela partiet och frånsortera den undermåliga fisken. I likhet med vad som föreskrivits i vissa tidigare omnämnda författningar bör i fall som här nämnts i stället gälla den regeln att hela partiet kan förklaras förverkat, om det ej är uppenbart obilligt. Därest emellertid innehavaren av partiet genast på egen bekostnad låter trovärdig person frånsortera den olagligen fångade fisken synes det vara skäligt att den tidigare omnämnda huvudprincipen får gälla. Vad här förordats står i överensstämmelse med det stadgande

i den danska lagen om fiske i saltvatten, som fiskeristyrelsen omnämmt. I fall då frånsorteringen blott avser någon enstaka fisk, torde den ofta kunna ske i beslagtagarens närvaro. Det ligger i sakens natur, att annan trovärdig person då icke behöver tillkallas. Särskilt stadgande härom synes vara obehövt. Ej heller bör stadgas skyldighet för beslagtagaren att biträda vid frånsortering.

Generaltullstyrelsen har i anledning av vissa uttalanden av fiskeristyrelsen gjort gällande, att samtliga kollin som uppenbarligen innehåller fisk av samma fångst vid tillämpningen av förverkandebestämmelserna bör betraktas som ett parti. Frågan om innebörden av ordet »parti» torde få överlämnas till rättspraxis. I regel synes vid tolkningen emellertid de av fiskeristyrelsen i detta hänseende gjorda uttalandena vara vägledande.

Såsom skett i några av de tidigare omnämnda särskilda författningarna på fiskets område, torde även i fiskeristadgan böra införas en bestämmelse om förverkande av låda eller annat emballage, vari fisk förvaras. Särskilt för de fall, då fisk förverkas i anledning av att införsel- eller försäljningsförbud överträtts, synes en sådan bestämmelse vara erforderlig. Jag förordar därför att i ett tredje stycke av 32 § införes en föreskrift om att, då fisk förklaras förverkad, även låda eller annan förpackning vari den förvaras är förverkad.

I enlighet med det nu anförda har 32 § departementsförslaget utformats.

33 § torde icke tarva någon särskild kommentar.

34 §.

34 § handlar om befogenhet att verkställa beslag och ersätter delvis 30 § i gällande stadga.

Fiskeristyrelsen.

Polis- och åklagarmyndigheternas befogenhet att taga egendom i beslag regleras numera av 27 kap. rättegångsbalken, som likaledes innehåller föreskrifter om befogenhet i vissa fall för enskild person att verkställa beslag i samband med gripande av misstänkt. Fiskeristadgan behöver förty giva bestämmelser om beslagsrätt endast i den mån denna rätt anses böra gå utöver eller avvika från vad som sålunda följer av allmänna regler.

Liksom hittills bör fisketillsynsman, som förordnats av länsstyrelsen, samt där olaga fiske kränker enskild fiskerätt, jämväl vederbörande rättsägare eller hans folk äga att i vissa fall verkställa beslag från den som ertappas å bar gärning eller beslag av egendom, som anträffas utan att dess ägare ertappas. Det synes vara lämpligt, att rätten att verkställa beslag från den som ertappas å bar gärning gäller i samtliga de fall av olaga fiske, som enligt 32 § i förslaget medför förverkandepåföljd, samt att beslagsrätt i övrigt föreligger då otillåtet redskap anträffas utsatt i vattnet, däri inbegripet de

fall som avses i 10 § andra stycket och 21 § första stycket i förslaget. — Beslagsrätten bör tillkomma även tillsynsman, som förordnats av fiskeristyrelsen.

Bestämmelser i det hänseende som nu avhandlats har upptagits i första stycket av förevarande paragraf, vilket stycke i övrigt är utformat efter mönster av beslagsregeln i 37 § första stycket fiskerättslagen.

Beslagsrätt tillkommer f. n. även befälhavare å statens fartyg, vilket blivit utsänt för att övervaka ordningen vid fiskeplatser å rikets kuster. Denna rätt bör bibehållas och ha samma innehåll som den tillsynsmännen tillkommande beslagsrätten. Bestämmelse härom har upptagits i andra stycket av den föreslagna 34 §.

Enligt 4 § 3. instruktionen den 15 juni 1944 (nr 445) för marindistriktschefer och marindistriktsstaber (marindistriktsinstruktion) åligger det marindistriktschef att medelst honom underställda stridskrafter, i den mån förhållandena det påkallar och medgiver, iakttaga att gällande författningar för fiske inom svenskt territorialvatten följes. Tillräckliga skäl att i anledning härav tillägga marinpersonal beslagsrätt synes dock icke föreligga.

I tredje stycket av 34 § har upptagits föreskrift om befogenhet för tulltjänsteman och lotstjänsteman att taga i beslag fisk, som någon i strid mot bestämmelsen i 24 § i förslaget olovligen infört eller sökt införa till riket. Stadgandet har motsvarighet i 5 § kungörelsen den 30 juni 1933 (nr 454) angående förbud att under viss tid av året till riket införa hummer.

Slutligen har i 34 § gjorts ett påpekande om den beslagsbefogenhet som föreligger enligt rättegångsbalkens regler.

30 § gällande stadga innehåller i andra stycket bestämmelser, hur förfaras skall om ingen ägare anmäler sig till beslagtagen egendom. Bestämmelser härutinnan synes numera obehövlige med hänsyn till de allmänna stadgandena i ämnet i 17 § promulgationslagen till rättegångsbalken.

Remissinstanserna.

Lotsstyrelsen finner icke anledning till erinran mot förslaget men uttalar att, med stöd av erfarenheterna beträffande lotspersonalen redan åvilande skyldigheter av enahanda slag, lotstjänsteman endast undantagsvis torde bliva i tillfälle att utöva den beslagsplikt varom förslaget handlar.

Generaltullstyrelsen hemställer att jämväl befattningshavare vid tullverkets kust- och gränsbevakning skall få befogenhet att verkställa beslag som avses i första stycket.

I övrigt har fiskeristyrelsens förslag i denna del ej föranlett erinran från remissinstansernas sida. Generaltullstyrelsens hemställan kommer att behandlas under nästa rubrik.

Kust- och gränsbevakningspersonalens befattning med tillsyn över fiske och jakt.

Som jag inledningsvis nämnt har kust- och gränsbevakningsutredningen i ett den 22 april 1948 avgivet betänkande föreslagit, att befattningshavare vid tullverkets kust- och gränsbevakning skall få vissa författningsmässiga befogenheter att utöva tillsyn över fiske och jakt. Över betänkandet har efter remiss yttranden i de här avsedda delarna avgivits av statskontoret, domänstyrelsen, generaltullstyrelsen, fiskeristyrelsen, riksåklagarämbetet, statspolisintendenten, nitton länsstyrelser, Svenska jägareförbundet och Svenska tullmannaförbundet.

I fråga om fisketillsynen anför utredningen till en början (s. 123).

Fiskerilagstiftningen avser dels en privaträttslig reglering av rätten till fiske och dels att genom stadganden angående fisketider och minimistorlek, redskap, metoder m. m. skydda och utveckla fiskbeståndet och den därpå vilande fiskerinäringen. I förra avseendet är övervakningen överlämnad åt den enskilde rättsägaren, såvitt det icke rör kronans fiskevatten. I senare avseendet åter utövas tillsyn genom polispersonalen och särskilda funktionärer. Det vitsordas dock, att denna tillsyn för närvarande är otillräcklig, och i uttalanden från riksdagen samt från lantbruksstyrelsen och flera länsstyrelser framhålles, att kust- och gränsbevakningspersonalens medverkan är önskvärd.

Vad först angår kustbevakningspersonalen har denna redan tagits i anspråk i viss utsträckning, i det att kustöveruppsyningsmän, kustuppsyningsmän och kustvakter i åtskilliga fall förordnats såsom tillsyningsmän. För ytterligare utveckling härav talar den omständigheten, att kustbevakningspersonalen i allmänhet förfogar över lämplig båtmaterial. Därvid får man emellertid överväga, huruvida uppgiften att vara fiskeritillsyningsman skulle kunna försvåra det samarbete med den lokala befolkningen för personalens huvuduppgifter, som vid all bevakningstjänst är av synnerlig vikt. Under sina överläggningar ute i orterna har utredningen berört denna fråga och därvid funnit, att anledning till farhågor i detta avseende icke synes föreligga. Det har tvärtom framhållits, att den lojala fiskarbefolkningen numera i allmänhet betraktar de meddelade stadgorna och tillsynen över deras efterlevnad såsom ett skydd för sin näring.

Vad gränsbevakningspersonalen angår torde dess tillsyn huvudsakligen ha betydelse beträffande dels gränsälvarna mot Finland och dels kronans fiskevatten i lappmarken och på renbetesfjällen i Jämtlands län.

Utredningen behandlar därefter frågan om tillsynen av bestämmelserna i den på konventionen med Finland grundade, tidigare omnämnda kungörelsen den 13 januari 1928 (nr 6) angående fisket i Torne älvs fiskeområde. I fråga om skärpning av tillsynen över detta fiske anser utredningen att särskild undersökning bör vidtagas, varför något förslag ej framlägges. Då, såsom jag under 2 § anfört, de för Torne älvs fiskeområde meddelade bestämmelserna bör gälla vid sidan av fiskeristadgan synes frågan ej böra behandlas i detta sammanhang.

Utredningen anför vidare.

Vidkommande härefter kronans fiskevatten i lappmarken och på renbetesfjällen i Jämtlands län samt, i den mån det kan erfordras, i övriga gräns-

trakter mot Norge torde tillsynen komma att i huvudsak inskränka sig till sådan som kan ske under tullpersonalens allmänna patrullering för gränsbevakning. Att döma av redogörelsen för nuvarande brister i tillsynen torde dock åtminstone på sina håll gränsbevakningspersonalens deltagande kunna medföra en viss förbättring.

Vad slutligen beträffar formen för tullpersonalens deltagande i fiskeritillsynen vid kusterna och i andra gränsområden än Torne älvs fiskeområde har lantbruksstyrelsen i skrivelse till utredningen år 1946 framhållit, att på grund av de lokala fiskestadgornas växlande innehåll man icke kunde förutsätta, att varje tulltjänsteman som placerades vid en postering skulle automatiskt inträda i verksamheten såsom tillsyningsman, utan att särskilt förordnande efter prövning av länsstyrelse borde erfordras. Från flera länsstyrelser har däremot framförts den uppfattningen, att tillsynen såsom en tjänsteplikt borde åligga kust- och gränsbevakningspersonalen.

Såvitt utredningen kunnat finna, förhåller det sig otvivelaktigt så, att de lokala stadgorna har växlande innehåll. Variationerna torde emellertid huvudsakligen röra vissa detaljer, under det att själva systemet i allmänhet är gemensamt. Svårigheter för en befattningshavare, som flyttas från en plats till en annan, att tillämpa den lokala stadgan får därför icke överdrivas. En annan omständighet, som torde äga en viss betydelse, talar emellertid i den riktning lantbruksstyrelsen förordat. För att kust- och gränsbevakningens befattningshavare skall kunna fylla uppgifterna i avseende å fiskeritillsynen, torde det nämligen vara nödvändigt, att de erhåller rätt att taga i beslag redskap, fångst och båtar. Enligt fiskeristadgan tillkommer sådan befogenhet dem som har åtalsrätt, däribland av länsstyrelse förordnad tillsyningsman över fiske. Att genom en allmän föreskrift för kust- och gränsbevakningen utan prövning i varje särskilt fall förklara dess befattningshavare vara fiskeritillsyningsmän synes icke stå i god överensstämmelse med fiskeristadgan. Befogenhet att verkställa beslag tillkommer emellertid enligt fiskeristadgan även befälhavare å statens fartyg, vilket blivit utsänt för att övervaka ordningen vid fiskeplatser å rikets kuster (27 och 30 §§), och det synes icke uteslutet, att personalen vid kust- och gränsbevakningen erhåller samma ställning som nämnda befälhavare. I enlighet härmed har utredningen uppgjort förslag till kungörelse angående ändring i 30 § fiskeristadgan.

Skulle emellertid anses, att en sådan ändring icke bör äga rum utan mera ingående undersökning torde man fortfarande få förfara så, att länsstyrelse i särskilda fall utfärdar förordnanden för befattningshavare vid kust- eller gränsbevakningen såsom tillsyningsmän enligt fiskeristadgan.

Vad angår jakttillsynen anför utredningen (s. 138).

Lagstiftningen till skydd för jakt och de positiva åtgärderna för viltbeståndets förbättrande torde för närvarande icke stödjas av en tillräcklig övervakning. Icke minst gäller detta kust- och gränstrakterna. Hittills vidtagna åtgärder genom tillsyn av särskilda befattningshavare och genom frivilliga organisationer synes således behöva kompletteras, och i detta avseende torde numera så gott som full enighet råda därom, att kust- och gränsbevakningens personal bör anlitas för ändamålet.

Vad först angår kustbevakningspersonalen torde densamma äga särskilda förutsättningar att medverka vid tillsynen genom att dessa befattningshavare äger tillgång till lämpliga farkoster i motsats till vad som i allmänhet gäller om polispersonalen och domänverkets personal. Därigenom skulle kustbevakningspersonalen, bland annat, kunna motarbeta den för viltbeståndet ödesdigra jakten från motorbåtar. Under sina ständiga patrulle-

ringar till sjöss och till lands torde befattningshavarna också ha goda tillfällen att upptäcka transporter av olovligen nedlagt villebråd.

Beträffande landgränsen förefaller det av redogörelserna, som om det mest kritiska området för närvarande vore det vid finska gränsen belägna. Men det uppger även, att vid gränsen mot Norge överträdelser förekommer såväl av den svenska som av den norska befolkningen. I Norrbottens län är anställda allenast tre särskilt förordnade jaktpolisier. Statspolispatrullerna i Tornedalen är tre, och dessa torde i huvudsak vara sysselsatta med utredningar angående andra brott. Fjärdingsmännens tid upptages mest av indrivningsverksamhet. Å andra sidan uppgår gränsbevakningspersonalen vid gränsen mot Finland till icke mindre än omkring 150 befattningshavare. Deras patrullering måste för person- och gods kontrollens utövande vara så intensiv, och deras kännedom om gränsbefolkningen bör vara så god, att gynnsamma förutsättningar föreligger, att de skall kunna upptäcka olovlig jakt och transporter av olovligen fäلت villebråd.

Även i vissa gränstrakter mot Norge synes jaktbevakningen vara otillräcklig. På gränssträckorna i Norrbottens och Västerbottens lappmarker samt i Jämtlands län är också tullverkets gränsbevakning gles. Möjligen skulle dock någon förbättring i tillsynen kunna vinnas, om gränsbevakningspersonalen anlätades för jakttillsyn. I gränstrakterna från och med Dalarne och söderut är posteringarna tätare, och bevakningen av jakten skulle därför kunna bli mera effektiv. Den gods kontroll, som normalt åligger gränsbevakningspersonalen, passar väl tillsammans med tillsyn över transporter av villebråd och övervakning av fridlysningsbestämmelsernas efterlevnad.

Beträffande den form, i vilken jakttillsyn bör uppdragas åt kust- och gränsbevakningspersonalen, erinras, att enligt 26 § 1 mom. och 27 § andra stycket jaktlagen såsom befattningshavare, vilka har befogenhet att påfordra uppvisande av jaktkort och jaktpass, angives polisman och med polismans befogenhet utrustad ordningsvakt för jaktbevakning samt befattningshavare vid domänverket, lappväsendet och stiftsnämnd, såvitt angår mark, som står under sådan befattningshavares förvaltning eller uppsikt. Enligt 31 § samma lag har samma personer med undantag av stiftsnämndernas befattningshavare rätt att från den, som träffas å bar gärning under olovlig jakt, taga förverkat jaktbyte samt s. k. vedermåle och pant, såvitt angår kronomark och de till lapparnas uteslutande begagnande anvisade områdena. Därjämte gäller enligt 31 § jaktstadgan en allmän rätt för envar att taga förverkat jaktbyte ävensom vedermåle och pant, men denna befogenhet avser allenast det fall, att någon anträffas å bar gärning med idkande av jakt eller fångst, som enligt jaktstadgan är förbjuden.

Bortsett från sistnämnda bestämmelse torde förut angivna grundläggande befogenheter vara nödvändiga för att kust- och gränsbevakningspersonalen skall kunna utöva en verksam jakttillsyn. I vissa av de åberopade ytt-randena har också dessa synpunkter understrukits.

Till en viss grad skulle en sådan tillsyn kunna åstadkommas genom att i de fall, där behov föreligger, befattningshavare vid kust- eller gränsbevakningen erhöå förordnande såsom ordningsvakt med de befogenheter, som avses i förutnämnda stadganden i jaktlagen.

På grund av arbetsfördelningen mellan befattningshavarna vid kust- och gränsbevakningen skulle det dock för att ernå en effektiv tillsyn vara nödvändigt, att så gott som alla befattningshavarna erhöå dylika förordnanden, och det oaktat skulle vid förflyttningar eller tillfälliga ledigheter några befattningshavare sakna behörighet, till dess nya förordnanden meddelats.

Utredningen ifrågasätter därför, att i analogi med vad som föreslagits beträffande fiskeritillsynen kust- och gränsbevakningspersonalen upptages

bland de befattningshavare, som enligt jaktlagen är utrustade med tillsynsbefogenhet, och således i detta avseende likställas med polispersonal. Någon begränsning av befogenheten till vissa markområden i likhet med vad som gäller domänverkets, lappväsendets och stiftsnämndernas befattningshavare kan icke lämpligen äga rum.

I enlighet härmed har förslag till ändring av jaktlagen utarbetats.

Skulle den här förordade metoden icke anses böra ifrågakomma eller förutsätta en mera ingående utredning, torde förordnanden såsom ordningsvakter för särskilda befattningshavare vid kust- och gränsbevakningen få utfärdas av vederbörande länsstyrelse.

Befogenheten för envar att taga förverkat jaktbyte samt vedermåle och pant, om någon anträffas å bar gärning, gäller givetvis även för tullpersonalen.

Utredningens förslag till ändringar i fiskeristadgan och jaktlagen överensstämmer i stort sett med de som av mig förordas i departementsförslagen.

Remissyttrandena.

Utredningens förslag i fråga om såväl fisketillsynen som tillsynen över jakt tillstyrkes eller lämnas utan erinran av samtliga remissinstanser utom länsstyrelserna i Jämtlands, Gotlands, Norrbottens, Stockholms, Södermanlands och Västernorrlands län samt statspolisintendenten. Fiskeristyrelsen anser dock att en jämkning bör göras i förslaget.

Av de remissinstanser som tillstyrkt förslaget upplyser *generaltullstyrelsen*, att samtliga kust- och gränsdistriktschefer tillstyrkt förslaget eller lämnat det utan erinran. Några av dessa hade dock uttryckt farhågor för att förhållandet mellan tullpersonalen och befolkningen skulle försämrats om denna personal övade tillsyn över fiske och jakt. Vidare hade några av cheferna uttalat, att tillsynen kunde bli tidsödande och inverka menligt på utförandet av tullarbetet. För egen del tillstyrker styrelsen utredningens förslag. Styrelsen betonar emellertid, att styrelsen förutsatt, att de nya uppgifterna skall kunna utföras av personalen i sådan anslutning till den egentliga tulltjänsten, att denna icke därigenom efter-sättes. Då enligt vad styrelsen hade sig bekant särskild ersättning för närvarande icke utgick till de befattningshavare vid kustbevakningen, som innehade länsstyrelses förordnande såsom ordningsvakter för jaktbevakning, ansåg styrelsen sig icke böra föreslå särskilt arvode att utgå efter genomförandet av utredningens förslag.

Länsstyrelsen i Malmöhus län framhåller, att en ändring motsvarande den, som nu föreslås i fiskeristadgan, bör göras även i 11 § kungörelsen den 2 juni 1933 (nr 282) med vissa bestämmelser rörande fiskeriförhållandena i de till Sverige och Danmark gränsande farvattnen. Sådan ändring torde kunna ske utan hinder av att kungörelsen grundas på en konvention. Länsstyrelsen påpekar vidare, att de föreslagna bestämmelserna bör kompletteras med föreskrift om skyldighet för tullpersonalen att utöva ifrågasvarande tillsyn.

Fiskeristyrelsen ansluter sig i huvudsak till förslaget men ifrågasätter vissa jämkningar. Styrelsen anför.

Av utredningens betänkande framgår, att så gott som samtliga de personer och myndigheter, vilka yttrat sig på denna punkt, varit eniga om, att ifrågavarande personal skulle kunna verksamt bidra till en effektivisering av fiskeribevakningen. Även de tre fiskeriintendenter, vilka med anledning av föreliggande remiss avgivit yttranden, är i detta hänseende av samma mening.

Beträffande frågan, huruvida fiskeritillsyn utan vidare skulle ingå i dessa befattningshavares åligganden, eller om de skulle tjänstgöra som fiskeritillsyningsmän först efter särskilt förordnande av länsstyrelse, går emellertid meningarna isär. De sakkunniga synes icke själva ha kommit till en fullt deciderad åsikt på denna punkt. I ett avseende, nämligen beträffande gränsbevakningspersonalen vid Torne älv synes emellertid full enighet råda därom, att denna personal skall befatta sig med fiskeritillsyn först efter förordnande i varje särskilt fall av länsstyrelse.

För egen del får fiskeristyrelsen framhålla, att även om ett mera allmänt ianspråktagande av kust- och gränsbevakningspersonalen för fiskeritillsyn icke tillnärmelsevis täcker det stora behov av dylik tillsyn som föreligger, skulle dock säkerligen stora fördelar vinnas, därest denna personal i betydligt större utsträckning än nu medverkade vid tillsynen av våra fiskevatten.

Vad angår frågan, huruvida fiskeritillsyn utan vidare skall ingå i denna personals tjänsteåligganden eller om den skall utöva sådan tillsyn först efter i varje särskilt fall meddelat förordnande, vill fiskeristyrelsen till en början förorda, att gränsbevakningspersonalen vid Torne älv i enlighet med de sakkunnigas förslag av länsstyrelsen förordnas att tjänstgöra som fiskeritillsyningsmän. Vad den övriga gränsbevakningspersonalen beträffar, d. v. s. huvudsakligen den vid landgränsen mot Norge stationerade, torde dess betydelse för fiskeritillsynen i allmänhet vara förhållandevis ringa. I enstaka fall synes dock även denna personal kunna vara mycket användbar för ifrågavarande uppgift. Ur enhetlighetens synpunkt torde det vara lämpligast att denna personal, liksom den vid Torneälven, utövar fiskeritillsyn först efter förordnande därtill av länsstyrelse. Härigenom erhålles ensartade regler för all gränsbevakningspersonal vad fiskeritillsynen angår. I blivande instruktion för denna personal eller på annat lämpligt sätt torde böra stadgas skyldighet för densamma att efter förordnande av länsstyrelse tjänstgöra som fiskeritillsyningsmän.

Beträffande befattningshavare vid kustbevakningen är fiskeristyrelsen något mer tveksam. Måhända skulle det dock visa sig vara lämpligast, om i dessa befattningshavares åligganden utan vidare ingick att utöva fiskeritillsyn. Förutsättning härför är emellertid, att säkerhet vinnes därom, att de innehar tillräcklig kunskap i de fiskeriförfattningar, som gäller inom deras respektive tjänstgöringsområden, och att samarbete kan åstadkommas med de fiskeritillsyningsmän som förordnas av länsstyrelse. Det torde därför vara nödvändigt att kustbevakningspersonalen, i vad dess åligganden avser fiskeritillsyn, underställes länsstyrelse och att Kungl. Maj:ts instruktion den 22 mars 1935 (nr 73) för fiskeritillsyningsmän efter viss omredigering alltså blir gällande även för kustbevakningspersonalen.

Av det senast anförda följer, att fiskeristyrelsen i huvudsak kan biträda de sakkunnigas förslag till ändrad lydelse av 30 § fiskeristadgan den 17 oktober 1900, dock med den ändringen, att den befogenhet, som enligt sagda paragraf nu tillkommer bl. a. befälhavare å fiskeribevakningsfartyg ej utan vidare skulle tillkomma även all kust- och gränsbevakningspersonal (med undantag av den vid Torneälven) utan endast befattningshavare vid kustbevakningen.

Av de remissinstanser, som avstyrkt förslaget anför länsstyrelsen i Jämtlands län.

Bevakningen av och den övriga tillsynen över fisket och jakten i renbetesfjällen omhänderhaves — vid sidan av polispersonalen och lappväsendets personal — av särskilda av länsstyrelsen för ett år i sänder förordnade, med polismans skydd utrustade bevakare, avlönade av anvisade medel ur statens lappfond. Dessa bevakare är bosatta inom sina tjänstgöringsområden. Inom länet finnes för närvarande ett 15-tal bevakare.

Bevakningen, sådan den för närvarande är anordnad, kan emellertid icke anses vara tillräckligt effektiv. På grund av övriga tjänsteåligganden kan polispersonalen och lappväsendets personal icke ägna någon större tid åt fiske- och jaktbevakningen och den hjälp med tillsynen, som de särskilt förordnade bevakarna lämna, är i stort sett icke tillfyllest. I första hand får detta förhållande anses bero på att bevakarna, som erhåller endast blygsam ersättning för sitt bestyr, på grund av nödvändigheten av att ägna sig åt egen förvärvsverksamhet icke kan använda erforderlig tid för bevakningens fullgörande i tillräcklig omfattning. Systemet med förordnade av ortsbor som bevakare kan ock anses ha sina brister med hänsyn till kravet på att bevakaren skall intaga en oberoende ställning gent emot de fiskande och jagande samt jämväl i övrigt kunna ingripa med tillräcklig fasthet.

Behovet av vissa ändrade anordningar för fiske- och jaktbevakningen har särskilt under de senaste åren gjort sig gällande. Härtill har de ökade möjligheterna att med flyg nå avlägsna och otillgängliga trakter inom renbetesfjällen och de i övrigt förbättrade kommunikationsförhållandena i ej ringa mån bidragit.

Bevakningsfrågan får anses utgöra en för lappväsendet viktig faktor av stor ekonomisk räckvidd. Då den uppfattningen är tämligen vanlig att bestämmelserna rörande rätten till fiske och jakt samt rörande sättet för utövandet därav icke förtjänar samma uppmärksamhet och lydnad som bestämmelser av annan art, har bevakningen även en mer allmän, uppfostrande betydelse.

Därest tullpersonalen tages i anspråk för ifrågavarande bevakningsuppgifter, torde tillsynen i huvudsak komma att inskränka sig till sådan, som kan ske under personalens allmänna patrullering för gränsbevakning. För renbetesfjällen i dess helhet torde en sådan bevakning ej ha särskilt stor betydelse, då det endast blir rätt begränsade områden, som därvid kan bli föremål för bevakning. Tullpersonalens anlitan för ifrågavarande ändamål skulle blott medföra att man fick ett än större antal bevakare, som, utan egentlig hänsyn till bevakningens krav, huvudsakligen endast vid tillfällen, då andra arbetsuppgifter det medgav, kunde ägna sig åt bevakningsverksamhet. Ur organisatorisk synpunkt skulle en sådan anordning icke medföra kvalitativt förbättrade förhållanden i förevarande avseenden.

Rådande förhållanden får anses giva vid handen att tiden nu måste anses mogen för en genomgripande ändring av nuvarande bevakningssystem med ett stort antal bevakare, som var och en ägnar endast ringa tid åt be-

vakningstjänst. En effektiv lösning av missförhållandena synes emellertid icke kunna vinnas utan att helt eller åtminstone till stor del ersätta den nuvarande särskilt förordnade bevakningspersonalen med ett mindre antal heltidsanställda bevakare, som uteslutande ägnar sig åt bevakningstjänst. Visserligen torde det allmännas kostnader därvid komma att bli väsentligt större än för närvarande, men utvecklingen av fiske- och jaktförhållandena kräver detta offer. Det torde emellertid ej vara tvivel underkastat att en strängare bevakning kommer att på längre sikt ställa sig ekonomiskt lönande och dessutom verka höjande av moralen hos vissa kategorier fiskande och jagande.

Länsstyrelsen har för avsikt att inom en snar framtid taga under övervägande de åtgärder, som bör vidtagas för bevakningens anordnande i enlighet med ovan angivna riktlinjer. På grund av den genomgripande omgestaltning av hela bevakningssystemet, som därför kan vara att förvänta, synes det kunna ifrågasättas om ej med frågan om tullpersonalens medverkan till bevakning inom renbetesfjällen tills vidare lämpligen bör anstå.

Med hänsyn härtill och då de områden invid riksgränsen, som icke tillhör renbetesfjällen, är av tämligen begränsad omfattning och tullpersonalen alltför ringa för effektiv bevakning synes anledning icke föreligga att för länets del påkalla biträde av tullpersonal för bevaknings- och tillsynsverksamhet beträffande fiske och jakt. På grund härav avstyrker länsstyrelsen de föreslagna ändringarna av fiskeristadgan och lagen om rätt till jakt.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län anför.

Länsstyrelsen ifrågasätter behovet och lämpligheten av den föreslagna generella utvidgningen av tullpersonalens uppgifter och befogenheter i fråga om tillsynen av jakt och fiske. Rent lokalt kan självfallet tullpersonalens medverkan vid dylik tillsyn vara av stort värde. Sett i stort för rikets hela område torde emellertid tullpersonalens bidrag till förbättrad jakt- och fiskevård vara av ringa betydelse och det torde näppeligen motivera de ökade avlöningskostnader för hela rikets tullpersonal, som de till principiellt nya arbetsuppgifter utökade tjänsteåliggandena och den mera omfattande utbildningen otvivelaktigt kommer att medföra. I den mån tullpersonalen lokalt kan på ett effektivt sätt utnyttjas för tillsyn av jakt och fiske jämsides med sina egentliga arbetsuppgifter, bör denna angelägenhet alltjämt organiseras lokalt såsom på en del håll redan skett mot särskild ersättning, som står i rimligt förhållande till de vunna fördelarna.

Länsstyrelsen anser sig icke kunna tillstyrka att utredningens förslag lägges till grund för ny lagstiftning i ämnet.

Övriga instanser, som avstyrkt förslaget, har ansett att ytterligare utredning bör verkställas, särskilt rörande personalens ställning i förhållande till polismyndigheterna innan slutlig ståndpunkt tages till frågan. Det må i detta sammanhang anmärkas, att remissylltrandena avgivits hösten 1948.

Statspolisintendenten och länsstyrelserna i Norrbottens, Stockholms och Södermanlands län har uttalat, att de här avsedda frågorna borde överlämn-

nas till 1948 års polisutredning för att beaktas vid utarbetande av eventuellt förslag till omorganisation av polisväsendet.

I sitt yttrande över fiskeristyrelsens nu ifrågavarande förslag till fiskeristadga m. m. hemställer *generaltullstyrelsen*, som jag tidigare nämnt, under åberopande av kust- och gränsbevakningsutredningens betänkande, om sådan ändring av 34 § andra stycket i fiskeristyrelsens förslag att jämväl befattningshavare vid tullverkets kust- och gränsbevakning skall ha den befogenhet att verkställa beslag varom förmåles i första stycket.

Generaltullstyrelsen och *chefen för södra kustdistriktet* ifrågasätter vidare, om icke sådan ändring bör vidtagas i 37 § första stycket fiskerättslagen, att befattningshavare vid tullverkets kust- och gränsbevakning erhåller samma beslagsrätt som nu tillkommer av länsstyrelse eller fiskeristyrelsen förordnad fisketillsynsman. Utan sådan beslagsrätt syntes nämligen kust- och gränsbevakningspersonalen icke kunna effektivt ingripa exempelvis mot utlänning som i strid mot föreskrifterna i 4 § i lagen bedrev fiske i allmänt vatten. En dylik tillsyn borde vara en naturlig uppgift för tullverkets kust- och gränsbevakning. — Därest denna ändring ansågs böra genomföras torde, av skäl som styrelsen åberopat under 26 § i stadgeförslaget, skyldigheten att anmäla beslag böra så utformas, att anmälan kan göras direkt till vederbörande polis- eller åklagarmyndighet.

Föredraganden.

De föreslagna stadgandena i 34 § av fiskeristyrelsens förslag överensstämmer i stort med motsvarande föreskrifter i 37 § fiskerättslagen. Skiljaktigheterna är i huvudsak följande. Enahanda befogenhet som tillkommer fisketillsynsman har tillagts även befälhavare på statens fartyg, vilket blivit utsatt för att övervaka ordningen å fiskeplats. Denna bestämmelse överensstämmer med vad som gäller enligt 30 § fiskeristadgan. Vidare har i 34 § av förslaget tillagts att tulltjänsteman eller lotstjänsteman, vilken påträffar fisk som någon olovligen infört eller sökt införa till riket, har att verkställa beslag å fisken. Denna bestämmelse överensstämmer med vad som gäller enligt kungörelsen den 30 juni 1933 (nr 454) angående förbud att under viss tid av året till riket införa hummer. En motsvarande bestämmelse finnes även i lagarna om straff för olovlig varuinförsel och varuutförsel.

I sista stycket av 34 § har fiskeristyrelsen föreslagit en erinran om den beslagsrätt som gäller enligt rättegångsbalken.

Mot de sålunda föreslagna ändringarna har ingen erinran gjorts från re-
missinstansernas sida. Lotsstyrelsen har dock uttalat, att lotstjänsteman endast undantagsvis torde bli i tillfälle att utöva den beslagsplikt som här föreslås.

De föreslagna bestämmelserna finner jag vara lämpliga, dock att sista stycket i 34 § såsom onödigt bör utgå. Den föreslagna bestämmelsen om beslagsrätt för vederbörande rättsägare eller hans folk, då olaga fiske

tillika kränker enskild fiskerätt, skulle visserligen kunna utgå enär sådan rätt föreligger redan enligt fiskerättslagen. Bestämmelse av liknande innebörd finnes emellertid i gällande stadga och missförstånd skulle kunna uppstå om den borttogs. Bestämmelsen har därför, efter redaktionell jämkning, intagits i departementsförslaget.

I departementsförslaget har därjämte upptagits en bestämmelse om att befattningshavare vid tullverkets kustbevakning skall ha samma rätt som fisketillsynsman och befälhavare på tillsynsfartyg att beslagtaga egendom. Detta förslag bygger på kust- och gränsbevakningsutredningens hemställan i det betänkande, för vilket jag nyss redogjort. Utredningens förslag, vilket innebär att här föreslagna befogenheter skall tillkomma jämväl gränsbevakningspersonalen, har av flertalet remissinstanser lämnats utan erinran. Även i de remissyttranden, vari förslaget avstyrkts, har uttalanden gjorts av innebörd att den föreslagna befogenheten för kust- och gränsbevakningspersonalen skulle vara till gagn för tillsynen. Några remissinstanser har emellertid ansett, att frågan bör behandlas i samband med de spörsmål som överlämnats till 1948 års polisutredning. Fiskeristyrelsen har tillstyrkt, att ifrågavarande personal medverkar vid tillsynen men har ansett att befattningshavarna vid gränsbevakningen endast bör göra detta efter särskilt förordnande. Som skäl härför har styrelsen, bland annat, anfört, att det ur enhetlighetssynpunkt var lämpligast att de regler som föreslogs gälla för gränsbevakningspersonalen i Torne älvs fiskeområde även gällde för annan sådan personal.

1948 års polisutredning har numera slutfört sitt uppdrag och någon anledning till ny utredning rörande den här avsedda frågan föreligger enligt min mening icke. I likhet med övervägande antalet av remissinstanserna anser jag att det av kust- och gränsbevakningsutredningen gjorda förslaget bör genomföras. Därjämte torde, på sätt generaltullstyrelsen och chefen för södra kustdistriktet ifrågasatt, ändring böra vidtagas även i 37 § första stycket fiskerättslagen. Emellertid bör, såsom fiskeristyrelsen förordat, den jämkningen göras i utredningens förslag, att här avsedda befogenheter i fråga om fisketillsynen stadgas endast för befattningshavare vid kustbevakningen. Något skäl för att beträffande jakttillsynen göra motsvarande inskränkning torde ej föreligga. I likhet med fiskeristyrelsen förutsätter jag, att befattningshavare vid gränsbevakningen liksom nu, i den utsträckning länsstyrelse finner lämpligt, särskilt förordnas som fisketillsynsmän. Reglemente för kust- och gränsbevakningspersonalen har utfärdats av generaltullstyrelsen. Jag förutsätter, att styrelsen vidtaga de ändringar i detta reglemente, som föranledes av de nya skyldigheter som, om förslaget genomföres, kommer att åvila denna personal. Därest någon ändring i instruktionen den 22 mars 1935 (nr 73) för fiskeritillsyningsmän skulle visa sig erforderlig, synes frågan härom böra upptagas i annat sammanhang.

I enlighet med det anförda förordat jag, att 34 § fiskeristadgan får den utformning som angivits i departementsförslaget samt att ändringar vid-

lages i 37 § fiskerättslagen och 26 § 1 mom. samt 31 § 1 mom. jaktlagen. Till lagändringarna återkommer jag senare i annat sammanhang.

35—39 §§.

I 35—39 §§ upptages bestämmelser om förfarandet med beslagtagen eller förverkad fisk m. m.

Fiskeristyrelsen.

Fiskeristyrelsen uttalar till en början några allmänna synpunkter och berör därvid först frågan om vem beslagtagen eller förverkad egendom bör tillfalla och anför härom.

Enligt 29 § i den nuvarande stadgan skall förverkat redskap eller dess värde tillfalla kronan. Att denna regel bör bibehållas torde icke vara föremål för delade meningar.

Vidare föreskrives i samma paragraf, att förverkad fisk eller dess värde likaledes skall tillfalla kronan. För det tämligen sällsynta fall, att enskild sakägare fört talan i målet, stadgas dock, att fisken eller dess värde skall tillfalla honom.

I de icke ovanliga fall, då överträdelse av något av fångstförbudet i stadgan — sålunda fiske å otillåten tid, på förbjudet sätt eller med förbjudet redskap eller fångande av undermålig fisk — skett vid fiske, som ägt rum å annans fiskevatten eller eljest kränkt annans enskilda fiskerätt, skall emellertid 38 § fiskerättslagen tillämpas. Detta innebär, att i sådana fall fångsten eller dess värde tillfaller den som har den enskilda fiskerätten.

Beträffande frågan, huruvida sistnämnda regel har fog för sig, torde till en början kunna fastslås, att det ingalunda kan anses ligga i den enskilda fiskerättens natur, att fiskerättshavaren under alla förhållanden skall bli ägare till fisk som utan lov fångats å hans vatten med åsidosättande av hans rätt. Innan fisken fångats är den ju icke föremål för någons äganderätt, och principiellt ligger det närmast till hands, att den skada, som genom olovligt fiske kan uppstå i form av fiskevattnets försämring, kompenseras genom skadestånd. I de fall, då fisket icke skett i strid mot fiskeristadgan, måste det dock vara ur alla synpunkter mest naturligt att fiskerättsinnehavaren får tillgodogöra sig den olovligt fångade fisken.

Till förmån för ståndpunkten att fiskerättshavaren icke skall ha rätt till fångsten, när det olovliga fisket tillika innebär överträdelse av fiskeristadgan, kan enligt styrelsens mening i första hand åberopas, att en dylik rätt giver fiskerättshavaren goda möjligheter att å sitt vatten genom anlitande av annan person bedriva fiske som står i strid mot fiskeristadgan och som, även om det upptäcker och beivras, blir vinstgivande. Ertappas denne andre person blir han visserligen förfallen till ansvar, som emellertid, även om förslagets strängare straffbestämmelser genomföres, kommer att stanna vid böter utom i grövre fall. Dessa böter kan utgöra en ringa penningssumma i förhållande till värdet av fångsten. Så länge maskopförhållandet mellan fiskerättshavaren och hans uppdragstagare kan hemlighållas, främjar sålunda fiskerättshavarens nu ifrågavarande rätt uppkomsten av ett systematiskt bedrivet olaga fiske.

Oavsett vad nu anförts synes det vara särskilt omotiverat, om fiskerättshavaren skulle förmenas ha något rättmätigt anspråk på förverkad fisk, som — vilket fångstsätt eller fångstredskap än nyttjats — icke fick fångas, d. v. s. undermålig fisk eller fisk, för vilken fredningstid gällde vid fångsten.

Av intresse är att konstatera, att motsvarande problem lösts efter annan princip inom jaktlagstiftningen än inom fiskelagstiftningen. Enligt 30 § jaktlagen gäller nämligen, att villebråd, som åtkommits genom jakt å annans jaktmark, skall tillfalla kronan, om jakten skett å förbjuden tid eller med otillåtet jakt- eller fångstredskap.

Någon anledning att i nu berörda hänseende göra skillnad mellan olaga jakt och olaga fiske kan svårligen uppletas.

Såsom en jämförelse må också nämnas den finska fiskelagen den 28 september 1951 och den danska »lov om ferskvandsfiskeri» den 19 december 1951. I 103 § i den finska lagen stadgas, att fångst som erhållits under fredningstid så ock undermålig och med förbjudet redskap åtkommen fångst eller värdet av fångsten skall tillfalla statsverket. Av 30 § sjunde stycket (jämför 33 § första stycket) i nämnda danska lag framgår, att ej heller i Danmark fiskerättshavaren har någon rätt till dylik fisk (saltvattensfisket är som bekant i Danmark principiellt icke föremål för enskild fiskerätt).

Styrelsen föreslår av nu anförda skäl, att fiskerättshavaren aldrig skall ha rätt till fångst som förverkats jämlikt fiskeristadgan.

Beträffande frågan huruvida befogenhet bör stadgas att utsätta beslagtagen undermålig eller fredad fisk, som är levnadsduglig, anför styrelsen.

Fiskeristadgan saknar f. n. föreskrift om befogenhet för den som tagit fisk i beslag att åter utsätta fisken, om densamma är levnadsduglig. Det är emellertid obestriddigt, att ett dylikt förfaringssätt i många fall är det mest tillfredsställande, särskilt om den fiskande anträffas å bar gärning. Stundom kan detta sätt vara lämpligt även då viss tid förflutit, sedan fångsten ägt rum, t. ex. i fråga om sumpad fisk och kanske någon gång även beträffande levande skaldjur som påträffas hos en handlande. Om fisken sålunda åter kan tillgodoföras det fiskevatten där den fångats, är detta naturligtvis den ur alla synpunkter lämpligaste metoden att reparera den skada som uppkommit genom det olaga fisket. Om fisken icke kan utsättas där den fångats, kan det vara lämpligare att den utsättes i annat vatten än att den försäljes. Fisk som icke finnes böra utsättas bör tillfalla kronan.

I fråga om försäljning av beslagtagen fisk anför styrelsen.

I praktiken har med hänsyn till handelsförbuden i nuvarande 14 § tvekan yppats, på vad sätt försäljning må ske av fredad eller undermålig fisk. Det synes styrelsen uppenbart, att fisk varom nu är fråga ej bör få försäljas utan att garanti vinnes, att fisken icke framdeles blir föremål för sådan åtgärd som kan föranleda åtal för överträdelse av bestämmelserna i 26 och 27 §§ i förslaget (motsvarande 14 § i gällande stadga).

Enligt sakens natur kan detta problem icke lösas på motsvarande sätt som beträffande de numera upphävda handels- och forslingsförbuden i 20 § jaktstadgan, där det villkoret för försäljning av förverkat villebråd uppställdes, att vid detsamma fogades bevis om förverkandet.

Om genom märkning av fisken eller på annat dylikt sätt tillses, att det genast kan konstateras, att fisken varit under beslag, bör hinder icke möta mot försäljning av fisken i allmänna marknaden. Märkning eller liknande åtgärd kan emellertid med hänsyn till det besvär som därmed i allmänhet är förenat givetvis icke obligatoriskt föreskrivas. I de fall då sådan åtgärd lämpligen icke kan vidtagas, vilket torde vara det ojämförligt vanligaste, bör tillses, att försäljning sker endast till den som kan antagas komma att icke återförsälja fisken, t. ex. innehavare av fiskmjölsfabrik. Finnes icke

möjlighet att under betryggande former sälja fisken, återstår ingen annan utväg än att förstöra den.

Fiskeristyrelsen övergår därefter till att behandla vissa detaljspörsmål rörande de skilda paragraferna.

35 §.

35 § upptager i anslutning till vad fiskeristyrelsen förut anfört bestämmelser om utsättande av beslagtagna fisk. Angående paragrafens närmare innebörd framhåller styrelsen följande.

Stadgandet skall tillämpas vare sig beslaget ägt rum jämlikt 34 § första, andra eller tredje stycket i förslaget eller skett på grund av bestämmelserna i 27 kap. rättegångsbalken. Av praktiska skäl bör föreskriften i princip gälla även fisk, som tagits i beslag på den grund att fränsortering ej skett enligt vad härom stadgas i 32 och 33 §§. Den första förutsättningen för att återutsättande skall ske bör vara, att det är uppenbart att fisken är förverkad (jämför ett uttalande inom lagrådet i prop. nr 60/1950 s. 211). Detta synes nödvändigt ur rättssäkerhetssynpunkt. En andra grundförutsättning måste vara, att utsättandet kan ske utan kostnader och olägenheter av betydelse och att åtgärden ej heller eljest finnes olämplig. På grund härav kommer t. ex. fisk, som anträffas hos en fiskhandlare, endast sällan att kunna utsättas. Detsamma gäller fisk, som någon olovligen infört eller sökt införa till riket. Det är emellertid möjligt, att hushållningssällskap, som är i behov av fisk för utplanteringsverksamhet, vill åtaga sig att genom någon hos sällskapet anställd fiskeritjänsteman utplantera fisken och självt underkasta sig den kostnad och det besvär detta medför. Om sådan tjänsteman gör framställning att utbekomma levnadsduglig fisk varom här är fråga, bör denna framställning bifallas. Dylik framställning behöver naturligtvis icke göras för varje särskilt fall, då beslag skett, utan kan ha formen av en begäran om utbekommande av fisk, som framdeles kan komma att tagas i beslag. Ett annat fall, då utsättande ej bör ske, kan föreligga, när ett helt parti fisk tagits i beslag på den grund att fränsortering ej skett, men den undermåliga eller fredade fisken kan antagas utgöra endast en förhållandevis ringa del av partiet. I ett dylikt fall kan den vinst som ett utsättande skulle medföra vara förhållandevis så liten att åtgärden bör underlåtas.

Utsättandet bör om möjligt ske i det vatten, där fisken fångats. Sådan möjlighet föreligger i huvudsak endast, då beslaget skett från den som ertappas å bar gärning eller eljest ägt rum å eller i närheten av nämnda vatten. Utsättande av fisk annorstädes än i vatten där den fångats bör naturligtvis icke ske i vatten där fisken ej kan fortleva eller där den kan skada det redan befintliga fiskbeståndet. När fråga är om utsättande av fisk i annat sötvatten än det där den fångats, bör givetvis tillstånd enligt 13 § i förslaget föreligga.

Utsättandet bör ske snarast möjligt efter beslaget. Om åtgärden icke vidtages av den som gjort beslaget, bör den vidtagas av polisman, som mottager anmälan om beslag, eller genom högre beslagsmyndighets försorg. Tulltjänsteman eller lotstjänsteman, som jämlikt 34 § tredje stycket verkställer beslag, bör ej åläggas skyldighet att utsätta fisken. Ej heller synes enskild beslagare böra åläggas sådan skyldighet. Med enskild beslagare avses här innehavare av enskild fiskerätt eller hans folk eller enskild person, som med laga rätt griper misstänkt, däremot givetvis icke fisketillsynsman. Varken tulltjänsteman, lotstjänsteman eller enskild beslagare bör dock vara förhindrad att utsätta fisk, om han finner de i stadgan angivna förutsättningarna

därför föreligga. — När fisk utsättes bör om möjligt närvara trovärdigt vittne.

Ur författningsteknisk synpunkt torde det vara lämpligast, att även i de fall, då fisk utsättes, den åtgärd, varigenom fisken omhändertages av den beslagsberättigade, betecknas såsom beslag. Åtgärden måste otvivelaktigt betraktas som beslag, då det vid omhändertagandet är ovisst om utsättande skall kunna ske, och den synes då böra erhålla samma beteckning även t. ex. i de fall, när fisken tages från den, som anträffas å bar gärning, och genast återutsättes.

36 §.

36 § har sin förebild i 37 § andra stycket fiskerättslagen. Sådan anmälan som här avses bör göras jämväl av tulltjänsteman, lotstjänsteman och far-tygsbefälhavare som verkställt beslag. Anmälan bör ske, även om fisken utsatts i enlighet med föreskrifterna i 35 § i förslaget. Polisman, som mot-tager anmälan, skall förfara som om han själv gjort beslaget. Så har han exempelvis, om fisken icke utsatts, att pröva, huruvida utsättandet bör ske.

37 §.

Första stycket av 37 § innehåller de tidigare förordade reglerna under vilka förutsättningar försäljning må ske av förverkad fisk som är under-målig eller tillhör fredat fiskslag. Det torde böra ankomma på fiskeristyrelsen att föreskriva huru märkning av sådan olaglig fisk lämpligen må ske.

30 § tredje stycket fiskeristadgan innehåller en föreskrift om rätt för beslagtagaren att försälja fångst eller vara som är underkastad förskämning. Något stadgande av denna innebörd återfinnes icke i fiskerättslagen (jämför ett uttalande inom lagrådet i prop. nr 60/1950 s. 212). Uppenbart är emel-lertid, att beslagtagen fångst eller vara mestadels måste genast försälas för att ej gå till spillo. Enligt styrelsens mening torde därför en uttrycklig regel alltjämt böra finnas om att försäljning genast må ske av fisk som förverkats enligt fiskeristadgan. Om fisken i enlighet med vad förut sagts skall för-störas, måste även detta kunna ske genast. Bestämmelse härom har upp-tagits i 37 § andra stycket.

38 §.

I 27 kap. rättegångsbalken stadgas skyldighet för undersökningsledare eller åklagare att pröva beslag, som gjorts av annan än någon av dem, samt om rätt för den som drabbats av beslag att påkalla rättens prövning därav. Dessa bestämmelser bör uppenbarligen icke vara tillämpliga i fråga om be-slagtagen fisk, som i enlighet med förslagets föreskrifter utsatts eller för-störts. Detta bör till undvikande av missförstånd angivas i författningstex-ten. Beträffande i beslag taget redskap skall däremot rättegångsbalkens bestämmelser tillämpas, även om all den samtidigt med redskapet beslag-tagna fångsten utsatts eller förstörts.

39 §.

I denna paragraf har upptagits regeln att förverkad egendom skall till-falla kronan. Härutinnan hänvisas till vad tidigare anförts.

Remissinstanserna.

35 §.

Kronobergs läns och *Västmanlands läns hushållningssällskaps fiskerinämnader* samt *Svenska fiskeritjänstemannaförbundet* hemställer, delvis i anslutning till yrkandena beträffande 13 §, att 35 § första stycket sista punkten måtte utgå. *Västmanlands läns hushållningssällskaps fiskerinämnad* anför.

För var och en som praktiskt sysslat med levande fisk eller fiskyngel är det uppenbart, att bestämmelserna i den form de givits i nämnda paragraf beträffande återutsättningen är omöjliga eller i det närmaste omöjliga att uppfylla.

På mycket få ställen om ens något här i landet finns möjlighet att bevara i beslag tagen levande fisk till dess tillstånd från fiskeristyrelsen eller fiskeriintendenten inhämtats för dess utsättande. Det kan under vissa förhållanden dröja dagar, kanske veckor innan sådant tillstånd kan utfärdas, beroende på om tillståndsgivaren före tillståndets utfärdande måste göra undersökningar rörande vattnets eller sjöns lämplighet för den beslagtagna fiskarten. Skall tillståndsgivaren å andra sidan enligt motiven inhämta de erforderliga uppgifterna från vederbörande länsfiskeritjänsteman, vore det väl enklare och effektivare om länsfiskeritjänstemannen direkt fick utfärda tillståndet. Hur kommer det hela att verka om det är länsfiskeritjänstemannen som anhåller om utsättningstillståndet? Skall den tillståndsgivande myndigheten då för att skyndsamt kunna handlägga ärendet hos den sökande tjänstemannen inhämta uppgifter rörande sjöns eller vattnets lämplighet innan tillståndet beviljas? I så fall blir det tjänstemannens uppgifter, som blir avgörande för ärendets behandling. Varför då inte låta den sakkunniga länsfiskeritjänstemannen utan tidsutdräkt själv som hittills få avgöra ärendet, så mycket hellre som utredningsmännen i sina motiv förutsätter att under vissa omständigheter besväret med fiskens utsättning skall åvila länsfiskeritjänstemannen och kostnaderna därför skall bestridas av vederbörande hushållningssällskap.

Även fiskeritjänstemannaförbundet förmenar, att bestämmelsen i första stycket sista punkten i praktiken är i det närmaste omöjlig att efterfölja.

Jämväl *länsstyrelsen i Malmöhus län* uttalar, med hänvisning till den ståndpunkt länsstyrelsen intagit beträffande 13 §, att det är otänkbart att avvakta ett tillstånd från fiskeriintendenten. *Svenska insjöfiskarens centralförbund* yrkar, att tillstånd som avses i nämnda bestämmelse skall få givas även av vederbörande länsfiskeritjänsteman.

Örebro läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott anser att bestämmelsen bör kompletteras med bestämmelser till skydd mot spridande av kräftpest (se 2 § kungörelsen den 14 juli 1932 med föreskrifter till förebyggande av kräftpestens spridning).

Svenska fiskevårdsförbundet finner det kunna ifrågasättas om utsättning bör ske på fångstplatsen, då ju detta skulle innebära, att den som gjort sig skyldig till det olagliga fisket skulle återfå sin olagliga fångst.

36 §.

Generaltullstyrelsen och chefen för södra kustdistriktet anser, som tidigare nämnts, att tulltjänsteman då han har att göra anmälan om beslag bör få göra denna anmälan direkt till vederbörande polis- eller åklagarmyndighet.

37 §.

Västmanlands läns hushållningssällskaps fiskerinämnd och Svenska fiskeritjänstemannaförbundet ifrågasätter, om icke både kronan och allmänheten är mest betjänta av att förverkad fisk, som håller lagstadgat minimum, försäljes i allmänna marknaden, varvid vederbörande försäljare bör inneha särskild åtkomsthandling, utfärdad antingen av länsstyrelse, polismyndighet eller av fiskeritillsyningsmän. Matnyttig fisk skulle därigenom tillföras marknaden i stället för att förstöras.

Svenska insjöfiskarens centralförbund anser, att fisk som beslagtagits under fredningstid och är av lagenlig storlek lämpligen borde få avyttras i färskfiskmarknaden av vederbörande myndighet mot redovisning till fiskerättsinnehavaren, om beslag skett å enskilt vatten, eller till kronan, om beslag skett å fritt vatten.

Fiskefrämjandet uttalar, att bestämmelserna om att vissa slag av förverkad fisk får försäljas till innehavare av fiskmjölsfabrik eller eljest till den som kan antagas komma att ej avyttra fisken (t. ex. beslagaren eller den fiskande själv) är av alltför speciell natur för att bära inflyta i fiskeristadgan eller fiskerättslagen.

38 §.

38 § i fiskeristyrerelsens förslag har ej berörts av remissinstanserna.

39 §.

Kammarkollegiet, länsstyrelsen i Uppsala län, Västmanlands läns hushållningssällskaps fiskerinämnd och Fiskefrämjandet hemställer om bibehållande av regeln att fisk, som åtkommit såväl genom olovligt fiske som genom förseelse mot fiskeristadgan eller med stöd av densamma meddelade bestämmelser, skall tillfalla innehavaren av den enskilda fiskerätten. Kammarkollegiet anför till motivering av sin ståndpunkt.

Mot fiskeristyrerelsens förslag må först invändas, att förverkanderegeln i 38 § andra stycket fiskerättslagen endast varit i tillämpning under något mer än två år och att några olägenheter av densamma icke påvisats. Argumentet att fiskevattensägaren skulle kunna vara i maskopi med tjuvfiskaren och genom förverkanderegeln draga fördel av det olagliga fisket förefaller konstruerat. Skulle ett sådant förfaringssätt någon gång kunna påvisas, lär fiskevattensägaren icke undgå ansvar för anstiftan av eller delaktighet i det olagliga fisket. Däremot må det medgivas, att fiskevattensägaren någon gång kan finna med sin fördel förenligt att låta det olaga fisket fortgå så långt att fångst finnes, som kan beslagtagas och tillgodogöras av honom. Olägenheterna härav får vägas mot följderna av att minska fiskevattensägarnas intresse av att övervaka fiskeristadgans efterlevnad.

Kunde det med fog påstås att kontrollen över fisket från det allmännas sida var så effektiv att fiskevattensägarnas större eller mindre intresse för fiskeristadgans efterlevnad saknade betydelse, skulle ingen invändning kunna framställas mot den föreslagna förverkanderegeln. Så är emellertid icke förhållandet, varför fiskevattensägarens intresse av kontrollen såvitt möjligt bör bibehållas. Ett enkelt och billigt medel att uppnå detta synes de nuvarande förverkandereglerna i 38 § fiskerättslagen vara.

Länsstyrelsen i Uppsala län anlägger liknande synpunkter.

Jämväl *Västmanlands läns hushållningssällskaps fiskerinämnad* gör gällande att förslaget i denna del, om det bifölls, verksamt kommer att bidra till en förslappad tillsyn av fiskevattnen från fiskerättsägarnas sida och samtidigt jämna mark för ett alltmer utbrett olaga fiske. *Fiskeritjänstemannaförbundet* har liknande synpunkter. Förbundet anför som exempel, att det måste anses otillfredställande, att en fiskerättshavare om han påträffar en fisksax eller en patentkrok, som olagligen utsatts i hans vatten och varpå en gädda fastnat, icke skall få behålla gäddan för egen räkning, vilket han nu har rätt till. Även *Fiskefrämjandet* anför, att i kampen mot tjuvfisket det är en värdefull stimulans för fiskerättsägaren att, om han ertappar tjuvfiskaren å bar gärning (eller anträffar tjuvfiskredskap utsatt i vattnet), åtminstone få behålla fångsten. Den regeln bör gälla även om tjuvfiskaren vid utövningen av det olovliga fisket bryter mot någon stadgebestämmelse, exempelvis använder förbjudet redskap. Fiskeristyrelsens farhågor för att ett maskopiförhållande mellan fiskerättshavaren och den fiskande skulle kunna systematiskt hemlighållas synes knappast befogade.

Svenska insjöfiskarens centralförbund uttalar, att beslagtagna värdefulla fisk bör, såvitt beslaget företagits i enskilt vatten, av vederbörande myndighet kunna få försäljas och redovisas till fiskerättsinnehavaren.

Frågan om förfarandet med förverkade redskap har upptagits av *Norrbottnens läns hushållningssällskap* som anför.

Erfarenheter bl. a. från fisketillsynen på laxlekplatser i Lule och Kalix älvar och siklekplatser i Råne älv visar, att fiskredskap som tidigare tagits i beslag, ej sällan ånyo är i bruk under samma omständigheter följande år. Stundom kan samma redskap på detta sätt behöva tagas i beslag tre och flera gånger. Om det på något sätt låter sig göra, skulle det otvivelaktigt vara värdefullt ur fiskevårdssynpunkt, om vederbörande åklagare ej såsom nu var bunden att inom viss tid sälja förverkad fiskredskap, utan kunde samråda med vederbörande fiskeriintendent, huru lämpligen skulle förfaras med redskapen. I så fall fanns en möjlighet att, t. ex. beträffande ljuster, förstöra redskapen eller att sälja redskapen på annan plats. Någon större förlust av penningmedel för kronan skulle detta förfaringssätt i allmänhet icke innebära, enär redskapen nu i allmänhet inropas på auktionerna för en ringa penning, tydligen dessutom ofta av de förra ägarerna.

Länsstyrelsen i Norrbottens län erinrar i anledning av hushållningssällskapets anmärkning om bestämmelsen i 2 kap. 17 § tredje stycket strafflagen, enligt vilket stadgande rätten äger i stället för förverkande föreskriva åtgärd »till förebyggande av missbruk». Detta stadgande torde inrymma en möjlighet att förordna om förstörande av förbrutna fiskredskap.

Föredraganden.

Även i fråga om förfarandet med beslagtagna eller förverkade egendom bör bestämmelserna i fiskeristadgan i största möjliga utsträckning överensstämma med motsvarande föreskrifter i fiskerättslagen. Med hänsyn till att i ena fallet är fråga om olaga fiske och i det andra om olovligt fiske, ofta på enskilt vatten, är vissa avvikelser dock ofrånkomliga.

Enligt fiskerättslagen tillfaller vid olovligt fiske, som kränkt enskild fiskerätt, beslagtagna eller förverkade fångst innehavaren av denna rätt. Detta är naturligt då brottet endast består i en kränkning av enskild rätt till fiske. Har det olovliga fisket utövats på otillåtet sätt eller eljest i strid med föreskrifter, som i fiskeristadga eller lokal stadga givits ur fiskevårdssynpunkt, har emellertid även ett allmänt intresse kränkts. Då så sker tillfaller i regel förverkade egendom kronan även om samtidigt ingrepp skett i enskild rätt. I samtliga tidigare nämnda speciella författningar med bestämmelser, som givits ur fiskevårdssynpunkt, har sålunda stadgats att förverkade egendom tillfaller kronan. Såsom fiskeristyrelsen påpekat gäller samma princip inom jaktlagstiftningen. Enligt 29 § gällande fiskeristadga har emellertid den avvikelser från nämnda princip gjorts, att, där enskild sakägare fört talan i målet, fångsten eller dess värde tillkommer honom.

Remissinstanserna har i allmänhet ej haft något att erinra mot fiskeristyrelsens förslag att såväl fångst som redskap eller värdet därav skall tillfalla kronan även då det olaga fisket tillika kränker enskild rätt. I några yttranden har emellertid uttalats farhågor för att fiskerättshavares intresse av att beivra olaga fiske skulle minska om fångsten eller dess värde ej tillföll dem. Jag anser att dessa farhågor är överdrivna. De flesta fiskerättshavarna torde numera inse fiskevårdens betydelse och de torde därför komma att, oberoende av vem som äger rätt till fångsten, inskrida mot olaga fiske. Beträffande övriga fiskerättshavare kan man nog, som fiskeristyrelsen gjort gällande, befara att en regel motsatt den föreslagna skulle kunna få en icke önskvärd verkan. Det skulle nämligen kunna tänkas att de låter det olaga fisket fortgå och inskrider först på ett sent skede i förhoppning att därigenom åtkomma större fångst. Man torde däremot knappast behöva räkna med sådan brottslig samverkan mellan fiskerättshavaren och den fiskande som fiskeristyrelsen befarat.

I enlighet med det anförda finner jag övervägande skäl tala för att fångst, som åtkommit genom olaga fiske, alltid skall tillfalla kronan. Denna min ståndpunkt torde föranleda ändring i 37 och 38 §§ fiskerättslagen. Härtill återkommer jag senare.

Såsom fiskeristyrelsen anført är det otvivelaktigt lämpligt att i vissa fall beslagtagna fisk utsättes. Såsom några remissinstanser påpekat, torde de av styrelsen i detta hänseende i 35 § föreslagna bestämmelserna bli svåra att tillämpa. Bestämmelse om utsättande bör därför avse endast sådana fall, då det icke kan föreligga någon risk för skada på fiskbeståndet och någon tillståndsprövning därför ej behöver komma i fråga. I enlighet härmed har

i 35 § av departementsförslaget som förutsättning för utsättande uppställts — förutom att fisken uppenbarligen är förverkad, att den är levnadsduglig och att åtgärden skall kunna vidtagas utan särskilda kostnader eller besvär — att fisken omedelbart efter beslaget skall kunna utsättas i det vatten vari den fångats. En sådan avfattning möjliggör utsättande i de fall, som närmast kommer i fråga, nämligen då någon ertappats på bar gärning, då fisk anträffas i redskap t. ex. kräftburar, som står ute under fredningstid, och då undermålig fisk påträffas i redskap eller sump. Mot den av fiskeristyrelsen föreslagna bestämmelsen om att, där omständigheterna så medger, trovärdigt vittne skall närvara vid utsättandet, har jag intet att erinra.

Vad angår de åtgärder, som skall vidtagas med förverkad egendom, bör i fråga om redskap de allmänna reglerna i detta hänseende gälla. Något särskilt stadgande i fiskeristadgan erfordras då icke. Härav följer, såsom länsstyrelsen i Norrbottens län påpekat, att domstolen med tillämpning av 2 kap. 17 § tredje stycket strafflagen kan förordna att beslagtaget redskap (t. ex. ljuster) till förebyggande av missbruk skall förstöras. I fråga om fångst är emellertid särskilda regler erforderliga, då annars beslagtagen undermålig eller fredad fisk, som försålts, skulle kunna komma ut i marknaden. Vidare torde erfordras vissa bestämmelser om förfarandet med fisk som är underkastad förskämning. I departementsförslaget har gjorts några tillägg till de av fiskeristyrelsen för detta fall i 37 § föreslagna bestämmelserna. Tilläggen innebär inskränkning i rätten att försälja eller förstöra fisk redan innan dom å förverkande föreligger. De har som förebild 7 § 2 mom. lagen den 18 juni 1949 om straff för olovlig varuutförsel samt 41 § i det förslag till allmän förfogandelag, som genom proposition nr 20 förelagts 1954 års riksdag.

Jag övergår härefter till vissa detaljer av departementsförslaget.

35 § har utformats i enlighet med vad jag nyss anfört. Med den av mig förordade avfattningen anser jag att andra stycket i fiskeristyrelsens förslag utan olägenhet kan utgå.

I 36 § har endast föreslagits den sakliga ändringen, att anmälan om beslag skall få göras — förutom till närmaste polisman — till vederbörande polis- eller åklagarmyndighet. Rörande motiven härtill får jag hänvisa till vad som anförts under 25 §. I övrigt har blott redaktionella jämkningar vidtagits.

Mot första stycket i 37 § av fiskeristyrelsens förslag (andra stycket i departementsförslaget) har några remissinstanser gjort erinringar. Det har föreslagits, att fredad eller undermålig fisk skall få försäljas i allmänna marknaden om försäljaren uppvisade ett av myndighet utfärdat intyg att fisken varit beslagtagen. En sådan åtkomsthandling som här åsyftas kan emellertid endast utvisa, att innehavaren köpt viss angiven kvantitet av visst slags fisk, däremot icke att en viss av köparen innehavd myckenhet fisk är just den fisk som avses i handlingen, även om den är av samma storlek och slag. Detta blir särskilt tydligt, om innehavaren, t. ex. en fisk-

handlare, innehar även annan fisk av samma slag. Jag förordar därför fiskeristyrelsens förslag, att här avsedd fisk endast skall få säljas till den som kan antagas komma att ej avyttra fisken. Som köpare kan då ifrågakomma icke blott fiskmjölsfabrik, allmänna inrättningar m. m. utan även, när det är fråga om små partier, enskild person som med säkerhet kan förväntas använda fisken endast för sitt husbehov.

Jag förordar, att bestämmelserna i 38 § i fiskeristyrelsens förslag utgår. Det torde utan särskilt stadgande vara klart att vad där sagts skall gälla. I stället föreslår jag, att under detta paragrafnummer upptages en föreskrift om att bestämmelserna i 35 och 37 §§ skall gälla jämväl i fall då grund för beslag eller förverkande föreligger enligt fiskerättslagen. En sådan föreskrift kan ersätta vissa av fiskeristyrelsen föreslagna ändringar i fiskerättslagen. Härtill återkommer jag senare.

I 39 § av fiskeristyrelsens förslag har redaktionell ändring gjorts, då det är uppenbart att fisken, om den utsatts eller förstörts, ej kan tillfalla kronan.

40 §.

I 40 § behandlas frågan om särskilda åtalsbestämmelser vid beivrande av brott, för vilka straff utsatts i stadgan.

Fiskeristyrelsen.

Fiskeristyrelsen föreslår, att liksom nu fisketillsynsman skall ha åtalsrätt, men att bestämmelserna i 27 § gällande stadga om sådan rätt för fiskevattensdelägare skall utgå. Styrelsen anför.

Enligt 27 § gällande stadga tillkommer åtalsrätt envar fiskevattensdelägare, ändå att han ej kan visa att hans enskilda rätt blivit genom överträdelsen särskilt förnärmat. Någon anledning synes icke föreligga att bibehålla denna från vanliga åtalsregler avvikande bestämmelse. Enskild fiskevattensdelägare bör förty ha rätt att väcka åtal endast om han är att anse såsom målsägande och hinder mot anställande av åtal icke möter enligt rättegångsbalkens bestämmelser. Om målsägandeställning tillkommer honom, får bedömas efter allmänna grunder. Bestämmelse om målsägandes åtalsrätt bör givetvis icke upptagas i fiskeristadgan.

Fisketillsynsman, som förordnats av länsstyrelsen, har enligt 27 § gällande stadga samma åtalsrätt som allmän åklagare. Med hänsyn till de större krav den nya rättegångsordningen ställer på en åklagare kan det måhända ifrågasättas om denna rätt bör bibehållas. Då emellertid de mål varom här är fråga merendels torde vara av enkel beskaffenhet samt tillsynsmannens åtalsrätt stundom kan vara av ett visst värde, har fiskeristyrelsen icke ansett sig böra föreslå någon ändring i denna del. Det regelmässiga bör dock vara, att förseelse åtalas av allmän åklagare. Åtalsrätt bör tillkomma även sådan tillsynsman, som förordnats av fiskeristyrelsen.

Olovlig införsel av fisk och försök därtill torde emellertid med hänsyn till dessa förseelsers speciella karaktär icke höra vara föremål för åtal av tillsynsmännen. Å andra sidan synes det icke vara erforderligt att föreskriva, att sistnämnda förseelser — såsom fallet f. n. är i fråga om förseelser mot kungörelsen ang. förbud att under viss tid av året till riket införa hummer — skall åtalas av tullåklagare. Åtal bör förty anställas av allmän åklagare och utföras vid allmän underrätt.

Den nuvarande fiskeristadgan innehåller i sin 18 § en föreskrift, att fiske-tillsyningsman som förordnats av länsstyrelsen åtnjuter det skydd som enligt lag tillkommer tjänsteman. Enär det redan av 10 kap. 1 § strafflagen, jämförd med 25 kap. 11 § samma lag, framgår, att tillsynsman — vare sig han förordnats av länsstyrelsen eller fiskeristyrelsen — har sådant skydd, är det onödigt att i en ny stadga upptaga en föreskrift av nyss angivna innebörd.

Remissinstanserna.

Länsstyrelserna i Stockholms, Blekinge och Älvsborgs län samt Svenska fiskevårdsförbundet anser, att fisketillsynsman ej bör ha åtalsrätt. Länsstyrelserna åberopar de krav den nya rättegångsbalken ställer på en åklagare. Länsstyrelserna i Blekinge och Älvsborgs län förmenar, att mål varom här är fråga icke alltid är av enkel beskaffenhet. Förbundet anser ifrågavarande åtalsrätt föga förenlig med modern processordning.

Länsstyrelsen och hushållningssällskapet i Gotlands län hemställer om bibehållande av åtalsrätten för envar delägare i fiskevattnet inom området ändå att han ej kan visa att hans enskilda rätt blivit genom överträdelsen särskilt förnärad.

Kammarkollegiet anför, att gällande bestämmelser om åtalsrätt uppställer ett formellt och lätt bevisbart kriterium på befogenheten att verkställa åtal. Om såsom i förslaget avses vanligt målsägandeskap skall visas för behörighet att åtala överträdelse av fiskeristadgor, kommer detta att i praktiken medföra en avsevärd inskränkning av behörigheten. Vidare heter det i kollegiets yttrande.

Fiskevattensdelägarnas egen bevakning mot olaga fiske torde vara den mest effektiva kontroll, som för närvarande står till buds mot överträdelser även av fiskeristadgans bestämmelser. Skäl synes därför ej förefinnas att minska deras möjligheter att påtala förseelser av olika slag. Om fiskevattensägarnas kompetens anses för svag för att det skall kunna anförtros dem att självständigt utföra en så pass enkel talan som den, varom här är fråga, anser kollegiet sig likväl böra ifrågasätta om icke i fiskeristadgan borde upptagas en särskild bestämmelse, enligt vilken såsom målsägande skall anses fiskevattensdelägare i sjö eller annat vattenområde, varest överträdelse ägt rum, ändå att han ej kan visa att hans enskilda rätt blivit förnärad.

Chefen för Haparanda gränsdistrikt anser, att åtal för olovlig införsel av fisk eller försök därtill bör verkställas av tullåklagare, enär dylika brott i regel upptäckes och utredes av tulltjänstemän. Även *chefen för södra kust-distriktet* ifrågasätter om icke tullåklagare bör ha åtalsrätt.

Föredraganden.

Fiskerättskommittén föreslog, att i fiskerättslagen skulle införas bestämmelse om rätt för statens fiskeritjänsteman och fisketillsynsman att åtala brott mot föreskrifter om fiskådra. Departementschefen uttalade emellertid (prop. 60/1950, s. 130), att han av flera skäl fann sig icke böra tillstyrka detta förslag. Någon bestämmelse av denna innebörd har därför ej intagits i fiskerättslagen. Även jag anser, att åtalsrätt ej bör tillkomma fisketillsynsman, detta särskilt med hänsyn till de krav som den nya processordningen ställer på åklagare.

Några remissinstanser har uttalat, att den i 27 § gällande stadga intagna bestämmelsen om åtalsrätt för delägare i fiskevatten bör bibehållas. Som ett alternativ härtill har kammarkollegiet föreslagit en bestämmelse enligt vilken såsom målsägande skall anses fiskevattensdelägare i sjö eller annat vattenområde, varest överträdelse ägt rum, ändå att han ej kan visa att hans enskilda rätt blivit förnärmat. Jag ansluter mig i huvudsak till detta förslag. Det torde nämligen stundom vara tveksamt om t. ex. en delägare, som upplåtit fiskerätten till annan, skall anses som målsägande enligt 6 kap. 8 § strafflagen. Emellertid bör han i fråga om beivrande av olaga fiske som sker på hans vatten alltid ha de befogenheter, som enligt rättegångsbalken tillkommer målsägande. I detta sammanhang må påpekas, att enligt 34 § jaktstadgan en var äger rätt att åtala förseelser mot stadgan. Enligt 20 kap. 16 § rättegångsbalken innebär detta numera blott att en var i fråga om rätt att angiva brottet eller tala därå samt åtal, som väckes av honom, skall anses som målsägande. Det av mig förordade stadgandet i 40 § av departementsförslaget har utformats i nära anslutning till sistnämnda stadgande.

Jag finner ej skäl att tillstyrka det av två remissinstanser gjorda förslaget, att åtal för olovlig införsel av fisk skall verkställas av tullåklagare.

Om besvär m. m.

41 §.

Fiskeristyrelsen.

Bestämmelser angående fullföljd av talan mot länsstyrelsens beslut om antagande eller ändring av särskilda bestämmelser rörande fiskets vård och lämpliga bedrivande finnes f. n. upptagna i 12 § fiskeristadgan. Hänvisning till nämnda paragraf göres i 31 § andra stycket — motsvarande 3 § andra stycket i detta förslag — beträffande klagan över länsstyrelsens beslut i ärenden rörande dispens från stadgans bestämmelser för fiskevatten, där fisket är gemensamhetsfiske.

Fiskeristyrelsen har upplagit föreskrifter om besvär i en gemensam paragraf, som fått sin plats i slutet av förslaget. Denna ordning har syns vara

den lämpligaste särskilt om fiskeristadgan såsom möjligt är kommer att utökas med administrativa bestämmelser om fiskevårdsområden och fiskevårdsavgifter.

Om gällande bestämmelser anför styrelsen vidare.

Beträffande tiden för anförande av besvär hänvisas nu i 12 § första stycket till förordningen den 14 december 1866 angående ändring av gällande stadganden om tid för besvärans anförande i mål, som handlägges av förvaltande myndigheter och ämbetsverk. På grund härav utgör besvärstiden f. n. — med visst undantag då kommun klagar — för de fyra nordligaste länen 45 dagar och för riket i övrigt 30 dagar. Utgångspunkten för tidens beräkning är den dag då klaganden erhåller del av länsstyrelsens beslut. I fråga om delgivning av sådant beslut gäller Kungl. brev den 5 januari 1808, varav framgår, att om beslutet berör så många personer, att avskrift därav icke utan större kostnad och besvär kan tillställas varje person, beslutet skall kungöras i kyrkan samt att besvärstiden skall räknas från detta kungörande.

I sista stycket av 12 § gällande fiskeristadga föreskrives, att länsstyrelsen i laga ordning skall kungöra vad som slutligen stadgas i fråga som avses i paragrafen. Härmed torde avses, att beslutet skall inlagas i länskungörelserna.

Beträffande beslut som länsstyrelse meddelar jämlikt fiskerättslagen innehåller 41 § första och andra styckena samma lag bestämmelser om delgivning och klagotid. För det fall, att beslutet angår en sådan större personkrets, som avses i 1808 års Kungl. brev, stadgas i lagrummet samma regel om delgivning som i brevet, varjämte för dylikt fall föreskrives, att beslutet tillika skall anslås i länsstyrelsens lokal och på statsverkets bekostnad tillkännagivas i länskungörelserna ävensom i en eller flera tidningar i orten. Vidare föreskrives, att delgivning i dessa fall skall anses ha ägt rum den dag kungörandet i kyrkan ägde rum samt att klagan över beslut skall föras genom besvär, som skall ha inkommit till jordbruksdepartementet inom två månader efter det klaganden erhöll del av beslutet.

Till stöd för de föreslagna bestämmelserna uttalar fiskeristyrelsen därefter.

Beslut, som länsstyrelse meddelar enligt 14 eller 20 § i förslaget, torde alltid angå en tämligen vidsträckt personkrets. Sådant beslut bör därför alltid kungöras på samma sätt, som föreskrives i 41 § fiskerättslagen. Detsamma synes böra gälla beslut enligt 3 § andra stycket i förslaget.

I 12 § andra stycket fiskeristadgan föreskrives f. n., att vederbörande fiskeriintendent på grund av sin befattning är berättigad anföra besvär. Denna rätt bör uppenbarligen bibehållas. I fråga om intendentens rätt att överklaga beslut, som länsstyrelse meddelar jämlikt fiskerättslagen, har fiskerättskommittén anfört, att han på grund av sin befattning måste anses behörig fullfölja talan i de fall då allmänna intressen är i fråga. Uttrycklig föreskrift härom har kommittén icke ansett erforderlig och någon sådan har ej heller upptagits i lagen. Med hänsyn härtill bör i foljdriktighetens intresse den nuvarande bestämmelsen i 12 § andra stycket fiskeristadgan utgå.

I stadgan saknas föreskrift, att länsstyrelsens beslut kan träda i tillämpning innan de vunnit laga kraft. De flesta beslut av länsstyrelse jämlikt fiskerättslagen skall däremot enligt 41 § sista stycket samma lag lända till efterrättelse utan hinder av förd klagan.

Det vore enligt fiskeristyrelsens mening att gå för långt att upptaga samma bestämmelse beträffande beslut enligt fiskeristadgan. Stundom kan det emellertid vara erforderligt, att sådant beslut må kunna tillämpas omedel-

bart. Det må i detta sammanhang beaktas, att bestämmelser som länsstyrelse meddelar enligt fiskeristadgan kan vara ganska likartade med sådana föreskrifter, som avses i 22 § fiskerättslagen och vilka enligt vad nyss anförts alltid skall tillämpas omedelbart.

På grund av det ovan sagda föreslår fiskeristyrelsen, att länsstyrelsen skall ha möjlighet att när skäl därtill är förordna, att beslut enligt fiskeristadgan skall lända till omedelbar efterrättelse.

F. n. gäller enligt 12 § sista stycket andra punkten i stadgan, att kungörelse i ärende som där avses skall översändas till jordbruksdepartementet och fiskeristyrelsen. I förslaget har till dessa myndigheter lagts vederbörande fiskeriintendent. Skyldighet att översända kungörelse rörande beslut enligt 3 § andra stycket i förslaget torde icke behöva stadgas.

Remissinstanserna.

Kammarkollegiet anför, att länsstyrelsen lär kunna meddela beslut enligt andra paragrafer i stadgan än 3, 14 och 20 §§, t. ex. enligt 22 §. Det torde emellertid knappast vara avsett att klagan över något beslut enligt stadgan skall föras så som om ekonomimål är stadgat. Regeln i 41 § syntes därför lämpligen kunna formuleras så att beslut, som av länsstyrelse meddelas enligt stadgan, skall överklagas i den i paragrafen stadgade ordningen.

Länsstyrelsen i Blekinge län yttrar angående sättet för kungörande av länsstyrelsernas beslut.

Det föreskrives att länsstyrelsens beslut skall anslås i länsstyrelsens lokal. En dylik form för delgivning, som för övrigt innebär en nyhet i jämförelse med vad nu gäller, synes länsstyrelsen vara tämligen värdelös. Tillräcklig publicitet får väl anses vara vunnen i och med vidtagande av de åtgärder, som förslaget i övrigt upptager för besluts bringande till allmän kännedom.

Länsstyrelsen finner vidare den i andra stycket föreslagna besvärstiden onödigt lång med hänsyn till nuvarande kommunikationsförhållanden. Även sett från en annan synpunkt syntes den föreslagna ändringen av besvärstiden mindre önskvärd. Härom anför länsstyrelsen.

För närvarande finns en brokig mängd av regler angående tiden för besvärs anförande i mål och ärenden, vilka regler stundom är i hög grad förvillande. Det framstår på grund härav som en angelägenhet av vikt att i fråga om besvärstidens längd skapa så stor likformighet som möjligt genom enhetliga regler härom. I förslagets motiv har för övrigt icke anförts skäl för en så lång besvärstid som två månader. På grund av vad sålunda anförts och då möjligheten att klaga blir tillräckligt tillvaratagen genom att fullföljdstiden bestämmes, liksom nu, på sätt stadgas i 1866 års förordning, får länsstyrelsen föreslå, att 41 § i förslaget omarbetas i enlighet härmed. En dylik ändring för med sig en motsvarande ändring i 41 § andra stycket lagen den 1 december 1950 om rätt till fiske.

Fiskeriintendenten i mellersta distriktet yttrar, att i paragrafen anförd rätt till klagan syntes böra begränsas till fiskerättsshavarna och vederbörande myndigheter.

Länsstyrelsen i Stockholms län, fiskeriintendenterna i övre södra, nedre södra och Österhavets distrikt samt Föreningen statens fiskeritjänstemän

har hemställt, att den nuvarande bestämmelsen om fiskeriintendents rätt att anföra besvär måste kvarstå. Fiskeriintendenten i övre södra distriktet anför, att det ingalunda är självklart att sådan klagorätt föreligger utan uttrycklig bestämmelse. Sålunda äger fiskeriintendenten ej anföra besvär vid vattendomstolarna, då hans yttrande uteslutande gäller allmänna fiskerintressen. Detta gäller yttranden både beträffande 6 kap. 9 §, 10 kap. 43 § och 11 kap. 36 § vattenlagen. Härvid måste fiskeriintendenten hemställa hos fiskeristyrelsen, att denna i sin tur anmodar kammarkollegiet att överklaga. Fiskeriintendenten i nedre södra distriktet har förmenat, att i en fiskeristadga intendents särställning bör framhållas, då de personer som kan beröras av bestämmelserna i fiskeristadgan kan förutsättas taga del därav under det att de i allmänhet ej ägnade någon större uppmärksamhet åt bestämmelser, som meddelades i annat sammanhang. Fiskeriintendenten i Österhavets distrikt och nyssnämnda förening har gjort gällande att om fiskeristadgan och fiskerättslagen anses böra ha överensstämmande innehåll på denna punkt det föreslagna tillägget bör göras jämväl i fiskerättslagen.

Fiskeriintendenten i övre södra distriktet har direkt yrkat att dylik ändring genomföres i fiskerättslagen.

Domänstyrelsen har hemställt, att bland de i fjärde stycket angivna myndigheterna måtte upptagas jämväl domänstyrelsen, försåvitt bestämmelserna berör kronans fiskevatten under styrelsens förvaltning. En olämplig utformning av länsstadgorna kan nämligen försvåra eller förhindra utförandet av styrelsens åligganden enligt kungörelsen angående förvaltningen av kronans fisken. Det är därför av vikt att styrelsen snabbt erhåller kännedom om stadgandena.

Fiskeriintendenten i nedre norra distriktet samt *några länsstyrelser och hushållningssällskap* har hemställt, att jämväl hushållningssällskapen eller fiskerinämnarna måtte få kungörelserna sig tillsända.

Föredraganden.

Som kammarkollegiet föreslagit bör 41 § ändras så att den avser alla beslut, som länsstyrelse meddelar med stöd av stadgan. I övrigt har jag intet att erinra mot det föreslagna första stycket i 41 §.

Enligt 56 § i länsstyrelseinstruktionen den 5 juni 1953 (nr 541) gäller för överklagande av länsstyrelses beslut, där ej annorlunda stadgats, i allmänhet en tid av en månad från det klaganden erhöll del av beslutet eller i vissa fall från det beslutet anslagits i länsstyrelsens lokaler eller kungjorts i allmänna tidningar. I likhet med vad som gäller enligt fiskerättslagen bör emellertid besvärstiden i fiskeristadgan sättas till två månader, detta med hänsyn till att fiskare ofta icke kan få del av kungjorda beslut förrän efter viss tid. Jag har därför intet att erinra mot fiskeristyrelsens förslag i denna del.

I 12 § andra stycket gällande fiskeristadga har uttryckligen angivits, att

fiskeriintendent på grund av sin befattning är behörig att föra klagan över länsstyrelsens beslut. Vid tillkomsten av fiskerättslagen har det, som fiskeristyrelsen påpekat, icke ansetts nödvändigt att införa en motsvarande bestämmelse i denna lag. På grund härav har fiskeristyrelsen ansett, att den nu gällande bestämmelsen i fiskeristadgan ej bör överföras till den nya stadgan. Några remissinstanser, bland andra tre fiskeriintendenter, har emellertid ansett att så bör ske. Som skäl härför har åberopats, att det ej kunde anses givet att intendent utan särskilt stadgande hade besvärsrätt samt att en uttrycklig bestämmelse i varje fall kunde vara av värde som upplysning för allmänheten.

Fiskeriintendent torde visserligen utan särskilt stadgande vara behörig att anföra besvär över beslut, som länsstyrelse meddelar med stöd av fiskeristadgan. Om den härom gällande bestämmelsen i nuvarande fiskeristadga borttages kan emellertid missuppfattning ske. Med hänsyn härtill och till det värde, som bestämmelsen kan ha som upplysning för allmänheten, har jag föreslagit, att nu gällande bestämmelse bibehålles och intages i ett tredje stycke av 41 §. Det synes ej vara erforderligt, att i anledning härav införa en motsvarande bestämmelse i fiskerättslagen.

I övrigt förordar jag ingen annan ändring i 41 § av fiskeristyrelsens förslag än att i sista stycket anges, att kungörelse rörande länsstyrelsens beslut skall översändas jämväl till domänstyrelsen och vederbörande hushållningssällskap.

I enlighet med det anförda har 41 § i departementsförslaget utformats.

Övergångsbestämmelser.

Fiskeristyrelsen.

Fiskeristyrelsen har vid meddelande av övergångsbestämmelserna utgått från att fiskeristadgan skulle kunna träda i kraft den 1 juli 1953.

Rörande de föreslagna bestämmelserna anför styrelsen.

Bestämmelserna i 7 och 8 §§ i 1900 års fiskeristadga samt de straff- och åtalsbestämmelser som anknyter till dessa stadganden bör såsom förut anförts tills vidare behålla sin giltighet.

Av den föregående framställningen framgår vilka författningar, förutom nu gällande fiskeristadga, som bör upphävas genom den nya stadgan.

Hänvisning i lag eller författning till stadgande, som upphäves och ersättes genom bestämmelse i den nya stadgan, bör i stället avse sistnämnda bestämmelse.

Hänvisningar till föreskrifter i den gamla stadgan förekommer i icke obetydlig omfattning i de tidigare omnämnda vid sidan av fiskeristadgan tillkomna författningarna med bestämmelser till skydd för fiskbeståndet.

De föreskrifter i den gamla stadgan till vilka sålunda hänvisas är 4, 17 och 26—30 §§. Av dessa paragrafer har i förslaget 4 § ersatts av 8 §, 17 § av 22 § tredje stycket, 27 § av 40 § och 29 § av 39 §. Hänvisningarna till 26 och 28 §§ är obehövlige efter numera vidtagna ändringar i den allmänna strafflagstiftningen. Bestämmelserna i 30 § i den gamla stadgan, innehåll-

lande regler om beslag, ersättes om förslaget genomföres dels av bestämmelser i rättegångsbalken och dels av vissa föreskrifter i nya stadgan, närmast 34 §, 36 § och 37 § andra stycket. Uppenbart är dock, att samtliga föreskrifter i 34—38 §§ i den nya stadgan bör i tillämpliga delar gälla även med avseende å specialförfattningarna. Så bör även vara fallet beträffande de med beslagsreglerna nära sammanhängande föreskrifterna i 32 och 33 §§ om möjlighet att förklara förverkad även annan fisk än den som överträdelsen direkt avser. Särskilt sistnämnda föreskrifter torde komma att få minst lika stor betydelse i fråga om specialförfattningarna som vid tillämpning av fiskeristadgan direkt. Den här förordade ordningen torde lämpligast kunna vinnas genom att bland övergångsbestämmelserna upptages ett stadgande, att bestämmelserna i 30 § i den gamla stadgan skola anses ha ersatts genom 34—38 §§ i den nya stadgan samt vad i 32 och 33 §§ i den nya stadgan föreskrives beträffande förverkande av annan fisk än sådan, som olagligen fångats eller varit föremål för annan olovlig befattningsman.

I flera författningar, icke blott sådana av fiskevårdskaraktär, stadgas, att rätt att åtala överträdelse av föreskrift i författningen tillkommer tillsyningsman varom i 18 § fiskeristadgan förmåles. Sistnämnda stadgande, vari det heter att av länsstyrelsen förordnad tillsyningsman över fiske skall åtnjuta ämbetskydd, saknar såsom förut nämnts motsvarighet i förslaget. Åtalsrätten för tillsynsmannen bör dock alltjämt kvarstå och tillkomma även tillsyningsman som förordnats av fiskeristyrelsen. Föreskrift härom har upptagits bland övergångsbestämmelserna.

Bland övergångsbestämmelserna återfinnes dessutom ett stadgande beträffande tillämpning intill den 1 januari 1954 av den särskilda kungörelsen angående fredningstid för hummer i Norrvikens fögderi. Härutinnan hänvisas till den föregående framställningen.

Särskilda bestämmelser om fiskets vård och lämpliga bedrivande, som meddelats före den 1 juli 1953, bör genast upphöra att gälla, i den mån de strider mot den nya stadgans allmänna föreskrifter (jämför 10 § i 1900 års stadga). I övrigt bör bestämmelserna, av skäl som i det föregående anförts, upphöra att gälla den 1 juli 1963. Denna regel bör avse jämväl lokala bestämmelser, som Kungl. Maj:t utfärdat med stöd av 13 § i 1900 års stadga, däremot icke en sådan författning med begränsad lokal räckvidd som t. ex. kungörelsen den 18 december 1908 (nr 174) angående förbud mot fiske med vad eller not innanför ett djup av 7 meter längs svenska kusten av Öresund. Regeln hindrar naturligtvis icke, att lokala bestämmelser må kunna upphävas eller ändras före den 1 juli 1963.

I det nu framlagda förslaget till fiskeristadga finnes vissa föreskrifter, 21, 22 och 27 §§, som gäller tillämpningen av eller eljest ansluter sig till lokala bestämmelser om fiskets vård och bedrivande. Vidare gäller förslagens föreskrifter om straff, förverkande m. m. även beträffande överträdelser av dessa lokala bestämmelser.

Fråga uppkommer då, huruvida dessa föreskrifter i förslaget bör gälla även de lokala bestämmelser, vilka meddelats före den nya stadgans ikraftträdande eller om i stället motsvarande föreskrifter i den gamla stadgan skall tillämpas.

För en tillämpning av den nya stadgans föreskrifter å gamla lokala bestämmelser kan starka skäl av praktisk art åberopas. Otvivelaktigt måste det redan i och för sig vara förenat med olägenheter att behöva tillämpa den gamla stadgan ända upp till 10 år efter det den nya stadgan i övrigt trätt i kraft. Bortsett härifrån är det naturligtvis angeläget, att den nya stadgans efter moderna förhållanden anpassade reglering av ifrågakvarande ämnen blir gällande genast i så stor utsträckning som möjligt. — — —

Mot en tillämpning av den nya stadgans föreskrifter å bestämmelser som meddelats före den 1 juli 1953 skulle möjligen kunna åberopas, att vid redigeringen av länsstadgorna icke sällan tillgått så att ifrågavarande, i gällande fiskeristadga förekommande föreskrifter direkt intagits bland länsstadgans bestämmelser utan att det av länsstadgan framgår, att föreskrifterna i realiteten endast utgör påpekande av vad som gäller enligt fiskeristadgan. Detta förhållande kan naturligtvis föranleda till att ett blivande stadgande om att de nya föreskrifterna skall tillämpas lätt förbises. Denna olägenhet kan emellertid i betydande mån förebyggas genom att länsstyrelsen i god tid före den nya fiskeristadgans ikraftträdande genom tillkännagivande i länskungörelserna meddelar, att denna stadgas föreskrifter skola tillämpas i nu förevarande hänseenden.

Fiskeristyrelsen föreslår av nu anförda skäl, att den nya stadgans föreskrifter även blir tillämpliga på äldre lokala bestämmelser.

Undantag synes dock böra göras för föreskrifterna i 22 § rörande tillämpning av bestämmelser om maskstorlek. Föreskrifterna i första och andra styckena av nämnda paragraf kan ju rimligen icke göras tillämpliga å bestämmelser om maskstorlek, vid vilkas meddelande hänsyn icke kunnat tagas till dessa föreskrifter. Ej heller stadgandet i 22 § tredje stycket torde vid sådant förhållande böra tillämpas.

I de fall, då fråga om meddelande av särskilda bestämmelser om fiskets vård och bedrivande väckts före den nya stadgans ikraftträdande men dessförinnan icke slutgiltigt avgjorts, uppkommer spørgsmålet, i vad mån den gamla eller den nya stadgan skall tillämpas beträffande den fortsatta behandlingen av ärendet.

Därest länsstyrelsen hunnit meddela beslut i saken före stadgans ikraftträdande men beslutet då ännu ej vunnit laga kraft, torde den fortsatta behandling som kan ifrågakomma böra ske i enlighet med föreskrifterna i den gamla stadgan. Praktiskt sett innebär detta i huvudsak, att det i dessa fall skall vara Kungl. Maj:t och icke länsstyrelsen, som avgör huruvida bestämmelserna skall utsträckas att gälla även allmänt vatten.

Vad därefter angår ärenden, vari länsstyrelsen icke meddelat sitt beslut före den 1 juli 1953, kunde det möjligen principiellt synas riktigast att låta även deras behandling fortgå i enlighet med föreskrifterna i den gamla stadgan. Emellertid är att märka, att skillnaden mellan gamla och nya stadgan i fråga om förfarandet strängt taget är ganska ringa. Ändringarna synes i vilket fall som helst icke vara av den natur, att en tillämpning av den nya stadgan å ett senare skede av förfarandet förutsätter, att ärendet redan från början handlagts enligt den nya stadgan. — — — Med hänsyn till vad nu anförts och då praktiska skäl talar för att den gamla stadgan såvitt möjligt icke skall behöva tillämpas efter den nya stadgans ikraftträdande, föreslår fiskeristyrelsen, att i fall varom nu är fråga den nya stadgan skall tillämpas med avseende å ärendets fortsatta behandling.

I förtydligande syfte har i förslaget vissa föreskrifter givits rörande tillämpningen av den här ovan förordade regeln. Någon motivering till dem synes icke vara behöfelig.

Vid meddelande av de lokala bestämmelser varom här är fråga bör iakttagas föreskrifterna i 14 § av förslaget. Om och i den mån länsstyrelsen så anser lämpligt bör länsstyrelsen således fastställa bestämmelserna även för allmänt vatten. De föreskrifter i förslaget som rör tillämpning av lokala bestämmelser bör gälla. Detta är naturligtvis än mer motiverat än i de ovan berörda fall, då bestämmelserna meddelats före den nya stadgans ikraftträdande, och i motsats till sistnämnda fall synes något undantag här

icke påkallat beträffande 22 § i förslaget. Något åsidosättande av de fiskandes berättigade intressen torde detta icke kunna innebära. Länsstyrelsen måste emellertid före utfärdande av bestämmelse om maskstorlek beakta, att storleken anpassas efter de nya reglerna i 22 § första och andra styckena så att bestämmelsen icke blir mer restriktiv än avsikten verkliga är. Om länsstyrelsen således anser sig böra stadfästa ett å sammanträde före den 1 juli 1953 tillstyrkt förslag om viss maskstorlek, beräknad mellan knutarnas mittpunkter i den sträckta maskan, bör ändring ske med hänsyn dels till att avståndet enligt förslaget skall räknas mellan knutarnas innerpunkter och dels till tjockleken, 2 millimeter, av den sticka som skall användas vid uppåtningen.

Vad ovan sagts rörande förfarandet vid meddelande av lokala bestämmelser i ärende som icke hunnit avgöras före den 1 juli 1953 bör naturligtvis även gälla ändring eller upphävande av sådana bestämmelser. Vidare bör för tydlighetens skull upptagas föreskrift, att fråga av sistnämnda slag, som väckts efter den nya stadgans ikraftträdande, i sin helhet skall behandlas enligt denna stadga. Dessa regler innebär, såvitt angår allmänt vatten, att länsstyrelsen får befogenhet att ändra eller upphäva bestämmelser som fastställts av Kungl. Maj:t. Betänkligheter synes dock knappast kunna resas mot en sådan delegation.

Styrelsen vill framhålla önskvärdheten av att vederbörande myndigheter i vad på dem ankommer tillser, att ärenden av här ifrågakvarande slag i minsta möjliga utsträckning är anhängiga den 1 juli 1953.

Remissinstanserna.

Stockholm läns och stads hushållningssällskaps förvaltningsutskott ifrågasätter om icke texten till den nuvarande 7 § fiskeristadgan bör moderniseras.

Kopparbergs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott förmenar, att även de nuvarande 7 och 8 §§ i stadgan bör upptagas i den nya stadgan för undvikande av feltolkning.

Bestämmelsen i *sista stycket första punkten* att äldre länsbestämmelser, som utfärdats före stadgans ikraftträdande, skall upphöra att gälla senast 10 år efter ikraftträdandet har föranlett vissa erinringar.

Länsstyrelsen i Västmanlands län avstyrker, med hänvisning till vad länsstyrelsen anfört rörande 14 § tredje stycket i fiskeristyrelsens förslag, att äldre bestämmelser automatiskt skall upphöra att gälla.

Kammarkollegiet ifrågasätter, om det icke skulle leda till bättre resultat om i stället för ifrågakvarande bestämmelse föreskrevs, att i den mån länsstyrelsen utfärdat lokala stadgor enligt den nya fiskeristadgan, alla enligt äldre författningar utfärdade lokala stadgor för samma område skulle upphöra att gälla. Härigenom skulle de lokala bestämmelserna för varje särskilt område bli samlade i en författning, vilket skulle innebära påtagliga fördelar i fråga om efterlevnaden och kontrollen. Den erforderliga översynen av bestämmelserna torde kunna utföras på betydligt kortare tid än tio år.

Länsstyrelsen i Stockholms län — som avstyrkt den av fiskeristyrelsen föreslagna bestämmelsen i 14 § tredje stycket om tidsbegränsning för nya länsbestämmelser — tillstyrker däremot att äldre bestämmelser efter viss tid upphör att gälla och anför i anslutning härtill:

För att få en bättre överblick över hela arbetsfältet och enhetlighet bör en omprövning ske av tidigare meddelade lokala bestämmelser, trots det besvär som är förenat därmed. Vid denna prövning kommer det säkert att visa sig att åtskilliga äldre bestämmelser ej längre är påkallade eller är i behov av närmare saklig och formell översyn.

I flera yttranden göres gällande, att den föreslagna *ö v e r g å n g s t i d e n* är alldeles för lång. *Kammarkollegiet* anför härutinnan, att med hänsyn till att tidsbegränsningen motiverats med att det f. n. ofta är praktiskt taget omöjligt att avgöra vilka särskilda föreskrifter som har gällande kraft eller icke, det förefaller olämpligt att ett sådant osäkerhetstillstånd skall få fortfara under ytterligare tio år. Skulle en bestämmelse av sådant slag meddelas, synes giltighetstiden för de äldre bestämmelserna böra avsevärt begränsas, förslagsvis till tre år. Även *länsstyrelsen i Stockholms län* anser, att omprövning bör ske under de tre första åren av den nya stadgans giltighetstid. Efter utgången av denna tid syntes under alla förhållanden de äldre bestämmelserna böra vara ur kraft. Jämväl *generaltullstyrelsen, chefen för södra kustdistriktet, domänstyrelsen, Svenska fiskevårdsförbundet, Fiskefrämjandet och Sveriges sportfiskares riksförbund* anser, att övergångstiden bör betydligt förkortas. Kustdistriktschefen anför, att de lokala bestämmelserna i nuvarande skick torde komma att bereda kustbevakningen stora svårigheter.

Domänstyrelsen framhåller, att en tid om tio år är alldeles för lång att döma av den erfarenhet styrelsen har av de nu gällande länsstadgorna, varav åtskilliga icke torde ha mycket gemensamt med vad man numera kallar fiskevård. Bestämmelse borde utfärdas om att de nu gällande länsfiskestadgorna skall vara omprövade före den 1 januari 1955. För att styrka nödvändigheten av en snabb avveckling av de gamla bestämmelserna anför styrelsen.

Jämlikt för ett mellansvenskt län gällande fiskestadga för bedrivande av fiske i inom länet belägna delar av Östersjön är fiske med bl. a. spinn och pimpel förbjudet. Dessa redskap användes ju speciellt av fritidsfiskarna och deras möjlighet till fiske i länets kustvatten är alltså obefintlig, såvida de ej begär och erhåller dispens hos länsstyrelsen, som kan, efter hörande av vederbörande fiskeritjänsteman och kustfiskareorganisation, bevilja tillstånd till sportfiske för person, som kan styrka sin fiskerätt. Styrelsen bilägger en bestyrkt avskrift av ett dylikt tillstånd, av allmänheten kallad »licens», för fem personer, där såsom villkor för tillståndet stadgas, att sökanden årligen skall »inplantera» minst 50 000 gäddyngel i det i saltsjön befintliga fiskevattnet. I betraktande av att det för länets kustområde meddelade generella spinnfiskeförbudet gäller hela året och då man numera med stöd av fiskevetenskapliga undersökningar förklarar att en dylik utsättning av yngel i havet torde vara värdelös ur fiskevårdssynpunkt frågar man sig om föreskriften avser att minska allmänhetens möjligheter att utöva rekreations- eller fritidsfiske inom detta vattenområde.

Fiskefrämjandet hänvisar såsom ett belägg för svårigheterna att erhålla en överblick över de nu gällande länsbestämmelserna till ett svar som föreningen fått från länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län i anledning av en av föreningen nyligen gjord begäran att erhålla ett exemplar av samtliga stadgebestämmelser i länet av intresse för fritidsfisket. I svaret heter det, att några samlade bestämmelser för fisket inom länet icke finns i tryck. Då sådana bestämmelser finns i en mängd olika kungörelser ända sedan början av 1900-talet, vilka fortfarande gäller, kan endast genom utplockande i arkivet och verkställande av avskrifter en samlad sådan uppgift åstadkommas. Detta är emellertid ett så tidsödande arbete, att kostnaderna därför uppgår till cirka 50 kronor.

Fiskeriintendenten i nedre norra distriktet framhåller önskvärdheten av att den nya stadgan träder i kraft tidigast tre månader efter det stadgan utfärdats. Som en följd av den nya stadgan måste nämligen vissa länsfiskestadgor ändras. Det vore önskvärt att dessa ändringar hann genomföras före stadgans ikraftträdande. Även *Älvsborgs läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott* framhåller, att tillräcklig tid bör ställas till förfogande för spridning av kännedom om den nya stadgan innan den träder i kraft.

Föredraganden.

Som jag inledningsvis anfört (s. 6) bör i samband med övergångsbestämmelserna behandlas frågan om motsvarighet till 7—8 §§ i gällande fiskeristadga bör införas i den nya stadgan.

I 7 § stadgas:

»Skeppare eller den, som fartyg förer, vare pliktig att noga tillse, det han ej utan nödtvång med fartyget eller därav bogserat föremål överfar fiskredskap, som med vettar eller flytspån försedd är, så att den skönjas kan, och ej i vanlig segelled finnes utlagd.»

Fiskeristyrelsen har som tidigare nämnts erhållit uppdrag att verkställa utredning rörande bestämmelser till skydd för att fiskredskap skadas genom översegling av fartyg. I en den 1 juni 1953 avgiven promemoria har fiskeristyrelsen inkommit med förslag till bestämmelser i ämnet. Promemorian har varit föremål för sedvanlig remissbehandling, varvid framförts en del erinringar. I anledning härav tarvas ytterligare överväganden innan ståndpunkt kan tagas till förslaget. Med hänsyn härtill bör, såsom fiskeristyrelsen föreslagit, den nuvarande bestämmelsen i 7 § fiskeristadgan gälla intill dess att nya bestämmelser i ämnet utfärdas. Att såsom någon remissinstans förordat överflytta nyssnämnda paragraf till den nya stadgan synes, med hänsyn till att frågan om nya föreskrifter är under prövning, icke vara lämpligt.

8 § i gällande fiskeristadga lyder:

»Där vatten ledes in till turbin, skall, då is ej täcker vattnet, eller islossning eller bildning av issörja äger rum, galler med högst 2 centimeter breda öppningar vara anbragt så, att fisk av storlek, att den ej kan genomgå nämnda öppningar, hindras att i turbinen inkomma.

Åstundar någon att i stället träffa annan anordning för åstadkommande av samma verkan, göre därom ansökning hos Konungens befallningshavande som äger att därom meddela beslut.»

Bestämmelserna i 8 § fiskeristadgan har behandlats i den tidigare omnämnda proposition nr 23, vilken — med viss jämkning som här ej är av betydelse — antagits av årets riksdag. I propositionen omnämnes (s. 28), att Svenska fiskevårdsförbundet ifrågasatt om icke föreskriften i 8 § fiskeristadgan borde överflyttas till vattenlagen. Förbundet har framhållit, att det i praktiken torde vara betydligt vanligare att ansökan om befrielse från skyldighet att framför turbinintag ha fiskgaller prövas av vattendomstol än att sådan ansökning prövas av länsstyrelse. I anledning av detta uttalande har chefen för justitiedepartementet i propositionen anfört (s. 29), att ifrågavarande föreskrift i fiskeristadgan syntes vara av alltför speciell natur för att böra upptagas i vattenlagen. Justitieministern har vidare framhållit, att det av den i 2 kap. 8 § vattenlagen fastslagna grundsatsen framgick och för övrigt låg i sakens natur, att åtgärder till förhindrande av att fisk förstördes i turbiner alltid skulle vidtagas.

I enlighet med vad justitieministern sålunda anfört torde det ej vara erforderligt att i den nya fiskeristadgan intaga någon föreskrift, motsvarande den som nu finnes i 8 §. Föreskrift om vad som skall iakttagas i ifrågavarande avseende bör i stället lämnas av vattendomstol enligt 2 kap. 8 § vattenlagen. Emellertid torde det erfordras en bestämmelse om att 8 § fiskeristadgan jämte därtill hörande ansvars- och åtalsbestämmelser fortfarande skall gälla beträffande anläggning, som tillkommit eller vartill tillstånd av vattendomstol meddelats före den dag då den nya fiskeristadgan träder i kraft. Den dispensprövning som enligt andra stycket av 8 § skall utövas av länsstyrelse bör även beträffande äldre företag utövas av vattendomstol. I enlighet med vad nu sagts förordar jag att 8 § i fiskeristadgan upphäves, men att en övergångsbestämmelse av nyss angiven innebörd lämnas. Det är givet att vattendomstolen äger befogenhet att medgiva befrielse från skyldighet att hålla särskild anordning, om turbinen är av sådan konstruktion, att fisken kan oskadd passera genom densamma.

I fråga om de författningar i övrigt, som bör upphävas i samband med att den nya stadgan träder i kraft, har jag ingen annan erinran mot fiskeristyrelsens förslag än att, såsom jag redan i samband med behandlingen av 9 § i departementsförslaget anfört, även kungörelsen den 25 augusti 1914 (nr 173) om fredningstid för hummer inom Norrvikens fögderi av Göteborgs och Bohus län bör upphöra redan den dag då den nya stadgan träder i kraft. Erfordras även framgent bestämmelser motsvarande dem som finnes i kungörelsen, torde i enlighet med vad jag tidigare uttalat sådana få utfärdas av länsstyrelsen.

Vad fiskeristyrelsen i tredje stycket av övergångsbestämmelserna föreslagit synes vara lämpligt. Dock bör i anledning av den ståndpunkt jag tagit till frågan om tillsynsmans åtalsrätt sista punkten i nämnda stycke utgå. I övrigt bör några redaktionella ändringar vidtagas.

De under punkt 1 i sista stycket av fiskeristyrelsens förslag givna föreskrifterna har föranlett erinringar från några remissinstansers sida. Å ena sidan har gjorts gällande, att någon föreskrift om att lokala bestämmelser efter viss tid skall upphöra att gälla icke är erforderlig. Å andra sidan har framhållits, att en föreskrift härom är mycket motiverad och att den tidsperiod, under vilken de äldre bestämmelserna skall få gälla, bör betydligt förkortas. Såsom jag anfört under 14 § av departementsförslaget har jag icke ansett mig böra tillstyrka en föreskrift om att nya lokala bestämmelser alltid skall vara tidsbegränsade. I stället har jag förordat, att länsstyrelserna skall vara skyldiga att föra ett register över utfärdade bestämmelser. I fråga om äldre lokala bestämmelser torde däremot av fiskeristyrelsens och remissinstansernas yttranden framgå, att sådana äldre bestämmelser efter en viss tidrymd bör upphöra att gälla och vid behov ersättas med bestämmelser utfärdade med stöd av den nya fiskeristadgan. Fiskeristyrelsen har föreslagit, att giltighetstiden för sådana bestämmelser skall utgå tio år efter det stadgan träder i kraft. Jag anser, att denna tidsfrist kan förkortas och förordar att bestämmelserna endast skall få gälla under fem års tid. Vid den genomgång av äldre bestämmelser, som måste äga rum i länsstyrelserna, torde det visa sig att en hel del sådana bestämmelser omedelbart bör upphöra. En sådan utgallring av bestämmelser bör kunna ske inom relativt kort tid och jag finner det lämpligt, att de lokala bestämmelser, som ett år efter det fiskeristadgan trätt i kraft fortfarande gäller, då bör vara införda i det register varom stadgas i 14 § andra stycket av departementsförslaget.

De av mig sålunda förordade föreskrifterna har intagits i punkterna 1 och 2 av sista stycket i de övergångsbestämmelser som lämnats i departementsförslaget.

Mot fiskeristyrelsens förslag under punkt 2 i ifrågavarande stycke har jag intet att erinra. De där angivna bestämmelserna återfinnes i punkt 3 av departementsförslaget. Då i denna punkt föreskrivits, att vid ärendets fortsatta behandling föreskrifterna i den nya stadgan skall tillämpas, torde den av fiskeristyrelsen föreslagna punkt 4 kunna utgå.

Av punkt 3 i fiskeristyrelsens förslag bör i anledning av vad jag förordat under 19 § i departementsförslaget den del av bestämmelserna som börjar med »samt att» utgå.

Mot punkt 5 har jag intet annat att erinra än att satsen, som börjar med »Väckes», såsom onödig bör utgå.

Jag förordar, att fiskeristadgan träder i kraft den 1 januari 1955 och förutsätter därvid att den kan utkomma från trycket minst tre månader före nämnda dag.

Lagförslagen.

Ändring av fiskerättslagen.

Fiskeristyrelsen.

De ändringar i fiskerättslagen, som fiskeristyrelsen föreslår, är föranledda av den ståndpunkt styrelsen intagit beträffande vissa frågor om förverkande och beslag i anledning av förseelser mot fiskeristadgan.

Av skäl, som anförts under 35—39 §§ i förslaget till fiskeristadga, har styrelsen föreslagit, att i de fall då brott mot fiskerättslagen, d. v. s. olovligt fiske, tillika innefattar överträdelse av förbud, som i fiskeristadgan eller med stöd därav meddelade bestämmelser finnes mot vissa fångstredskap eller fångstsätt eller mot fångande av fisk å viss tid eller under visst minimimått, den förverkade fångsten icke såsom nu är fallet skall tillfalla fiskerättsinnehavaren utan kronan.

Styrelsen anför vidare.

Den av styrelsen förordade, i 35 § förslaget till fiskeristadga upptagna regeln, att levnadsduglig fisk som förverkats i anledning av överträdelser av nämnda förbud i första hand skall åter utsättas, bör gälla även i de fall då överträdelsen tillika innefattar olovligt fiske. Detsamma bör gälla de i 37 § i stadgeförslaget givna reglerna om hur man skall förfara med förverkad fisk, som fångats å fredningstid eller icke håller stadgat minimimått, samt om möjligheten att försälja eller i vissa fall förstöra förverkad fisk före det domstols dom föreligger.

Vad nu anförts i fråga om sådana föreskrifter om förbud mot vissa fångstsätt och fångstredskap samt om fredningstider och minimimått, som förekommer i fiskeristadgan eller med stöd därav meddelade bestämmelser, bör uppenbarligen gälla även föreskrifter av dylik art som återfinnes i författningar med fiskevårdande syfte, som Kungl. Maj:t utfärdat vid sidan av fiskeristadgan. Även överträdelser av dessa författningar kan, låt vara mera sällan, kränka enskild fiskerätt och sålunda föranleda straff jämväl enligt fiskerättslagen. Det må anmärkas, att stadgeförslagets föreskrifter om förverkande och beslag kommer att på grund av tredje stycket i förslagets övergångsbestämmelser bli tillämpliga med avseende å de nu gällande författningarna av nämnda slag.

Vad i 32 och 33 §§ i förslaget till fiskeristadga föreskrivits angående möjlighet att förklara förverkad annan fisk än den som olagligen fångats föranleder tydligen ingen ändring i fiskerättslagen. Om ett parti å annans vatten fångad fisk delvis består av fisk, som är förverkad jämväl enligt fiskeristadgan, bör detta naturligtvis icke föranleda att fiskerättsinnehavarens rätt till den övriga fisken elimineras.

I fråga om utformningen av de föreslagna lagändringarna anför styrelsen.

De ändringar, som upptagits i lagförslaget, ansluter sig nära till föreskrifterna i stadgeförslaget.

Beträffande 37 § må påpekas, att utsättande endast får ske av fisk som avses i 38 § under 1. i lagförslaget.

37 b § andra stycket motsvarar 37 § andra stycket stadgeförslaget. Vad som föreskrivits i sistnämnda författningsrum om omedelbar försäljning av förverkad fisk behöver i och för sig icke föranleda att den motsvarande föreskriften i fiskerättslagen skall avse annan fisk än sådan som förverkats, förutom jämlikt fiskerättslagen, enligt fiskeristadgan eller annan författning av fiskevårdskaraktär. Behov av en dylik regel torde emellertid föreligga även beträffande fisk, som är förverkad uteslutande enligt fiskerättslagen, i den mån sådan fisk icke anses böra omedelbart efter beslaget överlämnas till fiskerättshavaren.

I fråga om 38 § i lagförslaget må framhållas, att efter tillkomsten av lagen den 20 april 1951 (nr 175) med vissa bestämmelser om böter och viten det icke är erforderligt att upptaga föreskrift i fiskerättslagen om att böter och viten skall tillfalla kronan.

Remissinstanserna.

Kammarkollegiet riktar mot de föreslagna nya bestämmelserna den allmänna anmärkningen, att de har sådant innehåll att lämpligheten av deras placering i fiskerättslagen kan ifrågasättas. Det syntes icke tilltalande, att reglerna om beslag och förverkande av samt förfarandet med fisk som fångats i strid mot fiskeristadgans bestämmelser, intages såväl i fiskerättslagen som i fiskeristadgan. Frågan om den författningstekniska lösningen av de kollisionsfall, som föreligger när fiske skett i strid både mot fiskeristadgan och fiskerättslagen, syntes därför böra omprövas.

Svenska fiskevårdsförbundet förmenar, att alltför speciella bestämmelser om förfarandet med beslagtaget gods m. m. syntes böra överflyttas till särskilda författningar.

Fiskefrämjandet anser bestämmelserna i 37 b § i lagförslaget om att vissa slag av förverkad fisk får försälgas till innehavare av fiskmjölsfabrik eller eljest till den som kan antagas komma att ej avyttra fisken (t. ex. beslagaren eller den fiskande själv) vara av alltför speciell natur att böra inflyta i fiskeristadgan eller fiskerättslagen.

Länsstyrelsen i Blekinge län anser att, på motsvarande sätt som länsstyrelsen föreslagit beträffande 41 § förslaget till fiskeristadga, den i 41 § andra stycket i lagen angivna besvärstiden bör förkortas.

Fiskeriintendenten i övre södra distriktet anser, att 41 § i lagen bör ändras så att fiskeriintendentens besvärsrätt uttryckligen angives.

Föredraganden.

Jag delar fiskeristyrelsens uppfattning, att de i fiskeristadgan föreslagna reglerna om utsättande av beslagtagen fisk och försäljning av fisk, som tagits i beslag eller förverkats, även bör gälla i sådana fall, då fisket skett i strid mot bestämmelserna i fiskerättslagen. Emellertid torde det icke vara nödvändigt, att i anledning härav göra ändring i sistnämnda lag. Som jag under 38 § i förslaget till fiskeristadga anfört synes i stället i fiskeristadgan böra intagas en bestämmelse om att föreskrifterna i 35 och 37 §§ nämnda stadga skall iakttagas jämväl i fall, då grund för beslag eller förverkande tillika

föreligger enligt fiskerättslagen. Fiskeristyrelsen har anfört, att den omständigheten att ett parti olovligen fångad fisk delvis består av fisk som är förverkad jämväl enligt fiskeristadgan icke bör föranleda att fiskerättshavarens rätt till den övriga fisken bortfaller. I anledning av detta uttalande vill jag påpeka, att om hela partiet förverkats enligt 32 § andra stycket i förslaget till fiskeristadga den enskilde fiskerättshavaren givetvis icke har någon rätt till partiet eller dess värde. Har däremot fränsortering skett enligt nyssnämnda bestämmelse, förverkas blott den fränsorterade fisken enligt fiskeristadgan medan partiet i övrigt förverkas på den grund att olovligt fiske ägt rum. Värdet av den fisk som återstår efter fränsorteringen skall i sådant fall tillfalla fiskerättshavaren enligt 38 § fiskerättslagen.

Som jag i anslutning till 41 § i förslaget till fiskeristadga anfört synes det icke vara erforderligt att i fiskerättslagen införa någon särskild bestämmelse om fiskeriintendents besvär rätt. Däremot bör, såsom jag förordad vid behandlingen av 34 § förslaget till fiskeristadga, införas en bestämmelse om att befattningshavare vid tullverkets kustbevakning skall äga samma befogenhet som fisketillsynsman att verkställa beslag då någon som bedriver olovligt fiske ertappas på bar gärning. För vinnande av enhetlighet bör detsamma gälla befälhavare å statens fartyg, vilket blivit utsänt för att övervaka ordningen å fiskeplats. I överensstämmelse med vad jag förordad i 36 § förslaget till fiskeristadga bör den som verkställt beslag äga rätt att göra anmälan därom — förutom till närmaste polisman — direkt till vederbörande polis- eller åklagarmyndighet.

Det synes ej vara erforderligt att, såsom fiskeristyrelsen föreslagit, i 37 § införa en hänvisning till de föreskrifter om beslagsrätt som finnes i rättgångsbalken. Även den i 37 c § av styrelsen föreslagna bestämmelsen torde kunna utgå utan att detta innebär någon saklig ändring.

Såsom jag anfört vid behandlingen av förverkandebestämmelserna i förslaget till fiskeristadga bör i de fall då olovligt fiske jämväl innefattar olaga fiske förutom redskap även fångst tillfalla kronan. Detta torde i lagtexten enklast kunna komma till uttryck genom en regel att förverkad fångst eller dess värde tillfaller kronan, om fångsten tillika är förverkad på annan grund än i fiskerättslagen är stadgad.

I 38 § har, utöver vad som föranledes av vad jag tidigare anfört, i enlighet med fiskeristyrelsens förslag bestämmelsen om att böter och viten skall tillfalla kronan borttagits. Sådan bestämmelse är numera onödig.

I enlighet med det anförda förordar jag att ändring vidtages i 37 och 38 §§ fiskerättslagen på sätt som framgår av departementsförslaget.

Ändring av vattenlagen.

Beträffande motiven till den föreslagna ändringen av 13 kap. 14 § vattenlagen får jag hänvisa till vad som anförts under 30 § i förslaget till fiskeristadga. Den föreslagna bestämmelsen innebär blott ett påpekande av de

straff- och förverkandebestämmelser som givits i fiskeristadgan. Enär här avsedda fiskeförbud meddelas av vattendomstol och bestämmelse om straff för överträdelse av sådana förbud ej finnes i vattenlagen, torde ett sådant påpekande vara av värde för såväl allmänheten som de rättstillämpande myndigheterna.

Ändring av jaktlagen.

I fråga om motiven till de föreslagna ändringarna i jaktlagen, vilka avser kust- och gränsbevakningspersonalens befogenheter vid jakttillsynen, hänvisas till vad jag anfört under 34 § förslaget till fiskeristadga. I samband med dessa ändringar har den redaktionella jämkningen gjorts i 31 § 1 mom. jaktlagen att ordet »lapp tillsyningsman» utbyts mot »tillsynsman vid lappväsendet». Härmed vinnes överensstämmelse med det uttryckssätt, som använts i 26 § 1 mom. och i instruktionen den 21 december 1949 (nr 693) för tillsynsmännen vid lappväsendet.

De föreslagna lagändringarna bör träda i kraft samma dag som fiskeristadgan eller den 1 januari 1955.

I enlighet med det anförda föreligger nu förslag till

- 1) *fiskeristadga,*
- 2) *lag angående ändrad lydelse av 37 och 38 §§ lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske,*
- 3) *lag om ändrad lydelse av 13 kap. 14 § vattenlagen, samt*
- 4) *lag angående ändrad lydelse av 26 § 1 mom. och 31 § 1 mom. lagen den 3 juni 1938 (nr 274) om rätt till jakt.*

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över de under 2)–4) upptagna lagförslagen, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Malte Olsson.

¹ Denna bilaga, som frånsett redaktionell jämkning är likalydande med de vid propositionen fogade förslagen, har här utelämnats.

Bihang.

Fiskeristyrelsens förslag
till
Fiskeristadga.

Häri genom förordnas som följer.

Inledande bestämmelser.

1 §.

Vad i denna stadga sägs om fisk skall i tillämpliga delar gälla även om andra vattendjur, efter vilka fiske bedrivs.

2 §.

För de områden, som avses med kungörelsen den 13 januari 1928 (nr 6) angående tillämpning av den genom deklaration den 10 maj 1927 mellan Sverige och Finland fastställda stadga för fiskets bedrivande inom Torne älvs fiskeområde, kungörelsen den 2 juni 1933 (nr 282) med vissa bestämmelser rörande fiskeriförhållandena i de till Sverige och Danmark gränsande farvattnen och 1 § kungörelsen den 18 mars 1949 (nr 97) med vissa bestämmelser rörande lax- och laxöringsfisket i Idefjorden och Svinesund m. m., skola föreskrifterna i denna stadga icke gälla, i den mån de strida mot innehållet i nämnda kungörelser.

3 §.

Stadgandena i 4—22 §§ äga ej tillämpning å fiskevatten, som uteslutande tillhör en ägare och ej har gemenskap med annat vatten eller ock är därmed förenat allenast genom sådant tillflöde eller avlopp, att fisk eller fiskyngel endast undantagsvis framgår däri.

Beträffande fiskevatten, vari fisket är gemensamhetsfiske och som ej har gemenskap med annat vatten eller ock är därmed förenat endast genom tillflöde eller avlopp som nyss är sagt, ankommer på länsstyrelsen att, sedan vederbörande fiskeriintendent hörts, pröva, i vad mån stadgandena i 4—13 §§ och med stöd av 14 § meddelade bestämmelser skola gälla.

Allmänna bestämmelser om fiskets vård och bedrivande inom rikets vattenområden.

Om förhållandet mellan fiskande inbördes.

4 §.

Skall fiske i samma vatten utövas av flera och kunna de ej på en gång fiska, skola de förrätta fisket efter den ordning i vilken de till stället ankommit. Så länge den fiskande begagnar av honom utsatt fiskeredskap, må annan fiskande icke hindra honom i hans fiske.

Ej må en i ordningen föregående onödigt uppehålla de efterföljande.

Vad i denna paragraf föreskrives skall icke gälla, där annorledes stadgas i allmän lag eller i bestämmelse som avses i 14 §.

5 §.

Varje fiskande skall söka undvika, att hans fiskeredskap kommer så nära fiskeredskap, som annan fiskande tidigare utsatt eller börjat utsätta, att fara uppkommer för redskapens hopsnärjande.

6 §.

Kan fiskeredskap, som hopsnärjts med annat fiskeredskap, ej frigöras eller upptagas utan att alla redskapen samtidigt upptagas eller skada tillfogas något av dem, skola de fiskande gemensamt skilja och upptaga redskapen.

Envar av de fiskande äger, där de övriga ej äro tillstädes och icke utan olägenhet kunna tillkallas, själv åtskilja redskapen. Kan han ej skilja redskapen genom att kapa eller lösa eget redskap, må han vidtaga de åtgärder med annans redskap som äro nödvändiga för redskapens åtskiljande. Han är härvid skyldig så förfara, att ägaren av det andra redskapet tillskyndas minsta möjliga förfång. Vad han nödgats lösa eller kapa å annans redskap skall han omedelbart åter sammanknyta. Annans redskap, som upptagits skall genast åter utsättas, om det på stället kan åtskiljas från övriga redskap, och utsättandet finnes vara till ägarens fördel. I annat fall skall den som upptagit redskapet skyndsamt föranstalta därom att detsamma jämte däri varande fångst må komma ägaren tillhanda.

Om fiskevård.

7 §.

Fiske med harka, ljuster eller huggkrok är förbjudet. Vad nu sagts utgör dock icke hinder för fiske med så kallad ålsax.

Såsom fiske med huggkrok skall ej anses begagnande av sådant redskap för bärgning av fisk, som fångats med annat redskap.

8 §.

Trålfiske är förbjudet.

Med trålfiske förstås i denna stadga sådant fiske med not- eller vadredskap, vid vilket redskapet bogseras av en eller flera båtar och icke är fästat annorstädes än vid båten eller båtarna.

Utän hinder av det här stadgade förbudet må dock vid fiske i sötvatten på angivna sätt nyttjas kilnot, kolknöt, spiralnot eller liknande redskap.

9 §.

Ej må någon utan tillstånd av fiskeristyrelsen idka fiske med sprängämne, dövande eller giftigt ämne eller elektrisk ström.

10 §.

Fiske är förbjudet efter hummer från och med den 15 juli till klockan 6 den första söckendagen efter den 14 september, efter ostron från och med den 1 maj till och med den 31 augusti samt efter kräftor från och med den 1 januari till klockan 18 den 7 augusti och från och med den 1 november till och med den 31 december.

Under fredningstid må redskap, som användes till fångst av det slags skaldjur fredningen avser, ej hållas i vatten utestående, där ej redskapet så utsatts eller därmed eljest vidtagits sådan åtgärd att det kan antagas att redskapet icke avsetts skola nyttjas för fångst av skaldjuret.

11 §.

Ej må någon fånga fisk eller skaldjur av nedannämnda slag, som icke håller följande minimimått:

Lax	40 centimeter
Laxöring	40 »
Gädda	40 »
Gös	38 »
Kräfta	9 »
Hummer	21 »
Havskräfta	15 »
Ostron	6 »

Minimimåttet för laxöring skall dock endast gälla vid fiske i saltsjön.

Måttet skall avse för fisk avståndet från nospetsen till stjärtfenans yttersta spels samt för kräfta, hummer och havskräfta det raka måttet från spetsen av pannhornet till fasta kanten av mellersta stjärtfenan. Ostron skall hålla det angivna måttet i minsta bredd.

12 §.

I den mån så finnes erforderligt, må länsstyrelsen i den ordning som i 14—19 §§ sägs för länet eller viss del därav förordna om utsträckning av i 10 § angiven fredningstid eller fastställa högre minimimått än i 11 § stadgas.

Fiskeristyrelsen må medgiva undantag från de genom 10 och 11 §§ stadgade förbuden, där så finnes påkallat av fiskevårdshänsyn, för erhållande av fisk till fiskodling eller för vetenskapligt ändamål.

13 §.

Utplantering av fisk i sötvatten må, om den icke sker till åtlydnad av föreskrift i dom i vattenmål, ej äga rum utan tillstånd av vederbörande fiskeriintendent eller av fiskeristyrelsen.

I sötvatten må såsom bele icke användas levande fisk av slag, som icke förekommer i det vatten, där fisket sker.

Om meddelande av lokala bestämmelser angående fiskets vård och bedrivande.

14 §.

Där så erfordras, äger länsstyrelsen för länet eller viss del därav meddela särskilda bestämmelser om fiskets vård och bedrivande.

Sådan bestämmelse må avse jämväl förbud mot åtgärd av beskaffenhet att giva anledning till misstanke om att förbud, som tillkommit av fiskevårdshänsyn, överträtts eller kommer att överträdas.

Bestämmelserna skola meddelas att gälla för viss tid, högst tio år, räknat från det lagakraftgående beslut i ärendet föreligger.

15 §.

Innan länsstyrelsen meddelar bestämmelser, skall länsstyrelsen, där ej stadgandet i 19 § annat föranleder, från vederbörande fiskeriintendent inhämta förslag angående det område, för vilket med hänsyn till likartade natur- och fiskeriförhållanden bestämmelserna böra gälla, samt rörande bestämmelsernas innehåll ävensom, sedan förslag avgivits, enligt vad nedan stadgas hålla erforderligt antal sammanträden å lämpliga tider och orter för behandling av ärendet.

Förslag behöver dock icke inhämtas, där av fiskeristyrelsen eller fiskeriintendenten utarbetat förslag redan föreligger.

16 §.

Har någon hos länsstyrelsen gjort framställning om meddelande av bestämmelser, må framställningen icke avslås utan att förslag som i 15 § sägs inhämtats eller annorledes föreligger eller fiskeriintendenten eljest hörts över framställningen.

Framställning, som med bifogande av förslag gjorts av fiskeristyrelsen eller fiskeriintendenten eller biträts av någon av dem, skall alltid föranleda hållande av sammanträde.

17 §.

Till sammanträde som i 15 § sägs skola kallas de fiskevattensdelägare och andra innehavare av enskild fiskerätt, vilkas rätt beröres av bestäm-

melser i de ämnen förslaget avser, samt de yrkesfiskare, som bruka idka fiske inom det med förslaget avsedda området, ävensom sammanslutningar av dessa yrkesfiskare.

Kallelse till sammanträde skall ske genom meddelande, som minst fjorton dagar förut kungöres i kyrkan för den eller de församlingar inom vilka det föreslagna området är beläget samt i en eller flera tidningar med spridning inom orten. Förslaget skall före sammanträdet genom länsstyrelsens försorg hållas tillgängligt inom de särskilda församlingarna å platser, som angivas i meddelandet.

Särskild underrättelse om sammanträdet skall jämte förslaget minst fjorton dagar förut sändas till sammanslutning som ovan sagts.

Om sammanträdet skall därjämte underrättelse i god tid dessförinnan sändas till fiskeristyrelsen och fiskeriintendenten.

Finnes saken angå fiskevatten, tillhörigt kronan eller allmän inrättning, skall ombud till bevakande av kronans eller inrättningens rätt utses av länsstyrelsen eller annan myndighet som sådant må tillkomma. Länsstyrelsen har att, då annan myndighet skall utse ombud, giva denna myndighet underrättelse om saken så tidigt, att ombudet kan tillstädeskomma vid förrättningen.

18 §.

Vid sammanträde som i 15 § sägs äga de närvarande överlägga och yttra sig angående lämpligheten av det i förslaget angivna området ävensom beträffande i förslaget väckta eller vid sammanträdet uppkommande frågor om åtgärder och förbud, som kunna tjäna till fiskets bevarande, upphjälpande och ändamålsenliga bedrivande. Såsom de närvarande fiskevattensdelägarnas, fiskerättsinnehavarnas och yrkesfiskarens mening skall gälla det varom de flesta förena sig. Om yrkande därom framställs, skola vid omröstning fiskevattensdelägarnas, fiskerättsinnehavarnas eller yrkesfiskarens röster särskilt antecknas.

Efter sammanträdet skall länsstyrelsen, innan länsstyrelsen meddelar beslut i ämnet, inhämta yttrande från fiskeriintendenten och fiskeristyrelsen.

19 §.

Erfordras bestämmelser som i 14 § avses och är frågan synnerligen brådskande eller av ringa betydelse, äger länsstyrelsen besluta i ämnet utan iakttagande av vad i 15—18 §§ föreskrives. Före beslutet skall dock fiskeriintendenten höras, där förslag av honom eller fiskeristyrelsen ej föreligger. Där fiskerinämd finnes i enlighet med vad därom särskilt är stadgat, skall nämnden höras. I annat fall skall, om bestämmelserna kunna antagas hava betydelse för yrkesfisket, sammanslutning av yrkesfiskare, som bedriva fiske inom det område bestämmelserna skola avse, beredas tillfälle att yttra sig i ärendet.

20 §.

I fråga om ändring eller upphävande av för visst område gällande bestämmelser skola föreskrifterna i 15—19 §§ äga motsvarande tillämpning.

21 §.

Har bestämmelse meddelats om fredningstid, skall vad i 10 § andra stycket stadgas äga motsvarande tillämpning.

Är bestämmelse meddelad, att fisk eller i 11 § avsett skaldjur under visst minimimått ej må fångas, skall måttet beräknas enligt de i nämnda paragraf tredje stycket angivna grunderna.

Beträffande bestämmelser om fredningstid eller minimimått skall föreskriften i 12 § andra stycket äga motsvarande tillämpning.

22 §.

Bestämmelse om maskstorlek i redskap som kan sträckas skall anses innebära, att en flat, två millimeter tjock mätsticka med en bredd, motsvarande den föreskrivna maskstorleken, lätt skall kunna föras genom den i redskapets längdriktning sträckta maskan, när redskapet är vått sådant det till fiske användes. Länsstyrelsen må dock i samband med meddelande av bestämmelse som nu sagts föreskriva, att i fråga om redskap, tillverkat av elastiskt material, annat sätt för uppmätning skall tillämpas.

Bestämmelse om maskstorlek i redskap, tillverkat av metalltråd, skall så tillämpas, att den föreskrivna storleken skall avse det kortaste avståndet mellan de två närmast varandra belägna motstående sidorna i maskan.

Bestämmelse om maskstorlek skall ej anses överträdd därigenom att en eller annan maska understiger det bestämda måttet.

Om fiske å internationellt vatten.

23 §.

Bestämmelserna i 4, 5 och 9 §§, fångstförbuden i 11 § i tillämpliga delar samt stadgandet i 12 § andra stycket, i vad däri beredes möjlighet till undantag från nämnda förbud, skola gälla även vid fiske från svenskt fartyg å internationellt vatten.

Vad i 6 § stadgas skall jämväl tillämpas å sådant vatten beträffande redskap, som utsatts från svenska fartyg.

Om förbud mot införsel, försäljning m. m. av visst slags fisk.

24 §.

Ej må någon till riket införa hummer under tiden från och med den 15 juli till och med den 15 september, ostron under tiden från och med den 1 maj till och med den 31 augusti eller kräftor under tiden från och med den 1 januari till och med den 7 augusti och från och med den 1 november till och med den 31 december.

Fisk eller skaldjur av i 11 § angivet slag, som icke håller däri stadgat minimimått, må ej under någon del av året införas till riket. Förbudet skall dock icke gälla i fråga om laxöring, där det kan visas att den fångats i söt-vatten.

Beträffande undantag från förbuden, då fråga är om transitering, gäller vad därom särskilt är stadgat. I övrigt må undantag medgivnas av fiskeristyrelsen.

25 §.

Inkommer till riket fisk eller skaldjur, som enligt 24 § icke får införas, må varan, därest den i behörig ordning anmälts till tullklarering, återutföras.

Sker ej utförsel inom fyra dagar efter det varan enligt vad i tullstadgan sägs skall anses hava mottagits av tullanstalt, skall varan överlämnas till närmaste polisman. Beträffande varan skall därefter tillämpas vad som enligt 35 §, 37 § första stycket och 39 § gäller i fråga om förverkad fisk, som tillhör fredat fiskslag eller är av förbjuden storlek.

26 §.

Ej må någon inom riket till salu hålla, utbjuda, sälja, köpa, emottaga eller från ort till annan forsla hummer eller ostron under den i 10 § för skaldjuret angivna fredningstiden eller kräftor under tiden från och med den 1 januari till och med den 7 augusti eller från och med den 1 november

till och med den 31 december, ej heller under någon del av året fisk eller skaldjur av i 11 § angivet slag, som icke håller däri stadgat minimimått. Sistnämnda förbud skall dock i fråga om laxöring tillämpas endast därest den fångats i saltsjön.

Vad i första stycket sägs skall icke gälla, så framt det kan visas, att fisken eller skaldjuret lovligen införts till riket eller fångats efter tillstånd som i 12 § andra stycket sägs eller, där fråga icke är om åtgärd med kräftor under ovan angivna för kräftor gällande tider, att fisken eller skaldjuret eljest lovligen fångats inom riket.

27 §.

Innefattar bestämmelse som i 14 § sägs förbud mot fångande av fisk å viss tid eller under visst minimimått, skall förbudet även gälla såsom förbud att inom det område som bestämmelsen avser med det slags fisk vidtaga de i 26 § angivna åtgärderna, så framt ej kan visas, att fisken införts till riket eller därstädes lovligen fångats.

Ej heller må någon inom riket utanför det område där förbudet gäller vidtaga angivna åtgärder med fisk, som visas hava olovligen fångats inom förbjudet område.

28 §.

Vad i 26 och 27 §§ stadgas skall ej gälla åtgärd med fisk, som bevisligen tagits i beslag eller förklarats verkad.

Ansvarsbestämmelser m. m.

29 §.

Bedriver någon trålfiske i strid mot vad i 8 § stadgas, eller idkar någon fiske på sätt, som enligt 9 § eller 23 § första stycket är förbjudet, eller vidtager någon förberedelse till sådant fiske genom medförande i båt av ämne som i 9 § angives eller av anordning, avsedd för fiske medelst elektrisk ström, eller genom utläggande i vatten av ämnet eller av anordningen eller del av densamma,

straffes med dagsböter, ej under tjuugu, eller fängelse i högst sex månader.

30 §.

Den, som i strid mot föreskrifterna i 10 § första stycket, 11 § eller 23 § första stycket eller mot bestämmelse, som länsstyrelsen meddelat, fiskar å otillåten tid eller fångar fisk av förbjuden storlek, straffes med dagsböter.

Råkar någon utan avsikt fånga fisk, som han efter vad nu sagts ej haft lov att fånga, skall han, därest fisken så oskadad som möjligt genast åter utsläppes i vattnet, icke anses hava överträtt det fångstförbud varom fråga är.

Är överträdelsen med hänsyn till att därigenom åtkommits fisk av betydande värde eller eljest i stor myckenhet eller till att överträdelsen skett vanemässigt att anse såsom grov, skall straffet vara dagsböter, ej under tjuugu, eller fängelse i högst sex månader.

31 §.

Bryter någon mot den jämlikt 4 § och 23 § första stycket gällande ordningen för fiske, som skall utövas av flera i samma vatten,

eller bedriver någon fiske i uppenbar strid mot vad som i 5 § och 23 § första stycket stadgats för undvikande av hopsnärjning av fiskeredskap,

eller idkar någon fiske med i 7 § förbjudet redskap eller vidtager någon förberedelse till sådant fiske genom att färdas å fiskevatten, utrustad med redskapet,

eller åsidosätter någon föreskrifterna i 10 § andra stycket, 13 §, 21 § första stycket, 24 §, 26 § eller 27 § eller av länsstyrelsen meddelad bestämelse, som icke innefattar förbud mot fiske å viss tid eller mot fångande av fisk under viss storlek,

straffes med dagsböter.

Lika med olovlig införsel som i 24 § sägs anses försök därtill.

32 §.

Finnes någon hava fiskat med otillåtet redskap eller på förbjudet sätt eller å otillåten tid eller haft redskap utestående i strid mot vad i 10 § andra stycket eller 21 § första stycket stadgas eller fångat fisk av förbjuden storlek, skall det olagligen fångade eller, där det undergått förskämning eller ej är i behåll, dess värde förklaras förverkat.

Påträffas i ett parti fisk sådan fisk, som enligt vad nu sagts skall vara förverkad på den grund att den fångats å otillåten tid eller är av förbjuden storlek, och är ej den övriga fisken förverkad på annan ovan angiven grund eller jämlikt lagen om rätt till fiske, åligger det innehavaren av partiet att på anmodan av den, som äger taga den fisk som först sagts i beslag, genast på egen bekostnad låta trovärdig person fränsortera den fisken. Gör han det ej och är fränsorteringen förenad med kostnad eller besvär, skall jämväl den övriga fisken förklaras förverkad.

Fiskeredskap, som använts vid fiske som i första stycket avses eller vid straffbar förberedelse till fiske eller som varit olagligen utestående, skall ock förklaras helt eller delvis förverkat, såvitt ägaren eller någon som var i hans ställe uppsåtligen förövat gärningen eller medverkat därtill och det ej är uppenbart obilligt; finnes redskapet ej i behåll, skall i stället dess värde förklaras förverkat.

Vad nu stadgats gäller dock ej mot den som i god tro förvärvat fisken eller redskapet eller särskild rätt därtill.

33 §.

Finnes någon hava till riket olovligen infört eller sökt införa fisk i strid mot vad i 24 § föreskrives eller hava vidtagit åtgärd som är förbjuden enligt 26 eller 27 §, skall vad i 32 § första, andra och fjärde styckena stadgas äga motsvarande tillämpning, varvid den fisk som varit föremål för sådan olovlig befattning skall anses lika med olagligen fångad fisk.

34 §.

Ertappas någon å bar gärning, då han överträder förbud som i 32 § första stycket avses, eller anträffas i fiskevatten redskap, som är otillåtet eller utestående i uppenbar strid mot vad i 10 § andra stycket eller 21 § första stycket stadgas, må av länsstyrelsen eller fiskeristyrelsen förordnad fisketillsynsman samt, där fisket kränker enskild fiskerätt, jämväl vederbörande rättsägare eller hans folk beslagtagna egendom, som enligt 32 § skall vara förverkad, ävensom båt eller annat, som kan antagas äga betydelse för utredningen om förseelsen.

Enahanda befogenhet tillkommer befälhavare å statens fartyg, vilket blivit utsänt för att övervaka ordningen å fiskeplats.

Tulltjänsteman eller lotstjänsteman, vilken påträffar fisk som någon olovligen infört eller sökt införa till riket, har att verkställa beslag å fisken.

Därjämte skall i fråga om befogenhet att verkställa beslag i anledning av överträdelse mot föreskrifterna i denna stadga gälla vad i rättegångsbalken föreskrives.

35 §.

I beslag tagen fisk, som uppenbarligen är förverkad enligt denna stadga och som är levnadsduglig, skall efter beslaget skyndsamt åter utsättas, om åtgärden icke med hänsyn till därmed förenade kostnader eller besvär eller eljest finnes olämplig. Utsättandet skall om möjligt ske, där fisken fångats. I sötvatten, där fisken ej fångats, må den utsättas endast om tillstånd enligt 13 § föreligger.

Enskild person som verkställt beslag är ej skyldig att föranstalta om utsättande av fisken, ej heller tulltjänsteman eller lotstjänsteman.

Vid utsättandet skall, där omständigheterna så medgiva, trovärdigt vittne närvara.

36 §.

Den som verkställt beslag jämlikt 34 § första, andra och tredje styckena skall, oavsett huruvida beslagtagen fisk utsatts eller ej, göra anmälan om beslaget till närmaste polisman, vilken har att, med iakttagande av vad i denna stadga eller i allmänhet finnes om beslag föreskrivet, förfara som om han själv gjort beslaget.

37 §.

Förverkad fisk, som tillhör fredat fiskslag eller är av förbjuden storlek, må försäljas endast till innehavare av fiskmjölsfabrik eller eljest till den som kan antagas komma att ej avyttra fisken. Vad nu sagts skall dock icke gälla, om fisken undergått sådan märkning eller därmed vidtagits annan sådan åtgärd, som tydligt utvisar att fisken varit beslagtagen. Kan försäljning icke ske i enlighet med vad nu sagts, skall fisken bevisligen förstöras.

Fisk, som är underkastad förskämning, må försäljas eller, i fall som ovan avses, förstöras omedelbart efter beslaget.

38 §.

Vad i rättegångsbalken är stadgat om undersökningsledarens, åklagarens eller rättens prövning av beståndet av beslag skall icke gälla i fråga om fisk som utsatts eller förstörts.

39 §.

Förverkad fisk, som icke utsatts eller förstörts, så ock förverkat redskap samt värdet av förverkad egendom skall tillfalla kronan.

40 §.

Allmän åklagare och av länsstyrelsen eller fiskeristyrelsen förordnad fisketillsynsman äga lika behörighet att åtala förseelser mot denna stadga eller med stöd därav meddelade bestämmelser; dock må tillsynsman ej åtala olovlig införsel av fisk eller försök därtill.

Om besvär m. m.

41 §.

Beslut, som länsstyrelsen meddelar enligt 3, 14 eller 20 §, skall kungöras i kyrkan för den eller de församlingar, där fiskevattnet är beläget, samt tillika anslås i länsstyrelsens lokal och på statsverkets bekostnad tillkännagivas i länskungörelserna ävensom i en eller flera tidningar inom orten.

Är någon missnöjd med beslutet, må klagan föras hos Konungen genom besvär, vilka skola hava inkommit till jordbruksdepartementet inom två månader efter det kungörandet i kyrka ägde rum.

Länsstyrelsen må, när skäl därtill äro, förordna att beslutet skall lända till efterrättelse utan hinder av förd talan.

Länsstyrelsen skall, där fråga är om beslut som i 14 eller 20 § avses, ofördröjligen översända den i ämnet utfärdade kungörelsen till jordbruksdepartementet, fiskeristyrelsen och fiskeriintendenten.

Övergångsbestämmelser.

Denna stadga träder i kraft den 1 juli 1953.

Genom stadgan upphävas

fiskeristadgan den 17 oktober 1900 (nr 78) med undantag av 7, 8 och 21 §§, 22 § i vad den handlar om påföljd för den som bryter mot föreskriften i 7 §, samt 27 §, i vad den innehåller bestämmelse om åtalsrätt vid överträdelser av 7 och 8 §§,

kungörelsen den 25 januari 1901 (nr 3) angående uppskov tills vidare med tillämpning inom Blekinge län av vad i 5 § av fiskeristadgan den 17 oktober 1900 stadgas rörande förbud mot användande i visst fall av ljuster för fångst av ål, i den mån nämnda kungörelse icke upphävts genom kungörelsen den 29 oktober 1948 (nr 675) angående förbud att i Valjeviken (Saxaviken) och viss del av Sölvesborgsviken i Blekinge och Kristianstads län använda ljuster för fångande av ål m. m.,

kungörelsen den 21 oktober 1904 (nr 50 sid. 1) angående undantag tills vidare för viss del av Göteborgs och Bohus län från vad i 5 § av fiskeristadgan den 17 oktober 1900 stadgas rörande förbud mot användande i visst fall av ljuster för fångst av ål,

kungörelsen den 10 oktober 1913 (nr 238) angående undantag tills vidare för viss del av Kristianstads län från vad i 5 § av fiskeristadgan den 17 oktober 1900 stadgas rörande förbud mot användande i visst fall av ljuster för fångst av ål, i den mån kungörelsen icke upphävts genom förenämnda kungörelse den 29 oktober 1948 (nr 675),

kungörelsen den 9 mars 1917 (nr 72) angående undantag tills vidare för viss del av Hallands län från vad i 5 § av fiskeristadgan den 17 oktober 1900 stadgas rörande förbud mot användande i visst fall av ljuster för fångst av ål,

kungörelsen den 30 juni 1932 (nr 351) med vissa bestämmelser rörande införsel till riket av kräftor,

kungörelsen den 30 juni 1933 (nr 454) angående förbud att under viss tid av året till riket införa hummer,

kungörelsen den 6 maj 1938 (nr 155) angående gädd- och gösbeståndens skyddande; samt

kungörelsen den 30 december 1947 (nr 962) med vissa bestämmelser till skydd för beståndet av havskräfta.

Förekommer i lag eller författning hänvisning till författningsrum, som ersatts genom bestämmelse i denna stadga, skall den bestämmelsen i stället tillämpas. Härvid skall så anses som om bestämmelserna i 30 § fiskeristadgan den 17 oktober 1900 ersatts genom bestämmelserna i 34—38 §§ i den nya stadgan samt genom vad i 32 och 33 §§ samma stadga föreskrives beträffande förverkande av annan fisk än sådan, som olagligen fångats eller varit föremål för annan olovlig befattning. Finnes i viss författning föreskrivet, att rätt till åtal för förseelse mot författningen tillkommer tillsynsman, varom i 18 § i 1900 års stadga förmäles, skall sådan rätt tillkomma jämväl av fiskeristyrelsen förordnad fisketillsynsman.

Kungörelsen den 25 augusti 1914 (nr 173) om fredningstid för hummer inom Norrvikens fögderi av Göteborgs och Bohus län skall gälla intill den 1 januari 1954. Beträffande den del av fredningstiden, som icke sammanfaller med den enligt 10 § i den nya stadgan gällande, skola tillämpas de

föreskrifter i stadgan, som skolat lända till efterrättelse, därest fredningstiden fastställt av länsstyrelsen.

Med avseende å införandet av den nya stadgan skall iakttagas:

1. För visst område gällande bestämmelser, som meddelats jämlikt 22 § fiskeristadgan den 29 juni 1852 (nr 30) eller genom beslut som avses i 9 och 13 §§ fiskeristadgan den 17 oktober 1900, skola, i den mån bestämmelserna ej strida mot den nya stadgans allmänna föreskrifter, fortfarande tjäna till efterlevnad intill den 1 juli 1963. Beträffande sådana bestämmelser skola föreskrifterna i 21, 27, 28 och 30—40 §§ i den nya stadgan i tillämpliga delar gälla i stället för motsvarande föreskrifter i äldre stadga.

2. Har fråga om meddelande av särskilda bestämmelser om fiskets vård och lämpliga bedrivande väckts före den 1 juli 1953 men har länsstyrelsen ej meddelat beslut i frågan före nämnda dag, skola beträffande ärendets fortsatta behandling föreskrifterna i den nya stadgan tillämpas.

3. Vid tillämpning av stadgandet under 2. skall iakttagas,

att om kallelse till sammanträde kungjorts i enlighet med 9 § fiskeristadgan den 17 oktober 1900, det icke erfordras att ny kungörelse utfärdas jämlikt 17 § i den nya stadgan eller att sammanslutning av yrkesfiskare kallas till sammanträde

samt att, därest i fråga, som avses i 9 § sista stycket i 1900 års stadga, fiskeriintendenten förelagts yttra sig i ärendet före den 1 juli 1953, det icke erfordras, att fiskerinämnd höres eller att sammanslutning av yrkesfiskare beredes tillfälle att yttra sig.

4. Beträffande bestämmelser, som meddelats genom beslut i ärende som under 2. avses, skola i tillämpliga delar gälla föreskrifterna i 14, 21, 22, 27, 28 och 30—40 §§ i den nya stadgan.

5. Vad ovan under 2. och 3. föreskrives skall äga motsvarande tillämpning beträffande fråga om ändring eller upphävande av sådana bestämmelser som under 1. avses. Väcket sådan fråga efter den 30 juni 1953, skall ärendet i dess helhet behandlas i den ordning denna stadga föreskriver.

Fiskeristyrelsens förslag

till

**Lag om ändring i vissa delar av lagen om rätt till fiske
den 1 december 1950 (nr 596).**

Härigenom förordnas dels att 37 och 38 §§ lagen om rätt till fiske den 1 december 1950 (nr 596) skola erhålla följande ändrade lydelse, dels ock att i nämnda lag skola införas fyra nya paragrafer, betecknade 37 a §, 37 b §, 37 c § och 38 a § av nedan angivet innehåll.

37 §.

Ertappas någon — — — om brottet.

Därjämte skall i fråga om befogenhet att verkställa beslag i anledning av olovligt fiske gälla vad i rättegångsbalken föreskrives.

I beslag tagen fångst, som uppenbarligen är förverkad jämväl på den grund att fisken fångats med otillåtet redskap eller på förbjudet sätt eller å otillåten tid eller är av förbjuden storlek, skall, där fisken är levnadsduglig, efter beslaget skyndsamt åter utsättas, om åtgärden icke med hänsyn till därmed förenade kostnader eller besvär eller eljest finnes olämplig. Utsättandet skall om möjligt ske i det vatten, där fisken fångats; i annat vatten må, om tillstånd till utplantering av fisken erfordras enligt vad där- om särskilt finnes stadgat, fisken ej utsättas utan att sådant tillstånd föreligger.

Enskild person som verkställt beslag är ej skyldig att föranstalta om utsättande av fångsten. Vid utsättandet skall, där omständigheterna så medgiva, trovärdigt vittne närvara.

37 a §.

Den, som verkställt beslag jämlikt 37 § första stycket, skall, oavsett huruvida beslagtagen fångst utsatts eller ej, göra anmälan om beslaget till närmaste polisman, vilken har att, med iakttagande av vad i denna lag eller i allmänhet finnes om beslag föreskrivet, förfara som om han själv gjort beslaget.

Fångst, som tagits i beslag av innehavaren av enskild fiskerätt eller hans folk och som icke är förverkad jämväl på någon av de i 37 § tredje stycket angivna särskilda grunderna, må dock utan anmälan behållas av fiskerättshavaren.

37 b §.

Förverkad fisk, som fångats å otillåten tid eller är av förbjuden storlek, må försäljas endast till innehavare av fiskmjölsfabrik eller eljest till den som kan antagas komma att ej avyttra fisken. Vad nu sagts skall dock icke gälla, om fisken undergått sådan märkning eller därmed vidtagits annan sådan åtgärd, som tydligt utvisar, att fisken varit beslagtagen. Kan försäljning icke ske i enlighet med vad nu sagts, skall fisken bevisligen förstöras.

Förverkad fisk, som är underkastad förskämning, må försäljas eller, i fall som ovan avses, förstöras omedelbart efter beslaget.

37 c §.

Vad i rättegångsbalken är stadgat om undersökningsledarens, åklagarens eller rättens prövning av beståndet av beslag skall icke gälla i fråga om fångst som utsatts eller förstörts.

38 §.

Förverkad fångst, som icke utsatts eller förstörts, så ock värdet av förverkad fångst tillfalla kronan

1. om fisken fångats med otillåtet redskap eller på förbjudet sätt eller å otillåten tid eller är av förbjuden storlek; samt

2. om fisket utan intrång i enskild fiskerätt skett i allmänt vatten eller i fiskådra.

Har genom fisket enskild fiskerätt kränkts och föreligger ej sådant fall som ovan under 1. sägs, tillfaller fångsten eller dess värde den som har den enskilda fiskerätten.

Förverkat redskap eller dess värde tillfaller kronan.

38 a §.

Vite, som ådömes jämlikt denna lag, må ej förvandlas till frihetsstraff.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1953.

*Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 22 mars
1954.*

N ä r v a r a n d e:

justitieråden NISSEN,
HELLQUIST,
KARLGREN,
regeringsrådet ECKERBERG.

Enligt lagrådet denna dag tillhandakommet utdrag av protokoll över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 12 mars 1954, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättade förslag till

- 1) *lag angående ändrad lydelse av 37 och 38 §§ lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske;*
- 2) *lag om ändrad lydelse av 13 kap. 14 § vattenlagen; samt*
- 3) *lag angående ändrad lydelse av 26 § 1 mom. och 31 § 1 mom. lagen den 3 juni 1938 (nr 274) om rätt till jakt.*

Förslagen, som finnas bilagda detta protokoll, föredrogos inför lagrådet av chefen för rättsavdelningen i jordbruksdepartementet, hovrättsrådet A. Ribbing.

Lagrådet lämnade förslagen utan erinran.

Ur protokollet:
Harriet Stangenberg.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 27 mars 1954.

N ä r v a r a n d e :

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler statsrådet Hjalmar Nilson lagrådets den 22 mars 1954 avgivna utlåtande över de den 12 mars 1954 till lagrådet remitterade förslagen till

lag angående ändrad lydelse av 37 och 38 §§ lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske,

lag om ändrad lydelse av 13 kap. 14 § vattenlagen, samt

lag angående ändrad lydelse av 26 § 1 mom. och 31 § 1 mom. lagen den 3 juni 1938 (nr 274) om rätt till jakt.

Med förmälan att lagrådet lämnat förslagen utan erinran hemställer föredraganden, att förslagen, efter en redaktionell jämkning, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande samt att därjämte inhämtas riksdagens yttrande över det *förslag till fiskeristadga*, vilket intagits i statsrådsprotokollet för den 12 mars 1954.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Kerstin Krause.

Innehållsförteckning

Propositionen	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Författningsförslag	
Förslag till fiskeristadga	4
Förslag till ändring av fiskerättslagen	14
Förslag till ändring av vattenlagen	15
Förslag till ändring av jaktlagen	16
Utdrag av statsrådsprotokollet den 12 mars 1954	17
<i>Inledning</i>	17
<i>Huvuddragen av fiskeristyrelsens förslag</i>	20
<i>Förslaget till livsmedelsstadga</i>	23
<i>Allmänna synpunkter</i>	23
<i>Inledande bestämmelser</i>	26
1 §	26
2 §	28
(3 § i fiskeristyrelsens förslag)	29
<i>Allmänna regler för fiskets vård och bedrivande</i>	33
Om förhållandet mellan fiskande inbördes	33
3 §	34
4 §	36
5 §	37
Om fiskevård	40
6 §	40
7 §	47
8 §	50
9 §	52
10 §	59
11 §	73
12 §	76
13 §	78
<i>Om lokala bestämmelser</i>	95
Allmän motivering	95
Speciell motivering	103
14 §	103
15 §	109
16 §	110
17 §	115
18 §	120
19 §	124

20 och 21 §§	129
22 §	130
<i>Om fiske å internationellt vatten</i>	135
23 §	135
<i>Om förbud mot införsel och försäljning m. m.</i>	139
Inledning	139
Allmänna synpunkter	140
Speciell motivering	142
24 och 25 §§	142
26—28 §§	148
29 §	152
<i>Ansvarsbestämmelser m. m.</i>	152
Straffbestämmelser	152
Allmän motivering	152
Speciell motivering	156
30 §	156
31 §	158
Förverkande och beslag	159
Inledning	159
Speciell motivering	162
32 och 33 §§	162
34 §	167
(kust- och gränsbevakningspersonalens befattning med tillsyn över fiske och jakt, s. 169)	
35—39 §§	178
40 §	187
<i>Om besvär m. m.</i>	189
41 §	189
<i>Övergångsbestämmelser</i>	193
<i>Lagförslagen</i>	201
Ändring av fiskerättslagen	201
Ändring av vattenlagen	203
Ändring av jaktlagen	204
<i>Bihang</i>	205
Fiskeristyrelsens förslag till fiskeristadga	205
Fiskeristyrelsens förslag till ändring av fiskerättslagen	215
Utdrag av lagrådets protokoll den 22 mars 1954	217
Utdrag av statsrådsprotokollet den 27 mars 1954	218